

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XXI B:10

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1966

HELSINKI 1968

FI 2.1

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XXI B:10

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1966

HELSINKI 1968
19999

Alkusanat

Sosiaaliministeriön sosiaalipoliittinen tutkimusosasto saattaa täten julkisuuteen maamme sosiaalihuoltotoimintaa vuonna 1966 koskevan selonteon, joka sisältyy Suomen Virallisen Tilaston sarjaan XXI.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tässä vuosikirjassa julkaistaan paitsi vuosittain jatkuvaa tilastoa myös sosiaaliselta alalta suoritettuja erikoistutkimuksia. Vuonna 1966 ei erikoistutkimuksia suoritettu, sen sijaan v. 1962 toimeenpantu tutkimus Suomen vajaamielisistä ja heidän huollontarpeestaan saatettiin julkisuuteen Sosiaalisten erikoistutkimusten sarjassa (SVT: 26).

Vuonna 1966 muuttuivat Raision ja Kurikan maalaiskunnat kauppaloiksi ja Aitolahden maalaiskunta liitettiin Tampereen kaupunkiin. Nämä muutokset on otettava huomioon verrattaessa kaupunkien, kauppaloitten ja maalaiskuntien tietoja edellisen vuoden vastaaviin lukuihin.

Kuntakohtaisia tietoja useimmista vuosikirjan sisältämistä tilastoista on käytettävissä sosiaalipoliittisessa tutkimusosastossa.

Julkaisun toimitustyön on hoitanut vt. yliaktuaari *Kyllikki Korpi*.

Helsingissä kesäkuussa 1968

Förord

Socialministeriets socialpolitiska forskningsavdelning bringar härmed till offentligheten en redogörelse för socialvårdsverksamheten i landet under år 1966, vilken ingår i serien XXI av Finlands Officiella Statistik.

Enligt den ursprungliga planen publiceras i denna årsbok förutom kontinuerlig årlig statistik även specialundersökningar, verkställda inom det sociala området. Under år 1966 utfördes inga specialundersökningar. Däremot publicerades i serien Sociala specialundersökningar (SVT: 26) den undersökning om De psykiskt efterblivna i Finland och deras vårdbehov, som verkställdes år 1962.

År 1966 blev Raisio och Kurikka landskommuner köpingar och Aitolahti kommun inkorporerades med Tammerfors stad. Dessa förändringar bör beaktas vid en jämförelse av städernas, köpingarnas och landskommunernas uppgifter med motsvarande uppgifter under föregående år.

Kommunala uppgifter om de flesta statistiker, publicerade i årsboken, finnes tillgängliga på socialpolitiska forskningsavdelningen.

Redigeringen av publikationen har omhändertagits av tf. överaktuarien *Kyllikki Korpi*.

Helsingfors i juni 1968

Annikki Suviranta

Kyllikki Korpi

Sisällys

<i>Teksti</i>	<i>Sivu</i>
Alkusanat	3
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset	5
II. Huoltoapu	8
III. Lastensuojelu	
Valtionapua saaneet lastentarhat ..	21
Kunnallinen lastensuojelu	23
Lastenkodit	36
Koulukodit	40
Avoliiton ulkopuolella syntyneiden lasten valvonta	42
Elatusavun ennakot	46
IV. Kunnalliset kodinhoitajat	48
V. Vajaamielislaitokset	52
VI. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien ja irtolaisten huolto	57
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltolat	66
Työlaitokset	69
VII. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset	71
VIII. Sosiaaliavustukset	
Äitiysavustukset	85
Lapsilisät	86
Perhelisät	89
Erityislapsilisät	92
Lapsiperheiden asumistuki ja perheenasuntoavustus	95
Ammattiopintoavustukset	97
Invalidihuolto	98
Invalidiraha	101
Toipilaraha	102
Sotilasavustukset	103
Kansaneläkevakuutus	104
Sairausvakuutus	106
Englanninkielinen katsaus ja selityksiä	109

Tauluja

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3
II. Huoltoavun avustustapakukset ja avunsaajat	4
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	6
IV. Lastensuojelulapset	7
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet	8
VI. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä	9
VII. Kuntien sosiaalihuollon menot	10
VIII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	14
IX. Kunnalliskotien menot ja tulot	16
X. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot	18

Contents and summaries 109

Innehåll

<i>Text</i>	<i>Sid.</i>
Förord	3
I. Den kommunala socialvårdens administration och vårdanstalter	5
II. Socialhjälpens	8
III. Barnskyddet	
Destatsunderstödda barnträdgårdarna	21
Det kommunala barnskyddet	23
Barnhemmen	36
Skolhemmen	40
Tillsynen över barn födda utom äkten-skap	42
Förskott på underhållsbidrag	46
IV. De kommunala hemvårdarinnorna ..	48
V. Anstalterna för psykiskt efterblivna	52
VI. Vården av personer, som missbrukat berusningsmedel, samt lösdrivarvård	57
Vårdanstalter för personer, som missbrukat berusningsmedel	66
Arbetsinrättningarna	69
VII. Den kommunala socialvårdens kostnader	71
VIII. Sociala bidrag	
Moderskapsunderstöden	85
Barnbidragen	86
Familjebidragen	89
Specialbarnbidragen	92
Barnfamiljernas bostadsbidrag och familjebostadsunderstöden	95
Understöden för yrkesstudier	97
Invalidvården	98
Invalidpenningen	101
Konvalescentpenningen	102
Militärunderstöden	103
Folkpensionsförsäkringen	104
Sjukförsäkringen	106
Engelsk resumé och förklaringar	109

Tabeller

I. Den kommunala socialvårdens organisation och anstalter underlydande socialnämnderna	3
II. Socialhjälpens understödsfall och understödsstagare	4
III. Socialhjälpens olika vårdformer	6
IV. Barnskydds barnen	7
V. På socialnämnderna underlydande anstalter intagna	8
VI. Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag	9
VII. Den kommunala socialvårdens utgifter	10
VIII. Den kommunala socialvårdens inkomster	14
IX. Kommunalhemmens utgifter och inkomster	16
X. De kommunala barnhemmens utgifter och inkomster	18

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset

Sosiaalihuollon hallinto. Lakimääräistä sosiaalihuoltotoimintaa varten maa oli v. 1966 jaettu 544 huoltoyhdyskuntaan, joista 46 oli kaupunkija 25 kauppalakuntia. Sosiaalihuollon paikallista hallintoa varten melkein kaikissa kunnissa oli sosiaalilautakunta. Vain 15 maalaiskunnassa kunnan hallitus hoiti sosiaalilautakunnan tehtävät. V:n 1966 päättyessä eri kuntien sosiaalilautakunnat toimivat seuraavan laajuisina.

Sosiaalilautakunnat Socialnämnder	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
jakamattomia — odelade	14	349	363
2-osastoisia — med 2 avdelningar	44	108	152
useampiosastoisia — med flere avdelningar ..	13	1	14

Helsingissä, Turussa ja Porissa on kaksi erillistä lautakuntaa, huolto- ja lastensuojelulautakunnat sekä Helsingissä lisäksi lastentarhainlautakunta. Ylempänä esitetyssä ryhmityksessä nämä sisältyvät useampiosastoiisiin sosiaalilautakuntiin.

Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain mukaan täytyy kunnassa, jonka asukasluku on yli 4 000, olla joko sosiaalishteeri tai sosiaalihoitaja. V. 1966 oli 388 kunnassa sosiaalishteeri

I. Den kommunala socialvårdens administration och vårdanstalter

Socialvårdens administration. För den lagstadgade socialvårdsverksamheten var landet år 1966 indelat i 544 vårdsamhällen, av vilka 46 var stadskommuner och 25 köpingar. För socialvårdens lokala förvaltning fanns nästan i varje kommun en socialnämnd. Endast i 15 landskommuner omhänderhade kommunalstyrelsen socialnämndens åligganden. I slutet av år 1966 fungerade socialnämnderna i de olika kommunerna i följande omfattning.

I Helsingfors, i Åbo och i Björneborg fanns det 2 särskilda nämnder, vård- och barnskyddsnämnden samt i Helsingfors därtill barnträdgårdsnämnden. I ovanstående tabell ingår dessa i socialnämnder med flere avdelningar.

Enligt lagen om socialvårdens förvaltning bör i varje kommun, vars invånarantal överstiger 4 000, finnas en socialekreterare eller en socialdirektör. År 1966 fanns det i 388 kommuner

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar				Maalaiskunnat Landskommuner				Koko maa Hela landet
	Asukasluku — Antalet invånare								
	—3999	4000— 5999	6000— 9999	10000—	—3999	4000— 5999	6000— 9999	10000—	
Vain sosiaalihoitaja — Endast socialdirektör	—	1	4	14	—	—	1	5	25
Vain sosiaalishteeri — Endast socialsekreterare	1	5	10	9	103	82	101	52	363
Sekä sosiaalihoitaja että sosiaalishteeri — Både socialdirektör och socialekreterare	—	—	—	23	—	—	—	2	25
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	1	4	13	46	—	13	60	52	189
Sosiaalitarkkailijoiden luku — Antal socialinspektörer	1	4	14	403	—	13	65	91	591

ja 50 kunnassa sosiaalijohtaja. Sosiaalitarkkailijoita oli 189 kunnassa. Edellisellä sivulla olevasta asetelmasta selviää, minkä suuruisissa kunnissa oli näitä virkailijoita.

25 kunnassa oli vain sosiaalijohtaja, ja 25 kunnassa oli sekä sosiaalijohtaja että sosiaalisihteri. Kaikissa kunnissa, joiden asukasluku oli yli 4 000, oli jompikumpi näistä virkailijoista. Sosiaalitarkkailijoiden luku oli koko maassa yhteensä 591. Maalaiskuntia, joissa oli sosiaalitarkkailija, oli 125. Näistä 98 kunnassa oli yksi tarkkailija, 24 kunnassa kaksi, kahdessa kunnassa 3 ja yhdessä 17 tarkkailijaa. Kaupunkija kauppalakunnista 64:ssä oli tarkkailija, näistä 23 oli palkannut yhden tarkkailijan, 19:ssä oli tarkkailijain luku 2—3, 12:ssa 4—5 ja 10:ssä vähintään 10. Ilman sosiaalitarkkailijaa oli 348 maalaiskuntaa ja 7 kaupunki- ja kauppalakuntaa.

Huoltolaitokset. *Kunnalliskoteja* tai kunnallisia vanhainkoteja oli v. 1966 401 kunnassa. Yhden kunnan omistamia kunnalliskoteja oli 341 kunnassa sekä kahden tai useamman kunnan omistamia yhteisiä 60:ssä. Näihin yhteisiin kunnalliskoteihin oli osallisina 175 kuntaa.

Maan kaikista kunnista 516:lla eli 95 %:lla oli selontekovuonna oma kunnalliskoti tai osuus sellaiseen. Kun lisäksi 16 kunnalla oli sopimukseenmukainen oikeus saada sijoittaa hoidettaviaan toisen kunnan kunnalliskotiin, oli maan 544 kunnasta 532 eli 98 % huolehtinut lain edellyttämän kunnalliskotihoidon järjestämisestä sitä tarvitseville.

Vuoden lopussa oli 318 kunnalliskodissa erityinen sairausosasto ja 59:ssä mielisairausosasto. Ne jakaantuivat seuraavasti.

en socialsekreterare och i 50 kommuner en socialdirektör. I 189 kommuner fanns det socialinspektörer. Av föregående sammanställning framgår storleken av de kommuner, i vilka sådana anställda förekom.

25 kommuner hade bara en socialdirektör, och i 25 kommuner fanns det både socialdirektör och socialsekreterare. I alla kommuner, vars invånarantal översteg 4 000, fanns det någondera av dessa anställda. Antalet socialinspektörer steg i hela landet till 591. Antalet landskommuner, i vilka det fanns socialinspektör, var 125. Av dessa fanns i 98 kommuner en inspektör, i 24 kommuner två, i två kommuner 3 och i en kommun 17 inspektörer. Av stads- och köpingskommunerna fanns inspektör i 64, av dessa hade 23 avlönat en inspektör, 19 kommuner hade 2—3, 12 kommuner 4—5 och 10 kommuner minst 10 inspektörer. Utan inspektör var 348 landskommuner och 7 stads- och köpingskommuner.

Vårdanstalterna. *Kommunalhem* eller kommunala ålderdomshem fanns år 1966 i 401 kommuner. Av kommunalhemmen var 341 sådana, som tillhörde en kommun och 60 sådana, som tillhörde två eller flere kommuner. Av de sistnämnda var 175 kommuner delaktiga.

Av landets alla kommuner hade under redogörelseåret 516 eller 95 % antingen eget kommunalhem eller andel i sådant. Då därtill 16 kommuner hade rätt att enligt överenskommelse placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem, hade 532 av landets 544 kommuner eller 98 % dragit försorg om ordnandet av i lagen förutsatt kommunalhemsvård för dem, som var i behov därav.

I slutet av året fanns det på 318 kommunalhem särskild sjukavdelning och på 59 sinnessjukavdelning. De fördelade sig på följande sätt.

	Kunnalliskoteja, joissa oli Kommunalhem med					Kunnalliskoteja yhteensä Kommunalhem inalles
	vain yleinen os. endast allmän avd.	vain sairausosasto endast sjukavd.	yleinen ja sairausos. allmän och sjukavd.	yl. ,sairas- ja mielisair.os. allm., sjuk- och sinnessjukavd.	yl. ja mieli- sair. os. allm. och sinnessjukavd.	
Kaupungit ja kauppalat						
Städer och köpingar	10	1	57	2	—	70
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	64	1	209	48	9	331
Yhteensä — Summa	74	2	266	50	9	401

Vuoden kuluessa mielisairasosastojen luku on vähentynyt seitsemällä ja sairasosastojen luku lisääntynyt kolmella. Kunnalliskotien vahvistettu hoitopaikkaluku käy selville seuraavasta osastoittain.

Under året har antalet sinnessjukavdelningar minskat med sju och antalet sjukavdelningar ökat med tre. Det fastställda antalet vårdplatser i kommunalhemmen framgår av följande sammanställning avdelningsvis.

	Yleinen os. Allmän avd.	Sairasos. Sjukavd.	Mielisairasos. Sinnessjukavd.	Hoitopaikkoja yhteensä Vårdplatser inalles
Kaupungit ja kauppalat — Städer och kö- pingar	5 755	3 694	77	9 526
Maalaiskunnat — Landskommuner	10 444	5 090	1 408	16 942
Yhteensä — Summa	16 199	8 784	1 485	26 468

Yksityisiä vanhainkoteja oli 140 ja niissä 4 669 hoitopaikkaa.

Sosiaalilautakunnan alaisia *työtupia* oli kaikkiaan 10 kaupungissa.

Lastensuojelulaitosten lukumäärä selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Det fanns 140 privata ålderdomshem och i dessa 4 669 vårdplatser.

Arbetsstugor underlydande socialnämnden fanns inalles i 10 städer.

Barnskyddsanstalternas antal framgår av följande sammanställning.

	Kunnan omia Kommunens egna			Kunnan tukemia Av kommunen understödda			Ilman kunnan tukea Utan understöd av kommunen		
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Hoitopaik- koja Antal vård- platser	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Hoitopaik- koja Antal vård- platser	Laitosten luku Antal anstalter	Hoitopaik- koja Antal vård- platser	
Lastenkoteja — Barnhem	82	133	3 408	23	55	875	48	861	
Lastentarhoja — Barnträd- gårdar	50	238	17 144	48	107	4 299	107	3 859	
Lastenseimiä — Barnkrub- bor	36	122	3 544	14	33	989	7	137	
Laajennettuja lastenseimiä Utvidgade barnkrubbor	18	30	942	23	26	758	22	483	

Lastenseimet on tarkoitettu 3 vuotta nuoremille, ja laajennetut lastenseimet ovat päiväkoteja 7 vuotta nuoremille. Valtionapua saaneista lastentarhoista ja lastenkodeista tehdään tarkemmin selkoa sivuilla 21 ja 36.

Vielä on mainittava, että kunnallisia koulu-
koteja oli Turussa ja Porissa kummassakin yksi. Lisäksi oli Kotkassa epäsosiaalisten lasten eristyslaitos.

Vajaamielislaitoksia selostetaan sivulla 52.

Barnkrubborna är avsedda för barn under 3 år och de utvidgade barnkrubborna är daghem för barn under 7 år. En närmare redogörelse över de barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, och barnhemmen, lämnas på sid. 21 och 36.

Ännu må nämnas, att det både i Åbo och Björneborg fanns ett kommunalt skolhem. Dessutom fanns i Kotka en isoleringsanstalt för asociala barn.

För *anstalter för psykiskt efterblivna* redogöres på sid. 52.

II. Huoltoapu

V:sta 1955 lähtien on huoltoaputilastossa paitsi jokainen yksinäinen avunsaaja myös jokainen koossa oleva perhe kokonaisuudessaan käsitelty erillisenä tilastoyksikkönä. Huolimatta siitä, onko saman perheen useammalle eri jäsenelle myönnetty avustusta, muodostaa perhe sellaiseen yhteen avustustapaukseen. Erimuotoisten ja erisuuruisten perhekuntien luku ja osuus huoltoapua saaneiden joukossa saadaan täten täsmällisesti valaistuksi samoin kuin myös huoltoavun vaikutuspiiri koko laajuudessaan. Aikaisempaa henkilöperiaatetta noudatettaessa saatiin lasketuksi vain suoranaisesti avustettujen henkilöiden ja perheen päämiehelle myönnetystä kotiaavustuksesta osallisten perheenjäsenten luku; nyt perheenjäsenet on laskettu kuuluviksi huoltoavun vaikutuspiiriin siinäkin tapauksessa, että joku perheenjäsenistä on saanut esim. vain laitoshoidtoa.

Seuraavassa selonteossa *avustustapaus* tarkoittaa yksinäistä avunsaajaa tai avustettua perhettä.

Tiedot avustustapauksista perustuvat osittain koko aineistosta käsin laskemalla saatuihin tietoihin osittain otokseen. Koko aineistoon perustuvat kuntakohtaiset tiedot on laskettu avustustapauksista vain perhetyypin ja avustusmuodon mukaan sekä avunsaajain ja heidän perheenjäsentensä lukumääristä. Yksinomaan kunnalliskoti- ja mielisairaalahoidtoa saaneet avustustapaukset on käsitelty erikseen.

Huoltoapua koskevan vuositilaston ulkopuolelle on ollut tarkoitus jättää sellaiset kunnalliskodeissa hoidetut, jotka ovat kokonaan itsemaksavia, HaL 22 §:n perusteella laitokseen otettuja. Kun tämä ns. itsemaksavan käsite on kuitenkin vuodesta toiseen käsitelty kunnissa eri tavoin ja varsin usein siten, että tällaisiksi itsemaksaviksi on katsottu myös ne, joiden kansaneläke on riittänyt korvaamaan alhaisimman vahvistetun hoitopäivämaksun, on huoltoapuna kunnalliskotihoidtoa saaneiden luku jäänyt tilastoissa liian

II. Socialhjälp

Fr.o.m. år 1955 har i socialhjälpstatistiken förutom varje ensamstående understödstagare även varje sammanboende familj behandlats som en särskild statistisk enhet. Oberoende av, om flere medlemmar av samma familj erhållit understöd, bildar familjen som sådan bara ett understödsfall. Sålunda kan familjerna noggrant fördelas efter sammansättning och storlek samt dessa grupperns andel av samtliga, som erhållit socialhjälp, belysas likasom hela omfattningen av socialhjälpens verkningsområde. Tidigare kunde man endast uträkna antalet direkt understödda personer samt beträffande dem, som erhållit hemunderstöd, antalet delaktiga familjemedlemmar; nu har familjemedlemmarna räknats som delaktiga av socialhjälpens även i de fall, då någon familjemedlem erhållit t.ex. endast anstaltsvård.

I följande redogörelse avses med *understödsfall* ensamstående understödstagare eller familj, som åtnjutit understöd.

Uppgifterna om understödsfallen grundar sig delvis på resultat, som erhållits genom manuella beräkningar av hela materialet och delvis på urval. Endast över understödsfallen fördelade enligt familjetyp och understödsform har man sammanställt kommunala uppgifter, som baserar sig på det totala materialet. Likaledes finns det kommunala uppgifter angående antalet understödstagare och deras familjemedlemmar. Understödsfall, som har fått enbart vård i kommunalhem eller på sinnessjukhus har bearbetats skilt för sig.

Avsikten har varit att lämna sådana, i kommunalhemmen vårdade, vilka helt och hållet varit självbetalande och vilka intagits enligt § 22 i lagen om socialhjälp, utanför årsstatistiken angående socialhjälp. Då begreppet »självbetalande» dock från år till år i kommunerna uppfattats på olika sätt och ofta så att till dessa självbetalande hänförts även de vars folkpension har räckt till för att ersätta den lägre fastställda vårdkostnadsbetalningen, har antalet personer, som fått kommunalhemsvård som socialhjälp i sta-

alhaiseksi. Tästä syystä on pyydetty kuntia v:sta 1965 lähtien lähettämään tilastolomakkeet myös itsemaksavina kunnalliskodeissa hoidetuista. Saatujen tietojen mukaan v. 1966 tilastoon sisältyisi itsemaksavia 10 114 tapaista.

Aineiston käsittelyssä on muilta osin noudatettu samoja periaatteita kuin aikaisemminkin ja otokseen on poimittu joka viides tapaus.

Avustustapausten luku. Avustustapauksia oli kaikkiaan 156 662, joista 10 114 kunnalliskotitapausta on ilmoitettu itsemaksaviksi. Yksinomaan kunnalliskotihoidtoa saaneita tapauksia oli 29 263 ja mielisairaalatapauksia 13 777. Seuraavassa, avustustapausten perhetyyppejä kuvaavassa asetelmassa kunnalliskoti- ja mielisairaalatapaukset eivät ole mukana.

tistiken blivjt alltför lågt. På grund härav uppmånades kommunerna f.o.m. år 1965 att sända statistikblanketter även för självbetalande i kommunalhemmen vårdade. Enligt erhållna uppgifter 1966 skulle det i statistiken ingå 10 114 själv år betalande fall.

Vid bearbetningen av materialet har man i övrigt följt samma principer som tidigare och vart femte fall har uttagits för urvalet.

Antal understödsfall. Antalet understödsfall var 156 662, av vilka 10 114 kommunalhemsfall har uppgivits som självbetalande. Antalet understödsfall, som har fått enbart vård i kommunalhem var 29 263 och antalet sinnessjukhusfall 13 777. I följande sammanställning, i vilken redogöres för understödsfallens familjetyper, är inte kommunalhems- och sinnessjukhusfall medtagna.

Perhetyyp — Familjetyp	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
<i>Yksinäiset miehet — Ensamma män</i>						
ilman lapsia — utan barn	16 972	27.8	11 686	22.2	28 658	25.2
lapsia huollettavana — med barn	211	0.3	379	0.7	590	0.5
<i>Yksinäiset naiset — Ensamma kvinnor</i>						
ilman lapsia — utan barn	20 338	33.4	12 325	23.4	32 663	28.7
lapsia huollettavana — med barn	6 736	11.1	5 862	11.1	12 598	11.1
<i>Avioparit — Giftn par</i>						
ilman lapsia — utan barn	5 948	9.8	6 395	12.2	12 343	10.9
lapsia huollettavana — med barn	10 731	17.6	15 921	30.2	26 652	23.5
<i>Yksinäisiä lapsia — Ensamma barn</i>	15	0.0	103	0.2	118	0.1
Kaikkiaan — Samtliga	60 951	100.0	52 671	100.0	113 622	100.0

Yllä mainituista 113 622 avustustapauksesta 35.1 % oli perheitä, joilla oli lapsia huollettavana. Maalaiskunnissa avustustapauksista oli suhteellisesti enemmän lapsiperheitä, 42.0 %, kuin asutuskeskuksissa, 29.0 %. Yksinäisiä avunsaajia oli kaikista avustustapauksista yli puolet eli 54.0 %. Kunnalliskoti- ja mielisairaalatapauksista vain 2.6 %:lla oli lapsia huollettavana.

Kun 16 vuotta täyttäneitä ja heidän aviopuolisojaan oli yhteensä 200 045 ja lapsia avustetuissa perheissä 117 256 sekä yksinäisiä lapsia 118, kuului huoltoavun vaikutuspiiriin kaikkiaan 317 419 henkilöä eli 6.8 % henkikirjoitetusta väkiluvusta. Jos kunnalliskoti- ja mielisairaalatapaukset jätetään huomioon ottamatta oli henkilöluku 267 708 eli 5.8 % väestöstä.

Av de ovan nämnda 113 622 understödsfallen utgjorde 35.1 % familjer, som hade barn att försörja. Bland landskommunernas understödsfall fanns det relativt taget mera barnfamiljer, 42.0 %, än i bosättningscentra, 29.0 %. Över hälften eller 54.0 % av alla understödsfall utgjordes av ensamstående understödstagare. Av kommunalhems- och sinnessjukhusfallen hade enbart 2.6 % barn att försörja.

Då hela antalet understödstagare över 16 år inklusive makar utgjorde 200 045 och antalet barn i de understödda familjerna 117 256 samt ensamstående barn 118, omfattade socialhjälpens verksamhetsområde inalles 317 419 personer eller 6.8 % av hela den mantalsskrivna befolkningen. Om kommunalhems- och sinnessjukhusfallen utelämnas, var antalet personer 267 708 eller 5.8 % av befolkningen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty lääneittäin erikseen avustustapausten luku sekä avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenjäsenten luku asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa. Tiedot on saatu kunnittain laskemalla.

Av följande tabell framgår skilt för sig antalet understödsfall länsvis och antalet understödstagare jämte antalet familjemedlemmar i familjer, som erhållit understöd, i bosättningscentra och landskommuner. Uppgifterna har erhållits genom kommunalvis gjorda beräkningar.

Avustustapausten sekä avunsaajain ja perheenjäsenten luku lääneittäin — Antal understödsfall samt understödstagare och familjemedlemmar länsvis

Lääni — Län	Avustustapauksia kaikkiaan Understödsfall inalles				Ilman k-kotia ja mielisair. Utan kom- munalhem o. sinnes- sjukhus	Avunsaajia ja perheen- jäseniä kaikkiaan Understödsstagare o. familje- medlemmar inalles				
	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Ilman k-kotia ja mielisair. Utan kom- munalhem o. sinnes- sjukhus		Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	% väes- töstä av be- folk- ningen	Ilman k-kotia ja mielisair. Utan kommunalhem o. sinnessjukhus
Uudenmaan — Nylands	27 261	7 532	34 793	27 889	45 248	14 994	60 242	6.4	52 516	5.6
Turun-Porin — Åbo-										
Björneborgs	10 102	10 862	20 964	14 453	17 580	21 007	38 587	5.7	31 167	4.6
Ahvenanmaa — Åland ..	154	252	406	195	264	330	594	2.8	338	1.6
Hämeen—Tavastehus ..	11 147	8 729	19 876	13 959	20 669	16 322	36 991	6.1	30 314	5.0
Kymen—Kymmene	6 133	4 414	10 547	7 142	10 941	8 081	19 022	5.4	15 173	4.3
Mikkelin — S:t Michels ..	2 027	5 980	8 007	5 601	4 285	12 540	16 825	7.3	14 099	6.1
Pohjois-Karjalan —										
Norra Karelen	1 247	6 210	7 457	5 093	2 463	14 363	16 826	8.4	13 913	7.0
Kuopion — Kuopio	2 789	7 073	9 862	6 997	5 693	16 470	22 163	8.2	18 913	7.0
Keski-Suomen —										
Mellersta Finlands	2 371	6 447	8 818	6 132	5 045	14 712	19 757	8.0	16 622	6.7
Vaasan — Vasa	4 563	8 773	13 336	8 703	9 228	19 228	28 456	6.3	22 796	5.1
Oulun — Uleåborgs	4 139	11 185	15 324	11 496	9 206	29 560	38 766	9.2	34 229	8.1
Lapin — Lapplands	2 936	4 336	7 272	5 962	5 856	13 334	19 190	8.8	17 628	8.0
Koko maa — Hela landet	74 869	81 793	156 662	113 622	136 478	180 941	317 419	6.8	267 708	5.8

Kaikista avustustapauksista 47.8 % esiintyi kaupungeissa ja kauppaloissa ja 52.2 % maalaiskunnissa. Yksistään Helsingissä oli 21 265, Turussa 5 864 ja Tampereella 5 132 eli yhteensä 20.6 % maan kaikista avustustapauksista.

Avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä kokonaisluvusta 43.0 % tuli kaupunkien ja kauppaloiden ja 57.0 % maalaiskuntien osalle. Kutakin 100 henkikirjoitettua asukasta kohden heitä oli kaupungeissa ja kauppaloissa 6.6 sekä maalaiskunnissa 7.1. Huoltoavun vaikutuspiiri oli laajin Oulun, Pohjois-Karjalan, Kuopion sekä Lapin lääneissä. Kun eri kuntien vastaavat suhdeluvut huomattavasti poikkeavat maan keskimääräisistä luvuista, on seuraavassa taulukossa esitetty, miten yksityiset maalaiskunnat eri lääneissä avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä suhteelliseen lukuun nähden poikkeavat vastaavien läänien keskiluvuista.

Av samtliga understödsfall förekom 47.8 % i städerna och i köpingarna och 52.2 % i landskommunerna. Enbart i Helsingfors var antalet understödsfall 21 265, i Åbo 5 864 och i Tammerfors 5 132 eller tillsammans 20.6 % av landets samtliga understödsfall.

Av hela antalet understödstagare jämte familjemedlemmar kom 43.0 % på städernas och köpingarnas andel och 57.0 % på landskommunernas andel. Per 100 mantalsskrivna invånare fanns det 6.6 fall i städer och köpingar och 7.1 fall i landskommuner. Mest omfattande var socialhjälpens verkningsområde i Uleåborgs, Norra Karelen, Kuopio samt Lapplands län. Då motsvarande proportionstal för de olika kommunerna i landet avsevärt avviker från hela landets medeltal, har i följande tabell redogjorts för, huru de enskilda kommunernas proportionstal i olika län avviker från medeltalen för motsvarande län.

Avunsaajia ja heidän perheenjäseniään %:eissa eri kuntien asukasluvusta — Antal understödstagare och deras familjemedlemmar i % av folkmängden i de olika kommunerna

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa avunsaajia ja heidän perheenjäseniään asukasluvuun verraten oli %:ina Antal kommuner, i vilka understödstagarna och deras familjemedlemmar i proportion till folkmängden utgjorde i %												Yhteensä Summa
	—3	3—3.9	4—4.9	5—5.9	6—6.9	7—7.9	8—8.9	9—9.9	10—10.9	11—11.9	12—13.9	14—	
<i>Maalaiskunnat —</i>	<i>Kaikki avustustapaukset — Alla understödsfall</i>												
<i>Landskommuner</i>	33	54	61	85	63	51	47	42	14	13	6	4	473
Uudenmaan — Nylands ...	—	2	6	12	7	4	1	1	—	—	—	—	33
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	7	24	22	31	15	2	4	—	—	1	—	—	106
Ahvenanmaa — Åland	11	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus	1	3	9	13	12	5	5	1	—	—	—	—	49
Kymen — Kymmene	3	5	8	8	2	—	1	—	—	—	—	—	27
Mikkelin — S:t Michels ...	—	—	—	4	6	5	8	3	—	—	—	—	26
Pohjois-Karjalan — Norra Kare lens	—	—	—	—	—	4	6	6	2	—	—	—	18
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	2	8	4	6	2	3	—	1	26
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	—	1	1	2	2	4	9	10	1	1	—	—	31
Vaasan — Vasa	11	14	10	10	8	7	5	2	1	1	—	—	69
Oulun — Uleåborgs	—	2	1	2	5	10	3	12	6	5	5	1	52
Lapin — Lapplands	—	—	4	3	3	2	1	1	2	2	1	2	21
<i>Kaupungit ja kauppalat —</i>	<i>Utman kunn.koti- ja mielisair.tapauksia — Utan komm.hems- och sinnessjukhusfall</i>												
<i>Städer och köpingar</i>	2	3	10	17	17	12	5	1	1	1	1	1	71
Yhteensä huoltoyhdyksuntia	35	57	71	102	80	63	52	43	15	14	7	5	544
Summa värdshäällen %	6.4	10.5	13.0	18.7	14.7	11.6	9.6	7.9	2.8	2.6	1.3	0.9	100.0
<i>Maalaiskunnat —</i>	<i>Utman kunn.koti- ja mielisair.tapauksia — Utan komm.hems- och sinnessjukhusfall</i>												
<i>Landskommuner</i>	113	72	81	53	49	45	25	21	4	5	3	2	473
Uudenmaan — Nylands ...	4	9	11	3	5	—	1	—	—	—	—	—	33
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	41	27	24	7	3	3	—	1	—	—	—	—	106
Ahvenanmaa — Åland	14	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus	9	12	14	8	4	2	—	—	—	—	—	—	49
Kymen — Kymmene	11	6	8	1	—	1	—	—	—	—	—	—	27
Mikkelin — S:t Michels ...	—	1	7	4	7	5	2	—	—	—	—	—	26
Pohjois-Karjalan — Norra Kare lens	—	—	—	4	6	4	2	2	—	—	—	—	18
Kuopion — Kuopio	—	—	1	5	6	4	5	4	—	—	1	—	26
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	1	3	1	5	1	14	5	1	—	—	—	—	31
Vaasan — Vasa	32	9	6	9	5	4	2	1	1	—	—	—	69
Oulun — Uleåborgs	1	3	4	5	8	7	8	9	3	2	2	—	52
Lapin — Lapplands	—	2	4	2	4	1	—	3	—	3	—	2	21
<i>Kaupungit ja kauppalat —</i>	<i>Utman kunn.koti- ja mielisair.tapauksia — Utan komm.hems- och sinnessjukhusfall</i>												
<i>Städer och köpingar</i>	6	9	19	14	12	6	1	1	1	1	1	—	71
Yhteensä huoltoyhdyksuntia	119	81	100	67	61	51	26	22	5	6	4	2	544
Summa värdshäällen %	21.9	14.9	18.4	12.3	11.2	9.4	4.8	4.0	0.9	1.1	0.7	0.4	100.0

Avustettujen perheiden suuruus. 1. Huoltoapu ilman kunnalliskoti- ja mielisairaalatapauksia. Seuraava taulukko valaisee niiden perheiden suuruutta, jotka ovat tulleet otokseen. Avustettujen perheiden lapsilukuun eivät sisälly näistä perheistä lastensuojelun huostaanottamat lapset. Näitä huostaanotettuja lapsia oli v. 1966 1 855 lasta.

Yksinäisiä avunsaajia, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli kaikkiaan 7 630. Näistä sai suurperheisten perhelisää 3 505 eli 45.9 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava suhdelu oli 31.4 sekä maalaiskunnissa 60.1. Aviopuolisija, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli 21 175 ja näistä nautti perhelisää 10 880 eli 51.4 %, asutuskeskuksissa 34.6 % sekä maalaiskunnissa 61.5 %. Perhelisä tosin myönnetään

De understödda familjernas storlek. 1. Socialhjälp utan kommunalhems- och sinnessjukhusfall. Följande tabell belyser storleken av de familjer, som kommit med i urvalet. Antalet barn i de understödda familjerna omfattar inte de barn, som omhändertagits av barnskyddet. Antalet omhändertagna barn i dessa familjer steg år 1966 till 1 855.

Antalet ensamman understödstagare, som hade minst 2 barn, var inalles 7 630. Av dessa erhöill 3 505 eller 45.9 % särskilt familjebidrag. För städerna och köpingarna var proportionstalet 31.4 och för landskommunerna 60.1. Antalet gifta par med minst 2 barn var 21 175 och av dessa erhöill 10 880 eller 51.4 % familjebidrag; i bosättningscentra 34.6 % och i landskommunerna 61.5 %. Familjebidrag beviljas i allmänhet åt gifta par, som har

Avustettujen perheiden suuruus — De understödda familjernas storlek

Avunsaaja — Understödstagare	Avustustapauksia yhteensä Inalles understödsfall	Niistä sellaisia, joissa oli huollettavana lapsia — Därav med antal barn										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9—	
		%										
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	17 210	98.8	0.6	0.4	0.2	0.0	0.0	—	—	—	—	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	9 715	83.7	12.6	2.2	0.7	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	—	
Leski tai eronnut nainen — Änka eller fränskild kvinna	17 370	70.0	11.0	9.4	5.5	2.6	0.8	0.6	0.1	—	—	
Aviopari — Gift par	16 665	35.6	16.6	17.6	12.1	9.0	5.3	2.4	0.9	0.3	0.2	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	12 075	97.0	1.2	0.8	0.4	0.4	0.2	0.0	—	—	0.0	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	6 895	81.1	11.6	3.7	1.6	0.9	0.5	0.4	0.1	0.1	—	
Leski tai eronnut nainen — Änka eller fränskild kvinna	11 385	60.1	12.3	10.4	7.2	4.6	2.6	1.9	0.7	0.1	0.1	
Aviopari — Gift par	22 310	28.7	12.1	13.1	12.0	12.0	9.0	6.7	3.6	1.6	1.2	
<i>Koko maa — Hela landet</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	29 285	98.0	0.8	0.6	0.3	0.2	0.1	0.0	—	—	0.0	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	16 610	82.6	12.2	2.8	1.1	0.6	0.3	0.2	0.1	0.1	—	
Leski tai eronnut nainen — Änka eller fränskild kvinna	28 755	66.1	11.5	9.8	6.2	3.4	1.5	1.2	0.3	0.0	0.0	
Aviopari — Gift par	38 975	31.7	14.0	15.0	12.1	10.7	7.4	4.8	2.5	1.0	0.8	
Yhteensä — Summa	113 625	64.9	9.7	8.2	5.9	4.7	3.0	2.0	0.9	0.4	0.3	
Näistä sai perhelisää, % — Av dessa erhöill familjebidrag, %	14 570		1.7	15.8	21.6	82.4	92.4	97.6	94.4	98.8	98.5	

aviopuolisille, joilla on vähintään 4 lasta huollettavana, mutta jos perheen pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi, voidaan perhelisä myöntää toisesta lapsesta lähtien. Kaikista v. 1966 perhelisää saaneista perheistä 23.7 % sai lisäksi vielä huoltoavustusta muodossa tai toisessa.

minst 4 barn att försörja, men om familjens huvudsakliga försörjare har blivit varaktigt arbetsförmögen, kan familjebidrag beviljas redan för det andra barnet. Av hela antalet familjer, som år 1966 erhöill särskilt familjebidrag, åtnjöt 23.7 % dessutom socialhjälp i någon form.

Kun huoltoavun piiriin kuuluvat 115 615 lasta olivat 16 vuotta nuorempia, saivat he myös lapsilisää. Kaikista v. 1966 lapsilisää saaneista lapsista 8.8 % kuului perheisiin, jotka olivat saaneet huoltoapua. Huoltoapua saavia lapsiperheitä oli kaikkiaan 39 855 eli 6.3 % kaikista lapsilisäperheistä.

Yksinäisiä avunsaajia tai perheen huoltajia oli otoksen mukaan 74 650. Näistä 34 020 eli 45.6 % nautti kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Miesten vastaava suhdeluku oli 35.3 ja naisten 52.2. Asutuskeskuksissa 43.7 % yksinäisistä sai mainittua tukea, maalaiskunnissa 48.3 %. Avustettuja aviopareja oli 38 975. Näistä 4 500 tapauksessa, 11.5 %, molemmat aviopuoliset saivat tukiosan ja 7 250 tapauksessa, 18.6 %, jompikumpi aviopuolisoista.

2. *Kunnalliskoti- ja mielisairaalatapaukset.* Pelkästään kunnalliskoti- ja mielisairaaloitoa saaneet avustustapaukset olivat pääasiassa yksinäisiä avunsaajia. Perhetyypin mukaan nämä ja kaantuivat seuraavasti.

	Avustus- tapauksia yhteensä Inalles understöds- fall	Näistä — Därav yksinäisiä ensamma män %	naimatto- mia naisia ogifta kvinnor	leskiä tai eronneita naisia änkor el. fränskilda kvinnor	aviopareja gifta par	tapauksia, joilla lapsia huollett. understöds- fall med barn
Kunnalliskotitapaukset — Kommunalhemsfall	29 265	27.9	25.3	36.2	10.6	0.9
Mielisairaalatapaukset — Sinnessjukhusfall	13 780	44.9	31.5	11.9	11.7	6.2
Tapausten luku — Antal fall	43 045	14 345	11 750	12 245	4 705	1 110
Näistä sai k-e:n tukiosaa tai vanhuudentukea, % — Av dessa erhöill folkpensions understödsdel eller älderdomsstöd, %	93.1	93.1	95.6	97.3	76.1	..

3. *Kaikki avustustapaukset.* Jos otetaan huomioon kaikki 156 670 avustustapausta, oli 54.0 % sellaisia, että avunsaaja itse oli saanut k-e:n tukiosaa tai vanhuudentukea. Kun koko maassa v. 1966 oli 421 100 tukiosan tai vanhuudentuen saajaa, kuului näistä siis 21.9 % huoltoavun piiriin. V. 1965 vastaava suhdeluku oli 21.4.

Avustusmuoto. Avustuksen muotoon nähden avustustapaukset, joista pelkät kunnalliskoti- ja mielisairaalatapaukset on ensin erotettu erikseen,

Då 115 615 barn inom socialhjälpens verksamhetsområde var yngre än 16 år, erhöill dessa även barnbidrag. Av alla barn, som år 1966 åtnjöt barnbidrag, tillhörde 8.8 % familjer, som hade erhöillit socialhjälp. Antalet barnfamiljer, som erhöillit socialhjälp, var 39 855 och utgjorde 6.3 % av samtliga barnbidragsfamiljer.

Antalet ensamman understödstagare eller familjeförsörjare var enligt urval 74 650. Av dessa åtnjöt 34 020 eller 45.6 % folkpensionens understödsdel eller älderdomsstöd. Motsvarande proportionstal för männen var 35.3 och för kvinnorna 52.2. I bosättningscentra fick 43.7 % av de ensamstående understödsdel, i landskommunerna 48.3 %. Antalet understödda gifta par var 38 975. Av dessa var 4 500 eller 11.5 % sådana fall, i vilka bägge makar och 7 250 eller 18.6 % sådana, i vilka någöndera av makarna erhöill understödsdel.

2. *Kommunalhems- och sinnessjukhusfall.* Kommunalhems- och sinnessjukhusfall som hade fått enbart kommunalhems- eller sinnessjukhusvård var huvudsakligen ensamman understödstagare. De fördelade sig enligt familjetyp på följande sätt.

3. *Samtliga understödsfall.* Om samtliga understödsfall, till antalet 156 670, tages i betraktande, utgjorde 54.0 % av dessa sådana fall, där understödstagaren själv hade åtnjutit f-p:s understödsdel eller älderdomsstöd. Då antalet personer, som år 1966 erhöill ifrågavarande understödsdel, var 421 100, tillhörde 21.9 % av dessa socialhjälpens verksamhetsområde. År 1965 var motsvarande proportionstal 21.4.

Understödsform. Med hänsyn till understödsform har understödsfallen, av vilka de som enbart är kommunalhems- och sinnessjukhusfall först

on jaettu kolmeen pääryhmään ja kotiaivustusryhmä edelleen kolmeen alaryhmään seuraavasti:

1. *Laitoshiito.* Ryhmä käsittää paitsi yksinomaan laitoshiitoa saaneet, myös ne avustustapaukset, jotka sen lisäksi ovat saaneet yksityishoitoa tai tilapäistä kotiaivustusta.

2. *Yksityishoito.* Ryhmä käsittää paitsi pelkästään yksityishoitoa saaneet, myös ne avustustapaukset, jotka sen lisäksi ovat saaneet tilapäistä kotiaivustusta.

3. *Kotiaivustus:*

— säännöllistä kotiaivustusta ja laitoshiitoa saaneet avustustapaukset,

— pelkästään säännöllistä kotiaivustusta saaneet avustustapaukset ja

— pelkästään tilapäistä kotiaivustusta saaneet avustustapaukset.

Edellä esitettyjä tapauksia saatiin kunnittain laskien koko maassa seuraavasti.

har särskiljts, indelats i tre grupper och hemunderstödsgruppen därtill i tre undergrupper på följande sätt:

1. *Anstaltsvård.* Förutom dem som enbart erhållit anstaltsvård, omfattar gruppen även de understödsfall, vilka dessutom har erhållit vård i enskilt hem eller tillfälligt hemunderstöd.

2. *Vård i enskilt hem.* Förutom dem som erhållit enbart vård i enskilt hem, omfattar gruppen även de understödsfall, vilka därutöver har erhållit tillfälligt hemunderstöd.

3. *Hemunderstöd:*

— understödsfall som erhållit regelbundet hemunderstöd och anstaltsvård,

— understödsfall som erhållit enbart regelbundet hemunderstöd samt

— understödsfall som erhållit enbart tillfälligt hemunderstöd.

Ovannämnda fall erhöles kommunvis räknat i hela landet på följande sätt.

Avustustapaukset avustus- ja huoltomuodon mukaan — Understödsfallen enligt understöds- och vårdform

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Laitoshiito — Anstaltsvård	11 754	15.7	18 147	22.2	29 901	19.1
Yksityishoito — Vård i enskilt hem	15	0.0	230	0.3	245	0.1
Kotiaivustus — Hemunderstöd						
Säännöllinen kotiaivustus ja lisäksi laitoshiito — Regelbundet hemunderstöd och dessutom an- staltsvård	8 443	11.3	3 863	4.7	12 306	7.8
Säännöllinen kotiaivustus — Regelbundet hem- understöd	18 908	25.2	9 544	11.7	28 452	18.2
Tilapäinen kotiaivustus — Tillfälligt hemunderstöd	21 831	29.2	20 887	25.5	42 718	27.3
<i>Yhteensä — Summa</i>	<i>60 951</i>	<i>81.4</i>	<i>52 671</i>	<i>64.4</i>	<i>113 622</i>	<i>72.5</i>
<i>Yksinomaan kunnalliskotihoito — Enbart vård på kommunalhem .....</i>	<i>8 641</i>	<i>11.5</i>	<i>20 622</i>	<i>25.2</i>	<i>29 263</i>	<i>18.7</i>
<i>Yksinomaan mielisairaalahoido — Enbart vård på sinnessjukhus .....</i>	<i>5 277</i>	<i>7.1</i>	<i>8 500</i>	<i>10.4</i>	<i>13 777</i>	<i>8.8</i>
Kaikkiaan — Inalles	74 869	100.0	81 793	100.0	156 662	100.0

Ryhmissä laitos- ja yksityishoito on 53.3 %:lla lisäksi tilapäistä kotiaivustusta.

Seuraavassa ryhmittelyssä ei ole otettu huomioon perhesuhteita, vaan on laskettu, montako henkilöä on saanut laitoshiitoa, ja kuinka moni on ollut yksityiskotiin sijoitettuna. Kotiaivustusta saaneiden luku tarkoittaa yksinäisiä avunsaajia tai perheenpäämiehiä, jotka ovat saaneet vain kotiaivustusta joko itselleen tai perheelleen. Ryhmittely on samanlainen, kuin mitä aikaisemmissa köyhäinhoitotilastoissa on noudatettu.

I grupperna anstaltsvård och vård i enskilt hem får 53.3 % dessutom tillfälligt hemunderstöd.

I följande fördelning har ingen hänsyn tagits till familjeförhållandena utan antalet personer, som har åtnjutit anstaltsvård och personer, som vårdats i privata familjer, har uträknats. Antalet personer, som åtnjutit hemunderstöd, avser ensamstående understödstagare eller familjeförsörjare, som fått enbart hemunderstöd för sig själva eller sin familj. Uppdelningen är alltså densamma som i fattigvårdsstatistiken under tidigare år.

Avustusmuoto — Understödsform

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Laitoksissa hoidetut — I anstalter vårdade	35 615	46.6	52 985	63.3	88 600	55.3
Yksityishoidossa olleet — I enskilt hem vårdade	35	0.1	240	0.3	275	0.2
Vain kotiaavustusta saaneet — Enbart i sina hem understödda	40 740	53.3	30 430	36.4	71 170	44.5
Yhteensä — Summa	76 390	100.0	83 655	100.0	160 045	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna laitoshoidoa saaneiden luku on alentunut 2.5 %. Kotiaavustusta saaneiden luku on noussut 3.4 %. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvista on melko suuri osa, noin 60 %, saanut avustusta vain tilapäisesti.

Kunnalliskodeissa tai kunnallisissa vanhainkocodeissa on hoidettu kaikkiaan 38 996 avunsaajaa. Näiden lisäksi hoidettiin kunnalliskodeissa vielä 43 lastensuojelun piiriin kuuluvaa lasta, joten hoidettavien luku oli v. 1966 kaikkiaan 39 039. Hoitopäivien mukaan jakaantuivat ne kaupunkien, kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnalliskotien kesken seuraavasti.

	Hoidettavia Värdade	%	Hoitopäiviä Vårdagar
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar .	12 578	32.2	3 071 087
Maalaiskunnat — Landskommuner	26 461	67.8	6 135 653
Yhteensä — Summa	39 039	100.0	9 206 740

Kunnalliskodeissa hoidettujen 43 lastensuojelulapsen hoitopäiviä oli yhteensä 7 436.

Kunnalliskodeissa hoidetuista oli miehiä 36.5 %, naisia 63.3 % ja lapsia 0.2 %.

V:n 1966 lopussa oli kunnalliskodeissa yhteensä 27 003 hoidettavaa, joten kutakin kunnalliskotia kohden tuli v:n 1966 lopussa keskim. koko maassa 65 hoidettavaa, kaupungeissa ja kaupaloissa 109 sekä maalaiskunnissa 53.

Hoitopäiviä keskimäärin hoidettavaa kohden tuli 236, kaupunkien ja kauppaloiden kunnalliskodeissa 244 ja maalaiskuntien 232.

Kunnalliskotien sairasantastoilla oli vuoden lopussa kaikkiaan 9 618 eli 35.6 % hoidettavien kokonaisluvusta ja mielisairasantastoilla 1 656 eli 6.1 %.

I jämförelse med föregående år har antalet på anstalt värdade minskat med 2.5 %. Antalet understödda i hemmet har stigit med 3.4 %. Ett jämförelsevis stort antal, ca. 60 %, av sistnämnda grupp har erhållit endast tillfälligt understöd.

På kommunalhem eller kommunala älderdoms-hem har värdats inalles 38 996 vårdtagare. Dessutom värdades på kommunalhemmen 43 barn, som omhändertagits av barnskyddet; antalet värdade steg alltså år 1966 inalles till 39 039. Grupperade enligt antalet vård dagar fördelade sig dessa i städer, köpingar och landskommuner på följande sätt.

Antalet vård dagar för de ovannämnda 43 barnskydds barnen i kommunalhemmen steg till 7 436.

Av de i kommunalhemmen värdade var 36.5 % män, 63.3 % kvinnor och 0.2 % barn.

I slutet av år 1966 var antalet värdade på kommunalhemmen inalles 27 003. I medeltal kom på varje kommunalhem i hela landet i slutet av år 1966 65 värdade, i städerna och köpingarna 109 samt i landskommunerna 53.

Antalet vård dagar per vårdtagare var i medeltal 236, i städernas och köpingarnas kommunalhem 244 och i landskommunernas 232.

På kommunalhemmens sjukavdelningar fanns det i slutet av året 9 618 värdade eller 35.6 % av hela antalet värdade och på sinnessjukavdelningarna 1 656 eller 6.1 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, missä määrin hoidettavia on erilaatuisissa laitoksissa hoidettu. Tällöin on otettava huomioon, että sama henkilö on vuoden kuluessa voinut olla useammanlaatuisissa laitoksissa. Kunnalliskoti- ja mielisairaala-tapaukset sisältyvät myös lukuihin. Näistä kertyy kunnalliskodeissa hoidettuja 29 675 ja mielisairaaloissa hoidettuja 13 800.

Följande tabell utvisar antalet vårdtagare på olikartade anstalter. Härvid bör beaktas, att samma person under årets lopp har kunnat få vård på flere olika anstalter. Kommunalhems- och sinnessjukhusfallen ingår även i talen. Av dessa vårdades 29 675 på kommunalhem och 13 800 på sinnessjukhus.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvård

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Laitoksissa hoidettuja kaikkiaan — Antalet på anstalter vårdade ..	35 615	52 985	88 600
Niistä hoidettu %:ina — Därav vårdade i %			
kunnalliskodeissa — på kommunalhem	33.7	50.7	43.9
mielisairaaloissa — på sinnessjukhus	24.3	23.5	23.8
vajaamielislaitoksissa — på anstalter för psykiskt efterblivna	2.9	2.4	2.6
muissa sairaaloissa — på övriga sjukhus	43.0	29.9	35.1
muissa laitoksissa — på övriga anstalter	4.3	1.5	2.7

Laitoshoidon pituuden selville saamiseksi laitoshoitotapaukset on hoitopäivien luvun mukaan ryhmitelty 5 eri ryhmään. Sitä paitsi on erikseen tutkittu niiden laitoksissa hoidettujen hoitopäivälukua, jotka ovat saaneet kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Tässä selonteossa käytetään näistä lyhyesti nimitystä tukiosan saajat. Kun eri sukupuolien hoitopäiväluku ei erikoisemmin vaihtelee asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa, on miehet, naiset ja lapset käsitelty erikseen ainoastaan koko maan osalta.

Tukiosan saajista lähes puolet on ollut koko vuoden laitoksessa. Suurin osa heistä on kunnallistai vanhainkodeissa hoidettuja vanhuksia tai mielisairaaloissa hoidettuja henkilöitä. Sen sijaan niiden avunsaajain hoitopäiväluku, joilla ei ole ollut tukiosaa, on enimmäkseen varsin alhainen. Samoin huoltoavun piiriin kuuluvat lapset ovat olleet yleensä sairaaloissa aivan lyhyen aikaa ja niitä, jotka ovat olleet laitoksissa koko vuoden, on pääasiallisesti hoidettu vajaamielisten hoitolaitoksissa.

Seuraavalla sivulla olevassa toisessa yhdistelmässä on vielä tehty selkoa siitä, kuinka monta prosenttia kaikista laitoksissa hoidetuista aikuisista on saanut tukiosaa kussakin laitoshoidon pituutta osoittavassa ryhmässä.

För att klarlägga anstaltsvårdens varaktighet har anstaltsfallen enligt antalet *vård dagar* grupperats i fem grupper. Dessutom har skilt för sig uträknats antalet vård dagar för de understödstagare, som åtnjutit folkpensions understödsdel eller ålderdomsunderstöd. För alla dessa understödstagare har i denna framställning använts benämningen understödstagare med understödsdel. Då antalet vård dagar för de olika könen inte nämnvärt växlar i bosättningscentra och landskommuner, har endast för hela landets vidkommande redogjorts skilt för sig för män, kvinnor och barn.

Av understödstagarna med understödsdel har nära hälften vistats hela året på någon anstalt. Största delen av dessa utgjordes av åldringar på kommunal- och ålderdomshem samt av personer vårdade på sinnessjukhus. Däremot var antalet vård dagar för de understödda, som inte åtnjöt någon understödsdel, ganska lågt. Likaså har i allmänhet socialhjälpbarnen vårdats på sjukhus bara en kortare tid och de, som varit på någon anstalt hela året, har huvudsakligen vårdats på anstalter för psykiskt efterblivna.

I den andra sammanställningen på följande sida har ännu redogjorts för, huru många procent av alla på anstalt vårdade fullvuxna, som grupperade efter anstaltsvårdens längd, har åtnjutit understödsdel.

Laitoshoidon pituus — Anstaltsvårdens varaktighet

	Avunsaajain luku Antal vårdtagare	Niistä % hoidettu laitoksissa, päivää Därav % på anstalt värdade, dagar				
		—89	90—179	180—269	270—359	360—
1. Avustustap. ilman kunnalliskoti- ja mielisair- tapauksia — Understödsfall utan komm.hems- och sinnessjukhusfall						
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>						
Tukiosan saajat — Understödsstagare med under- stödsdel	9 430	50.7	11.3	7.9	9.0	21.1
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	12 095	85.2	7.5	1.9	1.3	4.1
Yhteensä — Summa	21 525	70.1	9.2	4.5	4.7	11.5
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>						
Tukiosan saajat — Understödsstagare med under- stödsdel	11 130	52.9	14.2	8.1	10.0	14.8
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	12 470	84.3	7.6	3.1	1.5	3.5
Yhteensä — Summa	23 600	69.5	10.8	5.4	5.5	8.8
<i>Koko maa — Hela landet</i>						
Tukiosan saajat — Understödsstagare med under- stödsdel						
Miehet — Män	9 125	55.7	11.9	7.5	9.2	15.7
Naiset — Kvinnor	11 435	48.8	13.7	8.4	9.8	19.3
Yhteensä — Summa	20 560	51.9	12.9	8.0	9.5	17.7
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare						
Miehet — Män	8 355	84.3	9.8	2.7	1.1	2.1
Naiset — Kvinnor	8 995	88.9	6.1	2.5	1.2	1.3
Lapset — Barn	7 215	80.1	6.8	2.4	2.0	8.7
Yhteensä — Summa	24 565	84.8	7.5	2.5	1.4	3.8
Kaikkiaan — Inalles	45 125	69.8	10.0	5.0	5.1	10.1
2. Kunnalliskoti- ja mielisair.tapaukset — Kom- munalhems- och sinnessjukhusfall						
<i>Koko maa — Hela landet</i>						
Tukiosan saajat — Understödsstagare med under- stödsdel						
Miehet — Män	15 535	14.9	6.5	4.3	7.7	66.6
Naiset — Kvinnor	24 825	15.0	7.8	6.2	10.2	60.8
Yhteensä — Summa	40 360	15.0	7.3	5.4	9.3	63.0
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare						
Miehet — Män	1 545	63.1	15.5	3.6	4.5	13.3
Naiset — Kvinnor	1 445	59.9	14.9	5.5	3.8	15.9
Lapset — Barn	125	68.0	8.0	4.0	—	20.0
Yhteensä — Summa	3 115	61.8	14.9	4.5	4.0	14.8
Kaikkiaan — Inalles	43 475	18.3	7.8	5.4	8.9	59.6

Laitoshoidon pituus, päivää Anstaltsvårdens längd, dagar	Hoidettavien aikuisten luku Antal fullvuxna värdade			Näistä % saanut tukiosaa Därav i % med understödsdel		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
— 89	14 435	19 155	33 590	42.9	54.9	49.7
90—179	2 745	4 670	7 415	68.5	79.6	75.5
180—269	1 655	2 765	4 420	86.4	87.2	86.9
270—359	2 275	3 745	6 020	92.7	95.7	94.6
360—	11 230	18 585	29 815	96.7	98.0	97.5
Yhteensä — Summa	32 340	48 920	81 260	69.5	78.6	75.0

Avunsaajain tai perheenhuoltajain ikä. Avunsaajain ikää valaiseva asetelma koskee yksinäisten avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenhuoltajien ikää. Laitoksissa hoidettujen ikä on laskettu siten, että siihen sisältyvät paitsi päämiehet myös aviopuolisot, sikäli kuin ovat saaneet laitoshoidtoa.

Ikä, vuotta Ålder, år	Avustustapakset ilman kunnalliskotija mielisairaalatapauksia Understödsfall utan kommunalhems- och sinnessjukhusfall			Kunnalliskotitapaukset Kommunalhemsfall		Mielisairaalatapaukset Sinnessjukhusfall	
	Yhteensä Summa	Niistä tukiosan saajat Därav under- stödsstagare med understödsdel	Laitoksissa hoidetut I anstalter vårdade	Yhteensä Summa	Niistä tukiosan saajat Därav under- stödsstagare med understödsdel	Yhteensä Summa	Niistä tukiosan saajat Därav under- stödsstagare med understödsdel
—16	0.1	—	0.0	—	—	—	—
16—19	5.6	1.8	5.1	0.2	0.2	1.5	0.7
20—29	11.3	3.2	10.3	1.2	1.2	9.3	7.6
30—39	15.5	4.5	12.5	2.8	2.7	17.9	16.6
40—49	17.6	7.3	14.5	5.2	4.9	20.9	20.1
50—59	19.0	15.8	17.6	9.6	8.8	22.7	23.8
60—64	8.7	14.2	9.0	8.1	7.7	8.2	8.8
65—69	7.7	17.7	8.6	9.8	9.9	7.6	8.6
70—79	10.8	26.6	15.3	33.0	33.7	8.2	9.5
80—	3.6	8.9	7.0	29.9	30.8	3.6	4.2
Tunt. — Okänd	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
Yht. — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku							
—Antal fall	113 625	44 825	37 910	29 265	28 060	13 780	11 680

Lisäksi oli laitoissa hoidettuja 16 vuotta nuorempia perhelapsia 7 340.

Kotiapaikka. Seuraavassa asetelmassa on selvitetty, missä kunnassa avunsaajilla tai perheenhuoltajilla on ollut koti- tai asuinpaikkansa. Helsingin kaupungin avunsaajat eivät sisälly näihin lukuihin.

Kotiapaikka — Hemort	Avustustapakset ilman kunnalliskotija mielisairaalatapauksia Understödsfall utan kommunalhems- o. sinnessjukhusfall		Koko maa Hela landet	Kunnalliskotija mielisairaalatapaukset Kommunalhems- o. sinnessjukhusfall
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner		
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	77.3	90.0	84.4	94.2
Muussa kunnassa — I annan kommun	22.6	9.8	15.5	5.7
Tuntematon — Okänd	0.1	0.2	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	42 840	52 665	95 505	40 070

Siviilisäätty. Henkilöt, joiden nimellä huoltapu on myönnetty, jakaantuivat siviilisäädyn mukaan seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Koko naimisissa olevien ryhmä on 31.7 %, jos otetaan mukaan myös erossa asuvat. Yleensä

Understödsdagarnas eller familjeförsörjarnas ålder. Sammanställningen rörande understödstagarnas ålder avser ålder för ensamstående understödstagare eller familjeförsörjare i de understödda familjerna. Åldern för på anstalter vårdade har uträknats så att däri förutom huvudmän också ingår äkta makar, såvida dessa erhållit anstaltsvård.

Dessutom var antalet på anstalt vårdade familjebarn 7 340.

Hemort. I följande sammanställning har redogjorts för i vilken kommun understödstagarna eller familjeförsörjarna hade sin hem- eller vistelseort. Understödsdagarna i Helsingfors stad ingår inte i dessa siffror.

Civilstånd. Personerna, på vilkas namn understödet beviljats, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

Hela gruppen gifta utgör 31.7 % om man beaktar också dem som ej bor tillsammans med

Sivillissäätö — Civilstånd	Avustustap. ilman kunnalliskoti- ja mielisairaalatapauksia Understödsfall utan kommunalhems- o. sinnessjukhusfall					Kunnalliskoti- ja mielisairaalatapaukset Kommunalhems- och sinnessjukhusfall		
	Kaupungit, Städer, köpingar %	Maalaiskun- nat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Miehet Män	Naiset Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehet Män	Naiset Kvinnor
Naimattomia — Ogifta	32.2	29.9	31.1	27.7	36.2	50.9	54.5	48.1
Naimisissa olevia—Giffta	27.3	42.3	34.3	56.8	1.2	10.9	23.0	1.7
Leskiä — Änklingar och änkor	18.1	20.1	19.0	4.5	40.4	31.6	16.0	43.4
Eronneita — Frånskilda	15.5	5.2	10.8	8.1	14.7	5.4	5.2	5.6
Erossa asuvia — Skilt boende	6.9	2.4	4.8	2.9	7.5	1.2	1.3	1.2
Tuntematon — Okänd..	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	60 960	52 665	113 625	67 695	45 930	43 045	18 630	24 415

on perheille, joissa aviopuoliset asuvat yhdessä, avustus myönnetty miehen nimellä, vain noin 2 %:ssa tapauksista vaimo on katsottu perheen päämieheksi. Tästä johtuu, että avustustapausten joukossa naisten kohdalla on ainoastaan 1.4 % naimisissa olevia naisia.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syyn määrittäminen käyttämällä vain yhtä pääsyytä on aina ollut vaikeata etenkin niissä tapauksissa, jolloin avunsaaja ei ole ollut jatkuvasti läpi vuoden huoltoavun varassa. Jotta kuitenkin saataisiin yleiskuva tavallisimmista esiintyvistä avuntarpeen syistä, on v:sta 1957 lähtien käytetty 9 syynimikettä seuraavalla tavalla. Nimikkeillä sairaus, mielisairaus ja vajaamielisyys tarkoitetaan sekä avunsaajan omaa että aviopuolison tai lasten sairautta. Sokeus, kuurous ja raajarikkaisuus on yhdistetty nimikkeeksi invalideetti. Aviopuolison kuolema, perheen suurilukuisuus ja huolehtiminen avioittomista lapsista on lyhyesti perhesuhteet. Työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous, vankilassa olo, perheensä jättäminen ja elatusvelvollisuuden laiminlyönti on yhdistetty nimikkeeksi epäsosiaalinen elämäntapa. Työnpuute ja työriitä muodostavat yhdessä nimikkeen työttömyys. Asuntopula, opintoavustukset yms. sisältyvät nimikkeeseen muu syy.

Kun avuntarpeen syy on varsin erilainen riippuen perheen kokoonpanosta ja siitä, onko yksinäinen avunsaaja tai jompikumpi aviopuolisoista saanut kansaneläkkeen tukiosaa, on aineisto käytetty näitä seikkoja silmällä pitäen ja tutkittu syiden jakaantumista näissä ryhmissä.

sin familj. I allmänhet har understödet beviljats på mannens namn, endast i ca 2 % av fallen har kvinnan ansetts vara familjens huvudman. Härpå beror, att endast 1.4 % av de kvinnliga understödsfallen är gifta.

Orsaken till understödsbehovet. Det har alltid visat sig svårt att angiva huvudorsaken till understödsbehovet särskilt i sådana fall, då understödstagaren inte hela året varit i fortlöpande behov av understöd. För att erhålla en överblick av de orsaker, som oftast förekommer, har i orsaksgupperingen från början av år 1957 använts 9 olika orsaksbenämningar på följande sätt. Med benämningarna sjukdom, sinnessjukdom och psykisk efterblivenhet avses hädanefter såväl understödstagarens som makans och barnens sjukdom. Blindhet, dövhet och vanförhet har sammanslagits under rubriken invaliditet. Makens (makans) död, familjens talrikhet och försörjning av oäkta barn benämnes kort familjeförhållanden. Arbetsovillighet, vårdslöshet, dryckenskap, fängelsevistelse, övergivande av familjen och underlåtenhet av försörjningsplikt har sammanslagits till en grupp med benämningen asocialt levnadssätt. Arbetsbrist och arbetstvist har sammanförts under rubriken arbetslöshet. Bostadsbrist, understöd för yrkesutbildning mm. ingår i gruppen annan orsak.

Då orsaken till understödsbehovet är mycket varierande beroende på familjetyp och på huruvida ensamstående understödstagare eller någöndera av makarna erhållit folkpensionens understödsdel, har materialet grupperats på grund av dessa omständigheter och orsakerna har undersökts för dessa grupper vidkommande.

Avuntarpeen syytä esittäväään taulukkoon eivät kuulu pelkästään kunnalliskoti- tai mielisairaalahoittoa saaneet yksinäiset ja perheet.

Till den tabell, som framställer orsaker till understödsbehovet hör inte de ensamstående och familjer vilka enbart fått kommunalhems- eller sinner-sjukhusvård.

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet	Kaikki avustus-tapaukset Samtliga under-stödsfall	Tukiosaa nauttivat Med under-stödsdel	Ilman tukiosaa Utan under-stödsdel	Ilman lapsia — Utan barn			Lapsia huollet-tavana — Med barn		
				miehet män	naiset kvinnor	avioparit gifta par	yksinäiset ensamman	avioparit gifta par	
				%					
Vanhuus — Ålderdom	9.4	22.7	0.3	5.8	23.8	9.1	0.2	0.1	
Sairaus — Sjukdom	50.3	59.8	43.9	45.1	54.9	73.5	24.6	52.1	
Mielisairaus, vajaamielisyys-Sinnes-sjukdom, psykisk efterblivenhet	8.6	12.5	6.0	13.0	9.9	5.0	2.8	6.9	
Synnytyt — Barnsbörd	0.6	0.0	1.0	—	0.4	0.2	2.7	0.7	
Invaliditeetti — Invaliditet	1.4	1.8	1.1	2.2	1.2	1.1	0.3	1.4	
Perhesuhteet — Familjeförhållanden	7.5	1.3	11.6	0.4	1.9	0.6	40.8	8.5	
Epäsosiaalinen elämäntapa — Asocialt levnadssätt	10.7	1.0	17.3	15.5	1.6	3.7	21.0	14.9	
Työttömyys — Arbetslöshet	8.1	0.5	13.3	13.3	3.0	5.8	4.3	11.9	
Muu syy — Annan orsak	3.4	0.4	5.5	4.7	3.3	1.0	3.3	3.5	
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Tapausten luku — Antal fall	113 625	45 775	67 850	28 705	32 730	12 335	13 215	26 640	

Tukiosaa nauttivat yksinäiset avunsaajat ja perheet, joissa jompikumpi aviopuolisoista on saanut mainittua eläkelisää, ovat joutuneet avustettaviksi melkein kauttaaltaan vanhuuden tai erilaisten sairauksien vuoksi. Muiden syiden osalle jäi vain 3.2 % tapauksista.

Ryhmään lapsia huoltavat yksinäiset sisältyi 73.8 % leskiä, eronneita ja erossa asuvia naisia. Useimmat näistä, 38.8 %, joutuivat pyytämään apua perhesuhteiden takia ja 26.3 % sen vuoksi, että aviopuoliso on jättänyt perheensä ja laiminlyönyt elatusvelvollisuuden tms. (epäsosiaalinen elämäntapa). Oma tai lasten sairaus oli syynä 26.3 %:ssa tapauksista. Naimattomilla äideillä oli pääasiallisena syynä lastensa elättäminen sekä lasten tai oma sairaus. Nämä syyt muodostivat 52.8 ja 26.9 % kaikista naimattomien lapsistaan huolehtivien naisten ryhmästä.

Työttömyyden takia huoltoapua saaneiden luku on edellisestä vuodesta noussut 1 405 tapausta. V. 1965 ilmoitettiin 7 825 avustus-tapausta johtuneen työttömyydestä ja v. 1966 9 230. Lapsia huoltavien avioparien ryhmässä työttömyyden vuoksi avustettuja oli 3 165, kun heitä v. 1965 oli 2 635.

Kunnalliskotitapausten ryhmässä vanhuus avuntarpeen syynä esiintyi 39.7 %:lla, sairaus 41.1 %:lla ja mielisairaus tai vajaamielisyys 18.9 %:lla.

De ensamstående vårdtagarna med understödsdel samt de familjer, i vilka någondera av makarna erhållit sådant tillägg, har nästan alla åtnjutit understöd till följd av ålderdom eller till följd av olika sjukdomar. Endast 3.2 % av understödsfallen hade någon annan orsak.

Inom gruppen ensamstående med barn ingår 73.8 % änkor, fränskilda och skilt boende kvinnor. De flesta av dessa, 38.8 %, måste innehålla om understöd till följd av familjeförhållanden och 26.3 % till följd av att maken övergivit familjen eller underlätit sin försörjningsplikt el. dyl. (asocialt levnadssätt). Egen eller barnens sjukdom förekom som orsak i 26.3 % av fallen. För de ogifta mödrarna var försörjande av barnen eller barnens och egen sjukdom de huvudsakliga orsakerna. De bildade 52.8 och 26.9 % av alla orsaker för de ogifta kvinnorna med barn.

Antalet understödstagare, som erhållit understöd till följd av arbetslöshet, har från föregående år stigit med 1 405. År 1965 var 7 825 understödsfall föranledda av arbetslöshet och år 1966 9 230. I gruppen gifta par med barn, var antalet till följd av arbetslöshet understödda 3 165 och år 1965 2 635.

Inom gruppen kommunalhemsfall utgjorde ålderdom 39.7 %, sjukdom 41.1 % och sinner-sjukdom eller psykisk efterblivenhet 18.9 % av orsakerna till understödsbehovet.

III. Lastensuojelu

Valtionapua saaneet lastentarhat

Valtionapua nauttivien lastentarhojen on vuosittain lähetettävä toimintakertomuksensa sosiaaliministeriöön. Näistä kertomuksista on laadittu seuraava lastentarhoja koskeva vuositilasto.

Lastentarhojen, hoitopaikkojen ja lasten luku jakaantui eri läänien kesken seuraavasti.

Lääni Län	Lastentarhoja Antal barnträdgårdar			Paikkaluku Antal platser			Lapsia Antal barn		
	Kunnal- lisiä Kommun- nala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa	Kunnal- lisiä Kommun- nala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa	1966	1965	
Uudenmaan — Nylands ..	94	29	123	7 272	1 387	8 659	8 308	8 394	8 044
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	32	11	43	2 400	521	2 921	2 594	2 734	2 418
Hämeen — Tavastehus....	28	9	37	1 858	417	2 275	2 256	2 257	2 196
Kymen — Kymmene	15	10	25	825	435	1 260	1 165	1 235	1 139
Mikkelin — S:t Michels	9	2	11	475	80	555	555	549	552
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	5	2	7	270	100	370	320	359	306
Kuopion — Kuopio	9	2	11	584	82	666	582	657	580
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	7	5	12	490	200	690	690	688	679
Vaasan — Vasa	19	7	26	1 620	190	1 810	1 635	1 785	1 615
Oulun — Uleåborgs	8	8	16	770	450	1 220	1 170	1 215	1 169
Lapin — Lapplands	7	1	8	350	100	450	475	451	443
Koko maa — Hela landet	233	86	319	16 914	3 962	20 876	19 750	20 324	19 141
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	228	66	294	16 689	3 285	19 974	18 945	19 411	18 363
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	5	20	25	225	677	902	805	913	778

Kaikista lastentarhoista 90 toimi Helsingissä, 25 Turussa ja 16 Tampereella eli 41.1 % koko maan lastentarhoista. Kokonaispaikkaluvusta 46.0 % tuli niiden osalle.

Suurin osa, 64.3 %, lastentarhoista oli sellaisia, joissa oli sekä puolipäivä- että kokopäiväosasto. 27.6 %:ssa oli vain puolipäiväosasto ja 8.1 %:ssa vain kokopäiväosasto. Näissä erilaatuisissa lastentarhoissa oli seuraava määrä vahvistettuja paikkoja.

III. Barnskyddet

De statsunderstödda barnträdgårdarna

De barnträdgårdar som åtnjuter statsunderstöd skall årligen insända sin verksamhetsberättelse till socialministeriet. På grund av dessa berättelser har uppgjorts en årsstatistik över barnträdgårdarna.

Antalet barnträdgårdar, vårdplatser och barn fördelade sig på de olika länen på följande sätt.

Av samtliga barnträdgårdar verkade 90 i Helsingfors, 25 i Åbo och 16 i Tammerfors eller 41.1 % av samtliga barnträdgårdar. Av det totala platsantalet kom 46.0 % på dessa barnträdgårdar.

Största delen av barnträdgårdarna, 64.3 %, hade både halvdags- och heldagsavdelning, 27.6 % hade endast halvdagsavdelning och 8.1 % endast heldagsavdelning. I dessa olikartade barnträdgårdar fanns följande antal fastställda platser.

	Lastentarhoja Antal barnträdgårdar			1965	Paikkaluku Antal platser			1965
	Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa 1966		Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa 1966	
Lastentarhoja, joissa oli —								
Barnträdgårdar med								
sekä koko- että puolipäiväosasto — hel- och								
halvdagsavdelning ..	182	23	205	193	14 219	1 156	15 375	14 471
vain puolipäiväosasto —								
endast halvdagsavdelning	33	55	88	83	2 200	2 581	4 781	4 581
vain kokopäiväosasto —								
endast heldagsavdelning	18	8	26	25	495	225	720	698
Puolipäiväosastot yhteensä								
— Halvdagsavdelningar								
inalles	215	78	293	276	11 438	3 200	14 638	13 798
Kokopäiväosastot yhteensä								
— Heldagsavdelningar								
inalles	200	31	231	218	5 476	762	6 238	5 952

Lasten vaihtuminen eri toimintakausien aikana käy ilmi seuraavasta.

Antalet barn växlade under terminerna enligt följande.

	Lapsia toimintakaudella Barn under terminen				
	Alussa Vid början	Erosi Avgick	Otettiin lisää Intogs ytterligare	Lopussa Vid slutet	Ei mahtunut Kunde ej tas emot
Kevättoimintakausi — Vårterminen	19 509	1 741	1 678	19 446	1 350
Syystoimintakausi — Höstterminen	20 324	1 114	1 164	20 374	5 590
Kesätoimintakausi — Sommarterminen....	4 163	854	779	4 088	141

86.9 % lapsista oli suomenkielisiä ja 12.9 % ruotsinkielisiä.

Lastentarhoissa oli kaikkiaan 1 073 johtajaa ja opettajaa, joista 889 kunnallisissa ja 184 yksityisissä lastentarhoissa. Lastentarhanopettajan pätevyys oli 1 017:llä ja 56 eli 5.2 % oli epäpäteviä.

Koska kunnallisten ja yksityisten lastentarhojen tulolähteet ovat jossakin määrin toisistaan poikkeavia, esitetään ne seuraavassa erikseen.

Tulolähteet Inkomstkällor	Kunnalliset Kommunala		Yksityiset Privata		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Korvaukset yksityisiltä — Ersättningar av enskilda	2 764	11.9	641	15.6	3 405	12.4
Vastikkeet luontoissuorituksista — Vederlag för naturaförmåner	335	1.4	35	0.8	370	1.3
Valtionapu — Statsbidrag	5 548	23.9	1 005	24.4	6 553	24.0
Kuntien kannatus — Kommunernas bidrag	14 393	62.0	1 326	32.2	15 719	57.5
Seurakuntien kannatus—Församlingarnas bidrag	—	—	143	3.5	143	0.5
Muiden yhteisöjen ja yksityisten kannatus — Bidrag av övriga samfund och privatpersoner	15	0.0	937	22.8	952	3.5
Muut tulot — Övriga inkomster	183	0.8	28	0.7	211	0.8
Yhteensä — Summa	23 238	100.0	4 115	100.0	27 353	100.0

86.9 % av barnen var finsktalande och 12.9 % svensktalande.

I barnträdgårdarna fanns sammanlagt 1 073 föreståndarinnor och lärarinnor, varav 889 i kommunala och 184 i privata barnträdgårdar. 1 017 hade barnträdgårdslärrarinnekompetens och 56 eller 5.2 % var inkompetenta.

Eftersom de kommunala och privata barnträdgårdarnas inkomster kom från något olika källor, redovisas de i det följande var för sig.

Lastentarhojen kokonaismenot olivat 27.35 milj. mk, josta 85.0 % tuli kunnallisten ja 15.0 % yksityisten lastentarhojen osalle. Kustannukset läsnäolopäivää kohti olivat keskimäärin kaikissa lastentarhoissa yhteensä 7.76 mk, kunnallisissa erikseen 8.13 mk ja yksityisissä 6.20 mk. Ruokamenot muodostivat 9 % kokonaismenoista.

Kunnallinen lastensuojelu

Lapset, joihin nähden lastensuojelulain nojalla on ryhdytty toimenpiteisiin, jaetaan yleensä kahteen ryhmään: turvattomiin, jos toimenpiteen syynä on jokin lastensuojelulain 8 §:n a—d kohdissa mainituista seikoista, ja suojelukasvatusta tarvitseviin, jos syynä on jokin saman pykälän e-kohdassa tai 2. momentissa mainituista seikoista.

Toimenpiteet, joihin lastensuojelulain nojalla on ryhdytty, ovat joko ehkäiseviä laadultaan, tai on sosiaalilautakunta ottanut lapsen tai nuoren henkilön huostaansa. Seuraavassa selonteossa on nämä molemmat ryhmät käsitelty erikseen.

Ehkäisevät toimenpiteet. Lastensuojelulaki edellyttää, että ennen kuin lapsi tai nuori henkilö otetaan lautakunnan huostaan, on laissa tarkemmin määrättyissä tapauksissa lapselle, nuorelle henkilölle tai hänen vanhemmilleen annettava lautakunnan edessä tai muulla sopivalla tavalla varoitus tai lapselle tai nuorelle henkilölle määrättävä suojeluvalvoja.

Saapuneiden tietojen mukaan on v. 1966 vain 71 tapauksessa annettu varoitus vanhemmille lapsensa hoidon laiminlyömisestä ja 391 tapauksessa turvattomalle lapselle on määrätty suojeluvalvoja. Edellisen vuoden vastaavat numerot olivat 61 ja 382. Suojelukasvatuksen tarpeessa oleviin lapsiin nähden luvut ovat huomattavasti suuremmat; 4 482 lasta tai nuorta henkilöä on varoitettu ja suojeluvalvoja määrätty 951:lle. Lisäksi oli vielä laitoshoidon jälkeen jälkivalvonnan alaisena 296 nuorta henkilöä, jotka oikeastaan eivät kuuluisi tähän ehkäisevien toimenpiteiden ryhmään, mutta kun osa heistä ei ole enää huostaanotettuja, on heidät otettu tässä yhteydessä huomioon. Edellisenä vuonna ilmoitettiin varoitustapauksia 4 200 ja valvontatapauksia 1 150, joista 479 oli vielä v. 1966 valvonnan alaisina. V. 1965 varoituksen saaneista 111:lle määrättiin suojeluvalvoja v. 1966. Miten v:n 1966 tapaukset jakaantuivat kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Barnträdgårdarnas totalutgifter uppgick till 27.35 milj. mk, av vilka 85.0 % kom på de kommunala och 15.0 % på de privata barnträdgårdarnas del. De genomsnittliga kostnaderna per närvarodag steg i samtliga barnträdgårdar till 7.76 mk, i de kommunala barnträdgårdarna till 8.13 mk och i de privata till 6.20 mk. Utgifterna för föda utgjorde 9 % av totalutgifterna.

Det kommunala barnskyddet

De barn, vilka med stöd av lagen om barnskydd blivit föremål för åtgärder, indelas i allmänhet i två grupper: värnlösa barn, som orsaken till åtgärden är någon i barnskyddslagens 8 § punkterna a—d nämnd omständighet, och barn i behov av skyddsuppfostran, som orsaken är någon av de i punkt e eller i 2. momentet av samma paragraf nämnda omständigheterna.

Åtgärder, som vidtagits enligt barnskyddslagen, är antingen förebyggande till sin art eller också har socialnämnden omhändertagit barnet eller den unga personen. I följande redogörelse har dessa två grupper behandlats var för sig.

Förebyggande åtgärder. Lagen om barnskyddet förutsätter, att innan ett barn eller en ung person i fall som närmare specificeras i lagen, tages om hand av nämnden, skall honom eller föräldrarna tilldelas varning inför nämnden eller på annat lämpligt sätt, eller skall åt barnet eller den unga personen förordnas en skyddsövervakare.

Enligt de insända uppgifterna har föräldrarna varnats på grund av försummad vård i endast 71 fall under år 1966 och åt värnlösa barn har förordnats skyddsövervakare i 391 fall. Motsvarande siffror för år 1965 var 61 och 382. För de barns del, som var i behov av skyddsuppfostran, är talen betydligt större; 4 482 barn eller unga personer har varnats och skyddsövervakare har förordnats åt 951. Dessutom var 296 unga personer under övervakning efter anstaltsvård fortfarande. Dessa hör egentligen icke till gruppen »förebyggande åtgärder», men då en del av dem ej mera är omhändertagna, har de beaktats i detta sammanhang. Föregående år uppgavs 4 200 varningsfall och 1 150 övervakningsfall, av vilka 479 fortfarande var under övervakning år 1966. Av de år 1965 varnade förordnades en skyddsövervakare år 1966 åt 111. Av följande sammanställning framgår, hur de ifrågavarande fallen år 1966 fördelade sig mellan städer, köpingar och landskommuner.

Turvattomat — Värnlösa

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
Varoitus — Varning	33	38	71
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	276	115	391

Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skyddsuppfostran

Varoitus — Varning	3 570	912	4 482
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	958	289	1 247

Suurin osa, 66.9 %, turvattomien lasten tapauksista esiintyi kaupungeissa ja kauppaloissa, edellisenä vuonna 69.8 %. Samoin oli myös suojelukasvatustapauksia eniten asutuskeskuksissa, 79.0 %, vastaten 78.4 % v. 1965. Maalaiskunnissa suojelukasvatustapausten luku on alentunut v:sta 1965 0.9 % ja kaupunki- ja kauppala-kunnissa noussut 2.7 %. Varoituksen saaneista 4 482:sta 3 690 oli poikia ja 792 tyttöjä ja valvonnan alaisista 1 247:stä vastaavasti 845 ja 402.

Ikäryhmitys muodostuu turvattomilla ja suojelukasvatusta tarvitsevilla lapsilla varsin erilaiseksi, koska toimenpiteet edellisissä tapauksissa kohdistuvat vanhempiin heidän laiminlyödessään lastensa hoidon ja jälkimmäisissä tapauksissa itse lapsiin tai nuoriin henkilöihin.

De flesta fall som gällde värnlösa barn, 66.9 %, fanns i städer och köpingar, föregående år var de 69.8 %. Likaledes fanns även de flesta skydds-uppfostringsfall i bosättningscentra, 79.0 %, motsvarande 78.4 % år 1965. I landskommunerna har antalet skyddsuppfostringsfall minskat med 0.9 % från år 1965, och i städerna och köpingarna stigit med 2.7 %. Av antalet varnade, 4 482, var 3 690 gossar och 792 flickor och av antalet övervakade, 1 247, motsvarande tal 845 och 402.

Åldersgrupperingen bland de värnlösa och skyddsuppfostrade barnen gestaltar sig mycket olika, då åtgärderna i de förstnämnda fallen riktar sig mot föräldrarna på grund av försummad vård och i de sistnämnda fallen mot själva barnen eller de unga personerna.

Ikä, vuotta — Ålder, år

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skydds- uppfostran	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%
— 2	14	3.0	—	—
2— 6	94	20.4	—	—
7—12	185	40.0	754	13.2
13—15	100	21.7	1 925	33.6
16—	69	14.9	3 044	53.1
Tuntematon — Okänd	—	—	6	0.1
Yhteensä — Summa	462	100.0	5 729	100.0

Suojelukasvatusta tarvitsevista: 908 eli 15.8 % oli 16-vuotiaita, 1 149 eli 20.1 % 17-vuotiaita ja 987 eli 17.2 % sitä vanhempia.

Suurin osa, 94.1 %, kaikista näistä lapsista oli aviosyntyisiä ja vain 5.9 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton. Aviosyntyisistä lapsista 883 oli ns. avioerolapsia, näistä 81 turvatonta ja 802 suojelukasvatusta tarvitsevaa. V. 1965 näitä lapsia oli 694.

Syyt, miksi lapsia tai nuoria henkilöitä on varoitettu tai asetettu suojeluvalvontaan, selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Av de unga personerna i behov av skyddsuppfostran var 908 eller 15.8 % 16-åringar, 1 149 eller 20.1 % 17-åringar och 987 eller 17.2 % ännu äldre.

Största delen, 94.1 %, av dessa barn var födda inom äktenskapet och endast 5.9 % var illegitima. Av de inom äktenskapet födda var 883 sådana, vilkas föräldrar var frånskilda; av dessa var 81 värnlösa och 802 i behov av skyddsuppfostran. År 1965 var detta antal 694.

Orsakerna till att barnen eller de unga personerna varnade eller ställts under skyddsövervakning, framgår av följande sammanställning.

Suojelukasvatusta tarvitsevat — Barn i behov av skyddsuppfostran

Toimenpiteen syy — Orsak till åtgärden

	Poikia — Gossar		Tyttöjä — Flickor		Yhteensä — Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Sopimaton ansiotoimi — Olämpligt förvärvsarbete	7	0.1	3	0.3	10	0.2
Koulunkäynnin laiminlyönti — Försummad skolgång	135	3.0	99	8.3	234	4.1
Koulun järjestyksen rikkominen — Störande av skolordningen	39	0.9	7	0.6	46	0.8
Rangaistava teko — Straffbar handling	2 774	61.2	380	31.8	3 154	55.1
Irtolaisuus — Lösdriveri	38	0.8	444	37.2	482	8.4
Tapaaminen juopuneena — Anträffad berusad	1 481	32.7	165	13.8	1 646	28.7
Muu — Annan	61	1.3	96	8.0	157	2.7
Yhteensä — Summa	4 535	100.0	1 194	100.0	5 729	100.0

Huostaanotettujen lasten luku. Sosiaalilautakuntien huostaanottamia lapsia oli v. 1966 koko maassa yhteensä 14 806. Näistä oli turvattomia 13 036 eli 88.0 % ja suojelukasvatusta tarvitsevia 1 770 eli 12.0 %. Lisäksi oli 51 turvatonta ja 28 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta, jotka olivat huostaanotettuja v. 1966, mutta mihinkään toimenpiteisiin ei vielä oltu ryhdytty. Nämä 79 lasta eivät sisälly seuraavaan selontekoon. Kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken tapaukset jakaantuivat seuraavasti.

Antalet omhändertagna barn. År 1966 fanns i hela landet sammanlagt 14 806 av socialnämnderna omhändertagna barn. Av dessa var 13 036 eller 88.0 % värnlösa och 1 770 eller 12.0 % i behov av skyddsuppfostran. Dessutom fanns det ännu 51 värnlösa och 28 barn i behov av skyddsuppfostran, vilka blivit omhändertagna år 1966, men beträffande vilka inga åtgärder ännu företagits. Dessa 79 barn ingår ej i följande redogörelse. Fördelningen på städer, köpingar och landskommuner var följande.

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat i behov av skydds- uppfostran		Yhteensä Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	8 478	65.0	1 425	80.5	9 903	66.9
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 558	35.0	345	19.5	4 903	33.1
Koko maa — Hela landet	13 036	100.0	1 770	100.0	14 806	100.0

V:n 1966 lastensuojelulasten luku on v. 1965 verrattuna alentunut 321:llä eli 2.1 %; turvattomien luku on pienentynyt 2.1 %, ja suojelukasvatusta tarvitsevien luku 2.1 %. Kaupunkien ja kauppalakunnissa turvattomien luku on alentunut 0.4 % ja suojelukasvatustapausten luku noussut 1.0 %; maalaiskunnissa turvattomien luku on vähentynyt 5.3 % ja suojelukasvatustapausten luku 13.1 %.

Suojelukasvatusta tarvitsevista lapsista tai nuorista henkilöistä oli v. 1966 suurin osa, 80.5 %, kaupunkien ja kauppala- ja maalaiskuntien huostaanottamia. Jo yksistään Helsingissä oli 523 eli 29.5 % kaikista ja Tampereella, Turussa, Lahdessa ja Porissa yhteensä 311 eli 17.6 %. Turvattomista lapsista oli samoin suuri osa Helsingin huostaanottamia, 3 795 eli 29.1 % kaikista, ja mainittujen neljän muun kaupungin lapsia 1 804 eli 13.8 %.

Antalet barnskydds barn år 1966 har i jämförelse med år 1965 sjunkit med 321 eller 2.1 %; antalet värnlösa har minskat med 2.1 %, och antalet för skyddsuppfostran omhändertagna med 2.1 %. I stads- och köpingskommuner har antalet värnlösa sjunkit med 0.4 % och antalet skyddsuppfostrade stigit med 1.0 %; i landskommunerna har antalet värnlösa minskat med 5.3 och antalet skyddsuppfostrade med 13.1 %.

Största delen, 80.5 %, av de barn och unga personer, som år 1966 var i behov av skyddsuppfostran, var omhändertagna i städer och köpingar. Enbart på Helsingfors del kom 523 eller 29.5 % av samtliga fall, och på Tammerfors, Åbo, Lahti och Björneborg kom sammanlagt 311 eller 17.6 %. Av de värnlösa barnen var likaledes en stor del omhändertagna i Helsingfors, 3 795 eller 29.1 % av samtliga fall, och i de övriga fyra nämnda städerna 1 804 eller 13.8 %.

Huostaanotettujen lasten luku lääneittäin — Antalet omhändertagna barn länsvis

	Turvattomat — Värnlösa			Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skydds- uppföstran			Yhteensä — Summa			
	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolkningen
Uudenmaan — Nylands ...	4 243	638	4 881	613	67	680	4 856	705	5 561	0.59
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	889	463	1 352	119	34	153	1 008	497	1 505	0.22
Ahvenanmaa — Åland	13	12	25	—	—	—	13	12	25	0.11
Hämeen — Tavastehus	1 297	432	1 729	249	53	302	1 546	485	2 031	0.33
Kymen — Kymmene	479	249	728	119	28	147	598	277	875	0.25
Mikkelin — S:t Michels ...	169	316	485	37	24	61	206	340	546	0.24
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	81	430	511	19	33	52	100	463	563	0.28
Kuopion — Kuopio	282	406	688	55	23	78	337	429	766	0.28
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	192	455	647	45	41	86	237	496	733	0.30
Vaasan — Vasa	248	263	511	61	9	70	309	272	581	0.13
Oulun — Uleåborgs	354	520	874	64	22	86	418	542	960	0.23
Lapin — Lapplands	231	374	605	44	11	55	275	385	660	0.30
Koko maa — Hela landet	8 478	4 558	13 036	1 425	345	1 770	9 903	4 903	14 806	0.32

Jotta saataisiin selville, paljonko vuosittain otetaan huostaan lapsia tai nuoria henkilöitä, on pyydetty tietoja lasten huostaanottovuodesta. Tämän nojalla lapset on jaettu kahteen ryhmään: ns. uusiin tapauksiin, jolloin lapset on otettu huostaan kertomusvuoden kuluessa, ja vanhoihin tapauksiin eli sitä ennen huostaanotettuihin. Seuraavassa yhdistelmässä on tästä tehty selkoa erikseen turvattomiin ja suojelukasvatusta tarvitseviin nähden kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaishuoneissa.

För att få fram, hur många barn och unga personer som årligen omhändertas, har året för omhändertagandet efterfrågats. På grundval av denna omständighet har barnen indelats i två grupper: de s.k. nytilkomna fallen, då omhändertagandet skett under redogörelseåret, och de gamla fallen, dvs. de tidigare omhändertagna. I följande sammanställning redogöres för detta med uppdelning på värnlösa barn och barn i behov av skyddsuppföstran, skilt för städer och köpingar samt landskommuner.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaishuoneet Landskommuner		Yhteensä Summa	
	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor
<i>Turvattomia — Värnlösa</i>	4 622	3 856	2 486	2 072	7 108	5 928
niistä uusia tapauksia — därav nytilkomna	1 027	839	373	266	1 400	1 105
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	3 595	3 017	2 113	1 806	5 708	4 823
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevia — I behov av skyddsuppföstran</i>	1 000	425	231	114	1 231	539
niistä uusia tapauksia — därav nytilkomna	265	173	40	32	305	205
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	735	252	191	82	926	334

Turvattomista lapsista 54.5 % oli poikia ja 45.5 % tyttöjä. Suojelukasvatusta tarvitsevista sen sijaan valtaosa, 69.5 %, oli poikia ja vain 30.5 % tyttöjä. Kertomusvuoden kuluessa sosia-

Av de värnlösa barnen var 54.5 % gossar och 45.5 % flickor. Av de för skyddsuppföstran omhändertagna var däremot största delen, 69.5 %, gossar och blott 30.5 % flickor. Under

lilautakunnat ovat ottaneet huostaan 2 505 turvatonta lasta eli 9 lasta vähemmän kuin v. 1965. Uusia suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia on vuoden kuluessa otettu huostaan 510 eli 5 lasta enemmän kuin edellisellä vuonna. Uudet tapaukset muodostivat 19.2 % turvattomien ja 28.8 % suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmästä.

Huostaanoton perustelu. Lastensuojelulain 9 §:n 1. mom:n mukaan lapsi, jonka vanhemmat ovat kuolleet tai hänet hylänneet ja joka varattomuuden takia on vaarassa jäädä huoltoon ja kasvatusta vaille, on otettava sosiaalilautakunnan huostaan.

Saman pykälän 2. mom:n c-kohdan mukaan voidaan lapsi tai nuori henkilö ottaa vanhempien suostumuksella vain toistaiseksi lautakunnan huostaan, jos asianhaarat niin vaativat.

11 §:n mukaan lautakunnan on, jos 9 §:n 2. mom:ssa mainitut toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi tai jos suojeluvalvonta ei ole johtanut tarkoitettuun tulokseen, koetettava aikaansaada lapsen tai nuoren henkilön vanhempien tai holhoojan kanssa kirjallinen sopimus, jolla lapsi luovutetaan lautakunnan huostaan kodin ulkopuolella kasvatettavaksi.

Huostaanoton perustelu — Grunden för omhändertagandet

Huostaanoton perustelu Grunden för omhändertagandet	Turvattomat — Värnlösa				Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilikomna	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilikomna
Orpo — Föräldralös	290	397	687	97	14	5	19	2
Hylätty — Övergiven	441	563	1 004	71	16	15	31	2
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	3 299	1 075	4 374	1 511	360	53	413	218
Luovutusoppimus — Överlåtelseavtal	4 179	2 164	6 343	767	944	230	1 174	265
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	265	359	624	59	91	42	133	23
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	4	—	4	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	8 478	4 558	13 036	2 505	1 425	345	1 770	510
				%				
Orpo — Föräldralös	3.4	8.7	5.3	3.9	1.0	1.4	1.1	0.4
Hylätty — Övergiven	5.2	12.3	7.7	2.8	1.1	4.3	1.8	0.4
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	38.9	23.6	33.5	60.3	25.3	15.4	23.3	42.7
Luovutusoppimus — Överlåtelseavtal	49.3	47.5	48.7	30.6	66.2	66.7	66.3	52.0
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	3.1	7.9	4.8	2.4	6.4	12.2	7.5	4.5
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	0.1	—	0.0	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

redogörelseåret har socialnämnderna omhändertagit 2 505 värnlösa barn eller 9 barn mindre än år 1965. Antalet nya fall inom gruppen i behov av skyddsufffostran utgjorde 510 eller 5 barn mera än närmast föregående år. De nya fallens andel utgjorde 19.2 % av samtliga värnlösa och 28.8 % av de för skyddsufffostran omhändertagna.

Grunden för omhändertagandet. Enligt § 9 mom. 1 i barnskyddslagen bör barn, vars föräldrar dött eller som övergivits av dem samt vars vård och uppfostran på grund av medellöshet äventyras, omhändertagas av socialnämnden.

Enligt mom. 2 c i samma paragraf kan barnet eller den unga personen med föräldrarnas begivande omhändertagas tillsvicare, om omständigheterna så fordrar.

Enligt § 11 bör nämnden, om i § 9 mom. 2 nämnda åtgärder ej är tillfyllest eller om ej skyddsuffsikten lett till avsett resultat, försöka att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom barnet överlämnas i nämndens vård för att uppfostras utom hemmet.

Asutuskeskuksissa turvattomien lasten sijoittaminen laitoksiin on huomattavasti yleisempää kuin maaseudulla. 60 % kaupunkien ja kauppaloiden huostaanotetuista lapsista hoidettiin laitoksissa, maalaiskuntien lapsista vain 44 %. Tämä onkin luonnollista, sillä 66 % kaikista yksityisten ja kuntien omistamista lastenkodeista sijaitsi asutuskeskuksissa. Lapsia huostaan otettaessa sijoitetaan heidät usein ensin laitoksiin, kunnes sopiva yksityiskoti on ilmaantunut. Niinpä 81.3 % kertomusvuonna huostaanotetuista turvattomista lapsista on hoidettu laitoksissa, mutta aikaisemmin huostaanotetuista vain 47.7 %. Asutuskeskuksissa jopa 88.3 % uusista tapauksista sijoitettiin laitoksiin, maalaiskunnissa 61.0 %. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset ja nuoret henkilöt kasvatettiin pääasiallisesti laitoksissa, 93.8 % heistä. Yksityiskoteihin sijoittaminen näyttää olevan aivan poikkeuksellista.

Kaikista yksityishoitoon sijoitetuista 5 975 turvattomasta lapsesta vain 317 eli 5.3 % oli ilmaisessa hoidossa. Näistä 202 oli kaupunkien ja kauppaloiden sekä 115 maalaiskuntien huostaanotettamia. Kaupunkien ja kauppaloiden yksityishoidossa olleista 3 405 lapsesta 2 369 eli 69.6 % oli sijoitettu perheisiin oman kunnan ulkopuolelle, maalaiskuntien 2 570 lapsesta vain 546 eli 21.2 %.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsupprostran					
	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem ..	3 273	913	4 186	2 526	1 660	1 467	554	36	590	374	216	287
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	1 462	462	1 924	1 105	819	567	77	16	93	48	45	31
Koulukodit — Skolhem ...	16	7	23	18	5	1	787	248	1 035	776	259	186
Kunnalliskodit — Kommu- nalhem	4	31	35	15	20	10	1	7	8	—	8	5
Vajaamielislaitokset — An- stalter för psykiskt efter- blivna	431	495	926	537	389	98	5	2	7	7	—	1
Mielisairaalat — Sinnessjuk- hus	73	47	120	72	48	11	76	17	93	48	45	34
Sokeain, kuurojen ja raaja- rikk. laitokset — Anstal- ter för blinda, döva och vanföra	8	8	16	6	10	—	—	—	—	—	—	—
Sairaalat ja parantolat — Sjukhus och sanatorier ..	393	151	544	325	219	159	60	17	77	35	42	28
Muut laitokset — Övriga anstalter	51	35	86	48	38	6	94	10	104	32	72	37

I befolkningscentra är det betydligt vanligare att placera barn på anstalt än det är på landsbygden. I städerna och köpingarna vårdades 60 % av de omhändertagna barnen på anstalt, i landskommunerna blott 44 %. Detta är naturligt, då 66 % av samtliga barnhem i kommunal och enskild ägo fanns i befolkningscentra. Omhändertagna barn placeras ofta först på anstalt, tills ett lämpligt enskilt hem har uppenbar sig. Sälunda har 81.3 % av de under redogörelseåret omhändertagna värnlösa barnen vårdats på anstalt men blott 47.7 % av de tidigare omhändertagna. I bosättningscentra placerades rent av 88.3 % av de nya fallen på anstalt, i landskommunerna åter 61.0 %. Skydds-
uppfostrade barn och unga personer uppfostrades huvudsakligen på anstalter; andelen var 93.8 %. Placering i enskilda hem synes höra till undantagen.

Av hela antalet i enskilt hem vårdade värnlösa barn, 5 975, åtnjöt endast 317 eller 5.3 % fri vård. Av dessa var 202 omhändertagna i städerna och köpingarna samt 115 i landskommunerna. Av alla de 3 405 barn, vilka utackorderats av städer och köpingar, var 2 369 eller 69.6 % placerade i familjer utom egen kommun medan motsvarande tal för landskommunernas 2 570 barn var endast 546 eller 21.2 %.

Edellä olevassa taulukossa esitetään, missä laitoksissa lapsia on hoidettu. Tällöin sama lapsi voi esiintyä useamman laitoksen kohdalla, riippuen siitä, monessako laitoksessa hän vuoden kuluessa on ollut.

Laitoshoitoa saaneista 7 061 turvattomasta lapsesta 59 % on ollut hoidettavana kuntien omissa lastenkodeissa ja 27 % yksityisissä lastenkodeissa. Koulukodeissa hoidetut turvattomat lapset olivat pääasiassa sellaisia, joita syystä tai toisesta ei ole voitu hoitaa lastenkodeissa, joihin heidät ensin on sijoitettu, vaan on ollut pakko siirtää koulukoteihin. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt ovat enimmäkseen olleet koulukodeissa. Huostaan otettaessa monet heistä on ensin sijoitettu tavallisiin lastenkoteihin ja vasta sieltä koulukoteihin.

Kuten taulukossa on mainittu, on kertomusvuoden kuluessa kunnallisissa lastenkodeissa hoidettu kaikkiaan 4 776 lastensuojelulasta ja heidän hoitopäiviensä kokonaisluku oli 959 321. Lisäksi on näissä lastenkodeissa ollut myös huoltoapulapsia, yhteensä 242. Näiden huollettavien hoitopäiväluku oli 27 061. Kunnallisissa lastenkodeissa hoidettiin siis yhteensä 5 018 henkilöä 986 382 päivää. Keskimäärin huollettavaa kohden tuli näin ollen koko maassa 197 hoitopäivää, erikseen kaupunkien ja kauppaloiden lastenkodeissa 179 sekä maalaiskuntien 260 hoitopäivää. Kunnallisissa koulukodeissa hoidettiin kaikkiaan 77 lasta tai nuorta henkilöä yhteensä 17 010 hoitopäivää eli 221 päivää huollettavaa kohden.

Huostaanotettujen ikä. Turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien lasten ja nuorten henkilöiden ikä selviää seuraavasta taulukosta. Laitoksissa hoidettujen ryhmään on tällöin laskettu paitsi ne lapset, jotka vuoden kuluessa ovat olleet yksinomaan jossain laitoksessa, myös ne, joita selontekovuoden aikana on hoidettu myös yksityiskodeissa, mutta laitoksessa pitemmän aikaa.

Turvattomat näyttävät tulevan huostaanotetuiksi pääasiallisesti ennen 7 ikävuottaan; kertomusvuoden uusista tapauksista lähes $\frac{2}{3}$ oli tämän ikäisiä. Täytettyään 16 vuotta suurin osa heistä poistetaan kirjoista. 17-vuotiaita tai sitä vanhempia oli v. 1966 kirjoissa kuitenkin vielä 661 eli 5.1 % kaikista turvattomista.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset joutuvat tavallisesti huoltoon vasta täytettyään 7 vuotta. Suurimman ryhmän muodostavat kuitenkin ne, jotka ovat 13—15-vuotiaita. Lähes puolet v. 1966

I föregående tabell redogörs för, på vilka anstalter barnen har vårdats. Härvid kan samma barn förekomma på mer än ett ställe i tabellen, om det har vårdats på olika anstalter under året.

Av de på anstalt intagna 7 061 värnlösa barnen har 59 % vårdats på kommunernas egna barnhem och 27 % på enskilda barnhem. De på skolhem vårdade värnlösa barnen var huvudsakligen sådana, vilka flyttats över dit, emedan de av någon orsak ej kunnat vårdas på barnhem, där de först placerats. Barn och unga personer omhändertagna för skyddsuffostran har för det mesta varit på skolhem. Flere av dem har först placerats på vanliga barnhem och därifrån överflyttats till skolhem.

Såsom i tabellen nämnts har under redogörelseåret sammanlagt 4 776 barnskydds barn vårdats på de kommunala barnhemmen; totalantalet vård dagar var 959 321. Dessutom har på dessa barnhem funnits även socialhjälp barn till ett sammanlagt antal av 242. Antalet vård dagar för dessa var 27 061. På de kommunala barnhemmen vårdades alltså sammanlagt 5 018 personer i 986 382 dagar. Det genomsnittliga antalet vård dagar per person var sålunda i hela landet 197, på städernas och köpingarnas barnhem 179 och på landskommunernas 260 vård dagar. På de kommunala skolhemmen vårdades sammanlagt 77 barn eller unga personer i 17 010 dagar, vilket gör 221 dagar per person.

De omhändertagnas ålder. De värnlösa och skyddsuffostrade barnens och unga personernas ålder framgår av följande tabell. Gruppen »på anstalter vårdade» omfattar alla de barn, som under året åtnjutit endast anstaltsvård, och även de barn, som under redogörelseåret dessutom vårdats i enskilt hem, men varit en längre tid på anstalt.

De värnlösa har huvudsakligen blivit omhändertagna före sitt 7 levnadsår; under redogörelseåret var nära $\frac{2}{3}$ av de nytillkomna fallen i denna ålder. Största delen utskrivs vid 16 års ålder; år 1966 fanns det dock ännu 661 17-åringar eller äldre, dvs. 5.1 % av samtliga värnlösa.

Barn i behov av skyddsuffostran omhändertages vanligtvis först sedan de fyllt 7 år. Den största gruppen utgör likväl 13—15-åringarna. Nästan hälften av de år 1966 omhändertagna var

Ikä — Alder

Ikä, vuotta — Alder, år	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran						
	Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade			Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade			Uusia Nytilkomna
	poikia gossar	tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa på anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem	Uusia Nytilkomna	poikia gossar	tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa på anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem	Uusia Nytilkomna	
— 2	622	542	1 164	1 019	145	822	—	—	—	—	—	—	
2— 6	1 610	1 296	2 906	1 600	1 306	798	—	—	—	—	—	—	
7—12	2 469	2 013	4 482	2 014	2 468	628	130	13	143	129	14	61	
13—15	1 522	1 354	2 876	1 162	1 714	220	510	156	666	598	68	251	
16—17	706	589	1 295	568	727	30	427	261	688	645	43	170	
18—	175	133	308	222	86	7	164	109	273	245	28	28	
Tuntematon — Okänd	4	1	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä — Summa	7 108	5 928	13 036	6 589	6 447	2 505	1 231	539	1 770	1 617	153	510	
	%												
— 2	8.8	9.1	8.9	15.5	2.2	32.8	—	—	—	—	—	—	
2— 6	22.6	21.9	22.3	24.3	20.3	31.8	—	—	—	—	—	—	
7—12	34.7	34.0	34.4	30.6	38.3	25.1	10.6	2.4	8.1	8.0	9.2	12.0	
13—15	21.4	22.8	22.1	17.6	26.6	8.8	41.4	29.0	37.6	37.0	44.4	49.2	
16—17	9.9	10.0	9.9	8.6	11.3	1.2	34.7	48.4	38.9	39.9	28.1	33.3	
18—	2.5	2.2	2.4	3.4	1.3	0.3	13.3	20.2	15.4	15.1	18.3	5.5	
Tuntematon — Okänd	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

huostaanotetuista oli tämän ikäisiä. 17 vuotta täyttäneitä nuoria henkilöitä otettiin kertomusvuonna huostaan vielä 100. Useimpien kohdalla suojelutoimenpiteet lakkaavat henkilön täytettyä 18 vuotta. 19-vuotiaita ja sitä vanhempia nuoria henkilöitä oli v. 1966 kirjoissa enää vain 81 eli 4.6 % kaikista.

Kaikista v. 1966 lapsilisää saaneista 16 vuotta nuoremmista lapsista oli huostaanotettuja 0.9 %. Väestön ikärakenteeseen verrattuna maamme kaikista 2 vuotta nuoremmista lapsista 0.76 % oli huostaanotettuja, 2—6-vuotiaista 0.73 %, 7—15-vuotiaista 1.07 % ja 16—17-vuotiaista 1.04 %.

Huostaanotettujen syntyperä ja vanhemmat. Huostaanotettujen lasten syntyperää ts., ovatko he syntyneet avioliitossa, vai sen ulkopuolella samoin kuin vanhempien elossaoloa valaisee seuraava taulukko. Kun v:sta 1957 lähtien on tietoja saatu myös siitä, ovatko lasten vanhemmat eronneet, on nämä avioerolapset esitetty erillisenä ryhmänä. Ne tapaukset, jolloin vanhemmista ei ole mitään tietoa, on laskettu aviottomien ryhmään.

i denna ålder. Vid 17 års ålder omhändertogs ännu 100 unga personer. För de flestas del upphör vårdåtgärderna, när de fyllt 18 år. Antalet unga personer i 19 års ålder eller mera var år 1966 endast 81 eller 4.6 % av samtliga.

Av alla barn under 16 år, som år 1966 erhöill barnbidrag, var 0.9 % omhändertagna. I jämförelse med hela befolkningens åldersfördelning var 0.76 % av samtliga barn under två år omhändertagna, av 2—6-åringarna 0.73 %, av 7—15-åringarna 1.07 % och av 16—17-åringarna 1.04 %.

De omhändertagnas börd och föräldrar. Av följande tabell framgår de omhändertagna barnens börd, dvs. huruvida de är legitima eller illegitima, och även huruvida föräldrarna levde. Då fr.o.m. år 1957 uppgifter erhållits även däröver, huruvida barnens föräldrar varit, frånskilda, har dessa barn redovisats som särskild grupp. De fall, då föräldrarna är okända, har överförts till gruppen illegitima.

Lasten vanhemmat — Barnens föräldrar

	Turvattomat — Värnlösa					Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuppostran				
	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1966 huos- taan- otetut om- händer- tagna	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1966 huos- taan- otetut om- händer- tagna
<i>Aviosyntyiset — Legitima</i>	%									
Vanhemmat elivät — Föräldrarna levde ...	55.9	63.7	56.2	56.5	61.8	58.3	63.6	66.2	60.2	60.8
Vanhemmat eronneet — Föräldrarna frånskilda	27.5	15.5	9.9	20.2	23.4	24.4	14.1	11.8	21.2	22.8
Jompikumpi eli — Nä- göndera levde	14.2	16.1	26.9	19.0	11.7	16.2	22.3	19.9	17.4	15.3
Molemmat kuolleet — Bägge döda	2.4	4.7	7.0	4.3	3.1	1.1	—	2.1	1.2	1.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — Barn inalles	4 699	529	3 060	8 288	1 801	1 140	121	287	1 548	464
<i>Aviottomat — Illegitima</i>	%									
Äiti eli — Modern levde	97.0	94.9	92.3	95.4	96.4	90.6	93.3	93.1	91.4	82.6
Äiti kuollut tai tunte- maton — Modern död eller okänd	3.0	5.1	7.7	4.6	3.6	9.4	6.7	6.9	8.6	17.4
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — Barn inalles	2 996	254	1 498	4 748	704	149	15	58	222	46

Kaikista turvattomista lapsista 63.6 % oli avioliapsia ja 36.4 % aviottomia. Turvattomista v. 1966 huostaanotetuista edellisten osuus oli 71.9 % ja jälkimmäisten 28.1 %. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä avioliitossa syntyneitä oli suhteellisesti paljon enemmän, nimitään 87.5 % ja aviottomia lapsia vain 12.5 %.

Lapsia, joiden vanhemmat olivat eronneet, ilmoitettiin v. 1965 olleen 1 742 eli 11.5 % kaikista huostaanotetuista. V:n 1966 vastaavat luvut olivat 2 006 ja 13.5 %, joten huostaanotettujen avioerolasten luku on noussut 15.2 %. Turvattomia avioerolapsia oli 1 677 ja suojelukasvatusta tarvitsevia 329. Edellisessä vuonna vastaavat luvut olivat 1 414 ja 328.

Huostaanottamisen syy. Lastensuojelulain mukaan lapsi tai nuori henkilö voidaan ottaa sosiaalilautakunnan huostaan syistä, jotka johtuvat joko lapsesta itsestään tai hänen vanhemmistaan. Lapsi voi olla henkisesti tai ruumiillisesti niin sairas ja vajaakykyinen, pahantapainen tai rikollinen, ettei häntä voi kotona hoitaa tai kasvattaa. Vanhemmat taas voivat olla sairaita, huolimattomia tai siinä määrin vailla kasvatuskykyä, ettei lasta voi jättää heidän huostaansa. Kun turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syyt ovat aivan erilaisia, esitetään ne erikseen.

Suuri osa *turvattomista lapsista* on joutunut huoltoon menetettyään luonnollisen huoltajansa,

Av hela antalet värnlösa barn var 63.6 % legitima och 36.4 % illegitima. Bland de under år 1966 omhändertagna värnlösa var motsvarande procenttal 71.9 och 28.1. Bland de skyddsuppostrade var de legitima jämförelsevis långt talrikare, d.v.s. 87.5 %, mot 12.5 % för de illegitima.

Antalet barn, vilkas föräldrar var frånskilda, har år 1965 uppgivits vara 1 742 eller 11.5 % av alla omhändertagna. Då de motsvarande talen år 1966 var 2 006 och 13.5 %, har antalet omhändertagna skilsmässobarn stigit med 15.2 %. Antalet skilsmässobarn bland de värnlösa var 1 677 och bland barn i behov av skyddsuppostran 329. Motsvarande tal år 1965 var 1 414 och 328.

Orsaken till omhändertagandet. Enligt barnskyddslagen kan ett barn eller en ung person omhändertagas av socialnämnden på grund av omständigheter, som beror antingen på barnet självt eller föräldrarna. Barnet kan vara själsligt eller kroppsligt så sjukt eller andesvagt, vanartigt eller brottsligt, att det icke kan vårdas eller uppfostas i hemmet. Föräldrarna åter kan vara sjuka, vårdlösa eller i avsaknad av uppfostningsförmåga i sådan grad, att barnet ej kan lämnas i deras vård. Emedan orsakerna till omhändertagandet är helt andra för de värnlösa än för de skyddsuppostrade, redogörs skilt för dem.

En stor del av de värnlösa barnen har blivit omhändertagna efter att ha mist sin naturliga

joko isän, äidin tai molemmat. Tällaisia lapsia oli kaikkiaan 16.8 %, 7.9 %:lla oli jompikumpi tai molemmat kuolleet sekä 8.9 % oli isän tai äidin, toisinaan molempien hylkäämiä. Lapsen oman sairauden tai vajavaisuuden tähden oli vain 11.6 % otettu huostaan. Vanhempain sairaus tai muuten vähentynyt työkyky, ansiotyö tai työnpuute oli 23.1 %:ssa tapauksista estänyt vanhempia hoitamasta itse lapsiaan, mutta 30.0 % kaikista lapsista ei saanut asianmukaista hoitoa kotonaan sen vuoksi, että vanhemmat olivat huolimattomia, juoppoja, irtolaisia, pahoinpitelivät lapsiaan tai olivat muuten vailla kasvatuskykyä. Kaupunki- ja kauppalakunnissa puutteelliset asunto-olot olivat huomattavana syynä lasten huostaanottamiseen; 1/5 lapsista oli sen vuoksi pakko ottaa yhteiskunnan huostaan.

vårdare, antingen fadern eller modern eller båda. 16.8 % av barnen hörde till denna kategori. För 7.9 % var någondera eller båda föräldrarna döda och 8.9 % hade övergivits av fadern eller modern, stundom av båda. Endast 11.6 % hade omhändertagits på grund av egen sjukdom eller efterblivenhet. Föräldrarnas sjukdom, minskade arbetsduglighet, förvärvsarbete eller arbetslöshet hade i 23.1 % av fallen förhindrat föräldrarna att själva vårda sina barn, medan 30.0 % av samtliga barn icke erhöill tillbörlig skötsel därför, att föräldrarna var vårdslösa, fyllerister, lösdrivare, misshandlade sina barn eller eljest saknade uppfostringsförmåga. I städerna och köpingarna var bristfälliga bostadsförhållanden ett ofta förekommande skäl till omhändertagandet; 1/5 av barnen måste av denna orsak tagas omhand av samhället.

Turvattomien lasten huostaanottamisen syy — Orsaken till omhändertagandet av värnlösa barn

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	1966 huostaanotetut omhändertagna	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	1966 huostaanotetut omhändertagna
Lapsen — Barnets					%			
sairaus — sjukdom	142	58	200	25	1.7	1.3	1.5	1.0
mielisairaus, vajaamielisyys — sinnes- sjukdom, psykiska efterblivenhet ...	585	514	1 099	104	6.9	11.3	8.4	4.1
muu sielullinen poikkeavuus — annan psykisk defekt	144	37	181	44	1.7	0.8	1.4	1.8
sokeus, kuurous — blindhet, dövhet ..	5	6	11	1	0.1	0.1	0.1	0.0
raajarikkoisuus — vanförhet	12	15	27	4	0.1	0.3	0.2	0.2
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas								
kuolema — död	486	546	1 032	148	5.7	12.0	7.9	5.9
sairaus, vähentynyt työkyky — sjuk- dom, minskade arbetsduglighet ...	1 645	869	2 514	729	19.4	19.1	19.3	29.1
ansiotyö — förvärvsarbete	411	62	473	75	4.9	1.4	3.6	3.0
hoidon laiminlyönti — underlåtenhet av barnets vård	479	380	859	130	5.7	8.3	6.6	5.2
kasvatusköyyn puute — brist på upp- fostringsförmåga	587	947	1 534	146	6.9	20.8	11.8	5.8
lapsen hylkääminen — övergivande av barnet	663	500	1 163	123	7.8	11.0	8.9	4.9
elatusvelvollisuuden laiminlyönti — underlåtenhet av försörjningsplikt ..	227	61	288	38	2.7	1.3	2.2	1.5
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbetesvillighet, vårdslöshet	164	38	202	26	1.9	0.8	1.6	1.0
juoppous — dryckenskap	329	108	437	78	3.9	2.4	3.4	3.1
irtolaisuus — lösdriveri	214	45	259	22	2.5	1.0	2.0	0.9
vapausrangaistus — frihetsstraff	167	99	266	65	2.0	2.2	2.0	2.6
lapsen pahoinpitely — misshandel av barnet	32	23	55	9	0.4	0.5	0.4	0.4
koulunkäynnin estäminen — förhin- drandet av skolgång	1	3	4	—	0.0	0.1	0.0	—
työnpuute — arbetsbrist	18	2	20	12	0.2	0.0	0.2	0.5
asuntovaikkeudet — bostadssvårigheter avio- tai asumusero — äktenskaps- eller boskillnad	1 674	93	1 767	532	19.7	2.0	13.6	21.2
Muu syy — Annan orsak	264	120	384	95	3.1	2.6	2.9	3.8
Yhteensä — Summa	8 478	4 558	13 036	2 505	100.0	100.0	100.0	100.0

V:n 1966 uusien tapausten joukossa oli suhteellisesti katsoen paljon vähemmän kuin ennen sellaisia lapsia, joiden vanhemmat olivat kuolleet tai heidät hylänneet, vain 5.9 ja 4.9 %, kaikkien lasten vastaavien suhdelukujen ollessa 7.9 ja 8.9. Sen sijaan kokonaista 29.1 % v. 1966 huostaanotetuista on vanhempien sairauden ja 21.2 % asunto-olojen vuoksi joutunut huollettavaksi, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen joukossa oli vain 16.9 ja 11.7 % vastaavanlaatuisia tapauksia.

Lasten syntyperä näyttää suuresti vaikuttavan huollon syyn erilaisuuteen. Kun aviosyntyisistä turvattomista lapsista kokonaista 10.3 % oli joutunut yhteiskunnan huostaan vanhempain kuoleman takia, oli vain 3.8 % aviottomista lapsista saman syyn tähden huollettu. Sen sijaan 12.8 % aviottomista oli vanhempainsa hylkäämiä, kun taas vain 6.7 % aviosyntyisistä oli samassa asemassa. Asuntovaikeuksien vuoksi 20.6 % aviottomista lapsista on otettu huoltoon, aviosyntyisistä vain 9.5 %. Vielä on huomattava, että 7.9 %:ssa aviottomien lasten tapauksista äiti ansiotyönsä vuoksi oli estetty itse hoitamaan lastaan, kun vastaava suhdeluku aviosyntyisillä oli vain 1.2.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt on ilmoitettu huostaanotetuiksi melkein kauttaaltaan huonojen taipumustensa vuoksi. Vaikka seuraavassa taulukossa, jossa syyt on tarkemmin eritelty, kullekin tapaukselle on annettu vain yksi syy, on kuitenkin useissa tapauksissa ilmoitettu useampia seikkoja huostaanoton perusteeksi.

Runsaasti puolet, 50.9 %, kaikista lapsista tai nuorista henkilöistä on joutunut huostaanotetuksi tehtyään jonkun rangaistavan teon. Usein on samasta lapsesta ilmoitettu, että hän rangaistavan teon lisäksi on laiminlyönyt koulunkäyntinsä tai että hän käyttöksellään on rikkonut koulun järjestyksestä vastaan. Jos nämä kolme syytä käsitellään yhtenä kokonaisuutena, on 68.5 % kaikista suojelukasvatusta tarvitsevista joutunut huostaanotetuksi näiden seikkojen vuoksi. V. 1966 huostaanotetuista 61.4 %:lla oli jokin näistä syistä, kun aikaisemmin huostaanotettujen vastaava suhdeluku oli 71.3. Sen sijaan v:n 1966 tapausten joukossa oli 21.6 % sellaisia, jotka irtolaisuuden vuoksi joutuivat huoltoon, aikaisempien vuosien tapauksista vain 18.3 %.

Huostaanottamisen syyt näyttävät tytoilla ja pojilla olleen jonkin verran erilaiset. Kun kokonaista 54.2 % tytöistä joutui huoltoon irtolaisuuden tähden, oli pojilla vastaava suhdeluku vain 3.9. Sen sijaan pojista 64.3 % otettiin

Bland de år 1966 nytillkomna fallen var det relativa antalet sådana barn, vilkas föräldrar avlidit eller övergivit dem, mycket mindre än tidigare, endast 5.9 % och 4.9 %, då för samtliga barn motsvarande procenttal var 7.9 och 8.9. Däremot har hela 29.1 % av de år 1966 omhändertagna kommit under vård till följd av föräldrarnas sjukdom och 21.2 % till följd av bostadsförhållandena, medan det bland de under tidigare år omhändertagna fanns blott 16.9 och 11.7 % av denna art.

Barnets börd synes i hög grad inverka på orsaken till vården. Medan hela 10.3 % av de legitima värnlösa barnen hade tagits omhand av samhället på grund av föräldrarnas död, vårdades endast 3.8 % av de illegitima barnen av samma orsak. Däremot var 12.8 % av de illegitima övergivna av föräldrarna, medan endast 6.7 % av de legitima var i samma ställning. Till följd av bostadsbrist har 20.6 % av de illegitima barnen blivit omhändertagna, av de legitima blott 9.5 %. Ännu bör observeras, att modern i 7.9 % av de fall, som gällde illegitima barn, på grund av yrkesarbete var förhindrad att själv sköta barnet, medan motsvarande procent bland de legitima var blott 1.2.

De skyddsuppfostrade barnen eller unga personerna har nästan undantagslöst uppgivits ha blivit omhändertagna till följd av vanartighet. Trots att i följande tabell för varje fall har angivits blott en orsak, har ofta flere omständigheter uppgivits som motiv för omhändertagandet.

Drygt hälften, 50.9 %, av samtliga barn och unga personer har omhändertagits efter att ha begått någon straffbar handling. Ofta har uppgivits, att samma barn ej endast begått en straffbar handling utan även försummat sin skolgång eller med sitt uppförande stört skolordningen. Om dessa tre orsaker behandlas som en helhet, finner man, att 68.5 % av samtliga skyddsuppfostrade omhändertagits på grund av dessa. Av de under år 1966 omhändertagna hörde 61.4 % till denna grupp, medan procenttalet för de tidigare omhändertagna var 71.3. Däremot fanns bland fallen från år 1966 21.6 % sådana, som kom under vård till följd av lösdriveri, mot 18.3 % av fallen från tidigare år.

Orsakerna till omhändertagandet synes ha varit något olika för flickor och gossar. Medan hela 54.2 % av flickorna kom under vård till följd av lösdriveri, var motsvarande tal för gossarna endast 3.9. I stället omhändertogs

Suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syy — Orsaken till omhändertagandet av barn i behov av skyddsuppfostran

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1966 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna	Kau- pungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1966 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna
Lapsen tai nuoren henkilön — Barnets eller den unga personens sielullinen poikkeavuus — psykiska defekt	32	30	62	10	2.3	8.7	3.5	2.0
sopimaton ansiotoimi — olämpliga för- värsarbete	—	1	1	1	—	0.3	0.1	0.2
koulunkäynnin laiminlyönti — för- summande av skolgång	205	48	253	66	14.4	13.9	14.3	12.9
koulun järjestyksen rikkominen — störande av skolordning	30	28	58	11	2.1	8.1	3.3	2.2
rangaistava teko — straffbara handling kerjääminen — tiggeri	747	154	901	236	52.4	44.6	50.9	46.3
irtolaisuus — lösdriveri	16	—	16	12	1.1	—	0.9	2.3
tapaaminen juopuneena — anträffande berusad	265	75	340	110	18.6	21.7	19.2	21.6
Muu syy — Annan orsak	110	6	116	49	7.7	1.8	6.5	9.6
Yhteensä — Summa	20	3	23	15	1.4	0.9	1.3	2.9
	1 425	345	1 770	510	100.0	100.0	100.0	100.0

huostaan rangaistavan teon vuoksi ja 20.0 % koulunkäynnin laiminlyömisestä tai koulun järjestyksen rikkomisen tähden, tytöistä vastaavasti vain 20.2 ja 12.1 %.

Kasvatillapset. Lastensuojelulain mukaan kasvatillapsi on sellainen 16 vuotta nuorempi lapsi, jota muun kuin sosiaalilautakunnan toimenpiteestä kasvatetaan yksityisessä lastenkodissa tai muun henkilön kuin vanhempainsa tai erityisesti määrätyn holhoojan luona. Lautakunnan huostaan otettua lasta ei näin ollen katsota kasvatillapseksi. Nämä lapset ovat sosiaalilautakunnan valvonnan alaisia ja niistä olisi pidettävä luetteloa. Tiedot, joita sosiaalilautakunnat vuosittain antavat kasvatillasten lukumäärästä, vaihtelevat eri kunnissa melko paljon vuodesta toiseen eikä niitä aina ole kaikista kunnista saatukaan. Seuraavassa esitetyt kasvatillasten lukumäärää osoittavat luvut eivät näin ollen ole aivan tarkkoja, joskin ne antavat summittaisen tiedon siitä, paljonko kasvatillapsia maassa on.

64.3 % av gossärna på grund av straffbar handling och 20.0 % till följd av försummad skolgång eller störande av skolordningen; för flickorna var motsvarande tal endast 20.2 och 12.1 %.

Fosterbarn. Enligt barnskyddslagen förstås med fosterbarn ett sådant barn under 16 år, som på åtgärd av annan än socialnämnden uppfostras på enskilt barnhem eller hos annan person än föräldrarna eller hos särskilt förordnad förmyndare. Ett barn, som socialnämnden omhändertagit, anses alltså icke vara ett fosterbarn. Dessa barn står under socialnämndens övervakning och en förteckning bör föras över dem. De uppgifter, som socialnämnderna årligen avger över antalet fosterbarn, varierar i olika kommuner från år till år rätt så mycket och dessutom har dessa uppgifter inte alltid erhållits från alla kommuner. Följande siffror, som belyser antalet fosterbarn, är därför inte alldeles exakta, men de ger dock en ungefärlig uppgift däröver, huru många fosterbarn det finns i landet.

Vuosi—År	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Inalles	
	Kuntia Antal kommuner	Kasvatti- lapsia Antal fosterbarn	Kuntia Antal kommuner	Kasvatti- lapsia Antal fosterbarn	Kuntia Antal kommuner	Kasvatti- lapsia Antal fosterbarn
1950	49	1 105	377	5 980	426	7 085
1955	61	1 970	405	5 265	466	7 235
1960	63	1 986	417	4 618	480	6 604
1965	64	2 007	395	4 095	459	6 102
1966	69	1 984	398	3 815	467	5 799

Lastenkodit

Sosiaalihuollon piiritarkastajien välityksellä lastenkotien johtajat lähettävät sosiaaliministeriön puolivuositain tietoja lastenkotien toiminnasta. Seuraava katsaus perustuu tietoihin, jotka on saatu v:n 1966 lopussa vallitsevasta tilanteesta.

Seuraavassa asetelmassa esitetään lastenkotien lukumäärä, paikkaluku ja hoidettujen lasten lukumäärä vuoden 1966 joulukuun lopussa.

Barnhemmen

Genom förmedling av distriktsinspektörerna för socialvården insänder barnhemsföreståndarna till socialministeriet halvårsrapporter om barnhemmens verksamhet. Följande översikt grundar sig på uppgifter över läget i slutet av år 1966.

I följande sammanställning redogörs för antalet barnhem, platsantal och antalet vårdade barn i slutet av december 1966.

	Kunnalliset lastenkodit Kommunala barnhem		Yksityiset lastenkodit Privata barnhem			Kaikkiaan Sammanlagt			Lasten luku Antal barn
	Lasten- koti- luku Antal barnhem	Paikka- luku Antal platser	Lasten- luku Antal barn	Lasten- koti- luku Antal barnhem	Paikka- luku Antal platser	Lasten- luku Antal barn	Lasten- koti- luku Antal platser	Lasten- luku Antal barn	
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem	66	1 409	1 182	30	618	570	96	2 027	1 752
Pikkulasten osastolla varustetut tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavdelning	27	807	750	6	229	198	33	1 036	948
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	5	155	121	10	257	204	15	412	325
Perheryhmäkodit — Familjegrupphem	1	9	9	9	85	79	10	94	88
Vastaanottokodit — Mottagningshem	3	348	273	5	114	98	8	462	371
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	—	—	—	10	201	137	10	201	137
Erityislasterkodit — Specialbarnhem	26	578	512	14	338	370	40	916	882
Siitä: — Därav:									
asosiaalisten lastenkodit — barnhem för asociala	5	119	112	—	—	—	5	119	112
nuorisokodit — ungdomshem	14	223	186	6	92	83	20	315	269
ongelmalastenkodit — problem-barnshem	5	199	170	2	25	28	7	224	198
kehitysvammaisten lastenkodit — barnhem för utvecklingsstörda	2	37	44	3	91	96	5	128	140
raajarikkoisten lastenkodit — barnhem för vanföra	—	—	—	2	41	73	2	41	73
tuberkuloottisten lastenkodit — barnhem för tuberkulösa	—	—	—	1	89	90	1	89	90
Yhteensä — Summa	128	3 306	2 847	84	1 842	1 656	212	5 148	4 503
V. — År 1965	124	3 247	2 759	82	1 818	1 634	206	5 065	4 393

Lastenkotien kuormitus, joka prosentteina ilmoittaa, kuinka suuri osa hoitopaikoista on keskimäärin ollut käytössä, oli viime vuonna 87. Viimeisten viiden vuoden aikana ei kuormitus ole mainittavasti muuttunut. Lastenkodeista oli

Barnhemmens belastning, som uttryckt i procent utvisar hur stor del av vårdplatserna i medeltal varit i bruk, var senaste år 87. Under de senaste fem åren har belastningen inte nämnvärt förändrats. Av barnhemmen var 19 %

19 % erityislastenkoteja. Vertailun vuoksi todettaisiin, että v. 1960 näitä oli 11 % kaikista.

Lastenkotien alueellinen sijainti on esitetty seuraavassa asetelmassa.

	Kunnalliset lastenkodit Kommunala barnhem		Yksityiset lastenkodit Privata barnhem		Yhteensä Summa		Paikkaluku Platsantal	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Lääni — Län								
Uudenmaan — Nylands	32	25.0	33	39.3	65	30.7	1 776	34.5
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	15	11.7	6	7.1	21	9.9	562	10.9
Ahvenanmaa — Åland	—	—	2	2.4	2	0.9	32	0.6
Hämeen — Tavastehus	31	24.2	16	19.0	47	22.2	975	18.9
Kymen — Kymmene	14	10.9	4	4.8	18	8.5	400	7.8
Mikkelin — S:t Michels	7	5.5	3	3.6	10	4.7	212	4.1
Pohjois-Karjalan — Norra Kare lens	4	3.1	1	1.2	5	2.3	110	2.1
Kuopion — Kuopio	3	2.4	1	1.2	4	1.9	87	1.7
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	7	5.5	3	3.6	10	4.7	209	4.1
Vaasan — Vasa	6	4.7	2	2.4	8	3.8	177	3.4
Oulun — Uleåborgs	4	3.1	7	8.3	11	5.2	291	5.7
Lapin — Lapplands	5	3.9	6	7.1	11	5.2	317	6.2
Koko maa — Hela landet	128	100.0	84	100.0	212	100.0	5 148	100.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	84	65.6	55	65.5	139	65.6	3 718	72.2
Maalaiskunnat — Landskommuner	44	34.4	29	34.5	73	34.4	1 430	27.8

Suurin osa kaikista lastenkodeista toimi kaupungeissa ja kauppaloissa. Lastenkotien keskittyminen maan eteläosiin on ollut huomattava, sillä 71 % niistä sijaitsi Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä. Näissä hoidettiin 3 255 eli 72 % kaikista lastenkotihoitoa nauttivista lapsista, vaikka 16 vuotta nuorempien lasten kokonaisluvusta, sellaisena kuin se ilmenee lapsilisätilastosta, tuli mainittujen läänien osalle vain 50 %.

Seuraavasta asetelmasta käy selville lasten ikärakenne.

	Ikä, vuotta — Alder, år					Yhteensä Summa
	—1	1	2—6	7—15	16—	
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem	169	167	567	1 617	327	2 847
Siitä: — Därav:						
erityislastenkodit — specialbarnhem	—	—	20	350	142	512
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	376	114	309	738	119	1 656
Siitä: — Därav:						
erityislastenkodit — specialbarnhem	30	14	39	221	66	370
Yhteensä — Summa	545	281	876	2 355	446	4 508
%	12.1	6.2	19.5	52.3	9.9	100.0

Edellä esitetyn asetelman mukaan oli lastenkodeissa hoidetuista yli puolet 7—15-vuotiaita. Näistä kouluikäisistä lapsista oli suurin osa kunnallisissa lastenkodeissa. 7 vuotta täyttäneistä lapsista 1 846 eli 66 % kävi kansakoulua,

specialbarnhem. För jämförelsens skull må nämnas, att dessas procentuella andel år 1960 var 11.

Barnhemmens regionala fördelning redovisas i följande sammanställning.

Största delen av barnhemmen verkade i städer och köpingar. Koncentrationen av barnhemmen till landets södra delar har varit märkbar, ty av alla barnhem var 71 % belägna i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus samt Kymmene län. På dessa vårdades 3 255 eller 72 % av alla barn som erhållit barnhemsvård, trots att på nämnda läns del enligt barnbidragsstatistiken kom endast 50 % av totalantalet barn under 16 år.

Av följande sammanställning framgår barnens åldersstruktur.

Enligt föregående sammanställningen var över hälften av de på barnhemmen vårdade mellan sju och femton år. Största delen av dessa barn i skolåldern vårdades på kommunala barnhem. Av de barn, som fyllt 7 år gick 1 846 eller 66 % i

173 eli 6 % oppikoulua, 154 eli 5 % ammattikoulua ja 98 eli 3 % apukoulua.

Kaikista lapsista 96 % oli sosiaalilautakuntien sijoittamia. Kunnallisissa lastenkodeissa oli vain 10 yksityisten sijoittamaa lasta. Yksityisissä lastenkodeissa vastaava luku oli 155. Aviosyntyisiä lapsia oli 2 897 eli 64 % ja avioliiton ulkopuolella syntyneitä 1 606 eli 36 %. Avio- tai asumuserossa oli 1 069 lapsen vanhemmat. 114 eli 3 % lapsista oli täysorpoja ja 562 eli 12 %:lla oli toinen vanhemmista kuollut.

Lastenkotien henkilökunta on esitetty seuraavassa asetelmassa.

	Johtajat ja apul. johtajat Föreståndare och bitr. föreståndare	Lastenhoitajat Barnsköterskor	Hoito-apulaiset Vårdbiträden	Muu hoito-henkilökunta Annat vårdpersonal	Yhteensä Summa	Hoito-henkilöitä lastenkotien kohden Vårdpersonal per barnhem	Lapsia hoito-henkilöä kohden Barn per vårdperson	Talous-henkilökuntaa Ekonomi-personal	Lapsia talous-henkilöä kohden Barn per ekonomi-person
Tavalliset lastenkodit —									
Vanliga barnhem ...	103	170	88	10	371	3.9	4.7	245	7.2
Pikkulastenostolla varustetut tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavdelning	36	139	55	2	232	7.0	4.1	155	6.1
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	14	102	9	—	125	8.3	2.6	63	5.2
Perheryhmäkodit — Familjegrupp	20	—	1	—	21	2.1	4.2	11	8.0
Vastaanottokodit —									
Mottagningshem	11	133	30	3	177	22.1	2.1	65	5.7
Äiti- ja lapsikodit —									
Mödra- och barnhem	12	17	—	—	29	2.9	4.7	26	5.3
Erityislastenkodit —									
Specialbarnhem	50	121	43	67	281	7.0	3.1	160	5.5
Siitä: — Därav:									
asosiaalisten lastenkodit—barnhem för asociala	9	13	6	29	57	11.4	2.0	21	5.3
nuorisokodit — ungdomshem	24	14	1	16	55	2.8	4.9	40	6.7
ongelmalastenkodit — problembarnshem	8	43	1	16	68	9.7	2.9	45	4.4
kehitysvammaisten lastenkodit — barnhem för utvecklingsstörda	6	23	14	1	44	8.8	3.2	24	5.8
raajarikkoisten lastenkodit — barnhem för vanföra	2	10	3	4	19	9.5	3.8	15	4.9
tuberkuloottisten lastenkodit - barnhem för tuberkulösa ...	1	18	18	1	38	38.0	2.4	15	6.0
Yhteensä — Summa	246	682	226	82	1 236	5.8	3.6	725	6.2

folkskola, 173 eller 6 % i lärdomsskola, 154 eller 5 % i yrkesskola och 98 eller 3 % i hjälpskola.

Av samtliga barnhemsbarn hade 96 % placerats av socialnämnderna. På de kommunala barnhemmen fanns endast 10 på enskildas försorg placerade barn. På de privata barnhemmen var motsvarande tal 155. Antalet inom äktenskapet födda barn var 2 897 eller 64 % och antalet utom äktenskapet födda 1 606 eller 36 %. Föräldrarna till 1 069 barn hade äktenskaps- eller boskillnad. 114 eller 3 % av barnen hade förlorat bägge och 562 eller 12 % någöndera av föräldrarna.

Barnhemmens personal framgår av följande sammanställning.

Tutkinto tai kurssi Examen eller kurs	Johtajat Före- ståndare	Apul. johtajat Bitr. före- ståndare	Lasten- hoitajat Barn- sköter- skor	Hoito- apulaiset Vårdbi- träden	Muu hoito- henkilö- kunta Övrig vård- personal	Yhteensä		Siitä: — Därav:	
						Summa	%	kunnalliset lastenkodit kommunala barnhem	%
Lastenhoitaja — Barn- sköterska	21	3	482	10	1	517	41.8	329	41.1
Kasvattajaopisto — Uppfostrarinstitut ..	90	11	111	—	6	218	17.6	172	21.5
Sekä kasvattajaopisto- että lastenhoitajatut- kinto — Både uppfostr- rarinstitut- och barn- sköterskeexamen	13	—	3	—	—	16	1.3	12	1.5
Sairaanhoitaja — Sjuk- sköterska	13	2	24	—	—	39	3.2	13	1.6
Terveys sisar — Hälso- syster	11	—	4	—	—	15	1.2	6	0.7
Vajaamielishoitaja — Vårdare av psykiskt etterblivna	1	—	3	—	2	6	0.5	6	0.7
Sosiaalihuoltaja tai nuoriso-ohjaaja — So- cialvårdare eller ung- domsledare	34	6	10	—	47	97	7.8	76	9.5
Kodinhoitaja tai koti- sisar — Hemvårda- rinna eller hemsyster	1	—	23	14	—	38	3.1	7	0.9
Kansakoulunop. tms. tutkinto — Folkskol- lärar el. dyl. examen .	6	1	1	—	22	30	2.4	22	2.8
Akateeminen lopputut- kinto — Akademisk slutexamen	3	4	—	—	3	10	0.8	9	1.1
Muu tutkinto tai kurssi Annan examen eller kurs	9	—	6	1	1	17	1.4	3	0.4
Ei koulutusta — Ingen utbildning	10	7	15	201	—	233	18.9	146	18.2
Yhteensä — Summa	212	34	682	226	82	1 236	100.0	801	100.0

Lastenkotien hoitohenkilökunta käsitti yhteensä 1 236 henkilöä, joista 801 eli 65 % toimi kunnallisissa lastenkodeissa.

Hoitohenkilökunnan lisäksi oli vielä harjoittelijoita ja oppilaita yhteensä 410 henkilöä.

Toiseen asetelmaan on koottu tietoja hoitohenkilökunnan pätevydestä.

Lastenkotien hoitohenkilökunnasta oli 233 eli 19 % sellaisia, joilla ei ollut mitään ammatillista pohjakoulutusta. Nämä olivat pääasiassa hoitoapulaisia.

Barnhemmens vårdpersonal omfattade sammanlagt 1 236 personer, av vilka 801 eller 65 % verkade vid kommunala barnhem.

Utöver vårdpersonalen fanns det sammanlagt 410 personer såsom praktikanter och elever.

I den andra sammanställningen ingår uppgifter om vårdpersonalens kompetens.

Av barnhemmens vårdpersonal var 233 eller 19 % sådana, som inte hade någon yrkesmässig grundskolning. Dessa var huvudsakligen vårdbiträden.

Koulukodit

V:n 1966 aikana oli toiminnassa kaikkiaan 18 koulukotia, joista valtio omisti 12, yksityiset yhtymät 4 sekä Turun ja Porin kaupungit, kumpikin yhden. Vuoden aikana muuttui Suvinnän tyttökoti nuorisokodiksi.

Valtion koulukodeissa oli 591 paikkaa, kunnallisissa 76 ja yksityisissä 225 eli yhteensä 892 paikkaa. Vuoden alussa oli kirjoissa 1 442 oppilasta, mutta laitoksissa läsnä vain 48.1 %. Kirjoissa olevista 433 eli 30.0 % oli tyttöjä ja läsnäolevista 144 eli 20.8 %. Oppilaiden vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Kaikki vuoden kuluessa tulleet oppilaat ovat sosiaalilautakuntien huostaanottamia ja niiden esityksestä otettu laitoksiin. Niistä 244:stä, jotka lopullisesti päästettiin laitoksesta, 38.5 % palasi kotiin, 5.7 % meni koti- tai maataloustöihin, 10.3 % ammattioppiin, 27.1 % muihin toimiin 7.8 % asevelvollisuuttaan suorittamaan, 9.4 % solmi avioliiton ja 1.2 %:sta ei ole saatu tietoa.

Vuoden lopussa kirjoissa olevista 1 371 oppilaasta 623 eli 45.4 % oli laitoksessa läsnä. Muualla olleista mainittakoon, että 1 oli asevelvollisuuttaan suorittamassa ja 4 sairaalassa. Vankilassa oli 18, eristyslaitoksessa 19 ja 7 karkuteillä. Suurin osa, 392 oli yksityistoimessa ja 307 yksityisissä kasvatuskodeissa.

Vuoden kuluessa on oppilaita ollut Järvilinnan vastaanottokodissa kaikkiaan 143, muissa valtion koulukodeissa 1 147, kunnallisissa 84 ja yksityisissä koulukodeissa 508. Seuraavissa oppilaiden syntyperää, vanhempia, kotipaikkaa ja koulunkäyntiä koskevilla yhdistelmissä on Järvilinnan vastaanottolaitoksen oppilaat jätetty huomioon ottamatta, koska suurin osa heistä on vuoden kuluessa siirretty toiseen koulukotiin ja näin ollen sisältyvät jo muita koulukoteja koskeviin numerotietoihin.

Vuoden aikana koulukodeissa olleista 1 739 oppilaasta 83.8 % oli aviosyntyisiä ja 16.2 % oli syntynyt avioliiton ulkopuolella. Avioliitossa syntyneistä 1 458 oppilaasta 13.6 %:lla oli isä ja 5.6 %:lla äiti kuollut sekä 1.8 %:lla molemmat vanhemmat kuolleet. Avioerolapsia oli 355 eli 24.4 % ja 80:llä eli 5.5 %:lla oli isä- tai äitipuoli. Seuraavalla sivulla olevasta taulukosta selviää tarkemmin, monellako oli äiti- tai isäpuoli ja monenko vanhemmat olivat erossa.

Skolhemmen

Under år 1966 var inalles 18 skolhem verksamma. Av dessa ägdes 12 av staten, 4 av privata sammanslutningar samt 1 av Åbo och 1 av Björneborgs stad. Under året ändrades Suvilinn flickhem till ungdomshem.

På statens skolhem var platsantalet 591, på de kommunala 76 och på de privata 225 eller inalles 892 platser. I början av året var totalantalet inskrivna elever 1 442, men närvarande på anstalterna var endast 48.1 %. Av totalantalet elever var 433 eller 30.0 % flickor och av antalet närvarande 144 eller 20.8 %. Antalet elever växlade under året enligt tabellen på följande sida.

Samtliga nya elever var omhändertagna av socialnämnderna och hade på deras förslag intagits på anstalterna. Av de 244 elever, som definitivt utskrevs från skolorna, återvände 38.5 % till sitt hem, 5.7 % övergick till hem eller jordbruksarbete, 10.3 % till yrkeslära och 27.1 % till annan sysselsättning, 7.8 % för att avtjäna sin värnplikt, 9.4 % gifte sig och om 1.2 % har uppgifter inte erhållits.

Av de vid årets slut inskrivna 1 371 eleverna var 623 eller 45.4 % närvarande. Om dem som vistades annorstädes, må nämnas, att 1 avtjänade sin värnplikt och 4 låg på sjukhus. 18 vistades i fängelse och 19 på isoleringsanstalt, medan 7 befann sig på rymmarsträt. Största delen, 392, hade privat anställning och 307 var placerade i enskilda fosterhem.

Under året har följande antal elever vistats på de olika anstalterna: på Järvilinna upptagningshem 143, på statens övriga skolhem 1 147, på de kommunala skolhemmen 84 och på de privata 508. I följande sammanställningar, som berör elevernas börd, föräldrar, hemort och skolgång, har eleverna på Järvilinna upptagningshem icke tagits med i beräkningarna därför, att största delen av dem under årets lopp överflyttats till annat skolhem, varför de redan ingår i siffrorna för de övriga skolhemmen.

Av de 1 739 elever som under året var intagna på skolhem, var 83.8 % födda inom äktenskapet och 16.2 % utom äktenskapet. 13.6 % av de inom äktenskapet födda 1 458 eleverna hade genom dödsfall förlorat sin far och 5.6 % sin mor samt 1.8 % båda föräldrarna. Av eleverna var 355 eller 24.4 % skilsmässobarn och 80 eller 5.5 % hade antingen styvfar eller styvmor. Sammanställningen på följande sida utvisar, huru många som hade styvfar eller styvmor och huru många, vars föräldrar var fränskilda.

Oppilaiden vaihtuminen v:n 1966 kuluessa — Elevernas omsättning under år 1966

Koulukodit — Skolhemmen	Vuoden alussa kirjoissa Inskrivna vid Årets början	Vuoden kuluessa uusia oppilaita — Nya elever under året		Vuoden kuluessa laitoksesta poistettu — Utskrivna under året			Vuoden lopussa — Vid Årets slut	
		muista valtion koulu-kodeista från statens andra skolhem	muualta annorstädes ifrån	lopullisesti päästetty definitivt utskrivna	siirretty toiseen koulukot. till annat skolhem överflyttade	siirretty muualle för-flyttats	laitoksessa läsnä på anstalten	muualla annorstädes
<i>Vallion — Statens</i>	972	86	232	135	117	105	415	518
Kotiniemi	133	16	6	34	6	—	54	61
Vuorela	123	—	31	23	1	2	53	75
Sippola	74	10	8	4	—	2	27	59
Pernasaari	122	15	7	1	3	24	40	76
Kylliälä	59	16	—	16	1	—	43	15
Käyrä	73	12	1	2	—	1	38	45
Koivikko	45	3	2	9	1	—	21	19
Östensö	46	—	7	15	—	5	13	20
Yläne	155	5	43	—	—	68	61	74
Harviala	16	9	2	6	7	2	11	1
Sairila	83	—	25	22	3	1	24	58
Järvinlinna	43	—	100	3	95	—	30	15
<i>Kunnalliset — De kommunala</i>	52	—	32	23	4	1	40	16
Kulho	22	—	15	7	1	—	14	15
Koskenkylä	30	—	17	16	3	1	26	1
<i>Yksityiset — Privata</i>	418	—	90	86	14	26	168	214
Lauste	96	—	38	17	4	2	76	35
Pohjola	218	—	35	50	5	—	76	122
Suvilinna	72	—	3	—	2	17	—	56
Hämeenpuisto	32	—	14	19	3	7	16	1
Yhteensä — Summa	1 442	86	354	244	135	132	623	748

Oppilaiden syntyperä — Elevernas börd

	Valtion koulukodit Statens skolhem	Kuntien koulukodit Kommunala skolhem	Yksityiset koulukodit Privata skolhem	Yhteensä Summa
<i>Aviosytyiset — Inom äktenskap födda</i>				
Vanhemmat elävät — Föräldrarna lever	963	70	425	1 458
yhdessä — tillsammans	529	32	235	796
avioerossa — fränskilda				
lapsi äidin huostassa — barnet hos modern	203	24	92	319
lapsi isän huostassa — barnet hos fadern	22	1	13	36
lapsi muualla — barnet annorstädes	—	—	—	—
Isä kuollut — Fadern död				
on isäpuoli — har styvfar	20	—	19	39
ei isäpuolta — inte styvfar	115	4	41	160
Äiti kuollut — Modern död				
on äitipuoli — har styvmor	28	3	5	36
ei äitipuolta — inte styvmor	31	2	13	46
Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda				
on isä- tai äitipuoli — har styvmor eller styvfar ...	—	1	4	5
ei ole kumpaakaan — har ingendera	15	3	3	21
<i>Avioitton ulkopuolella syntyneet — Födda utom äktenskap</i>	184	14	83	281
Äiti elossa — Modern lever				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	43	5	17	65
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	128	7	57	192
Äiti kuollut — Modern död				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	3	1	2	6
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	10	1	7	18
Yhteensä — Summa	1 147	84	508	1 739

Mitä oppilaiden kotipaikkaan tulee, 66.1 % oli kotoisin kaupungeista, 15.8 % muilta tiheästi asutuilta paikkakunnilta ja 17.8 % maaseudulta. 14.1 %:lla oli kotipaikka Helsingissä, 11.7 %:lla Turussa tai Tampereella sekä 40.3 %:lla muissa kaupungeissa.

Ennen laitokseen tuloaan oli 22.9 % oppilaista suorittanut kansakoulukurssin tai sitä vastaavan oppimäärän. 37.9 % oli keskeyttänyt koulunkäyntinsä ja 0.3 % oli kokonaan koulua käymättömiä. Lähes puolet eli 38.9 % oli laitokseen tulemiseensa saakka käynyt säännöllisesti koulua.

Vad elevernas hemort beträffar, hörde 66.1 % hemma i städer, 15.8 % i övriga tätorter och 17.8 % på landsorten. 14.1 % hade som hemstad Helsingfors, 11.7 % Åbo eller Tammerfors samt 40.3 % övriga städer.

Av eleverna hade 22.9 % före intagandet i anstalten genomgått folkskolekurs eller motsvarande lärokurs. 37.9 % hade avbrutit sin skolgång och 0.3 % hade inte alls besökt skola. Nära hälften eller 38.9 % hade regelbundet besökt skola ända tills de intagits på anstalten.

	Ikä, vuotta — Ålder, år					Yhteensä Summa
	9—12	13—15	16—17	18—19	20—	
Koulukodit — Skolhemmen						
Valtion — Statens	24	230	384	252	43	933
Kunnalliset — Kommunala	7	32	17	—	—	56
Yksityiset — Privata	16	109	143	97	17	382
Yhteensä — Summa	47	371	544	349	60	1 371
	%					
Valtion — Statens	2.6	24.6	41.2	27.0	4.6	100.0
Kunnalliset — Kommunala	12.5	57.1	30.4	—	—	100.0
Yksityiset — Privata	4.2	28.5	37.4	25.4	4.5	100.0
Yhteensä — Summa	3.4	27.1	39.7	25.4	4.4	100.0

Kuten edellä on mainittu, oli v:n 1966 lopussa koulukodeissa kaikkiaan 1 371 kirjoissa olevaa oppilasta. Näistä oli oppivelvollisuusiässä 30.5 %. Eri koulukotiryhmissä oppilaiden ikä vaihteli yllä esitetyllä tavalla.

V:n 1966 aikana laitoksiin tulleista suurin osa, 64.3 %, oli 13—15-vuotiaita ja 24.5 % 16—17-vuotiaita. 9.8 % oli iältään 9—12 vuotta. Vanhempia, 18—19-vuotiaita, otettiin vain 6 eli 1.4 %.

Såsom redan tidigare nämnts var antalet inskrivna elever på skolhemmen vid slutet av år 1966 1 371. 30.5 % av dem var i läropliktsåldern. I olika skolhemsgrupper varierade elevernas ålder som framgår ovan.

Största delen, 64.3 %, av dem som under år 1966 intogs på anstalterna, var i åldern 13—15 år och 24.5 % i åldern 16—17 år. 9.8 % var 9—12-åringar. Av sådana som var äldre, i åldern 18—19 år, intogs endast 6 eller 1.4 %.

Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten valvonta

Lastenvalvojan toimesta annetun asetuksen mukaan lastenvalvojat ovat velvollisia antamaan vuosittain sosiaalilautakunnalle kertomuksen toiminnastaan. Näiden kertomusten pohjalla sosiaalihuollon piiritarkastajat ovat kukin alueellaan laatineet yhteenvetoja. V:sta 1954 lähtien lastenvalvojat ovat lähettäneet kertomuksen toiminnastaan myös sosiaaliselle tutkimustoimistolle, nyk. sosiaalipoliittiselle tutkimusosastolle, joka niiden nojalla on vuosittain laatinut koko maata koskevan selonteon lastenvalvojen toiminnasta.

Tillsynen över barn födda utom äktenskap

Enligt förordningen angående barnatillsyningsmän är dessa skyldiga att årligen till socialnämnden avge berättelse över sin verksamhet. På grundvalen av dessa berättelser har distriktsinspektörerna för socialvården envar i sitt distrikt uppgjort sammandrag. Fr.o.m. år 1954 har tillsyningsmännen insänt sina berättelser även till byrån för social forskning numera socialpolitiska forskningsavdelningen, som på bas av dessa årligen utarbetat en redogörelse över barnatillsyningsmännens verksamhet i hela landet.

Vuoden 1965 sosiaalihuoltotilaston vuosikirjassa on tehty selkoa myös lastenvalvojain luetteloista poistamisen syistä, lasten hoitopaikoista ja elatusapuasioiden selvittämättä jäämisen syistä.

Lastenvalvojien luetteloissa oli vv. 1954—1966 kunkin vuoden lopussa seuraava määrä avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
1954	12 737	25 919	38 656
1955	13 063	25 513	38 576
1960	14 755	23 372	38 127
1961	15 039	23 129	38 168
1962	14 955	22 202	37 157
1963	15 577	20 783	36 360
1964	16 113	19 700	35 813
1965	16 525	18 626	35 151
1966	17 127	17 523	34 650

Vuoden 1966 aikana on lastenvalvojain luetteloissa ollut avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia seuraavasti.

	Luettelossa vuoden alussa I förteckningen vid årets början	Luetteloon otettu I förteckningen införda Uusia tapauksia Nya fall	Toiselta lasten- valvojalta siirtyneitä Från annan barnatillsynings- ningsmans tillsyn överförda	Poistettu luettelosta Ur förteckningen avförda Lopullisesti Slutligt	Toisen lasten- valvojan alueelle muuttaneita Överflyttade till annan barna- tillsyningsmans distrikt	Luettelossa vuoden lopussa I förteckningen vid årets slut
Kaupungit ja kauppalat —						
Städer och köpingar	16 687	1 845	1 113	1 577	941	17 127
Maalaiskunnat — Lands-						
kommuner	18 464	1 186	1 049	1 905	1 271	17 523
Koko maa — Hela landet	35 151	3 031	2 162	3 482	2 212	34 650
V. — År 1965	35 813	3 072	2 048	3 548	2 234	35 151

Virallisen syntyvyystilaston mukaan syntyi koko maassa v. 1966 avioliiton ulkopuolella 3 708 lasta, näistä lapsista yhteensä 2 612 eli 70.4 % otettiin lastenvalvojien luetteluihin. Lisäksi otettiin luetteluihin 419 sellaista tapausta, joista lastenvalvojilla ei aikaisemmin ollut tietoa.

Luetteloista poistettujen luvusta 38.8 % oli tapauksia, joissa lapset olivat siirtyneet toisesta kunnasta toiseen.

Seuraavasta asetelmasta käy mm. ilmi lääneittäin miten monessa tapauksessa lapsen elatusapua on saatu selvitettyä.

I årsboken för 1965 års socialvårdsstatistik har redogjorts också för orsakerna till avlägsnandet av barnatillsyningsmän ur förteckningarna, vårdplatser för barn och för orsakerna till att underhållsbidragsärenden förblivit outredda.

I barnatillsyningsmännen förteckningar var antalet barn utom äktenskap under åren 1954—1966 vid slutet av varje år följande.

I barnatillsyningsmännen förteckningar har upptagits under år 1966 utom äktenskapet födda barn enligt följande.

Enligt den officiella födelsestatistiken föddes utom äktenskapet i hela landet under år 1966 3 708 barn, varav sammanlagt 2 612 eller 70.4 % upptogs i barnatillsyningsmännen förteckningar. Vidare upptogs i förteckningarna 419 fall om vilka barnatillsyningsmännen ej tidigare haft kännedom.

Av antalet ur förteckningarna avförda var 38.8 % fall, där barnen flyttat från en kommun till en annan.

Ur följande sammanställning framgår bl.a. länsvis i hur många fall frågan om underhåll för barnet kunnat utredas.

Läni Län	Lapsia luet- telossa vuoden lopussa Barn i förteckningen vid årets slut	Lapsilisää saaneista Av dem som fått barnbidrag %	Elatusapuasia selvitetty Underhållsärendet utrett Vuoden aikana Under årets lopp	Kaikkiaan Inalles	%:ina tapauksista i % av fallen
Uudenmaan — Nylands	7 867	3.4	516	5 460	69.4
Turun ja Porin — Åbo och Björne- borgs	5 302	3.0	289	4 156	78.4
Ahvenanmaa — Åland	122	2.5	10	96	78.7
Hämeen — Tavastehus	5 524	3.4	352	4 162	75.3
Kymen — Kymmene	2 151	2.3	124	1 629	75.7
Mikkelin — St: Michels	1 570	2.3	73	1 136	72.4
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	1 118	1.7	59	772	69.1
Kuopion — Kuopio	1 715	2.1	89	1 244	72.5
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	2 078	2.8	128	1 543	74.3
Vaasan — Vasa	2 416	1.9	140	1 868	77.3
Oulun — Uleåborgs	2 676	1.8	164	1 984	74.1
Lapin — Lapplands	2 111	2.7	135	1 589	75.3
Koko maa — Hela landet	34 650	2.6	2 079	25 639	74.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	17 127	3.1	1 250	12 696	74.1
Maalaiskunnat — Landskommuner	17 523	2.3	829	12 943	73.9
V. — År 1965	35 151	2.6	2 045	25 982	73.9

Sopimuksella järjestettyjen elatusvelvollisuuk-
sien osuus oli 72.6 %, tuomiolla järjestettyjen
27.4 %. Kaupungeissa ja kauppaloissa sopimuk-
sia tehtiin 73.4 % ja maalaiskunnissa 71.3 %.
Elatusvelvollisuutta koskevia haasteita annettiin
vuoden aikana 797.

Tapauksia, jolloin elatusvelvollinen on huo-
lehtinut elatusmaksunsa ilman lastenvalvojan
väilystä on esiintynyt seuraavasti.

De genom avtal ordnade underhållsärendena
utgjorde 72.6 % och de genom dom fastställda
27.4 %. I städerna och köpingarna slöts 73.4 %
och i landskommunerna 71.3 % av ärendena
genom avtal. Under året utfärdades 797 stäm-
ningar rörande underhållsplikt.

Fall, där den underhållspliktige dragit försorg
om underhållsbidraget utan förmedling av barna-
tillsyningsmannen, har förekommit i följande
utsträckning.

	Kaup. ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	%
Elatusvelvollinen maksaa suoraan lapsen äidille— Underhållspliktig betalar direkt till barnets mor	558	278	836	38.1
Elatusvelvollinen ja äiti asuvat yhdessä — Den underhållspliktige och modern bor tillsammans	390	727	1 117	50.9
Lapsi elatusvelvollisen hoidossa — Barnet i den underhållspliktiges vård	53	123	176	8.0
Lapsi saa valtiolta huoltorahaa tai eläkettä suo- raan — Barnet erhåller statens vårdunderstöd eller pension direkt	36	31	67	3.0
Yhteensä — Summa	1 037	1 159	2 196	100.0

Huolimatta siitä, että lapsen elatusapuasia on saatu selvitettyksi, ei kaikissa tapauksissa elatusapua ole kuitenkaan saatu perityksi. Näitä tapauksia on ollut 4 830 eli 18.8 % selvitettyistä. Perimättä jäämisen syyt ovat olleet seuraavat.

Elatusvelvollinen — Underhållspliktig	Kaup. ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	%
havaittu ulosmittauksessa varattomaksi — vid utmätning konstaterats vara medellös	499	1 007	1 506	31.2
kuollut — avlidit	273	460	733	15.2
vankilassa — i fängelse	182	233	415	8.6
kadoksissa — försvunnen	431	707	1 138	23.5
Muu syy — Annan orsak	395	643	1 038	21.5
Yhteensä — Summa	1 780	3 050	4 830	100.0

Perimättä jääneiden elatusapujen suhteen sosiaali- tai lastensuojelulautakunnan on tehtävä päätös siitä, onko periminen jätettävä vielä vastaisen selvityksen varaan vai voidaanko asia jättää sillensä. Ensin mainittuja päätöksiä on tehty 1 142 eli 23.6 % ja 718 eli 14.9 % jälkimmäisiä, 61.5 %:sta tapauksia päätöstä ei ole tehty.

Tammikuusta 1964 lähtien on voitu yhteiskunnan varoista suorittaa elatusavun ennakkoo lapselle tapauksessa, jossa elatusvelvollinen on jättänyt erääntyneen elatusavun suorittamatta. Ennakon myöntää sosiaalilautakunta ja lapsen elatusavun perintä elatusvelvolliselta siirtyy kokonaisuudessaan lastenvalvojan tehtävistä sosiaalilautakunnalle. Vuoden lopussa sosiaalilautakunta laatii hoitamistaan au-lasten elatusavusta erillisen yhteenvedon.

Sosiaalilautakunnan kirjoissa on elatusavun ennakon maksamista varten ollut v. 1966 8 524 au-lastia, ilman Helsingiä. Tänä aikana on erääntynyt näille lapsille elatusapuja maksettavaksi 4.60 milj. mk. Ennakkoo on suoritettu koko maassa 2.98 milj. mk ja lisäksi saatu elatusvelvollisilta 1.42 milj. mk. Elatusapuja ovat sosiaalilautakunnat saaneet perityiksi 4 994 lapselle kaikkiaan 2.24 milj. mk, josta 0.81 milj. eli 36 % on käytetty ennakkojen korvaamiseen. Ennakoja on jäänyt korvaamatta vielä 2.16 milj. mk.

Lastenvalvojen tilien mukaan elatusapuja on kertomusvuonna erääntynyt 13 900 lapselle 8.35 milj. mk, josta summasta kuitenkin Helsingin tiedot puuttuvat. Elatusapuja lastenvalvoja on perinyt koko maassa 9.01 milj. mk ja kun lisäksi otetaan huomioon sosiaalilautakunnan perimättä lasten elatukseen käytetyt elatusavut ja elatus-

Trots att frågan om underhållsbidrag för barnet kunnat utredas har underhållsbidraget i vissa fall likväl ej kunnat indrivnas. Dessa fall var 4 830 eller 18.8 % av de utredda. Orsakerna till att underhållsbidragen icke indrivits har varit följande.

Kaup. ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	%
499	1 007	1 506	31.2
273	460	733	15.2
182	233	415	8.6
431	707	1 138	23.5
395	643	1 038	21.5
1 780	3 050	4 830	100.0

Beträffande de oindrivna underhållsbidragen skall social- eller barnskyddsnämnden besluta huruvida indrivningen skall lämnas beroende av framtida utredning eller om saken kan lämnas därhän. 1 142 beslut, 23.6 %, har gjorts i förstnämnda riktning och 718 eller 14.9 % i sistnämnda. I 61.5 % av fallen har beslut ej fattats.

Sedan januari 1964 har det varit möjligt att ur samhällets medel erlægga förskott på underhållsbidrag åt barn i fall där den underhållspliktige icke erlagt underhållsbidrag som förfallit till betalning. Förskottet beviljas av socialnämnden och underhållsbidragets indrivning överförs i sin helhet från barnatillsyningsmannen till socialnämnden. Vid årets slut uppgör socialnämnden ett särskilt sammandrag över underhållsbidragen för de barn u.ä. för vilka nämnden ansvarat.

I socialnämndens böcker fanns år 1966 för erläggande av förskott på underhållsbidrag 8 524 barn u.ä., utan Helsingfors. Under året förföll underhållsbidrag till betalning för dessa barn till ett värde av 4.60 milj. mk. Förskott erlades 2.98 milj. mk och 1.42 milj. mk inflöt från underhållspliktiga. Underhållsbidrag indrevs av socialnämnden för 4 994 barn till ett belopp av 2.24 milj. mk inalles, varav 0.81 eller 36 % användes till ersättning av förskott. Förskott till ett värde av 2.16 milj. mk har ännu ej ersatts.

Enligt barnatillsyningsmännens räkenskaper har 8.35 milj. mk i underhållsbidrag förfallit till betalning åt 13 900 barn under berättelseåret. I denna summa ingår dock ej uppgifterna från Helsingfors. I hela landet har av barnatillsyningsmän indrivits 9.01 milj. mk och då ytterligare de underhållsbidrag och förskott på under-

avun ennakot sekä korkotulot, on lastenvalvojain luetteloissa vuoden 1966 aikana olleille lapsille saatu varoja yhteensä 13.72 milj. mk.

Kaikkien sopimuksella tai tuomiolla vahvistettujen elatusapujen suuruus kuukautta kohden on vaihdellut lastenvalvojain ilmoituksen mukaan seuraavasti.

	mk/kk — mk/mån							Yht. kuntia Summa kommuner
	—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	80—	
	Kuntien luku — Antal kommuner							
Elätusapujen keskiarvo — Underhållsbidragens medeltal	2	27	210	239	40	11	2	531
Suurin elatusapu — Största underhållsbidrag	1	3	11	25	74	138	279	531
Pienin elatusapu — Minsta underhållsbidrag	249	192	72	8	8	1	1	531

Suurin elatusapu, 110 mk tai enemmän, oli 66 kunnassa. Pienin elatusapu, alle 20 mk, on esiintynyt 46 kunnassa. 11 kunnassa lastenvalvojan luettelossa ei ollut yhtään lasta ja kahdessa oli vain selvittämättömiä elatusapuasioita.

Mitä lastenvalvojina toimivien ammattiin tulee, mainittakoon, että 8 kunnassa lastenvalvojan toimi oli päävirikainen. 296 kunnassa eli 54.4 %:ssa sosiaali- tai kunnansihteeri toimi samalla lastenvalvojana, 15 kunnassa, 2.8 %, sosiaalijohtaja ja 52 kunnassa, 9.6 %, asiamies tai sosiaalitarkkaaja. V. 1965 vastaavat %-luvut olivat 53.4, 2.4 ja 8.4.

Elatusavun ennakot

Tammikuun 1 päivänä 1964 voimaan tulleen lain mukaan voidaan yhteiskunnan varoista suorittaa elatusavun ennakkoa lapselle, jolle oikeuden päätöksen tai elatussopimuksen perusteella tulevan elatusavun elatusvelvollinen on jättänyt määräaikana suorittamatta. Korvaus ennakosta peritään elatusvelvolliselta, mutta mikäli sitä ei saada perityksi, suorittaa valtio siitä 75 % ja loput jää ennakkoa myöntäneen kunnan rasitukseksi.

Elatusavun ennakon suuruus riippuu elatusavun kuukausierästä ja siitä, onko se jäänyt kokonaan vai osittain suorittamatta. Sen korkein määrä on kuitenkin 40 mk kuukaudessa. Ennakon

hållsbidrag, som indrivits av socialnämnderna och använts till barnens försörjning beaktas, samt ränteinkomsterna, har för de barn, som under år 1966 varit i barnatillsyningsmännen förteckningar, erhållits medel till ett sammanlagt belopp av 13.72 milj. mk.

Storleken per månad av alla genom avtal och dom fastställda underhållsbidrag har enligt barnatillsyningsmännen uppgifter varierat på följande sätt.

Det största underhållsbidraget, 110 mk eller mera, erlades i 66 kommuner. Det minsta underhållsbidraget, under 20 mk, förekom i 46 kommuner. I 11 kommuner fanns det inga barn i barnatillsyningsmännen förteckningar och i två kommuner fanns det bara outredda underhållsärenden.

Angående yrkena hos de personer som fungerar som barnatillsyningsmän må nämnas, att barnatillsyningsmannabefattningen i 8 kommuner var huvudtjänst. I 296 eller 54.4 % av kommunerna fungerade social- eller kommunalsekreteraren även som barnatillsyningsman, i 15 kommuner, 2.8 %, socialdirektören och i 52 kommuner, 9.6 %, en ombudsman eller socialinspektör. Motsvarande procenttal för år 1965 var 53.4, 2.4 och 8.4.

Förskott på underhållsbidrag

Enligt en lag som trätt i kraft den 1 januari 1964 kan ur samhällets medel erläggas förskott på underhåll åt barn, vars genom domstolsutslag eller underhållsavtal fastställda underhållsbidrag ej på bestämd tid erlagts av den underhållspliktige. Ersättning för förskottet indrives hos den underhållspliktige, men om ersättningen ej kan indrivas erlägger staten 75 % därav och resten faller den kommun till last som beviljat förskottet.

Storleken av förskott på underhållsbidrag beror på underhållsbidragets månatliga belopp och på huruvida det lämnats helt eller delvis oerlagt. Dess största månatliga rat är likväl 40 mk. För-

myöntää sosiaalilautakunta ja se myös perii elatusvelvolliselta ennakkkoa saaneen lapsen elatusavun ja ennakon korvauksen.

Seuraavat tiedot elatusapujen ennakoista perustuvat sosiaalilautakuntien korvaushakemusta varten laatimiin yhteenvetoihin.

skottet beviljas av socialnämnden som även hos den underhållspliktige indriver erlagda underhållsbidrag och ersättningar för förskott.

Följande uppgifter baserar sig på sammandrag som socialnämnderna uppgjort för sin ersättningsansökan.

Lääni — Län	Maksettu — Erlagts elatusavun ennakkkoa förskott på underhållsbidrag		elatusavun ennakkkoa ja perittyjä elatusapuja yht. indrivna förskott och underhållsbidrag tillsammans		Peritty — Indrivits ennakkoja takaisin som ersättning på förskott		kaikkiaan inalles	
	Lasten luku Antal barn	1 000 mk	Lasten luku Antal barn	1 000 mk	Lasten luku Antal barn	1 000 mk	Lasten luku Antal barn	1 000 mk
Uudenmaan — Nylands	7 446	2 459.6	7 642	3 498.7	2 624	377.4	3 615	1 416.5
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4 443	1 411.9	4 585	2 137.9	2 111	351.7	2 663	1 077.7
Ahvenanmaa — Åland	55	14.7	57	19.2	26	6.5	30	11.0
Hämeen — Tavastehus	5 506	1 707.8	5 690	2 628.9	2 509	350.6	3 430	1 271.7
Kymen — Kymmene . .	2 772	863.2	2 858	1 227.8	1 211	150.2	1 685	514.8
Mikkelin — St Michels	1 219	390.9	1 259	539.4	531	71.1	726	219.7
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	910	288.6	944	382.8	408	65.9	513	160.1
Kuopion — Kuopio	1 453	552.4	1 497	713.3	757	113.8	889	274.7
Keski-Suomen — Mellersta Finlands . .	1 718	567.4	1 785	742.6	649	100.3	937	275.4
Vaasan — Vasa	2 082	703.3	2 123	912.9	752	124.3	999	333.9
Oulun — Uleåborgs	2 434	858.3	2 470	1 102.1	863	165.3	1 144	409.1
Lapin — Lapplands	1 899	648.2	1 938	845.9	751	131.0	916	328.8
Koko maa — Hela landet	31 937	10 466.3	32 848	14 751.5	13 192	2 008.1	17 547	6 293.4
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	19 817	6 363.2	20 409	9 537.0	8 614	1 199.7	11 817	4 373.6
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	12 120	4 103.1	12 439	5 214.5	4 578	808.4	5 730	1 919.8
V. — År 1965	29 512	9 545.1	30 105	13 106.3	11 529	1 626.6	15 441	5 187.7

Sosiaalilautakunnan kirjoissa on ollut 911 sellaista lasta, joiden elatusapusaatavat ovat tulleet epäsäännöllisesti, mutta joille ei kuitenkaan kertomusvuonna ole tarvinnut suorittaa elatusavun ennakkkoa. Runsas 2/3 eli 4.24 milj. mk perityistä varoista on käytetty lasten elatukseen ja vain 2.01 milj. ennakon korvaukseen. Takaisin perimättömiä elatusavun ennakkoja jäi v. 1966 35 436 lapsesta 8.46 milj. mk. Ennako oli kokonaan peritty takaisin tai lääninhallitus oli sen poistanut 2 606 lapsen osalta. 24 maalaiskunnassa elatusavun ennakkkoa ei ole maksettu ensinkään.

Lastenvalvojan vuosikertomusten liitteistä käy ilmi, että au-lasten osuus elatusavun ennakkoista oli 28.4 %.

I socialnämndens böcker har 911 barn varit upptagna, vars fordringar på underhållsbidrag influiter oregelbundet, men åt vilka det likväl ej varit nödvändigt att under redogörelseåret erlagga förskott på underhållsbidragen. Drygt 2/3 eller 4.24 milj. mk av de medel som indrivits har använts till barnens försörjning och endast 2.01 milj. mk till ersättning av förskott. År 1966 uppgick de oindrivna förskotten på underhållsbidrag åt 35 436 barn till 8.46 milj. mk. Förskott indrevs i sin helhet eller avfördes av länsstyrelsen för 2 606 av barnen. I 24 landskommuner har förskott på underhållsbidrag överhuvudtaget icke erlagts.

Ur bilagor till barnatillsyningsmännens årsberättelser framgår, att u.ä. barnens andel utgjorde 28.4 % av underhållsbidrag.

IV. Kunnalliset kodinhoitajat

Kunnallisia kodinhoitajia koskeva laki tuli voimaan v:n 1951 alusta. Sen mukaan kodinhoitajan tehtävänä on huolehtia perheenemännän säännölliseen kodinhoitoon kuuluvista tehtävistä tai avustaa häntä niiden suorittamisessa, kun emäntä tai emännyyttä hoitava henkilö syystä tai toisesta on tilapäisesti kykenemätön tai estynyt niitä hoitamasta. Kodinhoitoapu on tarkoitettu vain tilapäisavuksi ja annetaan sitä lähinnä vähävaraisille lapsirikkaille ja muille niihin verrattaville kodeille samoin kuin myös yksinäisille vanhuksille.

Jo lain ensimmäisenä voimassaolovuotena 256 kuntaa oli perustanut kodinhoitajanvirkoja. Vuosi vuodelta näiden virkojen luku, joka v. 1951 oli 478, on kasvanut niin, että v. 1966 kunnallisia kodinhoitajia oli jo 511 kunnassa yhteensä 1 809. Kehitys on v:sta 1951 lähtien ollut seuraava.

Vuosi — År	Kuntien luku — Antal kommuner			Kodinhoitajien luku — Antal hemvårdarinnor		
	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalaiskunnat, Landskommuner	Yhteensä, Summa	Kaupungit, kauppalat, Städer, köpingar	Maalaiskunnat, Landskommuner	Yhteensä, Summa
1951	59	197	256	189	289	478
1955	63	330	393	304	588	892
1960	65	379	444	372	803	1 175
1961	65	409	474	418	890	1 308
1962	66	422	488	464	977	1 441
1963	67	431	498	526	1 034	1 560
1964	68	435	503	559	1 078	1 637
1965	69	440	509	618	1 118	1 736
1966	71	440	511	651	1 158	1 809

Maalaiskunnista oli ilman kodinhoitajaa vielä 33 kuntaa, joista 32:ssa asukasluku ei noussut 3 000:een.

Useimmissa maalaiskunnissa oli vain yksi tai kaksi kodinhoitajaa. Seuraava yhdistelmä osoittaa tarkemmin kodinhoitajien lukumäärää kaupungeissa ja kauppaloissa sekä toisaalta maalaiskunnissa.

IV. De kommunala hemvårdarinnorna

Lagen om kommunala hemvårdarinnor trädde i kraft vid ingången av år 1951. Enligt denna lag består hemvårdarinnans uppgift i att dra försorg om husmoderns till hemmets löpande skötsel hörande sysslor eller bistå henne i dessas utförande, när husmodern eller den person som står för husmoderns arbete av en eller annan orsak är förhindrad att sköta dem. Hjälp med hemmets skötsel är avsedd endast som en tillfällighetshjälp och ges främst åt mindre bemedlade barnrika och med dem jämförbara hemliksom även åt ensamstående åldringar.

Redan under det första året lagen var i kraft hade 256 kommuner inrättat hemvårdarinnobefattningar. Antalet, vilket år 1951 var 478, har år för år vuxit, så att kommunala hemvårdarinnor år 1966 fanns i hela 511 kommuner till ett antal av 1 809. Utvecklingen har fr.o.m. år 1951 varit följande.

Bland landskommunerna var ännu 33 utan hemvårdarinna, därav 32 kommuner med mindre än 3 000 invånare.

I de flesta landskommuner fanns bara en eller två hemvårdarinnor. Hemvårdarinnornas antal i städer och köpingar samt även i landskommuner framgår noggrannare av följande sammanställning.

Kodinhoitajia Hemvårdarinnor	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa
1	5	138	143
2	7	129	136
3	16	70	86
4	7	46	53
5—6	12	42	54
7—8	9	10	19
9—10	4	3	7
11—	11	2	13

Helsingissä oli kodinhoitajia 164, Turussa 38 ja Tampereella 33. Kodinhoitajien lukumäärä eri läänien kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa selviää liitetaulukosta n:o 1.

Kertomusvuoden lopussa 98 kodinhoitajan tointa oli täyttämättä. Kun vuoden kuluessakin monet toimet olivat jonkin aikaa vaille hoitajaa, seuraava selonteko sisältää 1 772 kodinhoitajan toimintaa koskevat tiedot.

Kodinhoitoapua ovat saaneet yhä useammat perheet ja yksinäiset vanhukset. Yksinäisiä vanhuksia koskevat luvut eivät ole aivan tarkkoja, sillä kodinhoitajat joutuvat useinkin käymään vanhusten luona muiden töittensä lomassa pitämättä siitä tarkkaa kirjanpitoa. Seuraavassa kodinhoitoapua saaneiden perheiden ja kodinhoitotapausten lukua osoittavassa taulukossa on selvyuden vuoksi yksinäisiä vanhuksia koskevat tiedot esitetty erikseen.

I Helsingfors fanns 164, i Åbo 38 och i Tammerfors 33 hemvårdarinnor. Antalet hemvårdarinnor i de olika länens städer och köpingar samt landskommuner framgår av tabellbilaga 1.

I slutet av redogörelseåret var 98 hemvårdarinnebefattningar obesatta. Då även under året flere tjänster någon tid var lediga, omfattar följande redogörelse uppgifter över 1 772 hemvårdarinnors verksamhet.

Allt flere familjer och ensamma åldringar har erhållit hemvårdshjälp. Siffrorna som avser ensamboende åldringar är inte alldeles fullständiga, ty hemvårdarinnorna kommer ofta att besöka åldringarna mellan andra arbeten utan att noggrant föra bok däröver. I följande tabell över antalet familjer, som erhållit hemvårdshjälp, och antalet hemvårdsfall, har uppgifter angående ensamboende åldringar för tydlighetens skull redovisats skilt för sig.

Lääni—Län	Kodinhoitoapua saaneiden perheiden luku Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp				Kodinhoitotapausten luku Antal hemvårdsfall			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Niistä yks. vanhuksia Därav ensam- boende åldr.	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Niistä yks. vanhuksia Därav ensam- boende åldr.
Uudenmaan — Nylands	6 142	2 639	8 781	2 043	82 540	10 502	93 042	60 024
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	2 167	4 541	6 708	1 139	9 296	16 415	25 711	5 681
Ahvenanmaa — Åland	61	88	149	26	107	205	312	69
Hämeen — Tavastehus	2 829	3 644	6 473	1 250	11 007	11 953	22 960	6 455
Kymen — Kymmene ..	1 468	2 018	3 486	603	4 528	5 319	9 847	2 522
Mikkelin—S:t Michels ..	734	2 098	2 832	269	1 624	4 643	6 267	750
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	749	2 058	2 807	222	1 404	4 532	5 936	689
Kuopion — Kuopio	918	2 579	3 497	411	5 414	5 669	11 083	3 877
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ..	1 886	3 072	4 958	689	3 423	6 874	10 297	1 942
Vaasan — Vasa	1 243	3 227	4 470	584	4 662	8 317	12 979	3 511
Oulun — Uleåborgs	1 146	4 459	5 605	388	2 652	8 219	10 871	1 041
Lapin — Lapplands	891	1 758	2 649	91	1 542	3 019	4 561	213
Koko maa — Hela landet	20 234	32 181	52 415	7 715	128 199	85 667	213 866	86 774
V. — År 1965	19 354	30 395	49 749	6 964	118 037	76 671	194 708	75 586
Muutos v:sta — Föränd- ring sedan år 1965, %	+4.5	+5.9	+5.4	+10.8	+8.6	+11.7	+9.8	+14.8

Jos kodinhoitotapausten luku yksinäisiä vanhuksia lukuunottamatta jaetaan kodinhoitajien luvulla, saadaan keskimäärin koko maassa 72 tapausta kodinhoitajaa kohti, kaupunki- ja kauppalakunnissa 88 ja maalaiskunnissa 62. Keskimääriä arvosteltaessa on otettava huomioon, että osa kodinhoitajista on voinut olla toimessa vain osan vuotta. Lisäksi näihin keskimääriin on vaikuttanut se, miten pitkän ajan kodinhoitajat ovat joutuneet kussakin perheessä viipymään. Toisissa tapauksissa kodinhoitajaa on tarvittu vain päiväksi tai pariiksi, toisissa pariiksi viikoksi.

V. 1966 kaikki kunnat ovat antaneet tietoja perheiden suuruudesta. Seuraavassa yhdistelmässä yksinäiset vanhuksset ja muut yksinäiset henkilöt on erotettu erikseen. 42 kuntaa, joista 38 maalaiskuntaa, on ilmoittanut, ettei niissä ole kodinhoitoapua annettu yksinäisille vanhuksille.

Om antalet hemvårdsfall, med undantag för de ensamboende åldringarna, divideras med antalet hemvårdarinnor, erhålles för hela landet i medeltal 72 fall per hemvårdarinna, i städerna och köpingarna 88 och i landskommunerna 62. Vid bedömandet av dessa medelvärden bör beaktas, att några hemvårdarinnor kunnat vara i tjänst endast en del av året. Dessutom har dessa medelvärden påverkats av, hur lång tid hemvårdarinnorna måste tillbringa i de olika hemmen. I en del fall har deras hjälp behövts bara för en eller ett par dagar, i andra för ett par veckor.

År 1966 har alla kommuner lämnat uppgifter om familjernas storlek. I följande sammanställning har ensamboende åldringar och övriga ensamstående redovisats var för sig. Enligt uppgift från 42 kommuner, därav 38 landskommuner, har i dessa inte lämnats ensamboende åldringar någon hemvårdshjälp.

Perheenjäsenten luku Famijlemmarnas antal	Kodinhoitoapua saaneita perheitä — Antal familjer, som erhällit hemvårdshjälp		Kodinhoitotapauksia Antal hemvårdsfall	
	Luku — Antal	%	Luku — Antal	%
Yksinäisiä vanhuksia — Ensamboende åldringar	7 715	14.7	86 774	40.6
Muita yksinäisiä — Övriga ensamboende	1 017	1.9	9 188	4.3
2—henkilöä — personer	5 267	10.0	29 037	13.6
3 » — »	3 653	7.0	7 840	3.7
4 » — »	6 599	12.6	12 688	5.9
5 » — »	7 795	14.9	15 815	7.4
6 » — »	7 133	13.6	16 615	7.8
7 » — »	5 389	10.3	14 006	6.5
8 » — »	3 461	6.6	9 354	4.4
9 » — »	2 038	3.9	5 897	2.8
10 » — »	1 188	2.3	3 281	1.5
11 » — »	579	1.1	1 756	0.8
12— » — »	581	1.1	1 615	0.7
Yhteensä — Inalles	52 415	100.0	213 866	100.0

Kodinhoitoapu on vähävaraisille maksuton. Muilta voidaan periä sosiaaliministeriön vahvistamien perusteiden mukainen, kunnallisvaltuuston päättämä kohtuullinen korvaus. 43 kuntaa on ilmoittanut, ettei korvauksia ole lainkaan peritty. Muissa 463 kunnassa on 17 336 tapauksessa 213 866:sta eli 8.1 %:ssa peritty korvaus; kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava prosenttiluku on 6.0 ja maalaiskunnissa 11.2. Korvaukset nousivat kaikkiaan 0.38 milj. mk:aan.

Hemvårdshjälp är avgiftsfri för mindrebe-medlade familjer. Av andra kan uppbäras en av kommunens fullmäktige fastställd skälig ersättning enligt grunder, som stadfästs av socialministeriet. 43 kommuner har meddelat, att inga ersättningar uppburits. I övriga 463 kommuner har i 17 336 fall av 213 866 eller i 8.1 % uppburits ersättning; i städerna och köpingarna utgör motsvarande procenttal 6.0 och i landskommunerna 11.2. Totalbeloppet ersättningar steg till 0.38 milj. mk.

Kunnallisista kodinhoitajista aiheutuneet menot nousivat 13.47 milj. mk:aan, kaupunki- ja kauppalakunnissa 5.84 milj. ja maalaiskunnissa 7.63 milj. mk:aan. Kun valtion avustukset ja kodinhoitajista saadut korvaukset tekivät koko maassa 7.58 milj. mk, jäi kuntien maksettavaksi 5.89 milj. mk. Vastaavat osuudet kaupunki- ja kauppalakunnissa olivat 2.84 ja 3.00 milj. sekä maalaiskunnissa 4.74 ja 2.89 milj. mk.

Utgifterna för kommunala hemvårdarinnor steg till 13.47 milj. mk, i städerna och köpingarna till 5.84 milj. mk och i landskommunerna till 7.63 milj. mk. Då statsunderstöden och ersättningarna för hemvårdarinnornas arbete i hela landet utgjorde 7.58 milj. mk, var kommunernas andel i utgifterna 5.89 milj. mk. Motsvarande tal för städerna och köpingarna var 2.84 och 3.00 milj. och i landskommunerna 4.74 och 2.89 milj. mk.

V. Vajaamielislaitokset

Sosiaaliministeriö on yhteistyössä Maalaiskuntien Liiton ja Kehitysvammaliiton kanssa uusintu v ajaamielislaitoksia koskevan toimintakertomuslomakkeen. Toimintakertomuksen ohella v ajaamielislaitokset lähettävät vuosittain sosiaaliministeriön sosiaalipoliittiselle tutkimusosastolle tilastointia varten myös jokaisesta ko. vuonna huollettavana olleesta ns. henkilölomakkeen. Uusitut lomakkeet on otettu käyttöön v:sta 1965 lähtien.

Seuraavassa esitetään yhteenveto mainittujen lomakkeiden sisältämistä tiedoista. Yksityiskohteisempia selvityksiä on saatavissa sosiaalipoliittiselta tutkimusosastolta.

Varsinaisia v ajaamielislaitoksia toimi vuoden 1966 aikana kaikkiaan 18, joissa oli hoitopaikkoja yhteensä 2 909. Näistä oli 4 valtion laitoksia ja niissä oli hoitopaikkoja 458. Kunnallisista ja yksityisistä laitoksista oli keskuslaitoksia 8 ja niissä hoitopaikkoja 2 118. Uutena laitoksena aloitti toimintansa Kymen läänin v ajaamielislaitoksen kuntainliiton omistama Kuusaan keskuslaitos Kuusankoskella. Kunnallisia laitoksia oli siten kaikkiaan 7, joissa hoitopaikkoja yhteensä 906.

Päivähuoltolaitoksia oli kaikkiaan 28 ja niissä hoitopaikkoja 723. Uusina laitoksina aloittivat toimintansa Kotkan Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry:n omistama Kotkan Tuki-työkoti, Riihimäen kaupungin Herajoen päivähuoltola, Lappeenrannan kaupungin Linnoituksen päivähuoltola, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan Mikkelin Päivänsäde-päivähuoltola, Kuusankosken kaupalan Päivölän päivähuoltola sekä De Utvecklingsstördas Väl rf:n omistama päivähuoltola Solhemmet. Kunnallisia päivähuoltoloita oli 11 ja niissä hoitopaikkoja 344.

Hoidettavien vaihtuminen laitoksissa v:n 1966 aikana ilmenee seuraavasta asetelmasta.

Suurin osa laitoksissa olevista hoidettiin kunnallisissa ja yksityisissä keskuslaitoksissa. Loput

V. Anstalterna för psykiskt efterblivna

Socialministeriet har i samarbete med Maalaiskuntien Liitto och Kehitysvammaliitto förnyat den blankett som rör verksamhetsrapporten angående anstalterna för psykiskt efterblivna. Jämte verksamhetsrapporten sänder anstalterna för psykiskt efterblivna årligen till socialministeriets socialpolitiska forskningsavdelning för statistisk behandling även en såkallad personblankett rörande varje i anstalten under ifrågasvarande år vårdad individ. Förnyade blanketter har tagits i bruk från och med år 1965.

I det följande redovisas sammandrag av uppgifterna i de nämnda blanketterna. Närmare upplysningar kan erhållas från socialpolitiska forskningsavdelningen.

Under år 1966 verkade inalles 18 egentliga anstalter för psykiskt efterblivna, på vilka det fanns sammanlagt 2 909 vårdplatser. Av dessa var 4 statens anstalter och på dem fanns 458 vårdplatser. Av de kommunala och privata anstalterna var 8 centralanstalter och på dessa fanns 2 118 vårdplatser. Kuusaa centralanstalt i Kuusankoski, som ägs av kommunalförbundet för Kymmene läns anstalt för psykiskt efterblivna inledde sin verksamhet såsom ny anstalt. Sålunda fanns det inalles 7 kommunala anstalter, på vilka det fanns sammanlagt 906 vårdplatser.

Det fanns inalles 28 daghem för psykiskt efterblivna och i dessa fanns 723 vårdplatser. Som nya anstalter började Kotkan Tuki-arbetshem, ägt av De Utvecklingsstördas Värn i Kotka Omnejd rf., Riihimäki stads Herajoki daghem, Villmanstrand stads Linnoitus-daghem, St. Michels domkyrkoförsamlings Mikkelin Päivänsäde-daghem, Kuusankoski köpings Päivölä-daghem samt Solhemmet, ägt av De Utvecklingsstördas Väl rf. sin verksamhet. Det fanns 11 kommunala dagvårdsanstalter och på dessa fanns det 344 vårdplatser.

Förändringar i vårdtagarnas sammansättning vid anstalter under år 1966 framgår av följande sammanställning.

Största delen av vårdtagarna skötes på kommunala och privata centralanstalter. Resten

jakaantuivat melko tasaisesti muiden laitosten osalle. Vuoden aikana poistettiin yhteensä 826 hoidettavaa, joista 40 kuolleena. Sukupuolijakautuma puolestaan osoittaa, että vuoden aikana hoidetuista 57 % oli miespuolisia ja siis 43 % naispuolisia.

fördelade sig tämligen jämt mellan de övriga anstaltstyperna. Under året avfördes inalles 826 vårdtagare, av vilka 40 som avlidna. Kön fördelningen utvisar i sin tur, att 57 % av antalet under året vårdade var manliga och således 43 % kvinnliga.

	Vuoden alussa Vid årets början			Uusia Nya			Poistettu Utskrivna			Vuoden lopussa Vid slutet av året		
	miesp. manl.	naisp. kvinnl.	yht. summa	miesp. manl.	naisp. kvinnl.	yht. summa	miesp. manl.	naisp. kvinnl.	yht. summa	miesp. manl.	naisp. kvinnl.	yht. summa
<i>Varsinaiset vajaamielislaitokset — Egentliga anstalter för psykiskt efterblivna</i>	1 634	1 162	2 796	481	402	883	370	350	720	1 745	1 214	2 959
Kunnalliset ja yksityiset keskuslaitokset — Kömmunala och privata centralanstalter	1 168	831	1 999	410	333	743	288	263	551	1 290	901	2 191
Muut kunnalliset ja yksityiset laitokset — Övriga kommunala och privata anstalter	215	122	337	33	37	70	40	35	75	208	124	332
Valtion laitokset — Statens anstalter	251	209	460	38	32	70	42	52	94	247	189	436
<i>Päivähuoltolat — Daghem</i>	338	274	612	105	97	202	61	45	106	382	326	708
Yhteensä — Summa	1 972	1 436	3 408	586	499	1 085	431	395	826	2 127	1 540	3 667

Hoidettavien jakaantuminen iän mukaan vuoden lopussa nähdään seuraavasta asetelmasta.

Vårdtagarnas fördelning enligt ålder i slutet av året framgår av följande sammanställning.

	Ikä, vuotta — Ålder, år							Yhteensä Summa
	0—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29	30—	
<i>Varsinaiset vajaamielislaitokset — Egentliga anstalter för psykiskt efterblivna</i> ..	111	372	821	777	432	226	220	2 959
Kunnalliset ja yksityiset keskuslaitokset Kömmunala och privata centralanstalter	98	311	556	548	320	170	188	2 191
Muut kunnalliset ja yksityiset laitokset — Övriga kommunala och privata anstalter	11	33	113	111	37	16	11	332
Valtion laitokset — Statens anstalter	2	28	152	118	75	40	21	436
<i>Päivähuoltolat — Daghem</i>	7	120	247	193	76	35	30	708
Yhteensä — Summa	118	492	1 068	970	508	261	250	3 667

Asetelmasta todetaan, että laitoshoitotilukuisuus oli suuri kouluikäisten ryhmässä ja että keskuslaitoksissa oli suhteellisesti enemmän yli 30-vuo-

Man kan konstatera, att frekvensen för anstaltsvård var hög i skolåldersgrupperna och att det på centralanstalterna fanns proportionellt

tiaita kuin muissa laitoksissa. Vuonna 1957 oli laitoksissa hoidetuista vajaamielisistä 30 vuotta täyttäneitä 3.3 %. Vastaava luku v. 1966 oli 6.8. Mainittakoon vielä, että keskuslaitoksissa oli seitsemän 50 vuotta täyttäneitä.

53.7 % varsinaisten vajaamielisilaitosten huollettavista oli ollut laitoksissa yhtämittaisesti alle 5 vuotta, 20.6 % 5—9.9 vuotta, 16.8 % 10—14.9 vuotta, 3.7 % 15—19.9 vuotta, 2.7 % 20—24.9 vuotta, 1.3 % 25—29.9 ja 1.2 % 30 vuotta ja enemmän. Päivähuoltoloiden lyhyestä olemassaolosta johtuen valtaosa eli 83.9 % huollettavista oli ollut niissä alle 5 vuotta. Yhteensä 15 huollettavaa oli viettänyt huoltoloissa 10—20 vuotta.

Seuraava asetelma esittää vuoden lopussa hoidettavina olevien jakautumista vajaamielisyyden asteen mukaan:

	Vaikea arvioida Svår att bedöma	Vaikea vajaamiel. Svår oligofreni	Keskiaast. vajaamiel. Medelsvår oligofreni	Lievä vajaamiel. Lindrig oligofreni	Muut Övriga	Yhteensä Summa
<i>Varsinaiset vajaamielisilaitokset — Egentliga anstalter för psykiskt efterblivna</i>	349	1 299	854	440	17	2 959
Kunnalliset ja yksityiset keskuslaitokset Kommunala och privata centralanstalter	333	1 072	641	142	3	2 191
Muut kunnalliset ja yksityiset laitokset — Övriga kommunala och privata anstalter	11	116	104	94	7	332
Valtion laitokset — Statens anstalter	5	111	109	204	7	436
<i>Päivähuoltolat. — Daghem</i>	32	57	376	241	2	708
Yhteensä — Summa	381	1 356	1 230	681	19	3 667
	% 10.4	37.0	33.5	18.6	0.5	100.0

Laitoshoidossa olevista oli 37.0 % vaikeasti vajaamielisiä. Lähes puolet keskuslaitoksissa ja muissa laitoksissa olevista oli oheisen asetelman mukaan vaikeasti vajaamielisiä (ÄO 0—19). Päivähuoltoloiden hoidettavista oli 8.1 % vaikeasti vajaamielisiä. Mainittakoon, että v. 1963 vastaava prosenttiluku oli 19. Vaikeasti vajaamielisten suhteellinen väheneminen osoittaa vajaamielishuollon kehittyneen siten, että päivähuoltoloihin on nyttemmin pyritty ohjaamaan vain kehitys- ja sopeutumiskykyisiä vajaamielisiä.

Seuraavassa esitetään tietoja vajaamielisyyden todennäköisistä syistä laitoksissa vuoden aikana hoidetuista. 295 hoidettavasta ei ole saatu henkilölomaketta.

flere 30 år fyllda vårdtagare än på övriga anstalter. År 1957 var 3.3 % av de på anstalterna vårdade psykiskt efterblivna fyllda 30 år. Motsvarande procenttal år 1966 var 6.8. Ytterligare må nämnas, att det på centralanstalterna fanns sju vårdtagare som hade fyllt 50 år.

53.7 % av vårdtagarna på de egentliga anstalterna för psykiskt efterblivna hade varit på anstalt sammanlagt under 5 år, 20.6 % 5—9.9 år, 16.8 % 10—14.9 år, 3.7 % 15—19.9 år, 2.7 % 20—24.9 år, 1.3 % 25—29.9 år och 1.2 % 30 år och mera. På grund av daghemmens korta existens tid hade största delen eller 83.9 % av vårdtagarna varit intagna under 5 år. Sammanlagt 15 vårdtagare hade vistats 10—20 år på anstalt.

I följande sammanställning redogörs för fördelningen av vårdtagare i slutet av året enligt graden av efterblivenhet.

Av sammanställningen ovan framgår, att 37.0 % av vårdtagarna var svårt efterblivna. Nästan hälften av vårdtagarna på centralanstalterna och övriga anstalter var enligt vidstående sammanställning svårt efterblivna (IK 0—19). Av vårdtagarna på daghemmen var 8.1 % svårt efterblivna. Det må nämnas, att motsvarande procenttal år 1963 var 19. De svårt efterblivnas proportionella minskning utvisar, att värden av psykiskt efterblivna utvecklats sålunda, att man numera strävat till att dirigera endast utvecklings- och anpassningsdugliga efterblivna till daghemmen.

Av följande sammanställning framgår de sannolika orsakerna till de under året vårdades efterblivenhet. 295 vårdtagares personblanketter har ej erhållits.

Todennäköiset syyt Sannolika orsaker	Miesp. — Manl.		Naisp. — Kvinnl.		Yhteensä — Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Ei ole voitu määritellä — Har ej kunnat fastställas	634	26.3	427	23.9	1 061	25.3
Tulehdustauksista johtuva vajaam. — Av infektionssjukdomar härledd oligofreni ..	174	7.2	154	8.7	328	7.8
Myrkytystilojen seurauksena ilmenävä va- jaam. — Oligofreni som följd av vissa för- giftningstillstånd	70	2.9	35	2.0	105	2.5
Vaurioitumisen seurauksena ilmenävä va- jaam. — Oligofreni som följd av skada ..	427	17.7	327	18.3	754	18.0
Aineenvaihdunta- ja kasvuhäiriöiden ai- heuttama vajaam. — Oligofreni för- orsakad av ämnesomsättnings- och upp- växtrubbningar	53	2.2	45	2.5	98	2.3
Kasvaimien yhteydessä esiintyvä vajaam. — Oligofreni i samband med tumörer ..	12	0.5	9	0.5	21	0.5
Tuntemattomien ennen syntymää vaikutta- neiden tekijöiden aiheuttama vajaam. — Oligofreni försakad av okända före fö- delsen inverkan faktorerna	543	22.5	419	23.5	962	22.9
Tuntemattomista syistä johtuvien tautitilo- jen aiheuttama vajaam. — Oligofreni för- orsakad av genom okända orsaker förän- ledda sjukdomstillstånd	142	5.9	125	7.0	267	6.4
Perinnöllinen vajaam. — Ärftlig oligofreni	329	13.6	230	12.9	559	13.3
Useita syitä — Flere orsaker	30	1.2	13	0.7	43	1.0
Yhteensä — Summa	2 414	100.0	1 784	100.0	4 198	100.0

Kaikista vuoden aikana hoidetuista 25.3 % oli sellaisia, joiden kohdalla syytä ei voitu määritellä. Lisäksi todetaan, että 962 tapauksessa vajaa- mielisyys oli tuntemattomien, ennen syntymää vaikuttaneiden tekijöiden aiheuttama. Vajaa- mielisyyden syitä eriteltäessä ei ole havaittavissa merkittäviä sukupuolittaisia eroja.

Lisävammoja esiintyi seuraavasti.

Lisävammat Multipla handikapp	Miesp. — Manl.		Naisp. — Kvinnl.		Yhteensä — Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Ei lisävammaa — Inget tilläggslyte	658	27.3	463	26.0	1 121	26.7
Yksi vamma — Ett handikapp	862	35.7	619	34.7	1 481	35.3
Useita vammoja — Flere handikapp	894	37.0	702	39.3	1 596	38.0
Yhteensä — Summa	2 414	100.0	1 784	100.0	4 198	100.0

Kaikista hoidetuista 38 %:lla oli useita lisävam- moja. Tavallisimpia näistä olivat kouristuskoh- taukset, lihaskäytöiden hallintahäiriöt ja puhe- kyvyn heikkous tai puhumattomuus.

Vajamielislaitosten henkilökunnan vahvuus eri laityyppöissä oli vuoden lopussa seuraava.

Av alla under året vårdade var 25.3 % sådana, vilkas efterblivenhet inte närmare kunde definie- ras. Dessutom konstateras, att oligofrenin i 962 fall hade försakats av okända före födelsen inverkan faktorerna. Vid analysen av orsakerna till psykisk efterblivenhet kan man inte konsta- tera några signifikanta skillnader mellan könen. Multipla handikapp förekom enligt följande.

Av alla under året vårdade hade 38 % flere handikapp. De vanligaste var krampanfall, svå- righeter i muskelrörelsernas bemästring och dålig talförmåga eller stumhet.

Av följande sammanställning framgår persona- lens storlek i slutet av året vid olika anstaltstyper.

	Hoitohenkilökunta Vårdpersonal	Hoidettavien luku Antal vårdtagare	Hoidettavia hoitohenkilöä kohden Vårdtagare per vårdperson	Talushenkilökunta Ekonomipersonal	Hoidettavia talushenkilöä kohden Vårdtagare per ekonomiperson
<i>Varsinaiset vajaamielislaitokset — Egentliga anstalter för psykiskt efterblivna</i>	1 474	2 959	2.0	485	6.1
Kunnalliset ja yksityiset keskuslaitokset — Kommunala och privata centralanstalter	1 222	2 191	1.8	357	6.1
Muut kunnalliset ja yksityiset laitokset — Övriga kommunala och privata anstalter	125	332	2.7	43	7.7
Valtion laitokset — Statens anstalter	127	436	3.4	85	5.1
Päivähuoltolat — <i>Daghem</i>	138	708	5.1	54	13.1
Yhteensä — Summa	1 612	3 667	2.3	589	6.8

Hoitohenkilökunnan lukumäärä vaihteli suuresti eri laitostyypeissä. Päivähuoltoloissa, joissa hoitotehtävät eivät ole niin monipuolisia kuin varsinaisissa laitoksissa, oli vähiten hoitohenkilökuntaa ja hoidettavien lukumäärä hoitohenkilöä kohden siis huomattavasti suurempi kuin varsinaisissa vajaamielislaitoksissa.

Vårdpersonalens storlek varierade betydligt på olika anstalter. På daghemmen, på vilka vårduppgifterna inte är så mångsidiga, fanns det minsta antalet vårdpersonal och antalet vårdtagare per vårdperson var således betydligt större än på de egentliga anstalterna för psykiskt efterblivna.

VI. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien ja irtolaisten huolto

Huollon alaisten henkilöiden luku. V. 1966 oli irtolaislain 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huoltoon joutuneita henkilöitä 28 kaupungissa, 8 kauppalassa ja 58 maalaiskunnassa yhteensä 1 318. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huollettavia ilmoitettiin 43 kaupungista, 24 kauppalasta ja 310 maalaiskunnasta yhteensä 15 455.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain piiriin kuuluvat paitsi alkoholin myös muiden päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät. Päihdyttävällä aineella tarkoitetaan laissa paitsi alkoholipitoista myös sellaista lääke- tai muuta ainetta, joka voi saattaa sen käyttäjän päihtyneeksi tai siihen verrattavaan tilaan.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä oli alkoholin väärinkäyttäjiksi kaikkiaan 15 397, joista alkoholin lisäksi 16 käytti morfiinia tai sen sukulaisaineita, 494 muita lääkeaineita ja 21 molempiin ryhmiin kuuluvia aineita. Yksinomaan muiden päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjiksi ilmoitettiin kaikkiaan 58, joista 9 morfiinin yms., 48 muiden lääkeaineiden ja 1 sekä morfiinin yms. että muiden lääkeaineiden väärinkäyttäjiksi.

Ns. *nuorella väärinkäyttäjällä* tarkoitetaan seuraavassa sellaista 18—24-vuotiasta henkilöä, joka kuuden viimeksi kuluneen kuukauden aikana on tavattu päihtyneenä tai muuten käyttää päihdyttäviä aineita ilmeiseksi vahingoksi itselleen tai muille. Muita ko. lain nojalla huollettuja nimitetään *varsinaisiksi väärinkäyttäjiksi*.

Erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa edellämainittuja huollettuja henkilöitä oli seuraavasti.

VI. Vården av personer, som missbrukar berusningsmedel, och lösdrivarvård

Antal personer, som underkastats vård. År 1966 utgjorde enligt 1 kap. 1 § lagen om lösdrivare antalet omhändertagna personer i 28 städer, 8 köpingar och 58 landskommuner 1 318. Enligt lagen om vård av personer, som missbrukar berusningsmedel, 1 kap. 1 §, redovisades 15 455 vårdbehövande i 43 städer, 24 köpingar och 310 landskommuner.

Lagen om vården av personer, som missbrukar berusningsmedel, gäller inte bara alkoholmissbrukare utan också dem, som missbrukar andra berusningsmedel. Med berusningsmedel avses i lagen förutom alkoholhaltigt ämne även sådant läke- eller annat medel, som kan försätta den som använder det i berusat eller därmed jämförbart tillstånd.

Av personer, som missbrukar berusningsmedel, var antalet missbrukare av alkohol 15 397, av dessa brukade 16 morfin och därmed besläktade ämnen utöver alkohol, 494 andra läkemedel och 21 i båda grupperna ingående ämnen. Personer, som missbrukar endast övriga berusningsmedel, uppgick till sammanlagt 58, av dessa missbrukade 9 morfin o.dyl., 48 andra läkemedel och 1 både morfin o.dyl. samt andra läkemedel.

Med s.k. *unga missbrukare* avses i det följande sådan 18—24-åring, som under senast förflutna sex månader anträffats berusad eller som på annat sätt använt berusningsmedel till uppenbar skada för sig själv eller annan. Övriga, som vårdats enligt ifrågavarande lag, benämnes *egentliga missbrukare*.

I städer, köpingar och landskommuner var antalet ifrågavarande vårdade personer skilt för sig i var grupp följande.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
		%		%		%
<i>Irtolaisia — Lösdrivare</i>	1 233	9.3	85	2.4	1 318	7.9
<i>Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjii — Personer, som missbrukar berusningsmedel</i>	11 956	90.7	3 499	97.6	15 455	92.1
<i>Varsinaisia väärinkäyttäjii — Egentliga missbrukare</i>	8 389	70.2	2 207	63.1	10 596	68.6
<i>Nuoria väärinkäyttäjii — Unga miss- brukare</i>	3 567	29.8	1 292	36.9	4 859	31.4
Yhteensä — Summa	13 189	100.0	3 584	100.0	16 773	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna huollon alaisten henkilöiden luku on noussut 1 267 henkilöä eli 8.2 %. Irtolaisten luku on alentunut 2.7 % ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjii ilmoitettiin 9.2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Verrattuna v:n 1966 alussa henkikirjoitettuun väkilukuun oli irtolaishuollon alaisia henkilöitä koko maassa 0.28 ‰ ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisia henkilöitä 3.33 ‰. Eri läänien kesken huollettavat jakaantuivat seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaisesti.

Huolletuista irtolaisista 89.0 % oli Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä. Yksistään Helsingissä oli 651 eli 49.4 % koko maan irtolaisluvusta, Turussa 121, Tampereella 100 ja Kotkassa 80, joten näissä neljässä kaupungissa oli jo 72.2 % kaikista. — Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisia henkilöitä oli eniten Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, yhteensä 10 607 eli 68.6 % koko maan huollettavista. Yksistään Helsingissä näitä oli 5 515 eli 35.7 % kaikista, Turussa 1 089 ja Tampereella 754.

Naispuolisia irtolaisia oli 812 eli 61.6 % ja miespuolisia 506 eli 38.4 %. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien joukossa oli naisia vain 3.7 % eli 575, mutta miehiä 96.3 % eli 14 880. Nuorissa väärinkäyttäjissä oli varsin vähän naispuolisia, vain 146 eli 3.0 % ja miespuolisia 4 713 eli 97.0 %. — Suurin osa näistä huollon alaisista henkilöistä oli asutuskeskuksissa, irtolaisnaisista 90.5 % ja päihdyttäviä aineita väärinkäyttäneistä naisista 85.7 %, miesten vastaavien lukujen ollessa 98.4 ja 77.0 %.

I jämförelse med föregående år har antalet personer, som underkastats vård, stigit med 1 267 personer eller 8.2 %. Antalet lösdrivare har sjunkit med 2.7 % och för personer, som missbrukar berusningsmedel, redogjordes 9.2 % mer än föregående år. I jämförelse med den i början av år 1966 mantalsskrivna folkmängden utgjorde de personer, som underkastats lösdrivarvård, i hela landet 0.28 ‰ och personer, som missbrukar berusningsmedel, 3.33 ‰ av befolkningen. Mellan de olika länen fördelade sig dessa enligt tabellen på följande sida.

Av de omhändertagna lösdrivarna kom 89.0 % på Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmenen län. Enbart i Helsingfors fanns 651 eller 49.4 % av hela landets lösdrivare, i Åbo 121, i Tammerfors 100 och i Kotka 80, alltså i dessa fyra städer redan 72.2 % av samtliga. — Största antalet personer, som missbrukar berusningsmedel, fanns i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, till ett antal av 10 607 eller 68.6 % av hela landets vårdbehövande. Enbart i Helsingfors fanns 5 515 vårdbehövande eller 35.7 % av alla, i Åbo 1 089 och i Tammerfors 754.

De kvinnliga lösdrivarna utgjorde 812 eller 61.6 % och de manliga 506 eller 38.4 %. Bland personer, som missbrukar berusningsmedel fanns det endast 3.7 % kvinnor eller 575, medan antalet män utgjorde 96.3 % eller 14 880. Antalet kvinnor bland de unga missbrukarna var ganska ringa, endast 146 eller 3.0 % och män 4 713 eller 97.0 %. — Största delen av dessa vårdade personer koncentrerade sig till bosättningscentra, av lösdrivarkvinnorna 90.5 % och av kvinnorna som missbrukar berusningsmedel 85.7 %, då motsvarande tal för männen var 98.4 och 77.0 %.

Nuorimmat ikäluokat, 18—24-vuotiaat, on seuraavassa yhdistelmässä esitetty vuosiluokittain erikseen. V. een 1965 verrattuna nuorten luku on noussut 9.0 %, nuorten irtolaisten luku 4.2 % ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien luku 9.4 %.

Av de yngsta åldersklasserna, 18—24 år, har i följande sammanställning varje årsklass framställts skilt för sig. I jämförelse med år 1965 har antalet unga stigit med 9.0 %, antalet unga lösdrivare med 4.2 % och antalet personer, som missbrukar berusningsmedel med 9.4 %.

Ikä, vuotta — Ålder, år	Irtolaisia Lösdrivare		Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät Personer, som missbrukar berusningsmedel			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Nuoria väärinkäyttäjät Unga missbrukare	Naisia Kvinnor
18	9	36	54	2	605	29
19	15	79	111	7	1 032	40
20	16	69	84	6	823	29
21	6	74	99	2	721	14
22	7	48	112	2	561	18
23	10	31	99	2	493	10
24	13	32	114	2	341	5
Yhteensä — Summa	76	369	673	23	4 576	145

Siviilisäätty. Irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisten henkilöiden siviilisäätty selviää seuraavasta taulukosta.

Civilstånd. De personer, som var underkastade lösdrivarvård och vården av dem, som missbrukar berusningsmedel fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden siviilisäätty — Vård underkastade personers civilstånd

Siviilisäätty — Civilstånd	Irtolaisia — Lösdrivare			Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät Personer, som missbrukar berusningsmedel					
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Varsinaisia väärinkäyttäjät Egentliga missbrukare			Nuoria väärinkäyttäjät Unga missbrukare		
				Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Naimattomia — Ogifta	289	484	773	3 750	92	3 842	4 263	133	4 396
Naimisissa olevia—Giffta	100	167	267	4 734	191	4 925	427	9	436
Eronneita — Frånskilda	109	135	244	1 478	99	1 577	23	4	27
Leskiä — Änklingar och änkor	8	26	34	205	47	252	—	—	—
Tuntematon — Okänt	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	506	812	1 318	10 167	429	10 596	4 713	146	4 859
				%					
Naimattomia — Ogifta	57.1	59.6	58.6	36.9	21.4	36.2	90.4	91.1	90.5
Naimisissa olevia—Giffta	19.8	20.6	20.3	46.6	44.5	46.5	9.1	6.2	9.0
Eronneita — Frånskilda	21.5	16.6	18.5	14.5	23.1	14.9	0.5	2.7	0.5
Leskiä — Änklingar och änkor	1.6	3.2	2.6	2.0	11.0	2.4	—	—	—
Tuntematon — Okänt	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Suurin osa irtolaisista, 58.6 %, oli naimattomia, jotavastoin varsinaisista päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä vain 36.2 %. Naispuolisista varsinaisista päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä oli melko paljon, 34.1 %, leskiä ja eronneita, miesten vastaavan suhdeluvun ollessa vain 16.5.

Största delen av lösdrivarna, 58.6 %, var ogifta, då däremot motsvarande tal för egentliga missbrukare av berusningsmedel var endast 36.2%. Bland de kvinnliga egentliga missbrukarna av berusningsmedel fanns det rätt mycket änkor och frånskilda, 34.1 %, medan motsvarande proportionstal för männen var endast 16.5.

Irtolaishuollon perusteet on irtolaislain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu neljään ryhmään, nimittäin: kuljeksiva elämä, työn vieroksuminen, kerjuu ja ammattihaureus. Ne tapaukset, jolloin irtolaishuoltoon joutunut henkilö on muulla elämäntavallaan tuottanut ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, on yhdistetty ryhmäksi »muu peruste». Seuraava taulukko valaisee, kuinka moni oli kunkin perusteen nojalla v. 1966 otettu huoltoon. Tällöin on huomattava, että jos henkilölle on ilmoitettu useita huoltoperusteita, on tilastossa otettu vain tärkein huomioon.

Grunderna för lösdrivarvården. Med stöd av lösdrivarlagens 1 kap. 1 § har grunderna för lösdrivarvården i statistiken indelats i fyra grupper, nämligen: kringstrykande liv, arbetskygghet, tiggeri och prostitution. De fall, då person som underställts lösdrivarvård genom sitt levnadssätt i övrigt medfört uppenbar våda för allmän ordning, säkerhet eller sedlighet, har förts till gruppen »annan orsak». Huru många personer, som med stöd av varje orsak omhändertagits under år 1966, belyses av följande tabell. Härvid bör observeras, att ifall flere vårdorsaker uppgivits beträffande en person, har blott den viktigaste beaktats i statistiken.

Irtolaishuollon perusteet — Grunder för lösdrivarvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
							%					
Kuljeksiva elämä — Kringstrykande liv	51	113	2	17	53	130	10.3	15.4	25.0	22.1	10.5	16.0
Työn vieroksuminen — Arbetskygghet	252	247	3	12	255	259	50.6	33.6	37.5	15.6	50.4	31.9
Kerjuu — Tiggeri	28	5	—	1	28	6	5.6	0.7	—	1.3	5.5	0.7
Ammattihaureus — Pro- stitution	—	332	—	43	—	375	—	45.2	—	55.8	—	46.2
Muu peruste — Annan grund	167	38	3	4	170	42	33.5	5.1	37.5	5.2	33.6	5.2
Yhteensä — Summa	498	735	8	77	506	812	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kuljeksivan elämän ja työn vieroksumisen vuoksi 52.9 % kaikista irtolaisista on joutunut irtolaishuoltoon. Vastaava suhdeluku oli v. 1965 52.7. Ammattihaureuden vuoksi huoltoon joutuneiden naisten luku on aikaisemmista vuosista huomattavasti alentunut. V. 1948 heitä oli 1 131 eli 85.9 % kaikista irtolaisnaisista, v. 1950 928 eli 74.3 %, v. 1955 604 eli 56.5 %, v. 1960 377 eli 45.5 %, v. 1965 365 eli 44.6 % ja v. 1966 375 eli 46.2 %.

Irtolaisperusteen yhteyteen kuuluu läheisesti kysymys, missä määrin irtolaisiksi havaitut henkilöt on aikaisemmin tuomittu rangaistukseen ja missä määrin he ovat aikaisemmin olleet irtolaishuollon alaisia. Näitä seikkoja valaisee seuraava yhdistelmä.

Irtolaisia, jotka aikaisemmin — Lösdrivare, som tidigare ovat olleet irtolaishuollon alaisia — varit under lösdrivarvård ..... on tuomittu rangaistukseen — dömts till straff

Till följd av kringstrykande liv och arbetskygghet har 52.9 % av alla lösdrivare underkastats lösdrivarvård. Motsvarande proportions-tal för år 1965 var 52.7. Antalet kvinnor, som till följd av prostitution underkastats vård, har från tidigare år märkbart minskat. År 1948 var deras antal 1 131 eller 85.9 % av hela antalet kvinnliga lösdrivare, år 1950 928 eller 74.3 %, år 1955 604 eller 56.5 %, år 1960 377 eller 45.5 %, år 1965 365 eller 44.6 % och år 1966 375 eller 46.2 %.

I nära samband med orsaken till lösdriveriet står frågan, i vilken mån personer, som befunnits vara lösdrivare, tidigare blivit dömda till straff och i vilken mån de tidigare varit under lösdrivarvård. Följande sammänställning belyser dessa frågor.

Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	314	493	4	35
	254	173	4	14
			318	528
			258	187

Käikistä v:n 1966 irtolaisista 64.2 % on aikaisemmin ollut irtolaisuudon alaisena, 62.8 % miehistä ja 65.0 % naisista. Aikaisemmin rangaistukseen tuomittuja oli 33.8 % kaikista, miehistä 51.0 % ja naisista 23.0 %.

Irtolaisuudon toimenpiteet. Irtolaislain 1 luvun 2 ja 5 §:ien mukaan on irtolaisiksi havaittuihin henkilöihin nähden sovellettava seuraavia toimenpiteitä: varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi ja, ellei tämä riitä, määrättävä irtolaisvalvonnan alaiseksi; ellei heitä senkään avulla saada palautetuiksi säännölliseen ja kunniolliseen elämäntapaan tai jos he ovat vaaraksi itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai ilmeiseksi häiriöksi yleiselle järjestykselle tai siveellisyydelle, on heidät määrättävä työlaitokseen tai pakkotyöhön.

Jos irtolaisiksi havaittu henkilö on toispaikkakuntalainen, ovat muutamat kunnat ilmoittaneet lähettäneensä tällaiset henkilöt kotikuntaansa siellä käsiteltäviksi antamatta heille sitä ennen varoitusta. Tilastossa tällaiset tapaukset on yhdistetty ryhmään »muu toimenpide». Ne tapaukset, jolloin irtolaiset laitoksesta päästyään on asetettu jälkivalvontaan, muodostavat oman ryhmän. Missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kaupungeissa, kaupaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Av helä antalet lösdrivare under år 1966 hade 64.2 % varit tidigare under lösdrivarvård, 62.8 % av männen och 65.0 % av kvinnorna. 33.8 % hade tidigare blivit dömda till straff, av männen 51.0 % och av kvinnorna 23.0 %.

Lösdrivarvårdens vårdåtgärder. Enligt lösdrivarlagens 1 kap. 2 och 5 § bör ifråga om personer, som befunnits vara lösdrivare, tillämpas följande åtgärder: varning, då sådan anses nödvändig och om detta ej är tillräckligt, ställas under lösdriveriövervakning; om dessa icke ens med denna åtgärd kan återföras till ett ordentligt och hederligt levnadssätt eller om de är till fara för sig själva eller för andras personliga säkerhet eller till uppenbar våda för allmän ordning och sedlighet, bör de förordnas till intagning på arbetsanstalt eller till tvångsarbete.

Ifall en person, som befunnits vara lösdrivare, är från annan ort, har somliga kommuner uppgivit att de sända sådana personer till hemkommunen för behandling utan att dessförinnan tilldela dem varning. I statistiken har dylika fall sammanförts till gruppen »annan åtgärd». De fall, då lösdrivarna efter anstaltsvård ställts under övervakning, bildar en särskild grupp. I vilken utsträckning de olika vårdåtgärderna vidtagits i städer, köpingar och landskommuner, framgår av följande tabell.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
Varoitus — Varning ...	89	167	—	19	89	186	17.9	22.7	—	24.6	17.6	22.9
Irtolaisvalvonta — Lös- driveriövervakning ..	242	235	1	25	243	260	48.6	32.0	12.5	32.5	48.0	32.0
Työlaitoshuolto — In- tagning på arbets- stalt	35	109	1	10	36	119	7.0	14.8	12.5	13.0	7.1	14.6
Pakkotyö—Tvångsarbete	3	15	—	1	3	16	0.6	2.1	—	1.3	0.6	2.0
Jälkivalvonta — Efter- övervakning	111	170	5	19	116	189	22.3	23.1	62.5	24.6	22.9	23.3
Muu toimenpide—Annan åtgärd	18	39	1	3	19	42	3.6	5.3	12.5	4.0	3.8	5.2
Yhteensä — Summa	498	735	8	77	506	812	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Niiden irtolaisten luku, jotka ovat saaneet varoituksen tai joutuneet valvontaan, oli 59.0 % kaikista; selontekovuonna sai varoituksen 20.9 %

Antalet lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning var 59.0 % av samtliga; under redogörelseåret erhöi 20.9 %

koittaa 1 §:n 2. mom:n nuoria, tilapäisiä väärinkäyttäjiä. Lisäksi on vielä 10. ryhmä, vapaaehtoisuus, jolloin huollettava on vapaaehtoisesti hakeutunut huoltoon.

Jos henkilö on usean edellä mainitun perusteen nojalla joutunut huollettavaksi, hänet on edellä olevassa taulukossa sijoitettu siihen perusr ryhmään, joka on osoittautunut tärkeimmäksi.

Selontekovuonna joutui huollon alaiseksi 4 859 sellaista 18—24-vuotiasta henkilöä, jotka kuuden viimeksi kuluneen kuukauden aikana oli tavattu päihtyneinä tai muuten käyttivät päihdyttäviä aineita ilmeiseksi vahingoksi itselleen tai muille. Näiden ns. nuorten väärinkäyttäjien osuus oli 31.4 %, varsinaisten väärinkäyttäjien osuuden ollessa 10 596 tapausta eli 68.6 %.

Juopottelevaa elämää viettävät henkilöt ovat joutuneet huoltoon suurimmalta osalta sen vuoksi, että heidät vuoden kuluessa oli pidätetty kolmasti tai useammin tai sen vuoksi, että he olivat ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Edellisiä oli v. 1966 39.7 sekä jälkimmäisiä 23.0 % varsinaisista väärinkäyttäjistä. Taloudelliset seikat, elatusvelvollisuuden, tai ansiotyön laiminlyönti, joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi tai huoltoavun tarve on merkitty huollon perusteeksi 2 240 tapauksessa eli 21.1 %:lle. Lisäksi oli vapaaehtoisesti huoltoon alistuneita 1 058 eli 10.0 %, vaarallisia 250 eli 2.4 % ja 405 eli 3.8 % rattijuoppoja. Vapaaehtoisesti huoltoon oli alistunut lisäksi 529 henkilöä, joiden kohdalla oli ilmoitettu muitakin huollon perusteita. Kaikkiaan oli siis näitä »vapaaehtoisia» 1 587 eli 15.0 % varsinaisista väärinkäyttäjistä. V. 1965 heitä oli 1 395 eli 14.4 %.

Varsinaisista väärinkäyttäjistä 7 363 eli 69.5 % on jo aikaisemmin ollut huollon alaisena. V. 1965 vastaavat luvut olivat 6 596 ja 68.0 %. Nuorista väärinkäyttäjistä 1 166 eli 24.0 % oli aikaisemmin ollut huollon alaisena. V. 1965 vastaavat luvut olivat 997 ja 22.4.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon huoltotoimenpiteet. Lain 1 luvun 3 §:n tarkoittamia huoltotoimenpiteitä ovat neuvonta ja ohjaus, valvonta sekä huoltola- ja muu laitoshoido. Tilastossa on huoltolahoitopäätös ja täytäntöönpanu huoltolahoito mainittu erikseen ja huoltolahoidosta on erotettu sairaalassa tai muussa vastaavassa hoitolaitoksessa hoitoa saaneet. Samoin kuin irtolaisiin on päihdyttävien

närstående till last, 8. behov av socialhjälp och 9. skadlighet, vilken avser av 1 § 2. mom. unga, tillfälliga missbrukare. Därutöver finns det ännu grupp 10, frivillighet, då vårdbehövande frivilligt har underkastat sig vård.

Om en person erhållit vård till följd av flere av ovannämnda orsaker, har han i föregående tabell hänförs till den grupp, vilken visat sig vara viktigast.

Under redogörelseåret omhändertogs 4 859 sådana 18—24-åringar, som under senast förflutna sex månader anträffats berusade eller som på annat sätt använt berusningsmedel till uppenbar skada för sig själv eller andra. Dessa s.k. unga missbrukares andel var 31.4 %, medan de egentliga missbrukarna utgjorde 10 596 fall eller 68.6 %.

Personer, vilka för ett onyktert liv, har oftast omhändertagits, emedan de under årets lopp blivit anhållna tre eller flere gånger eller därför, att de varit uppenbart störande eller föregelseväckande för sin omgivning. De förra utgjorde år 1966 39.7 % och de senare 23.0 % av egentliga missbrukare. Ekonomiska omständigheter, såsom försummande av underhållsskyldighet eller av förvärvsarbete, fallande närstående till last eller behov av socialhjälp hade angivits som orsak till omhändertagandet i sammanlagt 2 240 fall eller 21.1 %. Dessutom hade 1 058 eller 10.0 % frivilligt underkastat sig vård, farligheten var grunden till 250 fall eller 2.4 % och rattfylleri till 405 fall eller 3.8 %. Frivilligt har därtill 529 personer underkastat sig vård, för vilka även andra grunder för vård har uppgivits. Inalles fanns det alltså 1 587 eller 15.0 % »frivilliga» egentliga missbrukare. Motsvarande antal år 1965 var 1 395 eller 14.4 %.

Av de egentliga missbrukarna har 7 363 eller 69.5 % redan tidigare varit under vård. År 1965 var motsvarande antal 6 596 och 68.0 %. Av unga missbrukare har 1 166 eller 24.0 % tidigare varit under vård. År 1965 var motsvarande antal 997 och 22.4.

Vårdåtgärder för sådana, som missbrukar berusningsmedel. De i lagens 1 kap. 3 § avsedda vårdåtgärderna är rådgivning och handledning, uppsikt samt anstalts- och annan inrättningsvård. I statistiken har beslut om vård och intagning för vård på anstalt omnämnts skilt för sig och vård på anstalt åtskilts från vård på sjukhus eller annan inrättning. På samma sätt som för lösdri- varna har för dem, som missbrukar berusnings-

aineiden väärinkäyttäjinkin nähden laitoksesta vapautuneiden jälkivalvonta erotettu eri ryhmäksi.

Seuraava taulukko osoittaa, mihin huoltotoimenpiteisiin on ryhdytty erikseen varsinaisiin ja nuoriin päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien nähden.

medel, avskilt de frivnäs efterövernåkning i en skild grupp.

Följande tabell utvisar, vilka vårdåtgärder som vidtagits särskilt för egentliga och för unga missbrukare av berusningsmedel.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
	%											
<i>Varsinaiset väärinkäyttäjät — Egentliga missbrukare</i>	8 019	370	2 148	59	10 167	429	70.0	75.1	62.9	72.0	68.3	74.6
Neuvonta ja ohjaus — Rådgivning och hand- ledning	2 852	133	1 163	38	4 015	171	35.6	36.0	54.1	64.4	39.5	39.9
Valvonta — Uppsikt ..	2 195	130	279	9	2 474	139	27.4	35.1	13.0	15.2	24.3	32.4
Huoltolahoito (päätös) — Vård på vårdanstalt (beslut)	402	9	95	—	497	9	5.0	2.4	4.4	—	4.9	2.1
Huoltolahoito (täytän- töönpantu) — Vård på vårdanstalt. (intagen)	1 091	46	383	5	1 474	51	13.6	12.4	17.8	8.5	14.5	11.9
Sairaala tai muu laitoshoidon — Vård på sjukhus eller annan inrätt- ning	709	19	87	3	796	22	8.8	5.2	4.1	5.1	7.8	5.1
Jälkivalvonta — Efter- övernåkning	770	33	141	4	911	37	9.6	8.9	6.6	6.8	9.0	8.6
<i>Nuoret väärinkäyttäjät — Unga missbrukare</i>	3 444	123	1 269	23	4 713	146	30.0	24.9	37.1	28.0	31.7	25.4
Neuvonta ja ohjaus — Rådgivning och hand- ledning	3 161	108	1 237	21	4 398	129	91.8	87.8	97.5	91.3	93.3	88.4
Valvonta — Uppsikt ..	283	15	32	2	315	17	8.2	12.2	2.5	8.7	6.7	11.6
Yhteensä — Summa	11 463	493	3 417	82	14 880	575	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yleisimmin käytettyjä toimenpiteitä oli neuvonta ja ohjaus, jota oli saanut 39.5 % varsinaisista väärinkäyttäjistä, vastaten 38.9 %:a v. 1965. Huoltoloihin määrättiin 2 031 tapausta ja lisäksi 818 sairaalaan tai muuhun vastaavaan hoitolaitokseen eli yhteensä 7.7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä 506 tapauksen kohdalla huoltolahoito ei vielä ollut täytöntöönpantu. Jälkivalvonnassa huoltolahoidon jälkeen oli 948 eli 8.9 % varsinaisista väärinkäyttäjistä. Helsingin kaupungin omistaman Toukolan hoitokodin huollettavat, 51 miestä ja Oulussa sijaitsevan hoitokodin huollettavat, 58 miestä sisältyvät jälkivalvontaryhmään.

De allmännast tillämpade vårdåtgärderna var rådgivning och handledning, som 39.5 % av egentliga missbrukare hade erhållit, motsvarande 38.9 % år 1965. Till vårdanstalt beordnades 2 031 fall och ytterligare 818 till sjukhus eller annan motsvarade vårdinrättning eller sammanlagt 7.7 % mera än föregående år. För dessa 506 fall hade vård på anstalt inte ännu verkställts. 948 eller 8.9 % av de egentliga missbrukarna var under övernåkning efter anstaltsvård. Vårdbehövande på Maistad vårdhem, som ägs av Helsingfors stad, 51 män och 58 män vilka vårdas på ett vårdhem som är beläget i Uleåborg, ingår i efterövernåkningsgruppen.

Nuoriin väärinkäyttäjiiin sovellettiin toimenpiteinä neuvontaa ja ohjausta sekä valvontaa, edellisten osuus oli 93.2 % ja jälkimmäisten 6.8 %. V. 1965 olivat vastaavat %-luvut 92.0 ja 8.0.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltolat

V:n 1963 alussa voimaan tulleen, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain edellyttämiä huoltoloita toimi maassa 9. Niistä 3 oli valtion omistamia, nim. Perniön huoltola Kemiössä, Lapinjärven huoltola ja Järvenpään sosiaalisairaala. Yksityisten yhdistysten omistamia olivat Mikkelin, Kankaanpään sekä Pieksämäellä sijaitseva Tyynelän alkoholistikodit. Lammim ja Ridasjärven työlaitosten osastoina toimivat huoltolat kuuluivat kuntayhtymille ja Tervalammen huoltola Helsingin kaupungille. Järvenpään sosiaalisairaalassa oli lisäksi osasto naisille ja Lammilla toimi suljettu huoltola erikseen.

Huoltoloiden sosiaaliministeriölle antamien tietojen mukaan oli niissä vuoden alussa yhteensä 1 129 huollettavaa. Vuoden aikana on laitoksiin otettu 1 936 huollettavaa. Poistettuja oli yhteensä 1 911, joten vuoden lopussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 154 henkilöä. Huollettavien vaihtuvuus vuoden kuluessa eri laitoksissa käy ilmi seuraavasta asetelmasta.

	Vuoden alussa kirjoissa Inskrivna vid årets början			Vuoden kuluessa Under året		Vuoden lopussa Vid årets slut		
	Inskrivna på anstalten	muualla annorstädes	Yht. S:ma	otettuja intagna	poistettuja utskrivna	laitoksessa på anstalten	muualla annorstädes	Yht. S:ma
<i>Valtion laitokset — Statens anstalter</i>								
Perniö (Björnå)	275	323	598	1 123	1 098	279	344	623
Lapinjärvi — Lappträsk	80	145	225	251	224	89	163	252
Järvenpää miesos.—manl. avd.	113	163	276	412	401	114	173	287
» naisos.—kvinnl. avd.	76	13	89	425	439	68	7	75
	6	2	8	35	34	8	1	9
<i>Työlaitosten yhteydessä toimivat — Vid arbetsinrättningar verksamma anstalter</i>								
Tervalampi	141	312	453	317	320	130	320	450
Lammi	69	168	237	165	164	78	160	238
Lammi sulj. — sluten	29	58	87	70	77	21	59	80
Ridasjärvi	26	65	91	52	47	21	75	96
	17	21	38	30	32	10	26	36
<i>Yhdistysten omistamat — Föreningsarnas anstalter</i>								
Mikkeli (S:t Michel)	77	1	78	496	493	81	—	81
Tyynelä	23	—	23	167	163	27	—	27
Kankaanpää	31	1	32	190	192	30	—	30
	23	—	23	139	138	24	—	24
Yhteensä — Summa	493	636	1 129	1 936	1 911	490	664	1 154

För de unga missbrukarna tillämpades rådgivning och handledning samt uppsikt, de förras andel var 93.2 % och de senares 6.8 %. År 1965 var motsvarande %-tal 92.0 och 8.0.

Vårdanstalter för personer, som missbrukar berusningsmedel

I början av år 1963 trädde lagen om vården av dem, som missbrukar berusningsmedel i kraft. För dessa personer fanns 9 vårdanstalter. Av dem ägdes 3 av staten, nämligen Björnå anstalt i Kimito, anstalten i Lappträsk och socialsjukhuset i Järvenpää. Alkoholisthemmen i Kankaanpää och i S:t Michel samt Tyynelä alkoholisthem i Pieksämäki upprätthölls av privata föreningar. Vårdanstalten vid arbetsinrättningarna i Lammi och Ridasjärvi tillhörde kommunsammanslutningar och Tervalampi vårdanstalt ägdes av Helsingfors stad. Vid Järvenpää socialsjukhus fanns därtill en kvinnlig avdelning och vid Lammi verkade en särskild sluten vårdanstalt.

Enligt uppgifter från vårdanstalterna var antalet inskrivna vårdtagare vid årets början 1 129. Under årets lopp har 1 936 intagits och 1 911 utskrivits, så att antalet inskrivna vid årets slut var 1 154. Av följande sammanställning framgår hur totalantalet vårdtagare växlade under årets lopp.

Vuoden aikana hoidossa olleet jakaantuivat vapaaehtoisin, vaarallisiin, kiireellisiin ja muihin seuraavalla tavalla.

Samtliga inskrivna fördelade sig på frivilligt ingångna, farliga, brådskande och övriga på följande sätt.

	Vapaa- ehtoisesti tulleita Frivilligt ingångna	Vaarallisia Farliga	Kiireellisiä Bråd- skande	Muita Övriga	Yhteensä Samman- lagt
<i>Vuoden alussa — Vid årets början</i>	214	70	14	831	1 129
läsnä — närvarande	212	12	6	263	493
ehd. vapautettu — villkorligt frigivna	—	38	5	438	481
lomautettuja — permitterade	—	12	—	57	69
vankilassa ym. — i fängelse etc.	2	8	3	73	86
<i>Otettu vuoden kuluessa — Intagna under året</i>	1 288	58	7	583	1 936
<i>Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året</i>	1 312	54	7	538	1 911
lopullisesti vapautettuja — slutligt frigivna	1 286	46	3	433	1 768
muualle siirrettyjä, kuolleita ym. — annorstädes överförda, avlidna m.fl.	26	8	4	105	143
<i>Vuoden lopussa — Vid årets slut</i>	190	74	14	876	1 154
läsnä — närvarande	183	17	5	285	490
ehd. vapautettuja — villkorligt frigivna	—	50	6	470	526
lomautettuja — permitterade	2	4	—	47	53
vankilassa ym. — i fängelse etc.	5	3	3	74	85

Asetelmasta havaitaan, että suurin osa vuoden aikana otetuista on ollut vapaaehtoisia. Edellisvuoteen verrattuna on tilanne tässä suhteessa pysynyt suunnilleen ennallaan. Vaarallisina ja kiireellisinä huoltolaan otettujen lukumäärä sensijaan on huomattavasti alentunut. Vuonna 1965 oli vaarallisina otettuja 72 ja kiireellisinä otettuja 20, vastaavien lukujen vuonna 1966 ollessa 58 ja 7. Kun otetaan huomioon vuoden alussa muualla olleet ja sittemmin laitoksiin palautetut 194 huollettavaa, on vuoden kuluessa hoidettu kaikkiaan 2 623 henkilöä. Näistä oli 93 eli 3.5 % naisia. Seuraavasta asetelmasta ilmenee vuoden aikana hoidettujen sekä hoitopäivien jakaantuminen laitostyyppien kesken.

Av sammanställningen framgår, att största delen av dem som intagits under årets lopp har varit frivilligt ingångna. Jämfört med föregående år är situationen ungefär oförändrad. Antalet som farliga och brådskande intagna har däremot sjunkit betydligt. År 1965 intogs 72 som farliga och 20 som brådskande, medan motsvarande siffror år 1966 var 58 och 7. Då man tar i betraktande de vid årets början icke närvarande och de 194 vårdtagare, som sedermera remitterats till inrättningarna, har under årets lopp inalles 2 623 personer vårdats. Av dessa var 93 eller 3.5 % kvinnor. Av följande sammanställning framgår vårdtagarnas och vårddagarnas fördelning enligt anstaltstyp.

	Hoitopaikkoja Vårdplatser	Vuoden aikana hoidettuja Antal vårdade under året.	Hoitopäiviä — Kaikkiaan Inalles	Vård dagar Hoidet- tavaa kohti Per vårdtagare.
Valtion omistamat laitokset—Statsägda anstalter ..	250	1 480	94 306	64
Työlaitosten yhteydessä toimivat — Vid arbetsin- rättningar verksamma anstalter	130	569	43 633	77
Yhdistysten omistamat—Föreningarnas anstalter ..	78	574	29 920	52
Yhteensä — Summa	458	2 623	167 859	64

Seuraavassa asetelmassa esitetään uusina huollettavina eri laitoksiin otettujen jakaantuminen käytetyn päihdyttävän aineen mukaan.

I följande sammanställning redogörs för de nyintagna vårdtagarnas fördelning enligt använt berusningsmedel.

Päihdyttävä aine Berusningsmedel	Valtion omistamat laitokset Statsägda anstalter		Työlaitosten yhteydessä toimivat Vid arbets- inrättningar verksamma anstalter		Yhdistysten omistamat Föreningarnas anstalter		Yhteensä Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Alkoholi — Alkohol	701	64.0	138	64.8	317	64.4	1 156	64.2
Alkoholi ja korvikkeet — Alkohol och surrogat	292	26.6	67	31.5	156	31.7	515	28.6
Morfiinisukuiset aineet — Morfinbe- släktade ämnen	10	0.9	1	0.5	—	—	11	0.6
Muut lääkeaineet — Övriga läkeme- del	25	2.3	2	0.9	1	0.2	28	1.6
Alkoholi ja lääkeaineet — Alkohol och läkemedel	68	6.2	5	2.3	18	3.7	91	5.0
Yhteensä — Summa	1 096	100.0	213	100.0	492	100.0	1 801	100.0

Uusista laitoksiin otetuista huollettavista suurin osa on käyttänyt alkoholia päihdyttävänä aineena. Pelkästään lääkeaineita käyttäneitä oli vain 2.2 %.

Eri laitoksiin otettujen uusien huollettavien jakaantuminen iän mukaan nähdään seuraavasta asetelmasta.

Största delen av de på anstalterna under årets lopp intagna nya vårdtagarna har använt alkohol som berusningsmedel. Antalet som använt enbart läkemedel var 2.2 %.

De på olika inrättningar intagna nya vårdtagarnas fördelning enligt ålder framgår av följande sammanställning.

Ikä, vuotta—Ålder, år	Valtion laitokset Statens anstalter		Työlaitosten yhteydessä toimivat Vid arbets- inrättningar verksamma		Yhdistysten omistamat Föreningarnas anstalter		Yhteensä Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
—20	12	1.1	—	—	14	2.8	26	1.4
20—29	155	14.1	7	3.3	121	24.6	283	15.7
30—39	351	32.0	45	21.1	170	34.6	566	31.4
40—49	368	33.6	70	32.9	122	24.8	560	31.1
50—59	173	15.8	62	29.1	56	11.4	291	16.2
60—	37	3.4	29	13.6	9	1.8	75	4.2
Yhteensä — Summa	1 096	100.0	213	100.0	492	100.0	1 801	100.0

Suurin osa uusista huollettavista oli 30—49-vuotiaita. Tilastoista on kuitenkin havaittavissa, että yhdistysten omistamiin laitoksiin otetut olivat yleensä muihin laitoksiin otettuja nuorempia. Mainittakoon, että kaikkien huollettavien keski-ikä oli 41 vuotta. Valtion laitoksissa keski-ikä oli 41, työlaitosten yhteydessä toimivissa laitoksissa sitävastoin 46 ja yhdistysten laitoksissa 37 vuotta.

Största delen av vårdtagarna var mellan 30 och 49 år. Av statistiken framgår dock, att de vårdtagare som intagits på föreningarnas anstalter i allmänhet var yngre än de som intagits på andra anstalter. Det må nämnas, att medelåldern för alla vårdtagare var 41 år. Medelåldern i statens inrättningar var 41, vid arbetsinrättningar verksamma däremot 46 och på föreningarnas anstalter 37 år.

Työlaitokset

V. 1966 oli toiminnassa 9 työlaitosta, joista 7 oli kuntainliittojen omistamia, Helsingin kaupungin omistama Tervalammen työlaitos Vihdissä ja valtion omistama Ilmajoen työlaitos. Kuntainliittojen omistamat työlaitokset olivat Uudenmaan työlaitos Hyvinkään maalaiskunnassa, Länsi-Suomen työlaitos Punkalaitumella, Hämeen työlaitos Lammilla, Itä-Suomen työlaitos Mäntyharjulla, Keuruun työlaitos, Kruunupyyn työlaitos ja Pohjolan työlaitos Revonlahdella.

Vuodesta 1965 lähtien työlaitoksia koskevasta tilastosta on poistettu työlaitosten yhteydessä toimivat PAV-huoltolat. Nämä tiedot sisältyvät jo edellä esitettyyn selostukseen päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoloista.

Kuntainliittojen omistamissa työlaitoksissa oli osallisina 514 kuntaa eli 94.5 % maan kaikista kunnista. Hoitopaikkojen luku näissä työlaitoksissa oli selontekovuonna 685. Helsingin kaupungin Tervalammen työlaitoksessa hoitopaikkoja oli 87 ja valtion Ilmajoen työlaitoksessa 75, joten hoitopaikkoja oli työlaitoksissa ilman PAV-osastoja 847. Seuraavassa esitetyt numerotiedot perustuvat työlaitosten vuosikertomuksista laadittuihin yhteenvetoihin.

Työlaitoksissa on v:n 1966 kuluessa ollut hoidettavana kaikkiaan 2 411 huollettavaa. Kuntainliittojen työlaitoksissa oli 1 962, Tervalammella 258 ja Ilmajoella 191. Seuraavalla sivulla oleva yhdistelmä osoittaa, minkä lakien nojalla huollettavat oli työlaitoksiin määrätty.

V. 1965 oli vastaavia huollettavia 2 591, joten heitä v. 1966 oli 180 vähemmän. Huoltoapulain nojalla huollettujen luku laski 2.9 %, perhepinnarien 8.9 %. Irtolaislain nojalla työlaitokseen otettujen luku laski 6.3 %.

V. 1966 työlaitoksissa huolletuista 57.8 % oli perhepinnareita, 28.1 % huoltoapulain nojalla huollettuja ja 14.1 % irtolaisia. Edellisenä vuonna vastaavat suhdeluvut olivat 59.1, 26.9 ja 14.0. Miehistä suurin osa, 65.6 %, oli perhepinnareita, naisista sen sijaan 84.6 % irtolaisia. Kaikista huollettavista 87.9 % oli miehiä ja 12.1 % naisia.

Kertomusvuoden alussa oli laitoksissa läsnä yhteensä 622 huollettavaa. Vuoden aikana

Arbetsinrättningarna

Under år 1966 verkade 9 arbetsinrättningar, av vilka 7 ägdes av kommunalförbund, Tervalampi arbetsinrättning i Vichtis av Helsingfors stad och Ilmajoki arbetsinrättning av staten. Följande arbetsinrättningar ägdes av kommunalförbund: Uudenmaan työlaitos i Hyvinge landskommun, Länsi-Suomen työlaitos i Punkalaidun, Hämeen työlaitos i Lammi, Itä-Suomen työlaitos i Mäntyharju, Keuruun työlaitos, arbetsinrättningen i Kronoby och Pohjolan työlaitos i Revonlahti.

Från och med år 1965 har ur den statistik, som berör arbetsinrättningar, avlägsnats vid arbetsinrättningar verksamma vårdanstalter för personer, som missbrukar berusningsmedel. Dessa uppgifter ingår redan i den tidigare framställda redogörelsen för dessa vårdanstalter.

I de arbetsinrättningar, som ägdes av kommunalförbunden, var 514 kommuner eller 94.5 % av samtliga kommuner delaktiga. Antalet vårdplatser vid nämnda arbetsinrättningar var under redogörelseåret 685. Vid Helsingfors stads arbetsinrättning i Tervalampi var antalet vårdplatser 87 och vid statens arbetsinrättning i Ilmajoki 75. Antalet vårdplatser utan avdelningar för personer, som missbrukar berusningsmedel var alltså 847. Följande sifferuppgifter grundar sig på de sammandrag som upprättats över arbetsinrättningarnas årsberättelser.

Totalantalet vårdade vid arbetsinrättningarna har under år 1966 varit 2 411. På kommunalförbundens arbetsinrättningar var antalet inalles 1 962, i Tervalampi 258 och i Ilmajoki 191. Följande sammanställning visar med stöd av vilka lagar intagningen på arbetsinrättning skett.

År 1965 var antalet motsvarande vårdade 2 591, år 1966 var antalet således 180 mindre. Antalet enligt socialhjälpslagen vårdade nedgick med 2.9 %, antalet tredskande underhållspliktiga med 8.9 %. Enligt lagen om lösdrivare nedgick antalet på arbetsinrättning intagna med 6.3 %.

Av de år 1966 på arbetsinrättningarna vårdade var 57.8 % tredskande underhållspliktiga, 28.1 % enligt socialhjälpslagen intagna och 14.1 % lösdrivare. Föregående års motsvarande proportionstal var 59.1, 26.9 och 14.0. Största delen, 65.6 %, av männen var tredskande underhållspliktiga, av kvinnorna var däremot 84.6 % lösdrivare. Av hela antalet vårdade var 87.9 % män och 12.1 % kvinnor.

I början av redogörelseåret var 622 vårdade närvarande vid anstalterna. Under året intogs nya

Laki, jonka nojalla huollettavat on työlaitokseen otettu Lag, enligt vilken de vårdade förordnats till arbetsinrättning	Työlaitokset — Arbetsinrättningar				Yhteensä	
	Kuntainliittojen Kommunalförbundens		Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Huoltoapulaki, 40 § (työvelvolliset) — Social- hjälpslagen, § 40 (arbetspliktiga)	490	33	63	—	553	33
Huoltoapulaki, 25 ja 54 § (kurinpidolliset) Socialhjälpslagen, § 25 och 54 (disciplinära)	82	8	1	—	83	8
Laki lasten elatusavun turvaamisesta — Lagen om tryggande av underhållsbidrag åt barn	1 196	4	194	—	1 390	4
Irtolaislaki — Lagen om lösdrivare	93	56	—	191	93	247
Yhteensä — Summa	1 861	101	258	191	2 119	292

otettiin uusia ja palautettiin vuoden alussa muualla olleita yhteensä 1 789. Vuoden kuluessa vapautettujen, lomautettujen tai karanneiden luku oli 1 767, joten vuoden lopussa oli läsnä 644 huollettavaa. Eri laitosryhmissä huollettavat vaihtuivat vuoden aikana seuraavalla tavalla.

och återtogs sådana, som i början av året vistats annorstädes, inalles 1 789. Antalet under året frigivna, permitterade eller förrymda var 1 767, varvid antalet vid årets slut närvarande utgjorde 644. I de olika anstaltsgrupperna var omsättningen av vårdade följande.

	Työlaitokset — Arbetsinrättningar				Yhteensä		1965
	Kuntainliittojen Kommunalförbundens		Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Summa		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Vuoden alussa laitoksissa läsnä—Vid årets början närvarande på inrätt- ningarna	443	44	75	60	518	104	717
Vuoden aikana otettu — Under året intagna	1 418	57	183	131	1 601	188	1 874
Vuoden aikana vapautettu, lomau- tettu, karannut — Under året fri- givna, permitterade, förrymda	1 367	80	196	124	1 563	204	1 969
Vuoden lopussa laitoksissa läsnä — Vid årets slut i inrättningarna när- varande	494	21	62	67	556	88	622

Hoitopäiviä oli kertomusvuonna kaikkiaan 213 475 eli 8.3 % vähemmän kuin v. 1965. Niistä oli 56.0 % perhepinnarien, 26.4 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettujen ja 17.6 % irtolaisten hoitopäiviä. Kaikista hoitopäivistä 35 294 eli 16.5 % tuli naisten osalle ja 178 181 eli 83.5 % miesten osalle. Näin ollen kutakin vuoden kuluessa laitoksissa hoidettua naista kohden hoitopäiväluku nousi keskimäärin 121:een, mutta kutakin miestä kohden vain 84:ään.

Under redogörelseåret var antalet vård dagar inalles 213 475 eller 8.3 % mindre än år 1965. Därav kom 56.0 % på tredskande underhållspliktiga, 26.4 % på enligt socialhjälpslagen intagna och 17.6 % på lösdrivarna. Av totalantalet vård dagar föll 35 294 eller 16.5 % på kvinnornas och 178 181 eller 83.5 % på männens del. Således steg antalet vård dagar i medeltal per kvinna till 121, men per man endast till 84.

VII. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset

Huoltotoiminnan tulot samoin kuin menotkin on ilmoitettu siten, ettei tuloista ole vähennetty niitä kustannuksia, joita kunnilla on ollut niitä hankkiessaan, yhtä vähän kuin suoritetuista menoista on vähennetty niitä erinä, jotka mahdollisesti ovat tulleet korvatuiksi tuloilla. Sekä tulo- että menopuolella on otettu huomioon luontois- ja työsuoritukset.

Huoltotoiminnan tuloja ja menoja selvitetäessä on pidetty erillään eri huoltolakien soveltamisesta aiheutuneet kustannukset. Näin ollen tehdään seuraavassa tarkemmin selkoa erikseen huoltoavun, lastensuojelun sekä irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon tuloista ja menoista. Hallintomenot ja niitä vastaavat tulot, jotka yleensä ovat koko huoltotoiminnan yhteisiä, muodostavat oman ryhmänsä.

Tiedot sosiaalihuollon eli sosiaalisten tehtävien kustannuksista on vuodesta 1966 lähtien saatu uudistetulla lomakkeella, joka noudattaa pääasiassa Maalaiskuntien Liiton talousarvioasetelmaa. Uusi lomake on edellistä yksityiskohtaisempi ja siinä on mm. vajaamielishuolto erikseen. Kaikki kunnat eivät kuitenkaan vielä ole pystyneet antamaan niin yksityiskohtaisia tietoja kuin lomake edellyttäisi, ei varsinkaan tulojen osalta, joten seuraavassa esitettävät tiedot ovat suurin piirtein saman laajuiset kuin edellisenä vuonna.

V:sta 1958 lähtien avustukset, joita sosiaalilautakunnat ovat myöntäneet sosiaalihuollon alalla toimiville yhdistyksille, on käsitelty erillisinä menoryhmänä tämän luvun lopussa samoin kuin myös kuntien kustannusosuus kansaneläkkeiden tukiosista.

Kodinhoitajien toiminnasta ja toipilarahoista aiheutuneet menot sekä kuntien osuus elatusavun ennakkoihin on käsitelty näitä toimintamuotoja koskevissa luvuissa. Erikseen on laskettu myös kuntien myöntämät avustukset vähävaraisten

VII. Den kommunala socialvårdens kostnader

Inkomsterna liksom även utgifterna för vårdverksamheten har uppgivits så, att från inkomsterna icke subtraherats de kostnader, som kommunerna haft vid anskaffandet av dem, lika litet som från de erlagda utgifterna avdragits de summor, som eventuellt blivit ersatta genom inkomster. Såväl på inkomst- som utgiftssidan har natura- och arbetsprestationer beaktats.

Vid klarläggandet av inkomsterna och utgifterna för vårdverksamheten har de kostnader, som förorsakats av de olika vårdlagarnas tillämpning, avskilts från varandra. Sålunda redogöres i det följande närmare för inkomsterna och utgifterna särskilt för socialhjälpen, barnskyddet samt lösdrivarvården och vården av personer som missbrukar berusningsmedel. Förvaltningsutgifterna och motsvarande inkomster, som i allmänhet är gemensamma för hela vårdverksamheten, bildar en grupp för sig.

Uppgifter om kostnaderna för socialvården eller de sociala uppgifterna har från och med år 1966 erhållits på en förnyad blankett, som huvudsakligen överensstämmer med Landskommunernas Centralbyrås budgetsammanställning. Den nya blanketten är mera detaljerad än den förra och på den står bl. a. vården av psykiskt efterblivna skilt för sig. Alla kommuner har emellertid inte ännu kunnat ge så detaljerade uppgifter som blanketten förutsätter, speciellt gällande inkomsterna, varför följande uppgifter i stort sett är av samma omfattning som föregående år.

Från och med år 1958 har understöden, vilka socialnämnderna beviljat föreningar, som utövar socialvård, behandlats som en skild utgiftsgrupp i slutet av detta kapitel, såsom även kommunernas andel av kostnaderna för folkpensionernas understödsdel.

Utgifterna för hemvårdarinornas verksamhet och för konvalescentpenningarna samt kommunernas andel för förskott på underhållsbidrag har behandlats i samband med de redogörelser, som omfattar dessa verksamhetsområden. De

äitien kesävirkestystoimintaan ja vanhusten asu-
mistuki (ks. liitetaulu VII).

Huoltotoiminnan kokonaismenot ja -tulot.
V. 1966 nousivat huoltomenot koko maassa
329.99 milj. mk:aan ja tulot 109.83 milj. mk:aan,
joten kunnat joutuivat huoltotoimintaan käyt-
tämään 220.16 milj. mk. Kun sellaiset menoerät
kuin korvaukset muille kunnille ja hoitomaksut
vieraan kunnan kunnalliskodissa tai lasten-
kodissa olleista jo sisältyvät avustusta antaneiden
kuntien avustusmenoihin, joskaan eivät aina
saman tilikauden aikana, niin huollon kokonais-
kustannukset, jos nämä menoerät vähenetään,
olisivat selontekovuonna 327.71 milj. mk.

Miten menot ja tulot jakaantuivat eri huolto-
alojen osalle erikseen kaupungeissa ja kauppa-
loissa sekä maalaiskunnissa, selviää seuraavasta
taulukosta.

Huoltotoiminnan menot ja tulot — Vårdverksamhetens utgifter och inkomster

Huoltoala — Vårdområde	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>						
Hallinto — Förvaltning	20 566.8	10.4	13 413.0	10.1	33 979.8	10.3
Huoltoapu — Socialhjälp	110 943.1	56.2	104 683.2	78.9	215 626.3	65.4
Lastensuojelu — Barnskydd	59 160.1	30.0	9 089.8	6.8	68 249.9	20.7
Vajaamielishuolto — Vård av psykiskt efterblivna	5 965.2	3.0	5 393.9	4.1	11 359.1	3.4
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	78.2	0.1	5.8	0.0	84.0	0.0
PAV-huolto—Vård av personer, som miss- brukar berusningsmedel	560.4	0.3	129.1	0.1	689.5	0.2
Yhteensä menoja — Summa utgifter	197 273.8	100.0	132 714.8	100.0	329 988.6	100.0
<i>Tulot — Inkomster</i>						
Hallinto — Förvaltning	559.7	0.3	704.5	0.5	1 264.2	0.4
Huoltoapu — Socialhjälp	38 364.1	19.5	50 461.4	38.0	88 825.5	26.9
Lastensuojelu — Barnskydd	17 372.6	8.8	2 263.4	1.7	19 636.0	6.0
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	17.4	0.0	—	—	17.4	0.0
PAV-huolto—Vård av personer, som miss- brukar berusningsmedel	85.5	0.0	5.5	0.0	91.0	0.0
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Medel kommunerna använt för vårdverksamheten	140 874.5	71.4	79 280.0	59.8	220 154.5	66.7
Yhteensä tuloja — Summa inkomster	197 273.8	100.0	132 714.8	100.0	329 988.6	100.0

Ylläolevassa taulussa vajaamielishuollon tulot
sisältyvät huoltoavun tuloihin.

Huoltotoiminnan kustannukset peitettiin suu-
rimmalta osalta kuntien tarkoitukseen myön-
tämällä varoilla. Huoltoavun ja lastensuojelun
omat tulot muodostivat vain 1/3 eli 32.9 % ko-
konaismenoista.

bidrag kommunerna beviljat för mindre be-
medlade mödrars sommarrekreation och bostads-
stöd för äldre har räknats skilt för sig (se
tabellbilaga VII).

Vårdverksamhetens totalutgifter och -inkomster.
Under år 1966 steg vårdutgifterna i hela landet
till 329.99 milj. mk och inkomsterna till 109.83
milj. mk, varigenom kommunerna använde
220.16 milj. mk till vårdverksamheten. Emedan
sådana utgiftsposter som ersättningar till andra
kommuner och vårdavgifter för personer, som
vårdats på främmande kommuns kommunalhem
eller barnhem, redan ingår i de kommuners
understödsutgifter, som beviljat understöden
ehuru icke alltid under samma räkenskapsperiod,
utgjorde totalkostnaderna för vården, om dessa
utgiftsposter avdragas, 327.71 milj. mk.

Hur utgifterna och inkomsterna fördelade
sig på olika vårdområden i städer och köpingar
samt i landskommuner, framgår av följande
tabell.

I tabellen ovan ingår inkomsterna för vården
av psykiskt efterblivna i socialhjälpens inkomster.

Utgifterna för vårdverksamheten täcktes till
största delen av de medel kommunerna beviljat
för ändamålet. Socialhjälpens och barnskyddets
egna inkomster bildade blott 1/3 eller 32.9 %
av totalutgifterna.

V. 1965 huoltomenot olivat koko maassa 297.37 milj. mk. Näin ollen oli huoltotoimintaan v. 1966 käytetty 32.62 milj. mk eli 11.0 % enemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna. Kun kuitenkin huoltotoiminnan omat tulot kasvoivat samaan aikaan 10.6 %, nousivat huollon nettomenot 22.12 milj. mk eli 11.2 %. Jos otetaan huomioon, että elinkustannusindeksi on noussut samaan aikaan 3.9 %, olisivat huollon bruttomenot v. 1966 olleet 6.8 % suuremmat ja nettomenot 7.0 % suuremmat kuin v. 1965.

Suurimmat absoluuttiset huoltomenot olivat v. 1966 seuraavissa kaupungeissa: Helsingissä 79.43 milj. mk, Tampereella 13.76, Turussa 13.07, Oulussa 5.95, Vaasassa 4.64, Porissa ja Lahdessa 4.59, Kuopiossa 4.53, Jyväskylässä 3.96, Kemissä 3.25 ja Kotkassa 3.07. Pienimmät ne olivat Kristiinankaupungissa 0.10 milj. mk sekä Kaskisissa ja Uudessakaarlepyyssä 0.07 milj. mk.

Maaseudulla huoltomenot kohosivat v. 1966 yli 0.4 milj. mk:n 115 kunnassa, 0.3—0.4 milj. mk:n välillä ne olivat 63:ssa, 0.2—0.3 milj. mk:n välillä 54:ssä, 0.1—0.2 milj. mk:n välillä 118 kunnassa, 0.05—0.10 milj. mk:n välillä 72 kunnassa sekä 0.01—0.05 milj. mk:n välillä 45 kunnassa. 10 000 mk pienemmät menot olivat 6 kunnassa.

Jos huoltotoiminnan kokonaiskustannukset, siis bruttokustannukset ja toiselta puolen ne kustannukset, jotka saadaan, jos menoista vähennetään huoltotoiminnan tuottamat tulot, ts. nettokustannukset, jaetaan henkikirjoihin merkityllä asukasluvulla sekä koko maassa että erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, tulee kustannuksia keskimäärin asukasta kohden seuraavat määrät.

År 1965 utgjorde vårdutgifterna i hela landet 297.37 milj. mk. Sålunda hade för vårdverksamheten år 1966 använts 32.62 milj. mk eller 11.0 % mer än närmast föregående år. Då vårdverksamhetens egna inkomster samtidigt steg med 10.6 %, var vårdverksamhetens nettoutgifter 22.12 milj. mk eller 11.2 % större än år 1965. Om man beaktar, att levnadskostnadsindex samtidigt stigit med 3.9 %, vore vårdens bruttoutgifter år 1966 6.8 % större och nettoutgifterna 7.0 % större än år 1965.

De absoluta vårdutgifterna var under år 1966 störst i följande städer: i Helsingfors 79.43 milj. mk, i Tammerfors 13.76, i Åbo 13.07, i Uleåborg 5.95, i Vasa 4.64, i Björneborg och i Lahti 4.59, i Kuopio 4.53, i Jyväskylä 3.96, i Kemi 3.25 och i Kotka 3.07. Minst var de i Kristinestad 0.10 milj. mk, i Kaskö och i Nykarleby 0.07 milj. mk.

På landsbygden åter översteg vårdutgifterna år 1966 i 115 kommuner över 0.4 milj. mk, i 63 kommuner växlade de mellan 0.3—0.4 milj. mk, i 54 mellan 0.2—0.3 milj., mellan 0.1—0.2 milj. mk i 118 kommuner, mellan 0.05—0.10 milj. mk i 72 kommuner och mellan 0.01—0.05 milj. mk i 45 kommuner. I 6 kommuner understeg utgifterna 10 000 mk.

Om de totala kostnaderna för vårdverksamheten, således bruttokostnaderna och å andra sidan de kostnader, som erhålles, om från utgifterna subtraheras de inkomster, som vårdverksamheten inbringat, m.a.o. nettokostnaderna, divideras med den mantalsskrivna folkmängden både i hela landet och skilt i städer, köpingar och landskommuner, erhåller man som genomsnittliga kostnader per invånare följande belopp.

Vuosi — År	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk							
	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
1954	36.31	25.78	23.42	16.58	17.91	12.46	23.25	16.33
1955	39.42	27.35	24.84	17.20	19.29	12.58	25.16	16.93
1956	45.51	32.06	29.43	20.91	22.43	15.06	29.39	20.23
1957	48.37	31.98	30.38	20.49	22.74	12.75	30.63	18.82
1958	53.65	36.53	32.99	21.81	24.78	14.04	33.75	21.14
1959	57.65	39.06	35.64	23.53	26.44	15.19	36.28	22.82
1960	58.73	39.71	38.45	24.71	28.26	16.18	38.55	24.16
1961	60.47	39.47	38.84	24.41	29.59	16.32	40.17	24.32
1962	65.24	44.09	43.14	28.08	32.46	18.19	44.12	27.48
1963	74.86	52.86	49.34	33.41	36.43	21.41	50.65	33.14
1964	84.62	61.25	53.66	36.91	41.79	24.84	57.92	38.69
1965	92.96	66.75	59.56	40.92	46.49	27.64	64.50	42.95
1966	101.04	72.57	63.66	43.37	51.94	31.03	71.19	47.49

Laskemalla huoltotoiminnan brutto- ja nettomenot v. 1966 asukasta kohden eri lääneissä sekä erikseen kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa saadaan seuraava yhdistelmä.

Genom att beräkna vårdverksamhetens brutto- och nettoutgifter år 1966 per invånare i de olika länen samt särskilt i städer och köpingar samt i landskommuner erhåller man följande sammanställning.

Läni — Län	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk					
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko läni Hela länet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Uudenmaan — Nylands	132.42	95.10	64.91	41.08	114.51	81.06
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	81.35	58.21	46.83	27.09	61.15	39.99
Ahvenanmaa — Åland	25.13	15.08	36.80	13.52	32.58	14.09
Hämeen — Tavastehus	79.08	54.89	59.30	33.62	70.30	45.44
Kymen — Kymmene	72.68	51.29	50.91	29.84	62.39	41.15
Mikkelin — S:t Michels	61.46	44.96	59.60	32.25	60.12	35.82
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	74.68	51.04	57.73	34.80	61.11	38.05
Kuopion — Kuopio	76.10	55.62	53.66	31.44	60.58	38.89
Keski-Suomen — Mellersta Finland	77.32	57.69	56.40	33.17	61.96	39.68
Vaasan — Vasa	71.21	52.42	36.79	21.92	47.16	31.11
Oulun — Uleåborgs	71.41	48.49	49.63	31.52	55.56	36.14
Lapin — Lapplands	81.02	59.12	47.64	32.72	58.04	40.94

Nettomenojen suuruus asukasta kohden vaihtelee huomattavasti kunnan suuruudesta riippuen. Tämän valaisemiseksi seuraavassa yhdistelmässä kunnat on asukasluvun mukaan jaettu 6 ryhmään ja kussakin ryhmässä on laskettu nettomenojen suuruus asukasta kohden erikseen kaupunki- ja kauppalakunnissa sekä maalaiskunnissa. Näiden menojen suuruus voi vuodesta toiseen vaihdella samoissakin kunnissa varsin huomattavasti riippuen lähinnä saatujen korvausten suuruudesta.

Nettoutgifternas storlek per invånare varierar betydligt beroende på kommunens storlek. För att belysa detta har man i följande sammanställning grupperat kommunerna enligt invånarantal i 6 grupper och beräknat nettoutgifterna per invånare skilt för städer och köpingar samt i landskommuner. Dessa utgifter kan från år till år variera ganska betydligt i samma kommun närmast beroende på storleken av erhållna ersättningar.

Asukasluku Antal invånare	Nettomenot asukasta kohden — Nettoutgifter per invånare					
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Kuntien luku Antal kommuner	mk	Kuntien luku Antal kommuner	mk	Kuntien luku Antal kommuner	mk
— 3 999	5	30.99	230	24.86	235	24.99
4 000— 7 999	19	42.29	140	31.31	159	32.74
8 000—11 999	7	43.37	70	31.93	77	33.07
12 000—15 999	8	43.71	27	31.54	35	34.28
16 000—19 999	7	51.90	3	40.87	10	48.44
20 000—	25	73.72	3	48.26	28	72.25

Yksityisten kuntien huoltokustannusten määrät poikkeavat kuitenkin usein tuntuvasti näistä keskimääristä. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on sen vuoksi kunnat ryhmitetty asukasta kohden tulevien huoltokustannusten suuruuden mukaan muutamiiin pääluokkiin ja mainittu kuhunkin luokkaan kuuluvien kaupunki-, kaupala- ja maalaiskuntien lukumäärät, jälkimmäiset erikseen kussakin läänissä. Kustannukset on laskettu nettomenojen mukaan.

Vårdkostnadernas belopp i de enskilda kommunerna avviker dock ofta kännbart från dessa medeltal. I tabellen på följande sida har kommunerna därför enligt storleken av vårdkostnaderna per invånare grupperats i några huvudklasser; vidare har uppgivits antalet städer, köpingar och landskommuner, som hänförs till varje klass, de sistnämnda skilt för varje län. Kostnaderna har beräknats enligt nettoutgifterna.

Huoltotoiminnan nettokustannukset asukasta kohden eri kunnissa — Vårdverksamhetens nettokostnader per invånare i olika kommuner

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa huollon nettokustannukset asukasta kohden olivat, mk												Yht. Summa
	Antal kommuner, i vilka nettokostnaderna för vårdverksamheten per invånare utgjorde, mk												
	—10	10—14	14—18	18—20	20—22	22—24	24—26	26—28	28—30	30—34	34—38	38—	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>													
Uudenmaan —													
Nylands	—	—	—	—	3	—	1	3	4	9	1	12	33
Turun ja Porin —													
Åbo och Björneborgs ..	10	12	9	5	8	11	12	5	7	10	3	14	106
Ahvenanmaa —													
Åland	5	—	7	1	—	1	—	1	—	—	—	—	15
Hämeen —													
Tavastehus ...	—	1	2	1	6	1	3	2	2	13	4	14	49
Kymen — Kymene	1	5	2	—	2	—	2	4	4	1	3	3	27
Mikkelin —													
S:t Michels ...	—	—	—	—	2	5	1	—	2	6	4	6	26
Pohjois-Karjalan —													
Norra Karelen	—	—	—	—	2	—	3	2	1	3	3	4	18
Kuopion —													
Kuopio	—	—	—	1	1	1	2	2	4	5	4	6	26
Keski-Suomen —													
Mellersta Finlandsk.	1	—	—	1	1	—	3	6	1	6	8	4	31
Vaasan—Vasa ..	8	10	12	7	10	6	5	2	3	2	3	1	69
Oulun — Uleåborgs	2	2	1	4	6	3	5	2	3	8	6	10	52
Lapin — Lapplands	1	—	5	—	—	—	2	1	—	4	4	4	21
<i>Yht. maalaiskuntia — Summa landsk. ....</i>	<i>28</i>	<i>30</i>	<i>38</i>	<i>20</i>	<i>41</i>	<i>28</i>	<i>39</i>	<i>30</i>	<i>31</i>	<i>67</i>	<i>43</i>	<i>78</i>	<i>473</i>
<i>Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar .....</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>3</i>	<i>—</i>	<i>1</i>	<i>—</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>53</i>	<i>71</i>
Kaikkiaan kuntia — Inalles kommuner	28	30	41	20	42	28	42	34	34	69	45	131	544
%:ina kuntien luvusta — I % av antalet kommuner	5.1	5.5	7.5	3.7	7.7	5.1	7.7	6.3	6.3	12.7	8.3	24.1	100.0

Kuten edellä jo on mainittu, olivat hallintomenot v. 1966 yhteensä koko maassa 33.98 milj. mk, huoltoapumenot 215.63 milj., lastensuojelumenot 68.25 milj., vajaamielishuolto 11.36 milj. mk sekä päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien ja irtolaisten huoltomenot 0.77 milj. mk. Minkä laatuista huoltoavun ja lastensuojelun menot olivat, selviää seuraavasta taulukosta.

Sekä huoltoavun että lastensuojelun menojen jakaantumisessa eri tarkoituksiin on vuosien kuluessa havaittavissa suuria muutoksia. Kuntien omien huoltolaitosten menot nielevät vuosi vuodelta yhä suuremman osan huollon

Såsom redan nämndes, utgjorde förvaltningsutgifterna år 1966 i hela landet 33.98 milj. mk, socialhjälsutgifterna 215.63 milj., barnskyddsutgifterna 68.25 milj., vården av psykiskt efterblivna 11.36 milj. samt utgifterna för lösdriivarvården och vården av personer, som missbrukar berusningsmedel 0.77 milj. mk. Av följande tabell framgår arten av socialhjälpens och barnskyddets utgifter.

I fördelningen av både socialhjälpens och barnskyddets utgifter på olika ändamål kan under årens lopp konstateras stora förändringar. Utgifterna för kommunernas egna vårdanstalter slukar för varje år en allt större del av de totala

kokonäismenoista. Korvaukset muille kunnille, mikä menoerä aikaisemmin on ollut melko suuri, pienenevät yhä enemmän huoltoapulain uusien korvausta koskevien määräysten johdosta.

vårdkostnaderna. Ersättningarna till andra kommuner, vilka tidigare varit rätt stora, minskar allt mer till följd av socialhjälpslagets nya bestämmelser rörande ersättningarna.

Huoltoavun, lastensuojelun ja vajaamielishuollon menot — Utgifterna för socialhjälp, barnskyddet och vården av psykiskt efterblivna

Menojen laatu — Utgifternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Vajaamielishuolto Vård av psykiskt efterblivna		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande social- nämnderna	136 675.2	63.4	52 248.3	76.6	1 313.3	11.6	190 236.8	64.4
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård	24 133.3	11.2	6 911.0	10.1	9 750.1	85.8	40 794.4	13.8
Kotivastus (myös avohuollon sairaan- hoito) — Hemunderstöd (även den öppna vårdens sjukvård)	46 261.5	21.5	160.8	0.2	295.7	2.6	46 718.0	15.8
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	309.2	0.1	5 792.5	8.5	—	—	6 101.7	2.1
Korvaukset muille kunnille — Ersät- tingar till andra kommuner	42.6	0.0	511.0	0.8	—	—	553.6	0.2
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsin- rättning	2 238.7	1.0	—	—	—	—	2 238.7	0.8
Muut menot — Övriga utgifter	5 965.8	2.8	2 626.3	3.8	—	—	8 592.1	2.9
Yhteensä — Summa	215 626.3	100.0	68 249.9	100.0	11 359.1	100.0	295 235.3	100.0

Sosiaalilautakuntien omien laitosten menot ovat nousseet 13.6 % ja muun laitoshoidon kustannukset 31.8 %. Kotivastuksina jaettu määrä nousi edellisestä vuodesta 6.9 %. Henkilöiden luku, jotka saivat ainoastaan kotivastusta, nousi samaan aikaan 3.5 %.

Mitä huoltotoiminnan tuloihin tulee, tarkoitus oli saada laitos- ja avohuollon, samoin kuin vajaamielishuollon tulot erikseen jo v. 1965. Kun kuitenkin suurimmalla osalla kuntia näitä ei kirjandossa oltu eritelty, on avo- ja laitoshuollon tulot käsitelty yhdessä ja vajaamielishuollon tulot lisätty huoltoavun tuloihin. Perunkirjoitusmaksut sisältyvät yleistuloihin. Yleistulojen ryhmään on näin ollen saatu tuloja 1.26 milj. mk; huoltoavun ryhmään 88.83 milj. mk, lastensuojelun 19.64 milj. mk sekä irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon ryhmään 0.11 milj. mk. Huoltoavun ja lastensuojelun tulot jakaantuivat seuraavan taulukon mukaisesti.

Verrattaessa keskenään huoltoavun, lastensuojelun ja vajaamielishuollon menojen ja tulojen

Utgifterna för socialnämnderna underlydande anstalter har ökat med 13.6 % och kostnaderna för övrig anstaltsvård med 31.8 %. Utgifterna för hemunderstöd steg från föregående år med 6.9 %. Antalet personer, som åtnjöt endast hemunderstöd, steg samtidigt med 3.5 %.

Vad vårdverksamhetens inkomster beträffar, hade man för avsikt att få inkomsterna för anstaltsvården och den öppna vården, liksom för vården av psykiskt efterblivna åtskilda redan år 1965. Då dessa i de flesta kommuner emellertid inte skilts åt i bokföringen, har inkomsterna för den öppna vården och anstaltsvården behandlats tillsammans och inkomsterna för vården av psykiskt efterblivna lagts till socialhjälpens inkomster. De s.k. bouppteckningsprocenterna har överförts till de allmänna inkomsterna. Sålunda har i gruppen allmänna inkomster erhållits 1.26 milj. mk i inkomster, inkomsterna genom socialhjälp har uppgått till 88.83 milj. mk, genom barnskyddet till 19.64 milj. samt genom lösdrivarvården och vården av personer, som missbrukar berusningsmedel till 0.11 milj. mk. Socialhjälpens och barnskyddets inkomster fördelade sig enligt följande tabell.

Då man jämför stegringen av utgifterna och inkomsterna för socialhjälp, barnskyddet och

Huoltoavun ja lastensuojelun tulot — Socialhjälpens och barnskyddets inkomster

Tulojen laatu — Inkomsternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Korvaukset valtiolta — Ersättningar av staten						
huoltoapu- ja lastensuojelulain mukaan — enligt lagen om socialhjälp och barnskyddslagen	3 756.5	4.2	2 006.3	10.2	5 762.8	5.3
sotasiirtolaisten huoltoa kosk. lain mukaan — enligt lagen ang. de krigsflyttades vård	1 015.1	1.1	—	—	1 015.1	0.9
muilla perusteilla — enligt övriga grunder	39.5	0.1	76.1	0.4	115.6	0.1
Korvaukset muilta kunnilta — Ersättningar av andra kommuner	1 138.7	1.3	1 129.1	5.8	2 267.8	2.1
yksityisiltä — av enskilda personer	69 571.8	78.3	3 754.1	19.1	73 325.9	67.6
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande socialnämnder	11 023.8	12.4	12 567.0	64.0	23 590.8	21.8
Muut tulot, myös lahjoitukset ja rahastojen korot — Övriga inkomster, även donationer och räntor av donationsfonder	2 280.1	2.6	103.4	0.5	2 383.5	2.2
Yhteensä — Summa	88 825.5	100.0	19 636.0	100.0	108 461.5	100.0

nousua v:sta 1965 v:een 1966 havaitaan menojen kasvaneen 14.2 % ja tulojen 10.5 % lähinnä edellisestä vuodesta. Valtiolta huoltoapu- ja lastensuojelulain nojalla saadut korvaukset ovat nousseet 14.3 % ja yksityisten maksamat korvaukset 12.0 %. Valtiolta sotasiirtolaisten huoltoa koskevan lain perusteella on v. 1966 saatu 7.8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Selvytyden vuoksi mainittakoon, että valtiolta, muilta kunnilta ja yksityisiltä saatuihin korvauksiin sisältyvät myös korvaukset kunnallis- ja lastenkotihoidosta.

Huoltoapumenot. Huoltoavun eri menoryhmät jakaantuivat kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa seuraavalla sivulla olevan taulukon osoittamalla tavalla.

Suurimman erän sekä kaupunkien ja kauppaloiden että maalaiskuntien huoltoapumenoissa muodostivat kuntien omat huoltolaitokset. Niiden menot ovat nousseet v:een 1965 verrattuna 15.9 % kaupungeissa ja kauppaloissa sekä 11.2 % maalaiskunnissa. Toiseksi suurin menoerä on kotiin annettu avustus, ts. varsinainen kotiavustus ja avohuollon sairaanhoito, mikä edellisestä vuodesta on noussut koko maassa 6.6 %, asutuskeskuksissa 6.5 %, maalaiskunnissa 6.8 %.

Sosiaalilautakuntien alaisten huoltoapulaitosten menot olivat v. 1966 136.68 milj. mk. Tähän summaan sisältyvien kunnalliskotien menoihin nähden on otettava huomioon, että yhden

vården av psykiskt efterblivna från år 1965 till år 1966 finner man, att utgifterna stigit med 14.2 % och inkomsterna med 10.5 % från närmast föregående år. De ersättningar man erhållit av staten med stöd av socialhjälp- och barnskyddslagen har stigit med 14.3 % och ersättningarna av enskilda med 12.0 %. Såsom ersättningar av staten enligt lagen angående de krigsflyttades vård har kommunerna erhållit 7.8 % mera år 1966 än föregående år. För undvikande av missförstånd bör nämnas att i ersättningar av staten, andra kommuner och enskilda personer även ingår ersättningar för vård på kommunal- och barnhem.

Socialhjälpstgifterna. Socialhjälpens olika utgiftsgrupper fördelade sig i städer och köpingar samt landskommuner såsom tabellen på följande sida utvisar.

Den största utgiftsposten i såväl städers och köpingars som landskommuners socialhjälp utgjordes av kommunernas egna vårdinrättningar. Utgifterna för dem har i jämförelse med år 1965 stigit med 15.9 % i städer och köpingar samt med 11.2 % i landskommunerna. Den näst största utgiftsposten är hemunderstöd, m.a.o. det egentliga hemunderstödet och den öppna vårdens sjukvård, vilken från föregående år har stigit för hela landet med 6.6 %, i bosättningscentra med 6.5 % och i landskommunerna med 6.8 %.

Utgifterna för socialnämnderna underlydande socialhjälpstjänster steg under år 1966 till 136.68 milj. mk. Beträffande utgifterna för kommunalhemmen, som ingår i denna summa,

Huoltoapumenot kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa — Socialhjälpens utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menöjen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Avohuolto — Den öppna vården						
Ehkäisevä huoltoapu — Förebyggande socialhjälp ...	170.6	0.2	455.3	0.4	625.9	0.3
Avohuollon sairaanhoito — Den öppna vårdens sjukvård	4 195.8	3.8	2 895.4	2.8	7 091.2	3.3
Muu kotiaivustus — Annat hemunderstöd	27 417.3	24.7	11 753.0	11.2	39 170.3	18.2
Yksityishoitoon sijoitetut — I privatvård utackorderade	23.7	0.0	285.5	0.3	309.2	0.1
Huollettavien kuljetus ja hantaus — Vårdtagarnas transport och begravning	347.8	0.3	920.5	0.9	1 268.3	0.6
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar åt andra kommuner	19.6	0.0	23.0	0.0	42.6	0.0
Työtuvat — Arbetsstugor	3 814.9	3.4	—	—	3 814.9	1.8
Muut huoltoapumenot — Övriga socialhjälpstugor ..	116.3	0.1	140.4	0.1	256.7	0.1
Laitoshuolto — Anstaltsvården						
Kunnan oma kunnalliskoti tms. — Kommunens eget kommunalhem e. a. dyl	59 421.3	53.6	64 638.2	61.8	124 059.5	57.5
Hoito kuntien yhteisessä kunnalliskodissa — Vård på kommunernas gemensamma kommunalhem	1 707.9	1.6	10 907.8	10.4	12 615.7	5.9
Hoito vieraan kunnan kunnalliskodissa — Vård i annan kommuns kommunalhem	337.2	0.3	881.4	0.8	1 218.6	0.6
Yleis- ja muissa sairaaloissa hoidettavat — Vård på allmänna och andra sjukhus	3 231.9	2.9	2 669.8	2.6	5 901.7	2.7
Mielisairaloissa hoidettavat — Vård på sinnessjukhus ..	4 794.1	4.3	6 917.2	6.6	11 711.3	5.4
Invalidi-, aistiviallis- yms. laitoksissa hoidettavat — Anstaltsvård för invalider, sinnesdefekta m. fl.	251.7	0.2	599.5	0.6	851.2	0.4
Työlaitoksiin sijoitetut (Hakn 25 § ja 54 § 2 mom.) ja osuus käyttömeneihin — Placerade på arbetsinrättningar (25 o. 54 § 2 mom. i lagen om socialhjälp) och andel i driftkostnader	1 082.3	1.0	1 236.2	1.2	2 318.5	1.1
Muissa hoitolaitoksissa hoidettavat — Vård på övriga vårdanstalter	4 010.7	3.6	360.0	0.3	4 370.7	2.0
Yhteensä — Summa	110 943.1	100.0	104 683.2	100.0	215 626.3	100.0

kunnan omistamien kunnalliskotien menot 124.06 milj. mk, on otettu bruttomenoina, jota vastoin yhteisten kunnalliskotien kohdalta, 12.62 milj. mk:aan sisältyvät vain ne menot, mitkä osakaskunnat ovat joutuneet yhteisille kunnalliskodeille maksamaan. Kunnalliskotien kokonaismenot ja kaantuivat eri menoeriin siv. 79 olevan taulukon osoittamalla tavalla. Menot koskevat 401 kunnalliskotia.

Jotta saataisiin selville hoidettavien kustannukset hoitopäivää kohden, on kunnalliskotien kokonaismenot (tuloja siis ei ole vähennetty) jaettu hoitopäivien luvulla. Hoitopäivien luku oli kaupunkien ja kauppaloitten kunnalliskodeissa 3 139 486 sekä maalaiskuntien 6 162 586 eli kaikissa kunnalliskodeissa yhteensä 9 302 072. Täten hoitopäiväkustannukset olivat kaupungeissa ja kauppaloissa keskimäärin 19.65 mk, maalaiskunnissa 12.21 mk sekä koko maassa 14.72 mk. Suurimmat nämä kustannukset olivat Uudenmaan läänissä, keskimäärin 24.60, sekä

bör beaktas, att utgifterna för de kommunalhem, som äges av en kommun, 124.06 milj. mk, har tagits som bruttoutgifter, varmot i fråga om de gemensamma kommunalhemmen i summan 12.62 milj. mk ingår blott de utgifter, som de delägande kommunerna erlagt till det gemensamma kommunalhemmet. Kommunalhennens totalutgifter fördelade sig på olika utgiftsposter på det sätt, som tabellen på sid. 79 utvisar. Utgifterna avser 401 kommunalhem.

För att få reda på kostnaderna per intern och dag i kommunalhemmen har kommunalhennens totalkostnader (inkomsterna har alltså ej subtraherats) dividerats med vårdtagarnas antal. Antalet vårdtagare på städernas och köpingarnas kommunalhem steg till 3 139 486 och på landskommunernas till 6 162 586 eller på alla kommunalhem tillsammans till 9 302 072. Sålunda erhöles som genomsnittlig kostnad per vårdtag i städer och köpingar 19.65 mk, i landskommunerna 12.21 mk och i hela landet 14.72 mk. Störst var dessa kostnader i Nylands

Kunnalliskotien menot — Kommunalhemmens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen — Avlöningar jämte socialskyddsavgifter	40 870.5	66.3	44 931.9	59.7	85 802.4	62.7
Huoneistomenot — Lokalutgifter	5 037.9	8.2	8 789.9	11.7	13 827.8	10.1
Kaluston uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av inventarier	839.7	1.4	1 038.2	1.4	1 877.9	1.4
Lääkkeet, hoitotarvikkeet yms. — Mediciner, värdförnödenheter o.a.d.	2 885.0	4.7	3 901.3	5.2	6 786.3	5.0
Ravintotarvikkeet — Livsmedel	7 865.1	12.7	12 922.1	17.2	20 787.2	15.2
Vaatteiden uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av kläder	445.6	0.7	854.1	1.1	1 299.7	0.9
Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu — Rengöringsmedel och tvättning av kläder	2 437.9	3.9	1 340.7	1.8	3 778.6	2.8
Viihdytysmenot — Förströelseutgifter	108.4	0.2	219.5	0.3	327.9	0.2
Kasvitarhan ja kotieläinten hoito — Trädgårds- och boskapsskötsel	86.7	0.1	202.7	0.3	289.4	0.2
Kehotusrahat — Flitpengar	292.7	0.5	313.8	0.4	606.5	0.4
Muut menot — Övriga utgifter	812.4	1.3	713.5	0.9	1 525.9	1.1
Yhteensä — Summa	61 681.9	100.0	75 227.7	100.0	136 909.6	100.0

pienimmät Mikkelin läänissä, 10.88 mk. Palkkausmenot hoitopäivää kohden nousivat kaupunki- ja kauppalakunnissa keskimäärin 13.02 mk:aan, maalaiskunnissa 7.29 mk:aan ja koko maassa 9.22 mk:aan sekä ravintomenot hoitopäivää kohden vastaavasti 2.51, 2.10 ja 2.23 mk:aan.

Paitisi eri osissa maata hoitopäiväkustannukset vaihtelivat varsin huomattavasti myös siitä riippuen, minkä suuruisia kunnalliskodit olivat ja millaisiin osastoihin ne oli jaettu. Sen vuoksi seuraavassa yhdistelmässä on laskettu hoitopäiväkustannukset sekä brutto- että nettomenojen mukaan eri laatusissa kunnalliskodeissa.

Kunnalliskoteja, joissa on
Kommunalhem med

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
vain yleinen osasto — endast allmän avdelning	13.10	12.40	11.84	11.00	12.45	11.68
vain sairasosasto — endast sjukavdelning	40.59	38.05	17.93	16.83	21.10	19.80
yleinen ja sairasosasto — allmän och sjukavdelning	21.65	20.55	12.13	11.33	15.80	14.89
yleinen, sairas- ja mielisairasosasto — allmän, sjuk- och sinnessjukavdelning	12.91	11.43	12.60	10.43	12.63	10.53
yleinen ja mielisairasosasto — allmän och sinnessjukavdelning	—	—	11.62	8.17	11.62	8.17
Paikkaluku — Platsantal						
—24	10.23	9.69	12.69	11.74	12.62	11.68
25—39	16.12	15.26	11.91	11.02	12.30	11.42
40—59	15.51	14.79	11.93	11.02	12.38	11.50
60—79	15.01	14.14	11.63	10.21	12.15	10.81
80—99	15.19	14.60	12.42	10.87	13.13	11.82
100—	21.45	20.26	13.83	12.03	19.42	18.07
Kaikkiaan — Inalles	19.65	18.59	12.21	10.97	14.72	13.54

län, i medeltal 24.60, och minst i S:t Michels län, 10.88 mk. Löneutgifterna per vård dag steg i städerna och köpingarna i medeltal till 13.02 mk, i landskommunerna till 7.29 mk och i hela landet till 9.22 mk samt utgifterna för kosthåll per vård dag i genomsnitt till 2.51, 2.10 och 2.23 mk.

Förutom i olika delar av landet varierade även kostnaderna per vård dag rätt betydligt beroende på kommunalhemmens storlek och avdelningarnas art. I följande sammanställning har därför vård dagskostnaderna uträknats enligt brutto- och nettokostnader för olikartade kommunalhem.

Nettomenoja laskettaessa *bruttomenoista ei ole vähennetty saatuja hoitokorvauksia*, mutta sen sijaan on mielisairasosastojen saama valtionapu vähennetty bruttomenoista. Siitä johtuen kunnalliskodeissa, joissa on mielisairasosasto, hoitopäiväkustannukset brutto- ja nettomenojen mukaan laskettuna eroavat toisistaan enemmän kuin muissa ryhmissä.

Lastensuojelumenot. Seuraava taulukko osoittaa, miten lastensuojelun menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa.

Suurimman menoerän, 79.9 %, kaupunkien ja kauppaloitten lastensuojelumenosta muodostivat kuntien omat huoltolaitokset; maalaiskunnissa vastaavat menot olivat vain 54.8 % kokonaismenoista. Sen sijaan yksityishoitomaksut nousivat maaseudulla 22.9 %:iin, mutta kaupungeissa vain 6.3 %:iin kokonaismenoista.

Vid uträknandet av nettoutgifterna har från bruttoutgifterna *icke avdragits erhållna värderättningar*, men däremot har statsunderstödet för sinnessjukavdelningarna avdragits. På grund härav skiljer sig vårdkostnaderna uträknade enligt brutto- och nettoutgifterna betydligt mera från varandra beträffande kommunalhem med sinnessjukavdelning än beträffande övriga grupper.

Barnskyddsutgifterna. Följande tabell utvisar, huru barnskyddets utgifter fördelade sig på olika utgiftsgrupper i städer och köpingar samt i landskommuner.

Den största utgiftsposten, 79.9 %, av städernas och köpingarnas barnskyddsutgifter utgjordes av kommunernas egna vårdanstalter; motsvarande utgifter i landskommunerna var endast 54.8 % av totalutgifterna. Däremot uppgick utackorderingskostnaderna på landsorten till 22.9 %, men i städerna däremot endast till 6.3 % av totalkostnaderna.

Lastensuojelumenot kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa — Barnskyddets utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Avohuolto — Den öppna vården						
Yksityishoitoon sijoitetut — I privatvård utackorderade	3 706.2	6.3	2 086.3	22.9	5 792.5	8.5
Huostaanotettujen lasten ammattiopetus — Omhändertagna barns yrkesundervisning	502.5	0.8	121.9	1.3	624.4	0.9
Avohuollon sairaanhoito — Den öppna vårdens sjukvård	99.4	0.2	61.4	0.7	160.8	0.2
Huollettavien kuljetus ja haudaus — Vårdtagarnas skjutsning och begravning	33.9	0.1	56.2	0.6	90.1	0.1
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar åt andra kommuner	464.1	0.8	46.9	0.5	511.0	0.8
Lasten kesävirkestys — Barnens sommarrekreation ..	1 759.6	3.0	57.2	0.6	1 816.8	2.7
Muut lastensuojelumenot — Övriga barnskyddsutgifter	73.9	0.1	21.1	0.2	95.0	0.1
Laitoshuolto — Anstaltsvården						
Kunnan omat lastenkodit ja päivähuoltolaitokset — Kommunernas egna barnhem och dagvårdsinrättningar	47 152.6	79.7	4 379.8	48.2	51 532.4	75.5
Kuntien yhteisiin lastenkoteihin sijoitetut — Vård på kommunernas gemensamma barnhem	120.3	0.2	595.6	6.6	715.9	1.1
Muiden kuntien lastenkoteihin sijoitetut — Vård på andra kommuners barnhem	377.1	0.6	132.6	1.5	509.7	0.7
Yksityisiin lastenkoteihin sijoitetut — Vård på privata barnhem	3 312.1	5.6	1 211.8	13.3	4 523.9	6.6
Yleis- ja muissa sairaaloissa hoidettavat — Vård på allmänna och övriga sjukhus	93.2	0.2	43.9	0.5	137.1	0.2
Mielisairaloissa hoidettavat — Vård på sinnessjukhus	31.9	0.0	23.8	0.3	55.7	0.1
Invalidi-, aistiviallis- yms. laitoksissa hoidettavat — Anstaltsvård för invalider, sinnesdefekta m.fl.	68.7	0.1	41.2	0.5	109.9	0.2
Koulukodeissa hoidettavat — Vård på skolhem	586.7	1.0	204.3	2.2	791.0	1.2
Muissa huoltolaitoksissa hoidettavat — Vård på övriga vårdanstalter	777.9	1.3	5.8	0.1	783.7	1.1
Yhteensä — Summa	59 160.1	100.0	9 089.8	100.0	68 249.9	100.0

Miten lastenkotien menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta. Lastenkotien lukumäärä oli v. 1966 133. Lukuihin sisältyy myös kolme kunnallista koulukotia.

Huru barnhennens utgifter fördelade sig på olika utgiftsposter i städer och köpingar samt i landskommuner framgår av följande tabell. Antalet barnhem var år 1966 133. I talen ingår även tre kommunala skolhem.

Lastenkotien menot — Barnhennens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen — Avlöningar jämte socialskyddsavgifter	11 215.6	67.9	2 616.9	61.3	13 832.5	66.5
Huoneistomenot — Lokalutgifter	1 492.3	9.0	457.0	10.7	1 949.3	9.4
Kaluston uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av inventarier	447.6	2.7	74.5	1.8	522.1	2.5
Lääkkeet, hoitotarvikkeet yms. — Mediciner, vårdförodenheter o.a.d.	166.2	1.0	35.4	0.8	201.6	1.0
Ravintotarvikkeet — Livsmedel	1 902.8	11.5	715.2	16.7	2 618.0	12.6
Vaatteiden uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av kläder	536.2	3.3	166.3	3.9	702.5	3.4
Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu — Rengöringsmedel och tvättning av kläder	238.1	1.5	65.8	1.5	303.9	1.5
Viihdytysmenot — Förströelseutgifter	43.5	0.3	46.0	1.1	89.5	0.4
Kasvitarhan ja kotieläinten hoito — Trädgårds- och boskapsskötsel	63.2	0.4	17.8	0.4	81.0	0.4
Käyttörahat — Fickpengar	83.7	0.5	18.5	0.4	102.2	0.5
Muut menot — Övriga utgifter	320.4	1.9	59.2	1.4	379.6	1.8
Yhteensä — Summa	16 509.6	100.0	4 272.6	100.0	20 782.2	100.0

Hoitopäiviä oli kaikissa lastenkodeissa yhteensä 1 021 021, joista 727 277 kaupunkien ja kauppaloiden lastenkodeissa sekä 293 744 maalaiskuntien lastenkodeissa. Hoitopäiväkustannukset olivat keskimäärin koko maassa 20.35 mk, kaupunkien ja kauppaloiden lastenkodeissa 22.70 mk sekä maalaiskuntien lastenkodeissa 14.55 mk. Tällöin lastenkotien kokonaismenot on jaettu hoitopäivien luvulla.

Lastentarhojen sekä lastenseimien ja päiväkotien yhteiset menot selviävät seuraavasta taulukosta.

Antalet vård dagar på alla barnhem tillsammans steg till 1 021 021, varav 727 277 på städernas och köpingarnas barnhem samt 293 744 på landskommunernas barnhem. De genomsnittliga kostnaderna per vård dag steg i hela landet till 20.35 mk, på städernas och köpingarnas barnhem till 22.70 mk och på landskommunernas barnhem till 14.55 mk. Barnhennens totalutgifter har då dividerats med antalet vård dagar.

Barntädgårdarnas samt barnkrubbarnas och daghennens gemensamma utgifter framgår av följande tabell.

Lasten päivähuoltolaitosten menot — Utgifterna för dagvårdsinrättningarna för barn

Menojen laatu — Utgifternas art	Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%
Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen — Avlöningar jämte socialskyddsavgifter	24 637.0	77.9
Huoneistomenot — Lokalutgifter	2 605.2	8.2
Kaluston uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av inventarier	638.6	2.0
Lääkkeet, hoitotarvikkeet yms. — Mediciner, vårdförodenheter o.a.d.	94.8	0.3
Ravintotarvikkeet — Livsmedel	2 999.3	9.5
Vaatteiden uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av kläder	45.6	0.1
Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu — Rengöringsmedel och tvättning av kläder	157.3	0.5
Viihdytysmenot — Förströelseutgifter	28.9	0.1
Kasvitarha ja kotieläinten hoito — Trädgårds- och boskapsskötsel	18.6	0.1
Muut menot — Övriga utgifter	409.6	1.3
Yhteensä — Summa	31 634.9	100.0

Vajaamielishuollon menot. Kuntien sosiaalihuollon eli sosiaalisten tehtävien kustannuksia koskevan lomakkeen uudistamisen yhteydessä vajaamielishuolto erotettiin omaksi ryhmäkseen. Aikaisemmin tämä sisältyi huoltoavun ja lastensuojelun lukuihin. Seuraava taulukko osoittaa, miten vajaamielishuollon menot jakaantuivat v. 1966 eri menoryhmiin-kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaiskunnissa.

Utgifterna för vården av psykiskt efterblivna. Vården av psykiskt efterblivna fördes till en skild grupp i samband med förnyandet av blanketterna angående kostnaderna för den kommunala socialvården, d.v.s. de sociala utgifterna. Tidigare ingick nämnda grupp i siffrorna för socialhjälp och barnskydd. Följande tabell utvisar hur utgifterna för vården av psykiskt efterblivna år 1966 i städer och köpingar samt i landskommuner fördelade sig på olika utgiftsgrupper.

Vajaamielishuollon menot kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaiskunnissa — Utgifterna för psykiskt efterblivna i städer och köpingar samt i landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Paikallinen vajaamielishuolto — Lokal vård av psykiskt efterblivna	209.0	3.5	86.7	1.6	295.7	2.6
Vajaamielislaitoksissa hoidetut — Vårdtagare på anstalter för psykiskt efterblivna	4 128.1	69.2	5 044.9	93.5	9 173.0	80.7
Vajaamielisten lastenkodeissa hoidetut — Vårdtagare på barnhem för psykiskt efterblivna	360.3	6.0	216.8	4.0	577.1	5.1
Kunnallinen vajaamielisten päivähuoltolaitos — Kommunal dagvårdsinrättning för psykiskt efterblivna	1 267.8	21.3	45.5	0.9	1 313.3	11.6
Yhteensä — Summa	5 965.2	100.0	5 393.9	100.0	11 359.1	100.0

Kuntien omistamien vajaamielisten päivähuoltolaitosten menot jakaantuivat seuraavasti. Päivähuoltolaitoksia oli 11.

Utgifterna för de kommunalt ägda dagvårdsinrättningarna för psykiskt efterblivna fördelade sig på följande sätt. Dagvårdsanstalterna var 11 till antalet.

Vajaamielisten päivähuoltolaitosten menot — Utgifterna för dagvårdsinrättningarna för psykiskt efterblivna

Menojen laatu — Utgifternas art	Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%
Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen — Avlöningar jämte socialskyddsavgifter	633.7	62.0
Huoneistomenot — Lokalutgifter	89.1	8.7
Kaluston uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av inventarier	23.7	2.3
Lääkkeet, hoitotarvikkeet yms. — Mediciner, värdförnödenheter o.a.d.	19.1	1.9
Ravintotarvikkeet — Livsmedel	95.3	9.3
Vaatteiden uusintahankinta ja kunnossapito — Nyanskaffning och underhåll av kläder	1.9	0.2
Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu — Rengöringsmedel och tvättning av kläder	2.7	0.3
Viihdytysmenot — Förströelseutgifter	2.6	0.2
Muut menot — Övriga utgifter	153.9	15.1
Yhteensä — Summa	1 022.0	100.0

Avustukset huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille. Kuntien huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille ja laitoksille myöntämät avustukset, jotka aikaisemmin ovat sisältyneet huoltoavun ja lastensuojelun menoihin, on v:sta 1958 lähtien erotettu erilliseksi menoryhmäksi, josta seuraavassa tehdään lähemmin selkoa. Muutoksen on aiheuttanut lähinnä se seikka, että avustukset epämääräisyydessään ovat vaikeuttaneet eri kuntien huoltomenojen keskinäistä vertailua. Jos avustuksiin myönnettyt määrärahat eivät ole sisältyneet sosiaalilautakunnan menoarvioon, ovat monet kunnat jättäneet ilmoittamatta avustusten suuruuden. Toiset kunnat taas eivät ole ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty. Seuraavassa esitettyjä lukuja käytettäessä on siis nämä puutteellisuudet otettava huomioon.

V. 1966 on 329 kuntaa eli 60.5 % kuntien kokonaisluvusta ilmoittanut jakaneensa avustuksina huoltotarkoituksiin 6.52 milj. mk. Näistä 69 kaupunki- ja kauppalakuntaa on myöntänyt yhteensä 6.14 milj. mk ja 260 maalaiskuntaa 0.38 milj. mk. Avustuserät olivat suurimmat Helsingissä, 1.84 milj., Tampereella 0.69, Lahdessa 0.45 ja Turussa 0.39 milj. mk. Koko avustusmäärästä, 6.52 milj. mk:sta, tuli näiden neljän kaupungin osalle 52 %. Lastensuojelua harjoittavat yhdistykset saivat 54.8 % eli 3.57 milj. mk, huoltoapua harjoittavat yhdistykset 40.5% eli 2.64 milj. mk ja vajaamielishuolto 4.7 % eli 0.31 milj. mk. Sikäli kuin kunnat ovat ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty, on ne yhdistetty muutamiin suurempiin ryhmiin.

Kaikkiaan 184 kuntaa on jakanut avustuksia lastensuojelutarkoituksiin yhteensä 3.57 milj. mk. Tästä määrästä lastentarhat ja päiväkodit ovat 63 kunnassa saaneet 2.56 milj. mk ja lastenkodit 27 kunnassa 0.60 milj. mk. Lasten kesävirkestystä varten on 31 kunnassa jaettu 0.11 milj. mk. Mannerheimliitto ja Pelastakaa Lapset r.y. ovat, lähemmin erittelemättä, saaneet toimintansa tukemiseksi 0.08 milj. mk.

Huoltoapua harjoittaville yhdistyksille on 275 kunnassa jaettu kaikkiaan 2.64 milj. mk. Tästä määrästä invalidijärjestöt ovat 178 kunnassa saaneet 0.45 milj. ja vanhainkodit 22 kunnassa 1.06 milj. mk. Suomen Punaiselle Ristille on myönnetty yhteensä 0.06 ja Pelastusarmeijalle 0.05 milj. mk tarkemmin erittelemättä mihin tarkoitukseen. Erilaiset tuberkuloosiyhdistykset ovat saaneet 0.05 milj. sekä sokeainhuoltoon harrastavat yhdis-

Understöd till föreningar som utövar social verksamhet. De av kommunerna beviljade understöden till föreningar och anstalter som utövar social verksamhet, vilka understöd tidigare ingått i utgifterna för socialhjälp och barnskydd, har från år 1958 överförts till en skild utgiftsgrupp, för vilken i det följande närmare redogörs. Förändringen har främst motiverats av att en inbördes jämförelse mellan vårdutgifterna i de olika kommunerna försvårats genom att understöden inte varit tillräckligt specificerade. Ifall de till understöd beviljade anslagen inte ingått i socialnämndens budget, har flere kommuner uraktlätit att omnämna understödets storlek. Därtill har en del kommuner inte omnämnt för vilket ändamål understöden beviljats. Dessa brister bör beaktas när man använder nedan publicerade tal.

År 1966 har 329 kommuner eller 60.5 % av samtliga meddelat att de som understöd för vårdändamål utdelat 6.52 milj. mk. Av dessa har 69 städer och köpingar beviljat inalles 6.14 milj. mk och 260 landskommuner 0.38 milj. mk. Understödsbeloppen var störst i Helsingfors, 1.84 milj., i Tammerfors 0.69, i Lahti 0.45 och i Åbo 0.39 milj. mk. Av hela understödsbeloppet, 6.52 milj. mk, kom 52 % på dessa fyra städers del. Föreningarna för barnskydd erhöi 54.8 % eller 3.57 milj. mk, föreningarna för socialhjälp 40.5 % eller 2.64 milj. mk och värden av psykiskt efterblivna 4.7 % eller 0.31 milj. mk. I den utsträckning kommunerna har meddelat för vilket ändamål understöden beviljats, har dessa sammanförts i några större grupper.

Sammanlagt 184 kommuner har för barnskyddsändamål utdelat inalles 3.57 milj. mk i understöd. Av denna summa har barnträdgårdarna och daghemmen i 63 kommuner erhållit 2.56 milj. mk och barnhemmen i 27 kommuner 0.60 milj. mk. För barnens sommarrekreation har i 31 kommuner utbetalats 0.11 milj. mk. Mannerheimförbundet och Rädda Barnen r.f. har, utan närmare specifikation, för befrämjande av sin verksamhet erhållit 0.08 milj. mk.

Till föreningar som utövar socialhjälp har i 275 kommuner utdelats inalles 2.64 milj. mk. Av denna summa har invalidorganisationerna i 178 kommuner erhållit 0.45 milj. och ålderdomshemmen i 22 kommuner 1.06 milj. mk. Finlands Röda Kors har beviljats inalles 0.06 och Frälsningsarmén 0.05 milj. mk utan närmare specifikation av ändamålet. Olika tuberkulosföreningar har erhållit 0.05 milj. samt föreningar för vård av blinda

tykset 0.07 milj. mk. Äitien kesävirkistystä varten on Lomaliitolle ym:lle annettu 0.08 milj. sekä A-klinikkasäätiölle ja muille alkoholistien huoltoa harrastaville yhdistyksille 0.34 milj. mk. Kodittomien Tuki, Kovaoaisten ystävät ja eri järjestöjen, myös Pelastusarmeijan yömajat ovat toimintansa tukemiseksi saaneet yhteensä 0.10 milj. mk. Lisäksi ovat vielä monet muut yhdistykset, kuten esim. Reumasäätiö, polioinvalidit, kaatuneiden omaiset, sotaleskien huolto, huonokuuloisten yhdistykset ynnä monet muut saaneet, mikä suuremman mikä pienemmän avustuksen, yhteensä kaikkiaan 0.38 milj. mk.

Maalaiskuntien myöntämistä 0.38 milj. mk:n avustuksista suurimman osan olivat saaneet lastentarhat ja päiväkodit, 0.20 milj. ja erilaiset invalidijärjestöt, 0.06 milj. mk.

Kuntien osuus kansaneläkkeiden tukiosista. Kansaneläkelain mukaan valtio ja kunnat vastaavat kansaneläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kuntien kustannusosuus on laissa määritelty kuntien taloudellisen aseman mukaan. Seuraava yhdistelmä osoittaa, paljonko kunnat ovat ilmoituksensa mukaan vv. 1963—1966 joutuneet maksamaan tukiosien aiheuttamista kustannuksista.

	1963 milj. mk	1964	1965	1966
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	23.69	27.26	29.79	34.00
Maalaiskunnat — Landskommuner	35.93	40.03	42.87	45.45
Yhteensä — Summa	59.62	67.29	72.66	79.45

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien perheiden huolto väkijuomayhtiön voittovaroista. Väkijuomayhtiön voittovarojen käytöstä annettujen määräysten mukaan kunnat saavat asukaslukunsa perusteella määrätyn osan näistä voittovaroista käytettäväksi ensisijassa raittiustyöhön ja mm. myös alkoholistien ja heidän perheittensä huoltoon, jota ei näissä tapauksissa ole katsottava korvattavaksi huoltoavuksi. Kaikki kunnat eivät suinkaan ole käyttäneet saamiaan voittovaroja mainittujen perheiden huoltoon, vain noin 30 % kuntien luvusta. Seuraava yhdistelmä osoittaa, paljonko voittovaroja vv. 1964—1966 on käytetty ko. tarkoitukseen.

0.07 milj. mk. För mödrarnas sommarrekreation har till Semesterförbundet m. fl. utbetalats 0.08 milj. samt till A-klinikstiftelsen och andra föreningar för vård av alkoholister 0.34 milj. mk. De Hemlösas Stöd, De Nödställdas Vänner samt olika organisationers, även Frälsningsarméns natt-härbärgen har för befrämjandet av sin verksamhet erhållit inalles 0.10 milj. mk. Ytterligare har flera föreningar, såsom Reumastiftelsen, polioinvaliderna, de stupades anhöriga, krigsänkornas hjälp, föreningar för lomhörda m. fl. erhållit inalles 0.38 milj. mk i olika stora rater.

Av de understöd om 0.38 milj. mk, som landskommunerna beviljat, hade största delen tillfallit barnträdgårdarna och daghemmen, 0.20 milj., samt olika invalidorganisationer, 0.06 milj. mk.

Kommunernas andel av folkpensionernas understödsdel. Enligt folkpensionslagen ansvarar staten och kommunerna för kostnaderna för folkpensionernas understödsdel. Kommunernas andel av kostnaderna är i lagen fixerad enligt kommunernas ekonomiska ställning. Följande sammanställning utvisar hur mycket kommunerna enligt egen uppgift under åren 1963—1966 fått erlagga av kostnaderna för understödsdelen.

	1963 milj. mk	1964	1965	1966
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	23.69	27.26	29.79	34.00
Maalaiskunnat — Landskommuner	35.93	40.03	42.87	45.45
Yhteensä — Summa	59.62	67.29	72.66	79.45

Med alkoholbolagets vinstmedel verkställd vård av berusningsmedelsmissbrukares familjer. Enligt förordningarna om användandet av alkoholbolagets vinstmedel erhåller kommunerna beroende på antalet invånare en bestämd del av vinstmedlen för att användas i första hand till nykterhetsarbete i kommuner och bl. a. också till vård av alkoholisternas familjer, vilken vård dock icke anses vara sådan socialhjälp, som bör ersättas. Alla kommuner har dock icke använt vinstmedlen till vård av ovannämnda familjer, endast ca 30 % av antalet kommuner. Följande sammanställning utvisar, huru stor del av vinstmedlen som under åren 1964—1966 använts till ifrågavarande ändamål.

	1964		1965		1966	
	Kuntia Antal kommuner	1 000 mk	Kuntia Antal kommuner	1 000 mk	Kuntia Antal kommuner	1 000 mk
Kaupungit ja kauppalat — Städer köpingar	48	230.7	52	258.9	55	350.6
Maalaiskunnat — Landskommuner .	115	142.2	131	139.6	125	139.8
Yhteensä — Summa	163	372.9	183	398.5	180	490.4

VIII. Sosiaaliavustukset

Äitiysavustukset

V:sta 1938 lähtien on synnyttäjille jaettu valtion varoista sosiaalilautakuntien välityksellä äitiysavustusta. Avustus oli alkuaan (nykymerkeissä ilmaistuna) 4.50 mk kutakin syntynyttä lasta kohti, mutta vuosien kuluessa määrää on korotettu. V:n 1962 maaliskuusta lähtien se on ollut 50 mk.

Äitiysavustusanomuksia tehtiin v. 1966 maan kaikissa kunnissa. Sosiaaliministeriöön saapuneiden tietojen mukaan sosiaalilautakunnat jakoivat avustuksia vuoden alkupuoliskolla yhteensä 37 498 ja sen jälkipuoliskolla 35 225 äidille eli koko vuonna 72 723 äidille. Avustusta saaneiden syntyneiden luku oli ensipuoliskolla 37 932 ja toisella puoliskolla 35 648 eli yhteensä koko vuonna 73 580 lasta, mikä luku vastaa annettujen avustusten lukumäärää.

V:sta 1938 alkaen, jolloin äitiysavustuslaki tuli voimaan, on avustuksia jaettu eri vuosina seuraavasti.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1938	50 730
1940	44 619
1945	70 308
1950	98 884
1955	84 259

Avustusten luku on eri vuosina vaihdellut huomattavasti osaksi avustusten jakoperusteiden muuttamisen ja osaksi syntyvyyden vaihteluiden takia.

V:een 1965 verrattuna avustettujen äitien luku on selontekovuonna alentunut 1.7 % sekä lasten luku 1.7 %. Syntyneiden luku alentui

VIII. Sociala bidrag

Moderskapsunderstöden

Från och med år 1938 har understöd till barnafödorskor utbetalats av statsmedel genom socialnämndernas förmedling. Understödet var ursprungligen (angivet i nymark) 4.50 mk för varje nyfött barn, men under årens lopp har detsamma höjts. Från och med mars 1962 har det utgjort 50 mk.

Moderskapsunderstöd söktes under år 1966 i samtliga kommuner. Enligt uppgifter till socialministeriet utbetalade socialnämnderna under förra delen av redogörelseåret understöd till inalles 37 498 mödrar och under senare halvåret till 35 225 mödrar eller under hela året till 72 723 mödrar. Antalet nyfödda barn som erhållit understöd, var under förra halvåret 37 932 och under senare halvåret 35 648 eller inalles under hela året 73 580, vilken siffra motsvarar antalet utdelade understöd.

Från och med år 1938, då lagen om moderskapsunderstöd trädde i kraft, har understöd utgivits som följer.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1960	78 184
1964	77 749
1965	74 828
1966	73 580

Antalet understöd har under olika år betydligt varierat, beroende dels på att grunderna för understöden ändrats och dels på växlingarna i nativiteten.

I jämförelse med år 1965 har antalet understödda mödrar under redogörelseåret sjunkit med 1.7 % samt antalet barn med 1.7 %. Enligt

syntyvyystilaston mukaan samanaikaisesti koko maassa 0.4 %. Paljonko avustuksia on jaettu eri lääneissä, erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

födelsestatistiken sjönk antalet födda under samma tid i hela landet med 0.4 %. I vilken mån understöd utgivits i olika län och skilt i städer, köpingar och landskommuner, framgår av följande sammanställning.

Lääni — Län	Äitiysavustusten luku — Antal moderskapsunderstöd			%
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa	
Uudenmaan — Nylands	12 208	3 629	15 837	21.5
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	4 953	5 088	10 041	13.6
Ahvenanmaa — Åland	144	151	295	0.4
Hämeen — Tavastehus	5 666	3 259	8 925	12.1
Kymen — Kymmene	2 988	2 137	5 125	7.0
Mikkelin — S:t Michels	1 176	2 199	3 375	4.6
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	798	2 197	2 995	4.1
Kuopion — Kuopio	1 619	2 660	4 279	5.8
Keski-Suomen — Mellersta Finland	1 190	2 641	3 831	5.2
Vaasan — Vasa	2 522	4 607	7 129	9.7
Oulun — Uleåborgs	2 444	5 201	7 645	10.4
Lapin — Lapplands	1 362	2 741	4 103	5.6
Koko maa — Hela landet	37 070	36 510	73 580	100.0

Kaikista äitiysavustuksista 50.4 % jaettiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä 49.6 % maalaiskunnissa. Yksinomaan Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä niiden luku nousi 47.3 %:iin kaikista.

V. 1966 jaettiin kaikkiaan 47 957 äitiysavustuspakkausta, joiden yhteinen arvo oli 2.40 milj. mk. Raha-avustuksina tai muussa muodossa annettiin yhteensä 1.28 milj. mk. Kaiken kaikkiaan jaettiin äitiysavustuksina v. 1966 joko rahassa tai luontoissuorituksina 3.68 milj. mk sekä lisäksi kunnille rahti- ja kuljetuskustannusten korvaukseksi 2 201 mk.

Av alla moderskapsunderstöd erlades 50.4 % i städer och köpingar samt 49.6 % i landskommunerna. Enbart i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län utdelades 47.3 % av dem.

År 1966 utdelades moderskapsförpackningar till ett antal av 47 957, motsvarande ett värde av 2.40 milj. mk. Kontantunderstöd eller understöd i annan form utdelades till ett värde av 1.28 milj. mk. Inalles steg moderskapsunderstöden under år 1966 antingen i penningar eller in naturä till ett värde av 3.68 milj. mk, vartill kom ersättningar åt kommunerna för frakt- och transportkostnader 2 201 mk.

Lapsilisät

Lokak. 1 p:nä 1948 voimaan tulleen lapsiliselain mukaan valtio suorittaa kustakin 16 vuotta nuoremasta lapsesta lapsilisää vuosineljänneksittäin. V:n 1962 huhtikuusta lähtien lapsilisää on suoritettu porrastettuna. V:n 1964 lokakuun alusta on ensimmäisestä lapsesta maksettu 15.50, toisesta 18.33 ja kolmannelta ja sitä useammasta kustakin 22 mk/kk. Vuoden 1966 marraskuun alusta ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsi-

Barnbidragen

Enligt lagen om barnbidrag, som trädde i kraft den 1 okt. 1948, erlägger staten kvartalsvis för varje barn under 16 år barnbidrag. Fr.o.m. april år 1962 har barnbidraget blivit graderat. Från början av oktober år 1964 har för det första barnet utbetalats 15.50, för det andra 18.33 och för det tredje samt för varje därpåföljande barn 22 mk per månad. Från och med början av november år 1966 förhöjdes barnbidraget för

lisä korotettiin 16.50 mk:aan/kk, toisesta 19.50 mk:aan ja kolmannelta ja sitä seuraavista 23.50 mk:aan/kk.

Kun lapsilisää saaneiden lasten luku ei sanottavasti vaihtelee eri vuosineljänneksinä, on tietoja lapsilisän nostajien ja lasten luvusta pyydetty sosiaalilautakunnilta vain vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Sen sijaan tietoja maksetuista rahamääristä on saatu kultakin neljännekseltä erikseen, joten niiden nojalla voidaan suunnilleen laskea, montako lasta kulloinkin on ollut kysymyksessä. V:n 1966 neljänellä neljänneksellä oli lapsilisän nostajia eli avustusta saaneita perheitä kaikkiaan koko maassa 635 312 ja lapsilisään oikeutettuja lapsia näissä perheissä 1 301 062. Lisäksi sosiaalilautakunnat ovat nostaneet lapsilisää 8 889 lapsesta ja yksityisten lastenkotien johtajat kasvattajan ominaisuudessa 83 lapsesta, joten lapsilisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 310 034 eli 24 680 lasta vähemmän kuin edellisellä vuonna. Lapsilisää saaneiden lasten luku oli eri vuosina seuraava.

Vuosi — År	Lasten luku Antal barn	Vuosi — År	Lasten luku Antal barn
1948	1 167 312	1962.....	1 403 475
1950	1 262 219	1963.....	1 381 442
1955	1 370 516	1964.....	1 357 333
1960	1 432 503	1965.....	1 334 714
1961	1 430 751	1966.....	1 310 034

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa esitetään, miten perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan eri lääneissä ja koko maassa sekä erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa. Sosiaalilautakuntien huostassa sekä yksityisissä lastenkodeissa olevat lapset eivät sisälly näihin lukuihin.

Suurimmalla osalla lapsilisää saaneista perheistä oli vain 1 tai 2 16 vuotta nuorempaa lasta; näitä perheitä oli 73.4 % kaikista. Vain 5.1 %:lla oli 5 tai sitä useampia lapsia. Näitä monilapsisia perheitä oli eniten Lapin ja Oulun lääneissä, edellisessä 11.1 ja jälkimmäisessä 10.3 %, sekä sen jälkeen Pohjois-Karjalan, 9.5 %, Kuopion, 7.4 %, ja Mikkelin, 6.5 %, lääneissä. Lapin läänissä 2.7 %:lla perheistä oli 7 ja sitä useampia lapsia, kun koko maassa näiden perheiden luku oli keskimäärin vain 0.9 %.

det första barnet till 16.50, för det andra till 19.50 och för det tredje samt för varje följande barn till 23.50 mk per månad.

Då antalet barn, som erhållit barnbidrag, icke nämnvärt växlar under olika kvartal, har uppgifter från socialnämnderna om det antal som lyft barnbidrag och antalet barn blott begärts för årets sista kvartal. De utbetalade beloppen däremot har redovisats kvartalsvis, så att man på grundvalen av dem ungefärligen kan beräkna, hur många barn som fått barnbidrag. Under fjärde kvartalet 1966 var antalet personer som lyft barnbidrag eller antalet resp. familjer i hela landet 635 312 och antalet till barnbidrag berättigade barn i dessa familjer 1 301 062. Dessutom har socialnämnderna lyft barnbidrag för 8 889 barn och föreståndare för privata barnhem i egenskap av uppfostrare för 83 barn, så att totalantalet barn som erhållit barnbidrag var 1 310 034 eller 24 680 barn mindre än föregående år. Under de olika åren var antalet barn, som erhållit barnbidrag, följande.

I tabellen på följande sida anges, hur familjerna fördelade sig efter antalet barn i olika län och i hela landet samt särskilt i städer, köpingar och landskommuner. Dessa siffror omfattar icke de barn, som var omhändertagna av socialnämnderna, och icke heller barn på privata barnhem.

Största delen av de familjer, som erhållit barnbidrag, hade blott 1 eller 2 barn under 16 år; dessa familjer utgjorde 73.4 % av samtliga. Blott 5.1 % av familjerna hade 5 eller flere barn. Dessa barnrika familjer var jämförelsevis talrikast i Lapplands och Uleåborgs län där de utgjorde resp. 11.1 och 10.3 %, varefter följde Norra Karelen län med 9.5 %, Kuopio län med 7.4 % och S:t Michels län med 6.5 %. I Lapplands län hade 2.7 % av familjerna 7 eller flere barn, medan antalet dylika familjer i hela landet blott utgjorde i medeltal 0.9 %.

Lapsilisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer som erhållit barnbidrag, enligt antalet barn

Lääni — Län	Perheitä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var														Yht. Summa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Uudenmaan — Nylands ...	60 737	42 594	16 606	5 374	1 623	494	187	44	17	5	3	1	—	—	127 685
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	42 803	28 854	12 478	4 823	1 783	764	308	118	43	15	2	2	—	—	91 993
Ahvenanmaa — Åland	1 269	865	351	125	43	8	9	1	—	—	—	—	—	—	2 671
Hämeen — Tavastehus	38 284	26 212	11 756	4 552	1 753	673	259	76	38	13	2	—	—	—	83 618
Kymen — Kymmene	20 370	15 731	7 402	2 847	1 068	340	107	34	11	1	2	1	—	—	47 914
Mikkelin — S:t Michels ...	11 713	9 371	5 189	2 528	1 145	500	230	93	30	7	4	1	—	—	30 811
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	9 572	7 770	4 565	2 619	1 400	674	299	127	46	19	5	1	—	—	27 097
Kuopion — Kuopio	13 795	10 872	6 326	3 039	1 521	705	323	101	32	16	3	1	—	—	36 734
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	13 813	10 524	5 273	2 529	1 191	529	258	129	38	12	3	—	—	—	34 299
Vaasan — Vasa	25 645	19 542	9 520	4 118	1 838	789	342	140	48	29	8	1	—	—	62 020
Oulun — Uleåborgs	19 847	16 703	10 575	5 878	3 055	1 604	781	402	176	55	19	8	2	1	59 106
Lapin — Lapplands	10 246	8 886	5 578	3 159	1 709	938	493	229	84	26	12	2	2	—	31 364
Koko maa — Hela landet	268 094	197 924	95 619	41 591	18 129	8 018	3 596	1 494	563	198	63	18	4	—	1 635 312
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	139 808	97 532	39 489	13 283	4 410	1 498	559	188	59	14	5	2	—	—	296 847
Maalaiskunnat — Landskommuner	128 286	100 392	56 130	28 308	13 719	6 520	3 037	1 306	504	184	58	16	4	—	1 338 465
	%														
Koko maa — Hela landet	42.2	31.2	15.0	6.5	2.9	1.3	0.6	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	47.1	32.8	13.3	4.5	1.5	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	—	—	100.0
Maalaiskunnat — Landskommuner	37.9	29.7	16.6	8.4	4.0	1.9	0.9	0.4	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0

Seuraava asetelma osoittaa, kuinka lapsilisää saaneet lapset jakaantuvat eri läänien kesken. Samalla ilmoitetaan lasten suhteellinen osuus läänien väkiluvusta.

I följande sammanställning redogörs för hur de barn som erhållit barnbidrag fördelade sig på olika län. Samtidigt anges barnens relativa andel av befolkningen i resp. län.

Lääni — Län	Lapsia, joista nostettu lapsilisää — Barn, för vilka barnbidrag erlagts				%	%:ina väestöstä 1 % av folk- mängden	Yhteensä Summa 1965
	Perhelapsia Familjebarn	Muita Övriga	Yhteensä Summa				
Uudenmaan — Nylands	230 227	2 328	232 555	17.8	24.7	230 140	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	174 419	1 098	175 517	13.4	26.1	178 794	
Ahvenanmaa — Åland	4 886	17	4 903	0.4	23.2	4 917	
Hämeen — Tavastehus	159 902	1 305	161 207	12.3	26.4	163 795	
Kymen — Kymmene	93 970	613	94 583	7.2	27.0	96 449	
Mikkelin — S:t Michels	67 609	403	68 012	5.2	29.4	70 378	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	64 107	427	64 534	4.9	32.3	66 900	
Kuopion — Kuopio	82 070	581	82 651	6.3	30.7	84 970	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	73 258	586	73 844	5.6	29.8	75 946	
Vaasan — Vasa	128 021	445	128 466	9.8	28.6	131 512	
Oulun — Uleåborgs	144 551	688	145 239	11.1	34.4	150 374	
Lapin — Lapplands	78 042	481	78 523	6.0	35.8	80 539	
Koko maa — Hela landet	1 301 062	8 972	1 310 034	100.0	28.3	1 334 714	

V:n 1965 viimeiseen neljännekseen verrattuna lapsilisää saaneiden lasten luku on pienentynyt 1.8 % ja lapsilisään nostajien luku 0.5 %.

V:n 1966 kuluessa määrättiin lapsilisiä maksettavaksi kaikkiaan 285.51 milj. mk eli 1.1 % vähemmän kuin v. 1965.

Perhelisät

Perhelisää suoritetaan valtion varoista vähävaraisille monilapsisille perheille lasten aiheuttamien lisäkustannusten korvaamista varten. Perhelisää on maksettu v:n 1943 puolivälistä lähtien, aluksi ainoastaan sellaisille vähävaraisille perheille, joissa 16 vuotta nuorempien lasten lukumäärä oli vähintään viisi, mukaan luettuina myös otto- ja kasvattilapset, joista perhe korvauksetta huolehtii, työkyvyttömät vanhemmat lapset ja 16—20-vuotiaat koulunkäyntiä jatkavat lapset. V:sta 1946 lähtien perhelisää on suoritettu neljää tai useampaa lasta huoltaville perheille, vähintään kahta lasta huoltaville leskiperheille sekä sellaisille vähintään kaksilapsisille perheille, joiden pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi.

Perhelisän saamisen edellytyksenä on, etteivät perheelle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpannut veroäyrit ylitä valtioneuvoston vahvistamaa enimmäismäärää taikka että perheen taloudellinen tila, vanhempia tai jompaakumpaa heistä kohdannut sairaus tai muu erityinen syy antaa siihen aihetta, vaikka äyrluku ylittää vahvistetun määrän.

V. 1966 jaettiin perhelisää kaikkiaan 61 409 perheelle. Niistä 46 968 oli neljää tai useampaa lasta huoltavia perheitä sekä 7 881 vähintään kahta lasta huoltavia leskiperheitä ja 6 560 sellaisia vähintään kaksilapsisia perheitä, joiden pääasiallinen huoltaja oli tullut pysyvästi työkyvyttömäksi. Perhelisinä jaettujen valtion varojen määrä oli yhteensä 7.58 milj. mk vastaten 8.29 milj. mk v. 1965.

Perhelisän määrä on v:sta 1965 lähtien ollut paikkakunnan kalleudesta riippuen 55—66 mk vuodessa suuren perheen neljännestä sekä lesken ja työkyvyttömän huoltajan toisesta ja kustakin seuraavasta 16 vuotta nuoremmasta tai koulua käyvistä 20 vuotta nuoremmasta taikka työkyvyttömästä lapsesta.

Perhelisää saaneiden perheiden luku on vv. 1948—1966 ollut seuraava.

Gentemot sista kvartalet 1965 har antalet barn som erhållit barnbidrag minskat med 1.8 %, och antalet barn som lyft barnbidrag med 0.5 %.

Under år 1966 utanordnades barnbidrag till ett belopp av inalles 285.51 milj. mk eller 1.1 % mindre än år 1965.

Familjebidragen

Familjebidrag utbetalas av statsmedel åt mindrebemedlade barnrika familjer som ersättning för de merkostnader barnen försäkrat. Familjebidrag har utbetalats fr.o.m. medlet av år 1943, till att börja med åt sådana mindrebemedlade familjer, i vilka antalet barn under 16 år var minst 5 inberäknat även adoptiv- och fosterbarn, vilka familjen utan ersättning försörjer, arbetsförmögna äldre barn och 16—20-åringar, vilka fortsätter sin skolgång. Fr.o.m. år 1946 har familjebidrag utbetalats åt familjer som har 4 eller flere barn att försörja, åt änkefamiljer med minst 2 barn samt åt familjer med minst 2 barn där familjeförsörjaren är arbetsförmögen.

Som förutsättning för rätt till familjebidrag gäller, att familjen icke vid senast verkställda kommunalbeskattning påförts ett högre antal skattören än vad stadsrådet fastställt som maximum eller att familjens ekonomiska ställning, sjukdom, som drabbat föräldrarna eller någondera av dem, eller annan synnerlig orsak föranleder detta, ehuru antalet ören överstiger det fastställda talet.

År 1966 utbetalades familjebidrag till 61 409 familjer. Av dessa var 46 968 familjer, som hade fyra eller flere barn att försörja samt 7 881 änkefamiljer med minst två barn och 6 560 sådana familjer med minst två barn, vilkas huvudsakliga försörjare hade blivit varaktigt arbetsförmögen. I familjebidrag utbetalades av statsmedel 7.58 milj. mk mot 8.29 milj. mk år 1965.

Familjebidragets belopp har från och med år 1965 beroende på ortens dyrortsklass varit 55—66 mk om året till stora familjer fr.o.m. det fjärde barnet samt till änkefamiljer och familjer med arbetsförmögen försörjare för det andra och varje därpå följande barn under 16 år eller barn under 20 år, som besöker skola, eller arbetsförmöget barn.

Antalet familjer, som erhållit familjebidrag, har under åren 1948—1966 varit följande.

Vuosi — År	Perhelisää saaneet perheet — Antal familjer med familjebidrag			
	Monilapsiset perheet Familjer med flera barn	Leskiperheet Änkefamiljer	Työkyvyttömiä perheet — De arbetsförmögna familjer	Yhteensä Summa
1948	63 107	14 751	2 549	80 407
1950	68 229	14 282	3 518	86 029
1955	75 897	10 441	5 430	91 768
1960	72 700	8 784	6 803	88 287
1961	68 308	9 019	7 344	84 671
1962	65 436	8 849	7 456	81 741
1963	61 727	8 718	7 403	77 848
1964	57 536	8 568	7 366	73 470
1965	52 078	8 182	6 667	66 927
1966	46 968	7 881	6 560	61 409

Perhelisää saaneet perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan v. 1966 eri läänien kesken sekä toiselta kaupunkien, kauppaloitten ja maalaiskuntien osalle seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Antalet familjer med familjebidrag fördelade sig år 1966 efter antalet barn på olika län samt på städer, köpingar och landsbygd såsom följande tabell visar.

Perhelisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer, som erhållit familjebidrag, efter antalet barn

Lääni — Län	Perheitä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var													
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Yht. Summa
Uudenmaan — Nylands ...	591	349	1 729	1 006	448	181	54	21	10	3	1	—	—	4 393
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	615	363	2 279	1 435	707	308	153	62	22	2	4	—	—	5 950
Ahvenanmaa — Åland ...	8	3	41	28	6	8	—	2	—	—	—	—	—	96
Hämeen — Tavastehus ...	642	384	2 296	1 400	665	292	113	58	15	3	2	—	—	5 870
Kymen — Kymmene ...	278	220	1 139	785	328	112	33	16	4	—	1	—	—	2 916
Mikkelin — St Michels ...	325	239	1 283	851	447	219	112	41	12	5	1	1	—	3 536
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen ...	403	315	1 641	1 126	674	328	144	65	32	8	3	—	—	4 739
Kuopion — Kuopio ...	502	401	1 800	1 296	688	354	130	50	22	6	1	1	—	5 251
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	370	241	1 416	945	554	274	150	54	23	7	1	—	—	4 035
Vaasan — Vasa	603	441	2 384	1 624	844	373	203	66	39	19	2	—	—	6 598
Oulun — Uleåborgs	873	645	3 840	2 753	1 656	901	455	248	88	36	13	4	—	11 512
Lapin — Lapplands	392	313	2 140	1 576	990	617	281	124	56	18	3	2	1	6 513
Koko maa — Hela landet	5 602	3 914	21 988	14 825	8 007	3 967	1 828	807	323	107	32	8	1	61 409
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar ...	1 795	1 079	5 552	3 556	1 569	676	261	109	28	8	4	—	—	14 637
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	3 807	2 835	16 436	11 269	6 438	3 291	1 567	698	295	99	28	8	1	46 772
	%													
Koko maa — Hela landet	9.1	6.4	35.8	24.1	13.0	6.5	3.0	1.3	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	100.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar ...	12.3	7.4	37.9	24.3	10.7	4.6	1.8	0.7	0.2	0.1	0.0	—	—	100.0
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	8.1	6.1	35.1	24.1	13.8	7.0	3.4	1.5	0.6	0.2	0.1	0.0	0.0	100.0

Perhelisää saaneissa perheissä oli huollettavia lapsia kaikkiaan 287 630. Kun leskien ja työkyvyttömiä perheille maksettiin perhelisää toisesta lapsesta ja suurperheille neljännestä lap-

Antalet barn i de familjer som erhållit familjebidrag var inalles 287 630. Då familjebidrag till änkefamiljer och familjer, vilkas försörjare blivit arbetsförmögna, erlägges fr.o.m. det andra

sesta lähtien, oli niiden lasten lukumäärä, joista perhelisää suoritettiin, kaikkiaan koko maassa 132 285 eli 12 747 pienempi kuin edellisenä vuonna. Näistä 99 325 lasta oli suurperheiden, 16 101 leskiperheiden ja 16 859 työkyvyttömiin perheenholtajien lapsia. Miten nämä lapset ja heistä maksetut perhelisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

barnet och till stora familjer fr.o.m. det fjärde barnet, var antalet barn, för vilka familjebidrag erlades, inalles i hela landet 132 285 eller 12 747 mindre än föregående år. Därav tillhörde 99 325 stora familjer, 16 101 änkefamiljer och 16 859 arbetsoförmögna familjeförsörjare. Huru dessa barn och de för dem erlagda familjebidragen fördelade sig på olika län, framgår av följande sammanställning.

Lääni — Län	Lasten luku Antal barn	%:ina — I % väestöstä av befolk- ningen	I % lapsilisää saa- neista av dem, som erh. barnbidrag	Perhelisää jaettu — I fa- miljebidrag ut- delats 1000 mk
Uudenmaan — Nylands	8 105	0.9	3.5	480
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	11 988	1.8	6.9	667
Ahvenanmaa — Åland	185	0.9	3.8	10
Hämeen — Tavastehus	11 393	1.9	7.1	651
Kymen — Kymmene	5 493	1.6	5.8	318
Mikkelin — S:t Michels	7 516	3.2	11.1	415
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	10 733	5.4	16.7	601
Kuopion — Kuopio	11 295	4.2	13.8	624
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	8 858	3.6	12.1	491
Vaasan — Vasa	14 061	3.1	11.0	770
Oulun — Uleåborgs	27 061	6.4	18.7	1 549
Lapin — Lapplands	15 597	7.1	20.0	1 007
Koko maa — Hela landet	132 285	2.9	10.2	7 583

Perhelisät suoritettiin niiden saajille pääasiassa ns. välillisinä luontoissuorituksina eli erilaisten esineiden ja tarvikkeiden hankintaan oikeuttavina osto-osoituksina, mutta osaksi myös varsinaisina luontoissuorituksina, so. asianomaisten sosiaalilautakuntien hankkimien tavaroiden muodossa. Seuraava yhdistelmä osoittaa eri suoritusmuotoihin vv. 1965—1966 käytettyjen varojen määrän.

Familjebidragen utgick till sina mottagare huvudsakligen i form av s.k. indirekta naturaprestationer, dvs. i form av köpanvisningar som berättigade till anskaffning av bohag och förnödenheter av olika slag, men delvis även i form av varor, som anskaffats av vederbörande socialnämnder. Följande sammanställning visar hur mycket medel i olika form som utdelats under åren 1965 och 1966.

Suoritusmuoto — Bidragsform	1965 1 000 mk	1966 1 000 mk	1965 %	1966 %
Viljelyn edistäminen — Befrämjandet av odlingar	807	636	9.7	8.4
Kotieläimet ja niiden rehu — Husdjur och foder	100	77	1.2	1.0
Asuin- ja talousrakennusten kunnostaminen — Iståndsättning av bostads- och ekonomibygnader	948	892	11.4	11.8
Sängyt ja vuodevaatteet — Sängar och sängkläder	4 151	3 854	50.1	50.8
Huonekalut — Möbler	577	525	7.0	6.9
Astiat ja muut taloustarvikkeet — Serviser och andra hushållsartiklar	748	699	9.0	9.2
Lasten vaatetustarvikkeet — Beklädnadsartiklar för barn	644	633	7.8	8.4
Elintarvikkeet — Livsmedel	4	1	0.0	0.0
Muut luontoissuoritukset — Andra naturaprestationer	310	264	3.7	3.5
Rahasuoritukset — Kontanter	5	2	0.1	0.0
Yhteensä — Summa	8 294	7 583	100.0	100.0

Erityislapsilisät

Huhtikuun 1 p:nä 1961 voimaan tulleen erityislapsilisälain mukaan valtio suorittaa erityislapsilisää turvaamaan kaikkein vaikeimmissa olosuhteissa elävien lapsiperheiden ja lasten asemaa.

Erityislapsilisän saamisen yleisenä edellytyksenä on, että lapsi asuu Suomessa ja on kuutta-toista vuotta nuorempi. Milloin lapsi 16 vuotta täytettyään kuitenkin jatkaa koulunkäyntiään tai opintojaan, voidaan erityislapsilisää suorittaa siihen asti, kun hän täyttää 20 vuotta, jos hän ei muutoin saa koulunkäyntiään ja opintojaan varten vähintään vastaavan suuruista avustusta valtion tai muista varoista.

Erityislapsilisälain 3 §:ssä määritellään ne erityiset edellytykset, joiden perusteella erityislapsilisää voidaan suorittaa. Niiden mukaisesti erityislapsilisää suoritetaan:

- 1) lapsesta, jonka vanhemmat ovat kuolleet;
- 2) lapsesta, jonka vanhemmista toinen on kuollut ja toinen elää leskenä tai avioeron saaneena;
- 3) avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta a) jos hänelle elatusapua maksamaan sitoutunut tai siihen velvoitettu on kuollut jättämättä jälkeensä elatusvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavia varoja tai b) jos lapselle ei ole voitu elatusapua sopimuksella tai tuomiolla vahvistaa; sekä
- 4) lapsesta, jonka vanhemmat tai toinen heistä saa kansaneläkelain mukaista kansaneläkettä.

Edellytyksenä erityislapsilisän myöntämiselle edellä mainituissa tapauksissa on sitä paitsi, että lapselle ja hänen vanhemmilleen pantujen veroäyrien luku ei ylitä valtioneuvoston vahvistamaa määrää.

Erityislapsilisää suoritetaan lisäksi kotona tai muutoin yksityiskodissa hoidettavasta lapsesta, joka ruumiillisen tai sielullisen vajavuuden, sairauden tahi vamman johdosta on jatkuvasti siinä määrin avuton, että hän tarvitsee pysyvää silmälläpitoa ja hoitoa. Erityislapsilisän suorittamisen taloudellisenä edellytyksenä on näissä tapauksissa vain erityislapsilisälain 1 §:n yleissäännös, jonka mukaan erityislapsilisän suorittaminen edellyttää, että erityinen taloudellinen tuki on tarpeen lapsen elatuksen, hoidon ja kasvatuksen turvaamiseksi.

Valtion tai kunnan kustannuksella laitoksessa tai muualla hoidettavana olevasta lapsesta ei erityislapsilisää suoriteta.

Specialbarnbidragen

Enligt lagen om specialbarnbidrag, som trädde i kraft den 1 april 1961, erlägger staten specialbarnbidrag för tryggande av de i de alla svåraste omständigheterna levande barnfamiljernas och barnens ställning.

En allmän förutsättning för erhållande av specialbarnbidrag är, att barnet bor i Finland och icke fyllt sexton år. Fortsätter barnet emellertid sin skolgång eller sina studier efter att ha fyllt 16 år, må specialbarnbidrag erläggas, intill dess barnet fyller 20 år, ifall det för sin skolgång eller sina studier inte annars av staten eller ur andra medel erhåller ett minst lika stort understöd.

I lagen om specialbarnbidrag 3 § specificeras de särskilda förutsättningar, under vilka specialbarnbidrag kan erläggas. Enligt dessa utgår specialbarnbidrag:

- 1) för barn, vars bägge föräldrar är döda;
- 2) för barn, av vilkas föräldrar den ena är död och den andra lever som änka eller änking eller som fränskild;
- 3) för barn utom äktenskap, om a) den, som förbundit sig eller förpliktats att erlagga underhållsbidrag, avlidit utan att efterlämna tillgångar för försörjningspliktens fullgörande eller b) om underhållsbidrag för barnet icke kunnat i avtal eller genom dom fastställas; samt
- 4) för barn, vars föräldrar eller den ena av dem åtnjuter enligt folkpensionslagen utgående folkpension.

En förutsättning för beviljande av specialbarnbidrag i förutnämnda fall är dessutom, att icke barnet och dess föräldrar påförda skattören överstiger ett av statsrådet fastställt antal.

Specialbarnbidrag utgår dessutom till hemma eller eljest i enskilt hem vårdat barn, som till följd av kroppslig eller själslig defekt, sjukdom eller skada varaktigt är så hjälplöst, att det är i behov av ständig uppsikt och vård. Som en ekonomisk förutsättning för erläggandet av specialbarnbidrag gäller i dessa fall endast den allmänna bestämmelse i 1 § lagen om specialbarnbidrag, enligt vilken erläggandet av specialbarnbidrag förutsätter, att ett särskilt ekonomiskt stöd är behövt för att barnets försörjning, vård och uppfostran skall kunna tryggas.

Specialbarnbidrag utgår inte för barn, som vårdas på anstalt eller annorstädes på statens eller kommunens bekostnad.

Tiedot erityislapsilisää saaneiden lasten määrästä suorittamisperusteen mukaan perustuvat sosiaalilautakunnilta vuoden viimeiseltä neljännekseltä saatuihin ilmoituksiin. Tämän mukaan v. 1966 myönnettiin erityislapsilisää 40 830 nostajan välityksellä 75 636 lapselle. Edelliseen vuoteen verrattuna nostajien luku on pienentynyt 1.9 % ja lasten luku 2.7 %.

Seuraavassa taulukossa on esitetty, millä perusteella erityislapsilisää on myönnetty.

Suurin osa lapsista, 42.9 %, on saanut erityislapsilisää sillä perusteella, että vanhemmat ovat saaneet kansaneläkettä. V. 1965 suurimman ryhmän, 43.2 %, muodostivat puoliorvot lapset. Lapsen avuttomuuden perusteella myönnettiin erityislapsilisää 10.2 %:lle, kaupungeissa ja kauppaloissa 13.8 %:lle ja maalaiskunnissa 8.9 %:lle.

Edelliseen vuoteen verrattuna vanhemmista johtuvan perusteen nojalla erityislapsilisää saaneiden lasten luku on alentunut 2.9 % ja

Uppgifterna om antalet barn, som erhållit specialbarnbidrag, enligt grunden för erläggandet baserar sig på de av socialnämnderna erhållna meddelandena för årets sista kvartal. Enligt dessa beviljades under år 1966 specialbarnbidrag för 75 636 barn genom förmedling av 40 830 lyftare: I jämförelse med föregående år har antalet barn sjunkit med 2.7 % och antalet lyftare med 1.9 %.

I följande tabell har redogjorts för, på vilken grund specialbarnbidrag beviljats.

Största delen av barnen, 42.9 %, har erhållit specialbarnbidrag på grund av att föräldrarna lyft folkpension. År 1965 utgjordes den största gruppen, 43.2 %, av de barn, vilka endast hade den ena av föräldrarna i livet. På grund av barnets hjälplöshet beviljades specialbarnbidrag för 10.2 %, i städer och köpingar 13.8 % och i landskommuner 8.9 %.

I jämförelse med föregående år har antalet barn, som erhållit specialbarnbidrag på grund beroende av föräldrarna, sjunkit med 2.9 %

Peruste, millä erityislapsilisää myönnetty — Grunden för erläggandet av specialbarnbidrag

Peruste — Grunden	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa
<i>Vanhemmista johtuva — Beroende av föräldrarna</i>				%		
..... täysiorvot — båda föräldrarna döda	16 911	51 013	67 924	86.2	91.1	89.8
..... puoliorvot — ena av föräldrarna död	236	670	906	1.2	1.2	1.2
..... au-lapsen elatusavun puuttuminen — intet underhållsbidrag för barn utom äktenskap	10 349	21 748	32 097	52.7	38.8	42.4
..... vanhempjen kansaneläke — föräldrarnas folkpension	938	1 522	2 460	4.8	2.7	3.3
.....	5 388	27 073	32 461	27.5	48.4	42.9
<i>Lapsen avuttomuudesta johtuva — Beroende av barnets hjälplöshet</i>						
..... sokeus — blindhet	2 713	4 999	7 712	13.8	8.9	10.2
..... kuurous — dövhet	55	81	136	0.3	0.1	0.2
..... häiriintynyt liikuntakyky — nedsatt rörelseförmåga	223	196	419	1.1	0.4	0.6
..... kaatumatauti — epilepsi	346	518	864	1.8	0.9	1.1
..... vajaamielisyys tai mielitauti — psykisk efterblivenhet eller sinnessjukdom	159	257	416	0.8	0.5	0.5
..... sokeritauti — sockersjuka	832	2 043	2 875	4.2	3.6	3.8
..... sydänvika — hjärtfel	604	1 003	1 607	3.1	1.8	2.1
..... keuhkoastma — astma	63	135	198	0.3	0.2	0.3
..... aivovaurio — hjärnskada	70	190	260	0.4	0.3	0.3
..... muu avuttomuus — annan hjälplöshet	5	39	44	0.0	0.1	0.1
.....	356	537	893	1.8	1.0	1.2
Kaikkiaan — Inalles	19 624	56 012	75 636	100.0	100.0	100.0

lapsen oman avuttomuuden perusteella saaneiden luku 0.3 %.

Erityislapsilisää on kahta eri suuruusluokkaa. Pienemmän määrä on v:sta 1964 lähtien 168 mk ja suuremman 336 mk vuodessa lasta kohti. Aikaisemmin erityislapsilisän määrät olivat 144 ja 288 mk. Suurempi erityislapsilisa suoritetaan täysiorvosta lapsesta sekä kotona hoidettavasta avuttomasta lapsesta. Kaikista muista erityislapsilisään oikeutetuista lapsista suoritetaan pienempi maksu. Erityislapsilisinä jaettujen valtion varojen määrä oli v. 1965 14.89 milj. mk ja vuonna 1966 14.36 milj. mk.

Miten erityislapsilisää saaneet lapset ja heistä maksetut erityislapsilisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Väkilukuun ja lapsilisää saaneisiin verrattuna oli erityislapsilisää saaneita lapsia eniten maan itä- ja pohjoisosissa, Pohjois-Karjalan, Oulun, Lapin ja Kuopion lääneissä. Kun Uudenmaan läänissä lapsilisää saaneista lapsista sai erityislapsilisää 3.0 %, oli vastaava osuus Pohjois-Karjalan läänissä 9.9 % koko maan osuuden ollessa 5.8 %. Erityislapsilisää saaneita lapsia tuli keskimäärin 2 nostajaa kohti.

och antalet barn, som beviljats specialbarnbidrag på grund av barnets egen hjälplöshet har sjunkit med 0.3 %.

Specialbarnbidrag finns i två storleksklasser. Det mindre bidragets belopp är från och med år 1964 168 mk och det större 336 mk per år och barn. Tidigare var specialbarnbidragets belopp 144 och 288 mk. Det större specialbarnbidraget utgår för helt föräldralöst barn samt hjälplöst barn, som skötes hemma. För alla andra till specialbarnbidrag berättigade barn utbetalas det mindre bidraget. I specialbarnbidrag utdelades ur statsmedel under år 1965 14.89 milj. mk och år 1966 14.36 milj. mk.

Hur de barn, som erhållit specialbarnbidrag, och hur för dem utbetalade specialbarnbidrag fördelade sig på de olika länen, framgår av följande sammanställning.

Jämfört med folkmängden och de barn som erhållit barnbidrag, fanns de flesta barn, som erhållit specialbarnbidrag i landets östra och norra delar, Norra Karelens, Uleåborgs, Lapplands och Kuopio län. Då av de barn, som erhöill barnbidrag i Nylands län, 3.0 % fick specialbarnbidrag, var motsvarande andel i Norra Karelens län 9.9 %, andelen i hela landet utgjorde 5.8 %. Av de barn, som erhöill specialbarnbidrag, kom i medeltal 2 på varje person, som lyfter bidragen.

Läni — Län	Erityislapsi- lisän nostajia Antalet per- soner, som lyft special- barnbidrag	Lasten luku Antal barn	%:ina — väestöstä av befolk- ningen	I % lapsilisää saaneista av dem, som erh. barnbidrag	Erityislapsi- lisää jaettu I specialbarn- bidrag utdelats 1 000 mk
Uudenmaan — Nylands	4 405	6 872	0.7	3.0	1 353
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4 710	7 798	1.2	4.5	1 511
Ahvenanmaa — Åland	117	165	0.8	3.4	31
Hämeen — Tavastehus	4 539	7 288	1.2	4.6	1 403
Kymen — Kymmene	2 202	3 642	1.0	3.9	716
Mikkelin — S:t Michels	2 365	4 320	1.9	6.4	809
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	3 026	6 372	3.2	9.9	1 177
Kuopion — Kuopio	3 340	6 554	2.4	8.0	1 220
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	2 660	4 961	2.0	6.8	940
Vaasan — Vasa	4 485	8 349	1.9	6.5	1 577
Oulun — Uleåborgs	5 956	12 779	3.0	8.8	2 405
Lapin — Lapplands	3 025	6 536	3.0	8.4	1 214
Koko maa — Hela landet	40 830	75 636	1.6	5.8	14 856
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar					
Maalaiskunnat — Landskommuner	12 204	19 624	0.9	3.6	3 783
	28 626	56 012	2.2	7.4	10 573
V. — År 1965	41 615	77 703	1.7	5.8	14 890

Lapsiperheiden asumistuki ja perheenasuntoavustus

Asumistukea, samoin kuin aikaisemmin perheenasuntoavustuksia myönnetään valtion varoista vähävaraisten lapsiperheiden asumiskustannusten alentamiseksi ja asumistason kohottamiseksi. Tavoitteeksi on otettu se, että lapsiperheet voisivat asua samalla tavoin kuin väestö keskimäärin. Lapsiperheiden asumistukea koskevat säännökset sisältyvät nykyisin voimassa olevaan joulukuussa 1961 annettuun lakiin.

Mainitussa laissa määritellään tarkemmin, mitkä ovat vaatimukset asumistuen myöntämiselle. Niitä on myös selostettu vuoden 1962 vuosikirjassa.

V:n 1966 aikana myönnettiin asumistukea yhteensä 11 271 perheelle, joista 6 726 perhettä oli jatkotapauksia vuodelta 1965. Seuraavassa käsitellään ainoastaan niitä perheitä koskevat tiedot, jotka tänä vuonna ovat ensimmäisen kerran saaneet asumistukea.

Uusista asumistukea saaneista perheistä asui kaupungeissa 3 663, kauppaloissa 400 ja maalaiskunnissa 482. Perheissä oli yhteensä 22 589 henkilöä ja tukeen oikeuttavia lapsia 11 329.

Barnfamiljernas bostadsbidrag och familjebostadsunderstöden

Bostadsbidrag, liksom tidigare familjebostadsunderstöd beviljas ur statsmedel för nedbringt av mindre bemedlade barnfamiljers bostadskostnader och för höjandet av bostadsnivån. Som mål har uppställts, att barnfamiljerna skulle beredas möjlighet till samma bostadsstandard som befolkningen i genomsnitt. Bestämmelser rörande bostadsbidrag för familjer med barn ingår i den nugällande lagen utfärdad i december 1961.

I den omnämnda lagen preciseras närmare, vilka fordringarna är för beviljandet av bostadsbidrag. För dessa har även redogjorts i 1962 års årsbok.

Under år 1966 beviljades bostadsbidrag åt sammanlagt 11 271 familjer, varav 6 726 familjer var fortsatta fall från år 1965. Nedan redovisas uppgifter endast rörande de familjer, vilka under nämnda år för första gången erhållit bostadsbidrag.

Av de familjer, som år 1966 erhållit bostadsbidrag, bodde 3 663 i städerna, 400 i köpingarna och 482 i landskommunerna. Familjerna bestod av sammanlagt 22 589 medlemmar och 11 329 barn, berättigade till bidrag.

Tietoja sosiaaliryhmittäin¹⁾ — Uppgifter enligt socialgrupp¹⁾

	Sosiaaliryhmä — Socialgrupp				Tuntematon Okänd	Yhteensä Summa
	I	II	III	IV		
Perheen päämiesten jakautuma, % — Huvudmännens fördelning, %	1.0	20.4	63.3	12.9	2.4	100.0
Perheen keskimääräiset kuukausitulot, mk — Familjens genomsnittliga månadsinkomster, mk	1 040	811	752	713	619	759
Lasten lukumäärä keskimäärin — Antal barn i genomsnitt	2.8	3.0	3.1	3.4	3.6	3.1
Henkilöitä keskimäärin huonetta kohti — Personer i genomsnitt per rum	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Vuokran osuus tuloista % — Hyrans andel av inkomsterna i %						
ennen tukea — före understödet	34.4	37.9	39.4	40.6	47.6	39.4
tuen jälkeen — efter understödet	22.6	22.7	23.2	22.8	27.4	23.1

¹⁾ Helsingin kaupungin tilastotoimiston käyttämä sosiaaliryhmitys — ¹⁾ Den av Helsingfors stads statistiska byrå använda socialgrupperingen

Asumistukea saaneet perheet jakaantuivat perheen kuukausitulojen mukaan seuraavasti.

De familjer, som erhållit bostadsbidrag fördelade sig enligt familjens månadsinkomster på följande sätt.

Kuukausiansiot Månadsinkomster mk	Perheiden lukumäärä Antal familjer	%
— 400	180	4.0
401— 600	1 088	23.9
601— 800	1 673	36.8
801—1 000	694	15.3
1 001—1 200	643	14.1
1 201—	267	5.9
Yhteensä — Summa	4 545	100.0

Tapauksia, joissa perheen ainoana palkansaa- jana oli mies, oli 2 611 eli 57.4 % kaikista. Vaimo oli ainoana palkansaaajana 212 perheessä eli 4.7 %:ssa tapauksista. Perheitä, joissa huoltajia oli vain yksi, oli 791 eli 17.4 %.

Asumistukea saaneista perheistä 44.7 % asui aravalainoitetussa kerros- tai omakotitalossa. Kerrostaloasunnossa asui kaikkiaan 87.4 % per- heistä. Keskimääräinen huoneistoala kaikissa asunnoissa oli 65.2 m².

Huoneiston kokonaisvuokra lämmityskului- neen oli asuntoa kohti 287 mk kuukaudessa. Keskimääräinen neliömetriviokra kuukaudessa lämmityskuluineen oli eri asuntotyypeissä seu- raava.

I 2 611 eller 57.4 % av samtliga familjer var mannen den enda löntagaren. Hustrun var den enda löntagaren i 212 familjer eller 4.7 % av fallen. De familjer, vilka hade endast en försörjare, var till antalet 791 eller 17.4 %.

Av de familjer som åtnjöt bostadsbidrag bodde 44.7 % i aravabelånade vånings- eller egnahems- hus. I våningshusbostäder bodde inalles 87.4 % av familjerna. Den genomsnittliga lägenhetsytan i alla bostäder var 65.2 m².

Den totala hyran inkl. värmekostnader var per bostad 287 mk/mån. Den genomsnittliga hyran per kvadratmeter och månad inklusive värmekostnader var i olika bostadstyper föl- jande.

	Asuntojen lukumäärä Antal bostäder	Keskim. neliömetri- vuokra — Genom- snittl. kvadrat- meterhyra, mk
Aravakerrostalot — Aravavåningshus	1 972	3.64
Aravaomakotitalot — Aravaegnahemshus	61	3.39
Muut kerrostalot — Övriga våningshus	2 002	4.54
Muut omakotitalot — Övriga egnahemshus	510	3.16
Yhteensä — Summa	4 545	3.98

Vastaavasti keskimääräinen neliömetriviokra lämmityskuluineen jakaantui keskus- ja uuni- lämmitystaloissa seuraavasti.

I motsvarande grad fördelades den genom- snittliga hyran per kvadratmeter inklusive värmekostnader i centralvärme- och ugnsvärmehus på följande sätt.

	Asuntojen lukumäärä Antal bostäder	Keskim. neliömetri- vuokra — Genom- snittl. kvadrat- meterhyra, mk
Keskuslämmitystalot — Centralvärmehus	4 490	4.00
Uunilämmitystalot — Ugnsvärmehus	55	2.11
Yhteensä — Summa	4 545	3.98

Asumistukea saaneista perheistä 50.3 % asui v. 1965 valmistuneissa taloissa, 30.9 % vv. 1960— 64 ja 12.1 % 1950-luvulla valmistuneissa taloissa. V. 1949 tai sitä ennen valmistuneissa taloissa asui 6.7 % asumistukea saaneista.

Av de familjer, som åtnjöt bostadsbidrag, bodde 50.3 % i hus, som färdigstälts år 1965, 30.9 % bodde i hus färdigställda åren 1960—64 och 12.1 % bodde i hus färdigställda på 1950- talet. I år 1949 eller därförinnan färdigställda hus bodde 6.7 % av bostadsbidragstagarna.

Asumistuen keskimääräinen suuruus kuukaudessa, perhettä kohti oli 117 mk.

Asumistukea koskevan lain 12 §:n perusteella myönnettiin v:n 1966 aikana perheenasuntoavustusta 224 vuokra-asunnossa asuvalle perheelle ja 41 omakotitalon omistajalle.

Asumistukien ja perheenasuntoavustusten maksamiseen käytettiin vuoden 1966 aikana varoja yhteensä 12.78 milj. mk, josta omakotitalon omistajille maksettujen perheenasuntoavustusten osuus oli 7 955 mk.

Ammattiopintoavustukset

Ammattiopintojen avustuslain mukaan, joka tuli voimaan v:n 1945 alusta, myönnetään valtion varoista nuorille vähävaraisille henkilöille ammattiopintojen tukemiseksi apurahoja ja opintolainoja sekä sairausavustusta. Apurahan ja opintolainan saannin edellytyksenä on mm., että asianomainen

- 1) ei ole täyttänyt 24 vuotta;
- 2) on aikomalleen ammattialalle sopiva;
- 3) voi todennäköisesti saada suunnitellulla ammattialalla toimeentulonsa;
- 4) on hyväksytty tai voidaan hyväksyä oppilaaksi ammattioppilaitokseen, erikoiskursseille tai oppipaikkaan.

Apuraha voidaan myöntää myös leski- ja avioeron saaneelle vaimolle sekä 24 vuotta täyttäneelle muullekin henkilölle, jos viimeksi mainitun ammattiopinnot ovat kesken tai jos ne ovat viivästyneet sairauden, asevelvollisuuden suorituksen tai muun pätevän syyntä.

Henkilölle, joka tämän lain nojalla myönnetyn apurahan tai opintolainan turvin on hankkinut itselleen tarpeellisen ammattitaidon, voidaan eräissä tapauksissa valtion varoista myöntää avustusta ansiotyössä tarvittavien työvälineiden hankkimista varten.

Apurahan saajalle voidaan lisäksi eri hakeuksesta myöntää opintoaikana syntyneestä sairaudesta tai ruumiinvammasta aiheutuneisiin menoihin kohtuullinen korvaus, mikäli näitä menoja ei korvata muun lain nojalla.

Opintolainaa myönnetään sekä ammattiopintoja että korkeakouluopintoja varten. Opintolaina voidaan tarvittaessa myöntää myös apurahan saajalle. Laina on koroton.

Ammattiopintojen tukemiseksi on vv. 1945—1966 myönnetty apurahoja ja opintolainoja seuraavasti.

Bostadsbidragets genomsnittliga storlek per familj och månad utgjorde 117 mk.

Med stöd av § 12 i lagen angående bostadsbidrag beviljades under år 1966 familjebostadsunderstöd åt 224 familjer i hyresbostäder och åt 41 ägare av egnahemshus.

I bostadsbidrag och familjebostadsunderstöd utbetalades under år 1966 sammanlagt 12.78 milj. mk, varav 7 955 mk utgjorde familjebostadsunderstöd som erlades till ägare av egnahemshus.

Understöden för yrkesstudier

Enligt lagen om understöd för yrkesstudier, som trädde i kraft från början av år 1945, beviljas av statsmedel åt unga mindrebemedlade personer för yrkesstudier bidrag, studielån samt sjukdomsunderstöd. Förutsättning för erhållande av bidrag och studielån är bl.a. att vederbörande

- 1) icke fyllt 24 år;
- 2) är lämplig för det yrkesområde han ämnar välja;
- 3) sannolikt kan erhålla sin utkomst på sagda yrkesområde;
- 4) är godkänd eller kan godkännas som elev i yrkesläroanstalt, specialkurs eller på läroplats.

Bidrag kan även beviljas åt änka och fränskild kvinna samt person, som fyllt 24 år, om dennes yrkesstudier icke är avslutade eller om de till följd av sjukdom eller fullgörande av värnplikt eller annan giltig orsak fördröjts.

Person, vilken med hjälp av bidrag eller studielån, som beviljats i stöd av denna lag, förvärvat nödig yrkeskunskap, kan för anskaffning av arbetsredskap i vissa fall tilldelas understöd ur statsmedel.

Bidragstagare kan ytterligare på därom gjord särskild ansökan beviljas skäligt understöd för bestridande av utgifter, som förorsakats av under studietiden ådragen sjukdom eller kroppsskada, därest icke dessa utgifter ersätts med stöd av annan lag.

Studielån beviljas såväl för yrkesstudier som för studier vid högskola. Vid behov kan studielån även beviljas bidragstagare. Lånet är räntefritt.

För stödjande av yrkesstudier har understöd och studielån beviljats under åren 1945—1966 enligt följande.

Vuosi — År	Opiskelijoiden luku, jotka ovat saaneet — Antal studerande, som beviljats		Myönnettyjä — Beviljade apurahoja opintolainojen stipendier	
	apurahoja stipendier	opintolainojen studielån	milj. mk	opintolainojen studielån
1945	7 745	1 620	0.53	0.18
1950	9 508	3 177	1.93	0.79
1955	8 563	3 636	2.16	1.11
1960	13 921	6 069	3.19	1.55
1961	13 064	6 168	3.13	1.65
1962	12 198	5 697	2.85	1.49
1963	13 228	6 530	3.24	1.70
1964	13 379	6 667	3.50	1.85
1965	15 123	6 481	3.99	1.75
1966	13 980	6 603	3.85	1.80

V. 1966 oli opintolainojen keskimääräinen suuruus 273 mk ja apurahojen 275 mk. V. 1965 vastaavat luvut olivat 270 ja 264 mk. On huomattava, että apuraha samoin kuin lainakin normaalisti myönnetään koko jäljellä olevaksi opiskelujaksiksi, mikä keskimäärin on pitempi kuin vuosi, ehkä noin 1½—2 vuotta.

År 1966 var studielånen i medeltal 273 mk och stipendierna 275 mk. År 1965 var motsvarande medeltal 270 och 264 mk. Härvid bör beaktas, att såväl stipendiet som lånet i normala fall beviljas för hela den återstående studietiden, som i medeltal är längre än ett år, möjligen ca 1½—2 år.

Invalidihuolto

Invalidihuoltoa annetaan v:n 1947 alusta voimaan tulleen lain mukaan invalidille hänen työ- ja toimintakykynsä sekä ansiomahdolluuksiensa parantamiseksi. Invalidilla tarkoitetaan henkilöä, jonka työ- ja toimintakyky jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi on pysyvästi siinä määrin puutteellinen, että hänellä on siitä olennaista haittaa jokapäiväisessä elämässään tai toimeentulonsa hankkimisessa. Invalidihuoltona annetaan lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Lääkintähuollon tarkoituksena on invalidin työ- ja toimintakyvyn palauttaminen tai jatkuvan huonontumisen ehkäiseminen ja siihen kuuluu: 1) sairaalahoito tarpeellisine jälkihoitoinneen, 2) tarpeellisten tekojäsenten, tukisidosten, invalidipyörien ja muiden sellaisten apuneuvojen antaminen invalidille omaksi tai käytettäväksi sekä niiden korjaaminen ja uusiminen, 3) invalidin työkyvyn säilyttämiseksi tarpeellisten lääkkeiden antaminen sekä 4) korvaus lääkintähuollon saamiseksi tarpeellisten matkojen kustannuksista. Sairausvakuutuksen tultua voimaan syyskuussa 1964, lääkkeitä ei enää ole myönnetty invalidihuoltona.

Kuinka monelle invalidille on vv. 1947—1966 myönnetty erilaatuista lääkintähuoltoa, selviää seuraavasta.

Invalidvården

Enligt den lag som trätt i kraft vid början av år 1947 gives invalidvård åt invalider i syfte att förbättra deras arbets- och verksamhetsförmåga samt deras förvärvsmöjligheter. Med invalid avses person, vars arbets- och verksamhetsförmåga genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, varaktigt är nedsatt i så hög grad, att han har väsentligt men därav i sitt dagliga liv och i arbetet för sin utkomst. Invalidvården består av medicinalvård, utbildning och arbetsvård.

Ändamålet med medicinalvården är att återställa invalids arbets- och verksamhetsförmåga eller förhindra dess fortsatta försämring och den omfattar: 1) sjukhusvård jämte nödig eftervård, 2) utgivning av nödiga proteser, stödförband, invalidvelocipeder och andra sådana hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt samt reparation och förnyande av sådana, 3) läkemedel, vilka är nödiga för bevarandet av invalidens arbetsförmåga samt 4) ersättning för resor, vilka är erforderliga för erhållandet av medicinalvård. Efter det att sjukförsäkringen trätt i kraft i september 1964, har mediciner inte längre beviljats som invalidvård.

Hur många invalider, som under åren 1947—1966 erhållit medicinalvård av olika slag, framgår av följande.

Vuosi — År	Invalideja, joille on annettu — Antal invalider, som erhållit		
	sairaalahoitoa sjukhusvård	proteesi, invalidivaunu yms. — protes, invalid- vagn m.m.d.	lääkkeitä läkemedel
1947	533	1 010	6
1950	766	1 579	376
1955	1 228	2 576	802
1960	2 712	3 980	1 563
1961	2 660	4 173	1 845
1962	2 964	3 981	2 423
1963	1 990	3 943	2 109
1964	2 214	3 881	1 265
1965	1 805	3 413	—
1966	2 449	3 704	—

Koulutuksena annetaan pohja- ja ammattikoulutusta sekä taloudellista tukea yleiskoulutusta varten. Pohjakoulutuksen tarkoituksena on oppivelvollisuuslainsäädännössä edellytettyjen tietojen ja taitojen antaminen invalidille. Ammattikoulutusta annetaan yleisessä alemman asteisessa ammattioppilaitoksessa, erityisessä invalidien oppilaitoksessa, tarkoitusta varten järjestetyillä kursseilla tai sopivassa yrityksessä, laitoksessa tai taloudessa. Erityisen lahjakkaalle varattomalle tai vähävaraiselle invalidille voidaan antaa apuraha ja koroton laina yleiskoulutuksen hankkimiseksi ylempään asteisessa ammattioppilaitoksessa, oppi- ja korkeakoulussa.

Jos 16 vuotta nuorempi lapsi, josta invalidi on velvollinen huolehtimaan, tahi invalidin aviovaimo tai työkyvytön aviomies jäävät invalidin ammattikoulutuksen takia koulutuksen aikana tarpeellista toimeentuloa vaille, maksetaan heille hakemuksesta valtion varoista huoltorahaa. Vv. 1947—1966 on koulutusta myönnetty seuraavassa laajuudessa.

Utbildning gives i form av elementar- och yrkesutbildning samt ekonomiskt stöd för allmän utbildning. Ändamålet med elementarutbildningen är att bibringa invaliden de kunskaper och färdigheter, som förutsättes i lagstiftningen om läroplikt. Yrkesutbildning meddelas i allmän yrkesläroanstalt av lägre grad, i särskild läroanstalt för invalider, vid för ändamålet anordnade kurser eller i företag, inrättning eller hushåll som är härför lämpligt. Särskilt begåvad medlös eller mindrebemedlad invalid kan tilldelas stipendium eller räntefritt lån ur statens medel för förvärvande av allmän utbildning i yrkesläroanstalt av högre grad, läroverk och högskola.

I fall barn under 16 år, om vilket invalid äger draga försorg, eller invalids maka eller till arbete oförmögna make till följd av invalidens yrkesutbildning under tiden för utbildningen saknar erforderlig utkomst, utbetalas till dem på ansökan av statens medel försörjningspenning. Under åren 1947—1966 har utbildning givits i följande utsträckning.

Vuosi — År	Invalideja, joille on myönnetty — Antal invalider åt vilka beviljats			
	pohjakoulutus elementarut- bildning	ammattikoulutus yrkesutbildning	yleiskoulutusta varten för allmän utbildning	huoltorahaa per- hettä varten vårdpenning för familjen
1947	90	315	21	13
1950	97	511	36	17
1955	78	747	47	71
1960	57	829	54	61
1961	38	826	44	47
1962	47	708	51	47
1963	50	762	50	61
1964	55	781	73	59
1965	62	641	29	33
1966	60	680	33	25

Työhuoltoon kuuluu paitsi invalidien työnvälitys ja muu työhönsijoitus myös invalidien elinkeinon ja ammattin harjoittamisen tukeminen helpottamalla invalidien työväline- ja raaka-ainehankintoja sekä edistämällä heidän valmistamiensa tuotteiden myyntiä ja antamalla invalidille työvälineitä ja koneita käytettäväksi tahi avustusta tai korotonta lainaa niiden ja raaka-aineiden hankkimista sekä oman yrityksen perustamista varten. V. 1955 oli invalidien työnvälitystoimistoissa työnhakijoita 3 782, joista 57.5 % eli 2 173 sijoitettiin työhön. V. 1960 vastaavat luvut olivat 5 319 työnhakijaa ja 3 893 työhön sijoitettua eli 73.2 %. V. 1966 työnvälityshakemusten luku oli 13 208 eli 6.7 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Työnhakijoista sijoitettiin työhön 45.9 % eli 6 057, mikä luku on 14.9 % pienempi kuin v. 1965. Työhuoltona annettiin avustuksia ja lainoja eri vuosina seuraavasti.

Till arbetsvården hör förutom invalidernas arbetsförmedling och annan placering i arbete även stödandet av invalidernas närings- eller yrkesutövning genom att underlätta invalidernas arbetsredskaps- och råvaruanskaffningar samt genom att främja försäljningen av deras produkter och genom att ställa arbetsredskap och -maskiner till invalidernas förfogande eller bevilja understöd eller räntefria lån för anskaffning av sådana och av råvaror samt för grundande av egna företag. År 1955 var antalet arbetssökande i invalidernas arbetsförmedlingsanstalter 3 782, av vilka 57.5 % eller 2 173 placerades i arbete. År 1960 var motsvarande tal 5 319 arbetssökande och 3 893 eller 73.2 % placerade i arbete. År 1966 var antalet arbetssökande 13 208 eller 6.7 % större än föregående år. Av dessa placerades 45.9 % eller 6 057 i arbete, vilket tal är 14.9 % mindre än år 1965. Som arbetsvård beviljades understöd och lån under de olika åren på följande sätt.

Vuosi — År

1947
1950
1955
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966

Invalideja, joille työhuoltona annettiin
Antal invalider, som erhållit som arbetsvård

avustusta understöd	lainaa lån
103	84
274	121
403	153
313	196
195	164
199	144
161	150
154	170
111	123
132	96

Invalidihuoltotoimintaan sekä invalideille myönnettyihin lainoihin on vv. 1950—1966 käytetty valtion varoja seuraavat määrät. Invalidihuollon menoihin sisältyvät myös hallintomenot.

Åren 1950—1966 användes av statens medel till invalidvårdsverksamheten och till lån åt invalider följande belopp. I utgifterna för invalidvården ingår även förvaltningskostnaderna.

Vuosi — År

1950
1955
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966

Invalidihuollon
aiheuttamat menot
Utgifter för invalid-
vård

Invalideille myön-
netyt lainat
Åt invalider bevil-
jade lån

milj. mk

1 000 mk

1.61
4.65
8.70
8.83
8.76
9.60
13.35
15.26
16.11

55
108
152
149
132
130
130
106
112

Invalidiraha

Invalidirahalaki tuli voimaan v:n 1952 alusta. Sen mukaan on invalidirahaan oikeutettu sellainen invalidi, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$ lla ja joka itsensä ja perheensä elättämiseksi tekee kykyjensä mukaista työtä. Milloin perheen huoltovelvollisuus tai erittäin painavat syyt muutoin sitä vaativat, voidaan invalidiraha poikkeuksellisesti myöntää myös sellaiselle invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta kuitenkin vähintään $\frac{1}{3}$.

Invalidirahan määrä oli v:n 1966 viimeisellä neljänneksellä:

- 1) sokealle invalidille, jolta puuttuu suuntausnäkö hänelle tuntemattomassa paikassa, 456 mk,
- 2) muulle invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$, 315 mk sekä
- 3) invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta vähintään puolet, 228 mk.

Edellä mainitut uudet markkamäärät tarkistetaan valtion eläkkeiden tarkistamisesta v. 1960 annetun lain mukaisesti.

Invalidiraha voidaan kuitenkin myöntää pienempänäkin invalidin iän, hänen työnsä vähäisyyden tai muun sellaisen syyn takia tahi sillä perusteella, että hän saa vammansa johdosta eläkettä, elinkorkoa tai muuta korvausta.

Vv. 1952—1966 on valtion varoista vuosittain myönnetty uusia invalidirahoja seuraavalle määrälle invalideja. Seuraavassa esitetty invalidirahojen määrä tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa jaettuja invalidirahoja.

Invalidipenningen

Lagen om invalidipenning trädde i kraft från början av år 1952. Enligt denna lag är en invalid berättigad till erhållande av invalidpenning, i fall dennes arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$ och han för sin och sin familjs utkomst enligt förmåga utför arbete. Då försörjningsplikt mot familj eller särskilt vägande skäl så kräver, kan invalidpenning undantagsvis beviljas även sådan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften.

Invalidpenningens belopp var under årets 1966 sista kvartal:

- 1) för en blind invalid, som saknar ledsyn på för honom obekant plats, 456 mk,
- 2) för annan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$, 315 mk och
- 3) för invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften, 228 mk.

Ovannämnda nya markbelopp justeras i enlighet med lagen om justering av statens pensioner av år 1960.

Invalidpenning kan dock utgå med mindre belopp på grund av invalidens ålder, hans ringa arbete eller annan sådan orsak eller på grund därav, att han till följd av sin skada åtnjuter pension, livränta eller annan ersättning.

Under åren 1952—1966 har ur statsmedel årligen beviljats invalidipenning åt följande antal nya invalider. Följande redovisade invalidpenningens belopp avser det totalbelopp, som använts under året.

Vuosi — År	Invalidien luku, joille invalidirahaa on myönnetty — Antal invalider, som beviljats invalidipenning	Invalidirahojen
		vuotuinen kokonaisuus — Årliga totalbeloppet av invalidipenning
		milj. mk
1952	2 463	2.05
1955	1 252	3.87
1960	1 547	7.01
1961	1 470	7.42
1962	1 675	8.61
1963	1 535	10.47
1964	1 492	12.04
1965	1 386	13.11
1966	1 449	14.61

V:n 1966 aikana myönnettiin uusia invalidi-rahoja 1 449 invalidille. Näistä oli sokeita 87 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä 704 ja alle $\frac{2}{3}$ mutta yli $\frac{1}{2}$ menettäneitä 658. Vuoden lopussa invalidirahan saajien kokonaislukumäärä oli 10 254. — Vuoden aikana lakkautettiin ennen myönnettyjä invalidirahoja 230 ja keskeytettiin 126.

Toipilasraha

1950-luvun alussa eräissä kunnissa ryhdyttiin oma-aloitteisesti jakamaan tuberkuloosiparantoloista vapautuneille varattomille ja vähävaraisille henkilöille ns. toipilasrahaa. Tarkoituksena oli sen avulla edes jossain määrin turvata toipilaille suotuisimmat taloudelliset olosuhteet toipumiskauden käyttämiseksi riittävään lepoon ja kuntouttamiseen. Toipilasrahaa myöntäneiden kuntien luku rajoittui ensin vain noin 10—15:een, mutta jo muutamassa vuodessa toipilasraha-ajatus levisi varsin laajalle.

Syyskuussa 1964 voimaan astuneen sairausvakuutuslain mukaan maksetaan päivärahaa sairaudesta johtuvan työkyvyttömyyden aikana. Kuntien myöntämien toipilasrahojen määrä on tästä syystä huomattavasti vähentynyt.

V. 1957 jaettiin toipilasrahaa kaikkiaan 479 kunnassa. V. 1963 kuntien luku oli 491 eli 89.8 % ja v. 1966 379 eli 69.7 % kuntien kokonaisluvusta. V. 1966 343 kuntaa jakoi toipilasrahaa vain tub. potilaille, 30 kuntaa sekä tub.- että muille potilaille, 22 kuntaa reumapotilaille ja 17 kuntaa muille potilaille. Näin ollen 68.6 % kunnista on suorittanut toipilasrahaa tub.-potilaille, 4.0 % reumapotilaille ja 3.1 % muille potilaille.

V. 1966 toipilasrahaa myöntäneet kunnat ja-kaantuivat lääneittäin seuraavalla sivulla olevan yhdistelmän osoittamalla tavalla.

Toipilasrahoina jaettiin koko maassa v. 1966 yhteensä 0.62 milj. mk, vastaten 0.57 milj. mk v. 1965. Keskimäärin henkilöä kohti tuli koko maassa 257 mk, kaupungeissa ja kauppaloissa 333 mk ja maalaiskunnissa 201 mk. V. 1965 vastaavat keskimäärät olivat 214, 234 ja 199 mk.

Under år 1966 har åt 1 449 invalider beviljats nya invalidpenningar. Av dem var 87 blinda, 704 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med över $\frac{2}{3}$ och 658 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$ men med över hälften. Vid årets slut var totalantalet invalider, som erhållit invalidpenning, 10 254. — Under året har indragits 230 tidigare beviljade invalidpenningar och 126 har avbrutits.

Konvalescentpenningen

I början av 1950-talet började man i ett antal kommuner på eget initiativ utdela s.k. konvalescentpenning till mindre bemedlade personer vid deras utskrivning från tuberkulossanatorium. Avsikten var att med dess hjälp åtminstone i någon mån tillförsäkra konvalescenterna gynnsammare ekonomiska omständigheter, så att konvalescenttiden i tillräcklig grad kan användas till vila och återhämtning. Antalet kommuner som beviljade konvalescentpenning utgjorde till en början endast 10—15 kommuner, men redan på ett par år fick tanken att utdela konvalescentpenning en rätt stor utbredning.

Enligt sjukförsäkringslagen, som trädde i kraft i september 1964, betalas dagpenning vid arbetsoförmåga som är en följd av sjukdom. Av denna orsak har summan av de konvalescentpenningar som kommunerna beviljar, avsevärt minskat.

År 1957 utdelades konvalescentpenning i 479 kommuner. År 1963 var antalet kommuner 491 eller 89.8 % och år 1966 379 eller 69.7 % av samtliga. År 1966 har 343 kommuner utdelat konvalescentpenning endast åt tub.-patienter, 30 kommuner både åt tub.- och andra patienter, 22 kommuner åt reumatiska patienter och 17 kommuner åt andra patienter. Sålunda har 68.6 % av kommunerna erlagt konvalescentpenning åt tub.- patienter, 4.0 % åt reumatiska patienter och 3.1 % åt andra patienter.

Kommunerna som år 1966 utdelat konvalescentpenning fördelade sig enligt län på följande sätt.

I konvalescentpenning har år 1966 i hela landet utdelats sammanlagt 0.62 milj. mk motsvarande 0.57 milj. mk år 1965. I genomsnitt tillföll per person i hela landet 257 mk, i städerna och i köpingarna 333 mk och i landskommunerna 201 mk. År 1965 var motsvarande medeltal 214, 234 och 199 mk.

Lääni — Län	Kuntia, jotka ovat maksaneet toipilasrahaa Antal kommuner, som utdelat konvalescentpenning till			Toipilasrahaa saaneita Antal personer, som erhållit konvalescentpenning			Toipilasrahaa jaettu Som konvalescentpenning utdelats mk
	tub.- potilaille tuberkulösa	reuma- potilaille reumatiska	muille andra	tub.- potilaita tuberkulösa	reuma- potilaita reumatiska	muita andra	
Uudenmaan — Nylands	37	8	5	451	34	34	207 679
Turun ja Porin — Åbo- Björneborgs	72	3	3	313	5	9	80 621
Ahvenanmaa—Åland ..	8	—	—	13	—	—	1 836
Hämeen—Tavastehus ..	51	3	2	253	5	2	53 253
Kymen — Kymmene ..	15	2	1	28	2	5	9 092
Mikkelin—S:t Michels ..	16	1	1	27	1	1	5 729
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	7	2	—	13	2	—	2 891
Kuopion — Kuopio	24	—	1	110	—	5	21 691
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ..	13	—	1	36	—	1	5 551
Vaasan — Vasa	55	2	2	298	2	5	66 257
Oulun — Uleåborgs	54	1	—	462	1	—	92 943
Lapin — Lapplands	21	—	1	284	—	1	71 049
Koko maa — Hela landet	373	22	17	2 288	52	63	618 592
Kaupungit ja kauppalat —Städer och köpingar	61	11	12	929	40	56	341 597
Maalaiskunnat—Lands- kommuner	312	11	5	1 359	12	7	276 995
V. — År 1965	391	29	26	2 477	59	126	568 395

Sotilasavustukset

Sotilasavustuslaki nykyisessä muodossaan tuli voimaan 1. X. 1948. Sen mukaan sotilasavustuksia jaetaan valtion varoista ja niiden tarkoituksena on turvata asevelvollisen varattomien omaisten elatus ja hoito, mikäli sotapalvelus on heikentänyt näiden toimeentulomahdollisuuksia.

Vv. 1955—1966 myönnettyjen avustusten lukumäärä sekä avustuksiin käytetyt rahamäärät ovat olleet seuraavat.

Militärunderstöden

Militärunderstödslagen i sin nuvarande form trädde i kraft 1. X. 1948. Enligt denna lag utdelas militärunderstöd ur statsmedel och avsikten med dem är att säkerställa obemedlade anhörigas utkomst och vård, så vitt militärtjänsten försämrat dessas utkomstmöjligheter.

Antalet under åren 1955—1966 beviljade understöd samt de för understöden disponerade anslagen har varit följande.

Vuosi — År	Myönnettyjen avustusten luku Antal beviljade understöd	Avustuksiin käytetty Till understöden utnyttjats 1 000 mk
1955	6 446	2 868
1960	6 207	3 512
1961	6 702	3 961
1962	5 292	3 838
1963	5 579	3 976
1964	5 368	4 492
1965	4 402	3 937
1966	5 190	5 038

Avustusten luku tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa myönnettyjä avustuksia, kun sen sijaan

Antalet beviljade understöd avser understöd, som beviljats under de olika åren, då däremot i

vastaavana vuonna avustuksiin käytettyihin rahamääriin sisältyvät myös ne avustukset, jotka oli myönnetty jo edellisen vuoden puolella, mutta jatkuivat vielä yli vuoden vaihteen. Niinpä v. 1966 myönnettiin kaikkiaan 5 190 avustusta, joiden suuruus oli yhteensä 3.60 milj. mk. Lisäksi maksettiin 1.43 milj. mk sellaisia sotilasavustuksia, jotka oli myönnetty ja osittain myös maksettu v:n 1965 loppupuolella, mutta joita suoritettiin osaksi vielä 1966 alkupuolella; näiden yli vuoden vaihteen jatkuneiden avustusten luku oli 2 178.

V:n 1966 avustuksista 2 500 eli 48.2 % myönnettiin vaimolle ja 2 690 eli 51.8 % muille omaisille. Miten nämä avustukset jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta.

Lääni — Län.	Voimassa olleiden avustusten luku	Avustuksiin käytetty Till understöden använts		Uusia avustuksia myönnetty	
	Antal ikraftvarande understöd	Kaikkiaan Inalles 1 000 mk	Asukasta kohti Per invånare p	Beviljats nya understöd Kaikkiaan Inalles	Niistä vaimolle Därav hustrun
Uudenmaan — Nylands	1 384	1 360	144	972	629
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	898	658	98	608	379
Ahvenanmaa — Åland	5	7	32	4	3
Hämeen — Tavastehus	808	595	97	569	319
Kymen — Kymmene	403	288	82	280	154
Mikkelin — S:t Michels	261	139	60	183	69
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	347	159	79	250	68
Kuopion — Kuopio	454	238	88	326	100
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	390	200	81	284	96
Vaasan — Vasa	703	444	99	471	276
Oulun — Uleåborgs	1 010	509	121	703	273
Lapin — Lapplands	705	441	201	540	134
Koko maa — Hela landet	7 368	5 088	109	5 190	2 500
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	2 935	2 717	131	2 015	1 414
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 433	2 321	91	3 175	1 086
V. — År 1965	7 630	3 937	85	4 402	2 022

Lukumääräisesti eniten on avustuksia myönnetty v:n 1966 aikana Helsingissä, 481, Oulussa 119, Tampereella 114 ja Turussa 105. 50 maalaiskuntaa on ilmoittanut, ettei niissä myönnetty sotilasavustuksia v. 1966 lainkaan. V:een 1965 verrattuna avustusten luku on noussut 17.9 %.

Kansaneläkevakuutus

Tammikuun 1 päivänä 1966 tuli voimaan laki kansaneläkkeeseen suoritettavasta tukilisästä. Marraskuun alusta lukien tukilisä kaksinkertaistui ja tämän täyden tukilisän ohella ryhdyttiin maksamaan myös puolta tukilisää.

de penningbelopp, som utnyttjats under motsvarande år, ingår även understöd, som hade beviljats redan föregående år men som fortlöpte över årsskiftet. År 1966 beviljades inalles 5 190 understöd till ett belopp av 3.60 milj. mk. Dessutom utbetalades 1.43 milj. mk sådana militärunderstöd, som beviljats och delvis redan utbetalats under senare hälften av år 1965, men som till en del erlades ännu under förra hälften av år 1966. Antalet sådana över årsskiftet fortsatta understöd steg till 2 178.

Av understöden under år 1966 beviljades 2 500 eller 48.2 % hustrun och 2 690 eller 51.8 % övriga anhöriga. Huru dessa understöd fördelade sig på de olika länen framgår av följande.

Lääni — Län.	Voimassa olleiden avustusten luku	Avustuksiin käytetty Till understöden använts		Uusia avustuksia myönnetty	
	Antal ikraftvarande understöd	Kaikkiaan Inalles 1 000 mk	Asukasta kohti Per invånare p	Beviljats nya understöd Kaikkiaan Inalles	Niistä vaimolle Därav hustrun
Uudenmaan — Nylands	1 384	1 360	144	972	629
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	898	658	98	608	379
Ahvenanmaa — Åland	5	7	32	4	3
Hämeen — Tavastehus	808	595	97	569	319
Kymen — Kymmene	403	288	82	280	154
Mikkelin — S:t Michels	261	139	60	183	69
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	347	159	79	250	68
Kuopion — Kuopio	454	238	88	326	100
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	390	200	81	284	96
Vaasan — Vasa	703	444	99	471	276
Oulun — Uleåborgs	1 010	509	121	703	273
Lapin — Lapplands	705	441	201	540	134
Koko maa — Hela landet	7 368	5 088	109	5 190	2 500
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	2 935	2 717	131	2 015	1 414
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 433	2 321	91	3 175	1 086
V. — År 1965	7 630	3 937	85	4 402	2 022

Det största antalet understöd år 1966 har beviljats i Helsingfors, 481, i Uleåborg 119, i Tammerfors 114 och i Åbo 105. 50 landskommuner har uppgivit att under år 1966 inte beviljats några militärunderstöd på dessa orter. I jämförelse med år 1965 har antalet understöd stigit med 17.9 %.

Folkpensionsförsäkringen

Den 1 januari 1966 trädde lagen om understödstillägg till folkpension i kraft. Understödsstillägget fördubblades räknat från ingången av november, och förutom detta fulla understödstillägg började även utgå ett halvt understödstillägg.

Kansaneläkelakia muutettiin 1. 1. 1966 alkaen myös siten, että vuosituloksi, jonka perusteella oikeus eläkkeen tukiosaan vahvistetaan, ei lueta kunnan tai valtion varoista suoritettua asumistukea, etua omaan tarpeeseen käytetystä asunnosta, sotilasvammalain mukaisia korvauksia, ylimääräisiä sotaeläkkeitä eikä rintamamieseläkkeitä. Tämä lainmuutos laajensi tukiosaan oikeutettujen vakuutettujen piiriä ja korotti vajaita tukiosia. Täyteen tukiosaan oikeutettujen eläkkeensaajien määrä nousi tammikuussa 1966 25 000:lla eli 335 000:een.

Eläkkeet ja muut etuudet. Kansaneläkettä saavien henkilöiden luku, joka v:n 1965 päättyessä oli 524 500, nousi v:n 1966 loppuun mennessä 541 000:een. Tähän lukuun sisältyvät vain vuoden lopussa voimassa olleet eläkkeet. Vanhuuseläkkeensaajia oli 383 600 ja vanhuudentukea sai 27 300. Työkyvyttömyyseläkkeensaajia oli 130 100, joista 5 300 sai määräraikaista työkyvyttömyyseläkettä. Apulisää maksettiin 40 800 ja hoitolisää 16 100 eläkkeensaajalle vuoden päättyessä. Tukiosaa sai 78 % ja täysimääräistä tukiosaa 64 % eläkkeensaajista.

Eläkkeensaajien lukumäärät kunkin vuoden päättyessä olivat vv. 1963—66 seuraavat. Tukiosansaajien eläkkeisiin, vanhuudentukia lukuun ottamatta, sisältyy myös perusosa.

Eläkkeensaajia — Pensionstagare	1963	1964	1965	1966
Vain perusosaa saavia — Med enbart grunddel				
Vanhuuseläkkeensaajia — Älderspensionstagare	91 500	93 000	95 000	95 500
Työkyvyttömyyseläkkeensaajia — Invaliditetspensionstagare	25 300	24 700	24 900	23 050
Määräaik. työkyvyttömyyseläkkeensaajia ¹⁾ — Invaliditetspensionstagare för viss tid ¹⁾	1 700	1 300	900	1 350
<i>Yhteensä — Inalles</i>	<i>118 500</i>	<i>119 000</i>	<i>120 800</i>	<i>119 900</i>
Tukiosaa saavia — Med understödsdel				
Vanhuuseläkkeensaajia — Älderspensionstagare	262 400	271 200	278 100	288 100
Työkyvyttömyyseläkkeensaajia — Invaliditetspensionstagare	96 400	97 000	96 500	101 800
Määräaik. työkyvyttömyyseläkkeensaajia ¹⁾ — Invaliditetspensionstagare för viss tid ¹⁾	4 900	4 000	2 700	4 000
Vanhuudentuensaajia — Älderspensionstagare ..	25 800	26 300	26 400	27 300
<i>Yhteensä — Inalles</i>	<i>389 500</i>	<i>398 500</i>	<i>403 700</i>	<i>421 100</i>
Eläkkeensaajia kaikkiaan — Pensionstagare inalles	508 000	517 500	524 500	541 000

¹⁾ 1. 9. 1964 asti sairauseläkkeitä — ¹⁾ Före 1. 9. 1964 sjukpensioner

Folkpensionslagen ändrades räknat från 1. 1. 1966 även sålunda, att i årsinkomst, på grund varav rätt till pensions understödsdel fastställes, icke inräknas av kommuns eller statens medel utgående bostadsbidrag, förmån av bostad, som användes för eget behov, ersättningar enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, extra krigspensioner och ej heller frontmannapensioner. Genom denna lagändring utvidgades kretsen av de till understödsdel berättigade och höjdes de understödsdelar som utgick med minskat belopp. Antalet pensionstagare, som var berättigade till full understödsdel, steg i januari 1966 med 25 000, dvs. till 335 000.

Pensioner och andra förmåner. Antalet folkpensionstagare, som i slutet av år 1965 var 524 500, uppgick i slutet av år 1966 till 541 000. I detta tal ingår blott de pensioner, som var i kraft vid årets utgång. Älderspensionstagarnas antal var 383 600, och älderspensionstöd utgick till 27 300 personer. Invaliditetspensionstagarnas antal var 130 100, av vilka 5 300 erhöi invaliditetspension för viss tid. Hjälpstillägg utgick i slutet av året till 40 800 och vårdtillägg till 16 100 pensionstagare. 78 % av pensionstagarna erhöi understödsdel och 64 % understödsdel till fullt belopp.

Antalet pensionstagare vid varje års utgång har under åren 1963—66 varit följande. Till understödsdelstagarnas pensioner, med undantag för älderspensionstoden, hör även grunddel.

Eläkkeitä on vv. 1963—1966 myönnetty seuraavasti.

Työkyvyttömyyseläkkeitä — Invaliditetspensioner .	18 709
Sairauseläkkeitä — Sjukpensioner	9 277
Vanhuuseläkkeitä — Ålderdomspensioner	21 615
Vanhuudentukia — Ålderdomsstöd	7 121
Yhteensä — Inalles	56 722

Pensioner har under åren 1963—66 beviljats enligt följande.

1963	1964	1965	1966
18 709	15 014	13 244	16 544
9 277	7 693	4 709	6 745
21 615	21 339	22 179	22 277
7 121	7 290	7 060	8 032
56 722	51 336	47 192	53 598

V:n 1966 aikana käytettiin kansaneläkelain mukaisiin eläkkeisiin 847.4 milj. mk ja muihin etuuksiin 7.3 milj. mk eli kansaneläkelain mukaisten etuuksien suorittamiseen yhteensä 854.7 milj. mk. V. 1965 eläkemenot olivat 675.7 milj. mk, joten ne kasvoivat 26.5 %.

Kertomusvuonna toteutettiin indeksikorotus toukokuun alusta lukien maaliskuun indeksipisteluvun noustua 182:een. Edellinen korotus oli tapahtunut 1.12. 1964.

Vanhuuseläkkeensaajien keskimääräinen eläke oli v:n 1966 lopussa 1 370 mk, työkyvyttömyyseläkkeensaajien 1 473 mk. Keskimääräinen vanhuudentuki, johon kuuluu vain eläkkeen tukiosa, oli 948 mk. Kaikkien eläkkeensaajien keskimääräinen vuotuinen eläke oli 1 372 mk ja kaikkien tukiosansaajien, vanhuudentuet mukaan luettuina, 1 580 mk.

Hautausavustusta myönnettiin 11 274 tapauksessa ja suoritettujen hautausavustusten yhteismäärä oli 6.0 milj. mk.

Sairausvakuutus

Sairausvakuutuslaki, joka on annettu 4. 7. 1963, tuli voimaan vakuutusmaksujen osalta 1. 4. ja etuuksien osalta 1. 9. 1964. V. 1966 tehtyjen muutosten tarkoituksena oli lähinnä saattaa korvausmenettely yksinkertaisemmaksi ja joustavammaksi.

Sairausvakuutuslain mukainen vakuutusturva jakautuu kahteen pääryhmään, joista toinen koskee sairaanhoidon sekä raskaus- ja synnytyskustannusten korvaamista sekä toinen työkyvyttömyyden perusteella suoritettavaa päivärahaa ja synnytyksen perusteella maksettavaa äitiysrahaa. Kummankin ryhmän kohdalla on noudatettu osakorvauksen periaatetta. Sen lisäksi on

Under år 1966 användes 847.4 milj. mk till pensioner och 7.3 milj. mk till andra förmåner i enlighet med folkpensionslagen eller sammanlagt 854.7 milj. mk till erläggande av i folkpensionslagen stadgade förmåner. År 1965 uppgick pensionsutgifterna till 675.7 milj. mk och växte således med 26.5 %.

Under berättelseåret verkställdes indexförhöjning räknat från början av maj, efter det indexpoängtalet för mars stigit till 182. Föregående höjning hade skett 1. 12. 1964.

Den genomsnittliga pensionen för ålderdomspensionstagarna var i slutet av år 1966 1 370 mk per år, för invaliditetspensionstagarna 1 473 mk. Ålderdomsstödet, som endast omfattar pensionens understödsdel, uppgick i medeltal till 948 mk. Den genomsnittliga årliga pensionen för samtliga pensionstagare var 1 372 mk och för samtliga understödsdelstagare, inklusive ålderdomsstöden, 1 580 mk.

Begravningsbidrag beviljades i 11 274 fall och de utbetalade begravningsunderstöden utgjorde sammanlagt 6.0 milj. mk.

Sjukförsäkringen

Sjukförsäkringslagen av den 4. 7. 1963 trädde beträffande försäkringspremierna och -avgifterna i kraft den 1. 4. och beträffande förmånerna den 1. 9. 1964. Avsikten med ändringarna år 1966 var närmast att göra ersättningsförfarandet enklare och smidigare.

Det i sjukförsäkringslagen avsedda försäkringsskyddet uppdelas i två huvudgrupper, av vilka den ena gäller ersättande av kostnader för sjukvård samt för havandeskap och barnsbörd och den andra dagpenning på grund av arbetsoförmåga och moderskapspenning vid barnsbörd. Beträffande de båda grupperna har delersättningsprincipen tillämpats. Dessutom har vid er-

sairaanhoidon sekä raskaus- ja synnytyskustannusten korvaamisessa noudatettu tarpeellisuusperiaatetta.

Mainitussa laissa määritellään tarkemmin, mitä vakuutus korvaa. Sitä on selostettu myös vuoden 1964 vuosikirjassa.

Maksetut korvaukset. Seuraavana esitetystä taulukosta käy selville sairausvakuutuslain mukaisten korvausten kokonaismäärät ja suorituskertojen lukuisuus etuusryhmittäin. Kuten taulukosta ilmenee, on työpaikkakassojen maksama osuus korvauksista 10.1 milj. mk eli 5.5 %. Mitä tulee eri etuusryhmiin, maksettiin markkamääräisesti eniten korvauksia päivärahoina, joiden osuus suoritusten kokonaismäärästä oli 45.8 %. Toinen merkittävä ryhmä oli lääkekorvaukset, 27.0 %. Viimeksimainitussa etuusryhmässä oli suoritusten lukumäärä ylivoimaisesti suurin eli n. 67.4 % korvauskertojen yhteismäärästä.

sättandet av kostnader för sjukvård samt för havandeskap och barnsbörd behovsprincipen tillämpats.

I den omnämnda lagen preciseras närmare, vad försäkringen ersätter. För denna har redogjorts även i 1964 års årsbok.

Utbetalda ersättningar. I följande tabell redogörs för de i stöd av sjukförsäkringslagen erlagda ersättningsarnas totalbelopp och antalet utbetalningar efter förmånsgrupper. Såsom av tabellen framgår, utgör arbetsplatskassornas andel i ersättningarna 10.1 milj. mk eller 5.5 %. I fråga om skilda förmånsgrupper erlades det största penningbeloppet i dagpenningar, vars andel i utbetalningarnas totalbelopp var 45.8 %. En annan betydande grupp var läkemedel, 27.0 %. I den sistnämnda förmånsgruppen var utbetalningarnas antal överlägset störst eller ca 67.4 % av ersättningsarnas totalantal.

	Suoritukset, 1 000 mk	Luku, 1 000 kpl					
	Utbetalningar, 1 000 mk	Antal, 1 000 st					
	Sairausvakuutus- toimistot Sjukförsäkrings- byråerna	Työpaikkakassat Arbetsplats- kassorna	Yhteensä Inalles	Sairausvakuutus- toimistot Sjukförsäkrings- byråerna	Työpaikkakassat Arbetsplats- kassorna	Yhteensä Inalles	Suoritukset keskim. mk Utbetalningar i medeltal mk
Päivärahat — Dagpenningar	78 034.2	6 173.0	84 207.2	709.4	41.7	751.1	112.1
Äitiysrahat — Moderskapspenningar	23 888.3	932.2	24 820.5	213.4	6.9	220.3	112.7
Lääkkeet — Läkemedel	47 661.1	1 915.0	49 576.1	3 993.7	231.0	4 224.7	11.7
Niistä: kok. korvatut — Därav:							
helt ersatta	12 362.9	222.4	12 585.3	613.6	10.2	623.8	20.2
Matkakulut — Reseersättningar	12 209.8	183.3	12 393.1	393.1	11.7	404.8	30.6
Tutkimus ja hoito — Undersökning och behandling	11 994.4	865.2	12 859.6	620.7	47.8	668.5	19.2
Yhteensä — Summa	173 787.8	10 068.7	183 856.5	5 930.3	339.1	6 269.4	29.3

Sairauksien ehkäiseminen ja vakuutettujen kuntouttaminen. Kansaneläkelain mukainen kuntoutustoiminta kohdistui kertomusvuonnakin pääosiltaan reumasairaiden lääkinnälliseen kuntoutukseen Reumasäätien sairaalassa sekä eräiden selkäsairauksien ja luuniveltuberkuloosin hoitoon Invaliidisäätien sairaalassa. Lisäksi kansaneläkelaitos valitsi sopimuksesta potilaita valtion ja eräiden kuntien sairaansijoille. Kertomusvuonna lähetettiin eläkelaitoksen toimesta sairaaloihin hoitoon 1 129 vakuutettua.

Sjukdomars förebyggande och rehabilitering av de försäkrade. Den i folkpensionslagen stadgade rehabiliteringsverksamheten inriktade sig under berättelseåret fortfarande i huvudsak på medicinsk rehabilitering av personer behäftade med ledgångsreumatism & Reumastiftelsens sjukhus och på behandling av vissa ryggsjukdomar samt ben- och ledtuberkulos & Invalidstiftelsens sjukhus. Därtill utsåg folkpensionsanstalten enligt avtal patienter till statens och vissa kommuners sjukplatser. Under berättelseåret remitterades på åtgärd av pensionsanstalten 1 129 försäkrade tillsjukhus för vård.

Ammattikoulutusta koskevaa ohjausta ja neuvontaa jatkettiin entiseen tapaan. Tässä tarkoituksessa tutkittiin n. 2 600 alle 35-vuotiaan eläkkeenhakijan mahdollisuudet kuntoutukseen. Heistä noin 150:lle annettiin ohjeita ammattikoulutuksen tai muun ammatillisen kuntoutuksen vireillepanemiseksi. Kansaneläkelain mukaiseen kuntoutukseen käytettiin kertomusvuonna varoja 0.98 milj. mk.

Sairausvakuutuslain mukaan on sairausvakuutusrahaston varoista käytettävä vuosittain määrä, joka vastaa 2 % vakuutettujen sairausvakuutusmaksuina kertyneestä määrästä, sairauksien ehkäisemistä ja vakuutettujen kuntouttamista tarkoitettavaan toimintaan. V. 1966 myönnettiin sairauksien ehkäisemistä ja kuntouttamista tarkoitettavaan toimintaan yhteensä 1.76 milj. mk.

Väestössä piilevien sairauksien löytämiseksi aloitettiin autoklinikkatoiminta 2. 2. 1966.

Sairausvakuutuslakia muutettiin 1. 2. 1966 voimaantulleella lailla siten, että kansaneläkelaitos voi suorittaa korvausta myös yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijoille järjestetyn terveydenhoidon kustannuksista. Kertomusvuoden aikana maksettiin Ylioppilaiden Terveydenhoitosäätiölle edellä mainitusta toiminnasta aiheutuvia kustannuksia varten yhteensä 77 870 markkaa.

Sairausvakuutusalueiden kuntoutussihteerit ovat tilastoineet sairausvakuutustoimistojen ja työpaikkakassojen lähettämät ilmoitukset vähintään sadan päivän ajan päivärahaa saaneista vakuutetuista. Näitä ilmoituksia saapui kertomusvuonna sairausvakuutustoimistoista 27 574 kpl ja työpaikkakassoista 834 kpl eli yhteensä 28 408 kpl.

Rådgivning och upplysning i yrkesutbildningsangelägenheter meddelades fortfarande. I detta syfte undersöktes möjligheterna för rehabilitering beträffande ca 2 600 pensionssökande under 35 år. Till omkring 150 av dessa gavs anvisningar om sökande av yrkesutbildning eller annan arbetsvård. För i folkpensionslagen avsedd rehabilitering användes under berättelseåret 0.98 milj. mk.

Enligt sjukförsäkringslagen skall av sjukförsäkringsfondens medel årligen ett belopp, som motsvarar 2 % av det i form av de försäkrades sjukförsäkringspremier influtna beloppet, användas för verksamhet för sjukdomars förebyggande och rehabilitering av de försäkrade. År 1966 beviljades sammanlagt 1.76 milj. mk för verksamhet, som avser sjukdomars förebyggande och rehabilitering.

För uppdagandet av latent sjukdomar hos befolkningen inleddes bilklivverksamhet 2. 2. 1966.

Sjukförsäkringslagen ändrades medelst en lag, som trädde i kraft 1. 2. 1966, sålunda, att folkpensionsanstalten även kan utgiva ersättning för kostnader för hälsovård, som beredes studerandena vid universitet och högskolor. Under berättelseåret utbetalades till Studenternas Hälsovårdsstiftelse sammanlagt 77 870 mark för kostnader för ovannämnd verksamhet.

Sjukförsäkringskretsarnas rehabiliteringssekreterare har fört statistik över de av sjukförsäkringsbyråerna och arbetsplatskassorna insända anmälningarna rörande försäkrade, vilka uppburet dagpenning minst hundra dagar. Under berättelseåret inkom från sjukförsäkringsbyråerna 27 574 och från arbetsplatskassorna 834 dylika anmälningar eller sammanlagt 28 408 anmälningar.

Contents and summaries

Contents

<i>Text</i>	<i>Page</i>	<i>Text</i>	<i>Page</i>
I. Organization of welfare work and welfare institutions	5	Housing subsidies for families with children and family dwelling allowances	96
II. Social assistance	8	Grants in aid for vocational training	98
III. Child welfare		Care of the disabled	99
Kindergartens	21	Aid to the disabled	102
Communal child welfare	23	Aid to convalescents	103
Children's homes	36	Military allowances	103
School homes (approved schools)	40	National pension insurance	105
Activity of children's guardians	42	Health insurance	107
Prepayments of Maintenance	47		
IV. Communal homemakers	49	<i>Tables</i>	
V. Institutions for mentally subnormal	53	I. Organization of communal social welfare work and institutions under social welfare boards	3
VI. Treatment of vagrants and care of alcoholics and drug addicts	58	II. Public assistance, relief cases and recipients of relief	4
Institutions for the treatment of alcoholics and drug addicts	67	III. Different forms of social assistance	6
Workhouses	70	IV. Children in child welfare	7
VII. Expenditure on communal social welfare work	72	V. Persons in institutions under social welfare boards	8
VIII. Social allowances		VI. Grants in aid and allowances disbursed from State funds	9
Maternity allowances	86	VII. Expenditure on communal social welfare	10
Child allowances	87	VIII. Communal social welfare income	14
Family allowances	90	IX. Income and expenditure of communal homes	16
Special child allowances	93	X. Income and expenditure of communal children's homes	18

Summaries

Organization of social welfare work and welfare institutions. For legally-prescribed Social Welfare Work Finland was divided in 1966 into 544 Social Welfare communities. In 529 communes a special Social Welfare Board acts as the central agency. The Board can be divided into sections for different branches. Three cities have, in addition, a special Child Welfare Board. The number of Communal Homes is 401. 318 Communal Homes have a separate department for the chronically ill and 59 Homes a department for the mentally ill. The number of communal Children's Homes was 133 in all, owned by 82 communes; 2 cities have communal School Homes. (Approved Schools).

Social assistance. In 1966 the number of relief cases in the whole country, *not including those in communal homes and mental hospitals*, was 113 622, 25.7 % of which were men living alone, 39.9 % women living alone and 34.4 % married couples. In addition, 118 children received aid under their own name. 39 855 or 35.1 % of the total number of relief cases consisted of families with children. 9.7 % of these had only one child to support, 8.2 % two children, 5.9 % three, and 11.3 % at least four or more children. In addition the number of relief cases in communal homes and mental hospitals was 43 040. As relief was given total to 200 045 persons over fifteen (the figure includes wives and husbands of recipients), 117 256 children in families receiving aid, and 118 children without families, the total number of persons affected by social assistance was 317 419 or 6.8 % of the registered population, and excluding relief-cases in communal homes and mental hospitals 267 708 or 5.8 % of the population.

47.8 % of the total number of cases occurred in urban communes and 52.2 % in rural districts. In 54.0 % of the cases the recipient of aid or the breadwinner of the family received pension from the National Pension Institute in addition to public assistance.

A total of 88 600 persons were in institutions, 275 were placed in private homes and 71 170 were given home relief only. 39 039 persons were cared for in communal homes.

The age of those living alone and of the breadwinners, not including relief cases in communal homes and mental hospitals, varied as follows: 16—19 years of age 5.6 %, 20—39 years 26.8 %, 40—59 years 36.6 %, 60—64 years 8.7 %, 65 years of age and over 22.1 %.

Kindergartens. The number of kindergartens receiving state aid was in 1966 319 in all, 233 of them maintained by local authorities and 86 by private associations. 294 of them were situated in urban communes and only 25 in rural districts. The total of places was 19 974 and the number of children 20 324 on September 15, 1966. Most kindergartens, 64.3 %, had both a half-day section and a whole-day section. 27.6 % had only a half-day section and 8.1 % only a whole-day section. The total number of places in half-day sections was 14 638 and in whole-day sections 6 238.

The total of the teachers was 1 073; 94.8 % or 1 017 of them had the required competence.

Communal child welfare. Children subject to measures under the Child Welfare Act are divided into two groups: neglected children, i. e. those whose parents are deceased or have deserted them or cannot take care of them, and children under protective supervision, i.e. those subject to measures because of misconduct. The measures are either preventive, or the Social Welfare Board takes the child in charge.

Preventive measures had been taken in regard to 462 neglected children and 5 729 children under protective supervision. Parents of 71 neglected children had been given a warning, and a supervisor had been appointed for 391 children. A warning had been issued to 4 482 children under protective supervision for offences against the law or against school regulations, for vagrancy, or inebriation, while 1 247 had been placed under probation.

The total number of children taken charge of in 1966 was 14 806, of whom 13 036 or 88.0 % were neglected and 1 770 or 12.0 % under protective supervision. The majority of the children in both categories were boys, 54.5 % and 69.5 % respectively, the girls making up 45.5 % and 30.5 % of the total.

Of all the neglected children 2 505 or 9.2 % were taken charge of in 1966; the corresponding figures for children under protective supervision was 510 or 28.8 %. Institutions, mainly children's homes, had care of 6 589 and private fosterhomes of 6 447 neglected children. Only 153 of the children under protective supervision were in private fosterhomes, while 1 617 were placed in institutions. Communal children's homes took care of 4 776 and communal juvenile homes of 77 children.

The age distribution of the neglected children was as follows: under 2 years of age 8.9 %, 2—6 years 22.3 %, 7—15 years 56.5 %, 16 years of age and over 12.3 %. Those under protective supervision were usually older: 7—15 years old 45.7 %, 16—17 38.9 %, 18 and over 15.4 %.

Most of the neglected children were taken charge of after they had lost their natural supporter. 7.9 % were father- or motherless or orphans, and 8.9 % had been deserted by their father, mother, or both. Only 11.6 % had been taken charge of because they suffered from illness or some other deficiency. In 23.1 % of the cases the parents were incapable of taking care of their children because of illness, reduced capacity for work, unemployment or lack of time owing to work, but 30.0 % of the total number of children were without home care as a consequence of the parents' negligence, alcoholism, vagrancy, cruelty or other shortcoming. 13.6 % had been taken charge of on the ground of deficient housing.

Children under protective supervision were taken charge of because of delinquency in 50.9 % of the cases; 17.6 % had failed to go to school or offended against school regulations. For 19.2 % of these children the cause was vagrancy and for 6.5 % inebriation.

Children's homes. At the end of December 1966 there were 212 children's homes, 128 of them owned by the local authorities and 84 by private organizations.

A total of 4 503 children were cared for in them. These were distributed by types of children's homes as follows: ordinary children's homes 1 752,

ordinary and infants' department 948, homes for infants 325, reception homes 371, family group homes 88, homes for mothers and children 137, reception homes for special education 112, homes for young persons 269, homes for problem children 198, homes for the mentally retarded 140, homes for cripples 73 and homes for tuberculous children 90.

The total of the nursing staff at the children's homes was 1 236, which makes an average of 3.6 children per member of the nursing staff. 60.7 % of the staff had attended an educational institute or taken a course in children's nursing. The number of trainees and pupils amounted to 410 and that of the domestic staff to 725 or on the average one person per 6.2 children.

The nursing staff was relatively most numerous at the reception homes: 1 nurse per 2.1 children. The ratio was 2.4 in homes for tuberculous children, 2.6 in infants' homes. The nursing staff: children ratio was smallest in homes for young persons (4.9).

52 % of the children were of school age, under 16 years. Those under 1 year of age accounted for 12 % and all children under school age (7 years) for 26 %. Complete orphans accounted for 3 %, one of the parents was dead in 12 % and the parents were separated or divorced in 24 % of the cases. 36 % of the children were born out of wedlock.

School homes (Approved schools). A total of 18 school homes were in operation in 1966. Of them 12 were State-owned, 2 were owned by the local authorities and 4 by private bodies. The State-owned school homes had 591 beds, those of local authorities 76 and those of private establishments 225, making a total of 892 beds. A total of 1 442 pupils were on the books at the beginning of 1966, 1 371 at the end of the year.

Of the total of 1 739 school homes pupils during the year, 83.8 % were legitimate and 16.2 % born out of wedlock, 66.1 % came from towns, 15.8 % from other centres of population and 17.8 % from rural districts.

Before entering the school home 22.9 % had completed the elementary school syllabus, 37.9 % had interrupted their school attendance and 0.3 % had attended no school at all. The majority, 38.9 %, had attended school regularly before admission to the institution.

Of children arriving at school homes during 1966, 64.3 % were aged 13—15 and 9.8 % were

9—12 years old, 24.5 % were 16—17 years of age and the percentage of children over 17 was 1.4.

Activity of children's guardians. According to the reports for 1966 sent to the Bureau of Social Research by the guardians of children born out of wedlock, there were 34 650 children listed at the end of the year in the registers kept by the guardians. In 1966 3 031 children were entered and 3 482 struck off. The reduction was mainly children attaining 17 years of age. For the majority of the children, 74.0 %, maintenance had been settled. In 1966 the liability for maintenance was settled in 2 079 cases, 72.6 % of them by agreement and 27.4 % in the courts. The maintenances have been recovered through children's guardians amounted to 9.01 million marks. In addition Social Welfare Boards have recovered 1.43 million marks of maintenances to children born out of wedlock and have made prepayment of maintenance for 2.98 million marks.

Prepayments of maintenance. Under the act which entered into force on January 1, 1964, prepayment of maintenance may be made from public funds for a child whose maintenance payment has been neglected within the prescribed time by the person liable to pay maintenance. The prepayment decision is made by the Social Welfare Board which also collects the maintenance due to a child who has been prepaid and the reimbursement for the prepayment. If it proves impossible to collect the reimbursement, the State meets 75 per cent of the cost and the remainder is the responsibility of the local authorities who sanctioned the prepayment.

The prepayment is limited to 40 marks per month.

In 1966 prepayment of maintenance was made to 31 937 children to a total of 10.47 million marks. Social Welfare Boards succeeded in recovering 2.01 million marks of the prepayments and maintenance for the subsistence of children to a total of 4.24 million marks.

Communal homemakers. The Act on Communal Homemakers became effective in 1951. In the same year, communal homemakers' posts were established in 256 communes. In 1966 they existed in 511 communes, totalling 1 809. The

majority of the communes had only one communal homemaker, 136 communes had 2 and 232 communes 3 or more.

In 1966 the total number of the families receiving home help was 52 415, of whom 14.7 % were aged persons living alone. Visits of homemakers to these families totalled 213 866, of which 86 774 cases were visits to aged persons living alone. 13.6 % of the families receiving home help consisted of 2 persons, 9.6 % consisted of 3—4, 21.7 % of 5—7 and 10.2 % of a minimum of 8 persons.

The expenditure on communal homemakers totalled 13.47 million marks in 1966. State subsidies and remuneration for the services of the homemakers in the country as a whole totalled 7.58 million marks, and the local authorities contributed 5.89 million marks.

Institutions for the mentally subnormal. Of the 18 institutions for the care of the mentally defective in the country, the State owns 4, the city of Helsinki 1 and the association of rural communes and private bodies 13. The number of patients in these institutions was 2 796 at the beginning of 1966 and 2 959 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 2 959, 3.6 % were under 5 years of age, 12.6 % were aged 5—9, 27.7 % were 10—14, 26.3 % were 15—19 and 29.8 % older.

Female patients totalled 41.0 % and male 59.0 %. Grouped by the degree of mental deficiency, 1 299 (44 %) were idiots, 854 (29 %) imbeciles and 440 (15 %) debiles.

Of the 826 discharged during the year 40 were discharged dead.

Of the 28 day nurseries for the care of the mentally deficient 11 were owned by the local authorities and 17 by private associations. All were situated in urban communes, 4 of them in the city of Helsinki. The number of patients in these establishments was 612 at the beginning of 1966 and 708 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 708, 1.0 % were under 5 years of age, 16.9 % were aged 5—9, 34.9 % were 10—14, 28.0 % were 15—19 and 19.2 % older.

Female patients totalled 46.0 % and male 54.0 %. Grouped by the degree of mental deficiency, 57 (8 %) were idiots, 376 (53 %) imbeciles and 241 (34 %) debiles.

Treatment of vagrants. In 1966 the number of persons held under the Vagrancy Law was 1 318, of whom 93.6 % lived in urban communes and only 6.4 % in rural communes. 61.6 % of the vagrants were women and 38.4 % men. 33.7 % were under 25 years of age. 36.3 % were 25—39 years and 30.0 % over 40 years.

The reasons for the treatment were quite different for men and women. Most of the men placed under treatment as vagrants, had refused to work, 50.4 %, or were merely tramps, 10.5 %. The majority of the women, 46.2 %, on the other hand, were counted as vagrants because of prostitution; 31.9 % had refused to work and 16.0 % had been addicted to vagrancy.

Of the measures taken with vagrants, a warning was issued to 20.9 % and 38.2 % were placed under supervision. 11.8 % were sent to a workhouse and 1.4 % were given hard labour. 23.1 % were placed under supervision after their release from institutions.

Care of alcoholics and drug addicts. The new Act on Care of Alcoholics and Drug Addicts comprises not only persons misusing alcohol but also misusers of medicaments and other intoxicating substances. The Act comprises also persons under 25 years supervised for temperance.

The number of persons in care of alcoholics and drug addicts in 1966 was 15 455, 96.3 % of whom were men. Of this number 77.4 % were urban dwellers and 22.6 % rural dwellers. The number of persons misusing alcohol was 15 397 and that of misusers of only medicaments and other intoxicating substances 58. Occasional misusers between the ages of 18 and 24 were 4 859 or 31.4 % of all, and persons in care as chronic misusers were 10 596 or 68.6 % of all. The percentage of young chronic misusers, i. e. those under 25 years, was only 6.6 %, that of persons of 25—39 years 39.7 % and over 40 years 53.7 %.

Persons addicted to alcoholic or other intoxicating substances were usually placed under care after having been detained not less than three times within a year for drunkenness, or for causing damage and creating a disturbance. The former group comprised 39.7 % and the latter 23.0 % of all chronic misusers.

Instruction and guidance was issued to 39.5 % of chronic misusers, 24.7 % were under temperance supervision, 26.9 % were ordered to homes

of alcoholics and drug addicts and into hospitals or other institutions, and 8.9 % were placed under supervision after their release from institutions. — Instruction and guidance was issued to 93.2 % of occasional, young misusers and 6.8 % were under temperance supervision.

Persons cared for in homes for alcoholics and drug addicts. During 1966 the total number of homes for alcoholics and drug addicts in Finland was 9; 3 of them were owned by the State, 3 by private organizations, 2 by local authorities' confederations and 1 by the Capital. A total of 2 623 inmates were registered in these homes in the course of 1966, a part of them, however, were away from the homes for a short period of the time. The treatmentdays of the persons cared for totalled 167 859, averaging about 64 days per inmate. Of the persons who entered the homes in 1966 67 % had been admitted on request, 3 % were dangerous and 30 % were admitted by order of the administrative district governor.

Workhouses. In 1966 there were 9 workhouses, 7 of which were owned jointly by several communes, 1 by the city of Helsinki and 1 by the State. The number of inmates in these workhouses was 2 411, 87.9 % of whom were men and 12.1 % women. Of all inmates 14.1 % were vagrants, 57.8 % persons sent to workhouses under the Law on Responsibility for Support of Children and 28.1 % public assistance inmates.

The total number of days of care was 213 475, of which vagrants accounted for 17.6 %, public assistance recipients for 26.4 % and persons who had neglected to support their children for 56.0 %.

The costs of social welfare. Social welfare expenditure in 1966 amounted to 329.99 million marks, of which 197.27 million was spent by urban communes and 132.71 million by rural communes. 65.4 % of the total welfare expenditure was disbursed on public assistance. Child welfare costs amounted to 20.7 % of the total. Administrative expenses accounted for 10.3 %, the care of vagrants and alcoholics and drug addicts for 0.2 %.

Maternity allowances. Maternity allowances were paid during 1966 to 72 723 mothers for 73 580 children. The allowance, according to the law, was 50 marks for each new-born child. Of the total maternity allowances paid, 3.68 million marks, 65.2 % was disbursed in the form of baby's outfits and 34.8 % in cash or in other forms.

Child allowances. According to the Child Allowance Act of July 22, 1948, the State pays a quarterly child allowance for every child under 16 years of age who is a Finnish citizen resident in Finland. The allowance rate for each child per month was in 1966 15.50 marks for the first child; 18.33 marks for the second and 22 marks for the third and every following child. The number of families receiving child allowances in 1966 totalled 635 312, and the total number of children entitled to child allowance in these families was 1 301 062, or 28.3 % of Finland's population. Of the families in question, 42.2 % had only one child under 16, 31.2 % had two children, 15.0 % three, 6.5 % four and 5.2 % at least five children entitled to the allowance. The total amount paid in child allowances in 1966 was 285.51 million marks.

Family allowances. On the strength of the Family Allowance Act passed on April 30, 1943, and subsequently amended several times, family allowances from State funds were granted in 1966 to 61 409 families with a total of 287 630 children under 16 years, or under 20 and still continuing their education or incapable of work; family allowances were paid for 132 285 of these children. The amount of the family allowance earlier varied between 50 and 60 marks from the beginning of 1964, depending on the cost of living rating of the locality. The total of State funds expended on family allowances was 7.58 million marks. The majority of this total was paid to the families in kind.

Special child allowances. The Act on Special Child Allowances entered into force on April 1, 1961. It foresees a special child allowance from State funds for children who need special economic support for their subsistence, care and education.

The number of children receiving special child allowances in 1966 was 75 636 or 5.8 % of children receiving child allowances. The number of recipients was 40 830. Of children receiving

special child allowances 42.9 % had a mother or father who received national pension, and 43.6 % were orphans and children who had lost one parent and the surviving parent had not remarried. The special child allowance may be paid for a child born out of wedlock if the person liable for her/his maintenance has died without leaving the funds to meet this obligation or if it has not been possible to enforce the payment of maintenance for the child, in 1966 3.3 of all.

A special child allowance is also paid for a child cared for in a private home, a child who, because of physical or mental retardation, a disease or trauma, is permanently so helpless as to require constant supervision and care, in 1966 10.2 % of all.

The special child allowance for an orphan or helpless child is 336 marks per year and for other children 168 marks. The special child allowance is paid up to the age of 16, except that for a child continuing his/her schooling or studies it is paid up to the age of 20.

The granting of special child allowance presupposes in general that the number of tax assessment units of the child and his/her parents does not rise above the limit fixed by the Government. The total amount paid in special child allowances in 1966 was 14.36 million marks.

Housing subsidies for families with children and family dwelling allowances. The new Act on Housing Subsidies for Families with Children came into effect at the beginning of 1962.

According to the statistics for the year 1966, without the subsidies families would have paid 39.4 % out of their total income in housing expenditure, but after the allotment of housing subsidies this expenditure was reduced to 23.1 %.

Housing subsidies under the new act were granted total to 11 271 families in 1966. The average amount of the housing subsidy was 117 marks and the average gross income of all members of the subsidized families 759 marks per month. Children under 16 in the subsidized families averaged 3.1. The average area of rooms in the flats was 65.2 sq.m., and dwelling density 1.4 persons per room.

Grants in aid for vocational training. Under the Act on Financial Assistance for Vocational Training, in force from the beginning of 1945,

grants, study loans, and sickness benefits are granted out of State funds for young persons of small means who require help with their vocational studies. A total of 3.85 million marks was given in 1966 as grants to 13 980 trainees and 1.80 million marks in the form of study loans to 6 603 trainees. The average amount of the study loans in that year was 273 marks and of the grants 275 marks.

Care of the disabled. Under the Act on Care of the Disabled, effective from 1947, a disabled person is given medical care, training and rehabilitation to improve his working ability and his chances of earning a living.

Medical care in 1966 was as follows: 2 449 disabled were given hospital treatment and 3 704 received a prosthesis, invalid's chair etc.

The training comprises basic and trades training and also economic assistance for general education. In 1966 basic training was given to 60 disabled and 680 received trades training. A grant-in-aid for general education was awarded in 1966 to 33 disabled and a study grant to 36 disabled.

Rehabilitation includes, in addition to procuring work for the disabled through a labour exchange or placing him in work by other means, financial assistance to the disabled in the pursuit of his trade or occupation. In 1966 grants-in-aid were given to 132 disabled and 96 disabled were given a loan.

The loans granted to the disabled, totalled 112 000 marks in 1966.

Aid to the disabled. The Act on Aid to the Disabled entered into force at the beginning of 1952. Under it, a blind person unable to orientate in a place unknown to him is paid at the last quarter of 1966 456 marks; other disabled persons with a working capacity reduced by at least two-thirds, receive 315 marks, and a disabled person less than two-thirds but at least half incapacitated for work receives 228 marks.

In 1966 aid was granted to 1 449 disabled, the total sum paid out being 14.61 million marks. At the end of 1966 recipients of aid to the disabled totalled 10 254.

Aid to convalescents. At the beginning of the 'fifties' some communes began on their own initiative to distribute so-called convalescence

payments to persons of no means or small means discharged from tuberculosis sanatoria. The purpose of this relief was to ensure better economic conditions for the convalescents so that they could use their period of convalescence for rest and rehabilitation.

379 communes, i.e. 69.7 % of all communes in the country, distributed convalescence payments in 1966. 343 communes gave convalescence payments only to TB patients and 30 communes to both TB and other patients. Convalescence payments were made in 1966 to a total of 2 288 TB patients, 52 rheumatic patients and 63 other patients, the total sum being 619 000 marks.

Military allowances. The Act on Military Allowances in its present form took effect on October 1, 1948. Under it, military allowances are distributed out of State funds to ensure the subsistence and care of a conscript's relatives without means if his military service reduces their possibilities of making a living.

Military allowances were granted in 1966 to 5 190 persons, totalling 5.04 million marks.

Of the allowances granted in 1966, 2 500 or 48.2 % were paid to wives and 2 690, 51.8 % to other relatives.

50 communes have reported that no military allowances were paid by them in 1966.

National Pension Institute. At the end of 1966 the number of national pension beneficiaries was 541 000 in all, i.e. 16 500 persons more than in the previous year. The yearly average of pensions was at the end of the year 1 370 marks and the total of pensions paid during the year amounted to 854.7 million marks.

Of all the beneficiaries 383 600 persons received old-age pension, 130 100 invalidity pension and 5 300 persons invalidity pension granted for a fixed time (sickness pension until Sept. 1, 1964). Besides, old-age supports to a single female of 60—64 was paid to 27 300 persons. The number of beneficiaries in receipt of basic pension only was 119 900 and the number of those in receipt generally of both basic and assistance pension 421 100. The average pension of all beneficiaries amounted to 1 372 marks and that of support pension recipients to 1 580 marks.

In addition to the pensions above funeral grants was paid in 11 274 cases totalling 6.0 million marks.

The Sickness Insurance Act, which was brought about on July 4, 1963, came into force as to insurance payments on April 1, 1964 and as to benefits on September 1, 1964. Payments under the Sickness Insurance Act totalled in 1966 183.86 million marks, of which the share paid by em-

ployee funds was 10.07 million marks (5.5 %). Daily allowances amounted to 84.21, reimbursements for medicines to 49.58, maternity allowances to 24.82, reimbursements for examination and treatment to 12.86, and reimbursements for travelling expenses to 12.39 million marks.

**Tauluissa olevien tekstien englanninkieliset
käännökset**

English translation of the table texts

	Sivu		Page
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3	I. Organization of social welfare in communes and institutions under social welfare boards	3
Lääni	3	County	3
Kaupungit, kauppalat — Maalaiskunnat	3	Towns, market towns — Rural communes	3
Huoltoyhdyksuntia, joissa oli erityinen sosiaalilautakunta	3	Welfare communities with a special board of social welfare	3
jakamaton — 2 tai us. -osastoinen	3	undivided — in 2 or more sections	3
sosiaalisihiteeri tai -johtaja	3	social secretary or director	3
kunnalliskoteja — kaikkiaan	3	communal homes — total	3
niissä osasto		with a separate department for	
mielisairaille — muille sairaille	3	the mentally ill — other sick persons	3
osuus yht. kunnalliskotiin	3	share in a communal home owned jointly by several communes	3
kunnallisia kodinhoitajia	3	communal homemakers	3
kuntien luku — virkojen luku	3	number of communes — number of homemakers	3
kunnallisia lastenkoteja	3	communal children's homes	3
II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat	4	II. Public assistance relief cases and recipients of relief	4
yksinäisiä miehiä	4	men living alone	4
lapsia huollettavana	4	with children to support	4
yksinäisiä naisia — aviopareja	4	women living alone — married couples	4
yksinäisiä lapsia	4	children without families	4
Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä	4	Recipients of aid and members of families receiving relief	4
Kunnalliskotitapaukset	5	Relief cases in communal homes	5
Mielisairaalatapaukset	5	Relief cases in mental hospitals	5
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	6	III. Different forms of social welfare	6
Laitoksissa olleet	6	Persons in institutions	6
Yksityiskotihoidossa olleet	6	Persons placed into private homes	6
Pääasiassa kotiaavustusta saaneet	6	Persons in receipt of home relief principally	6
IV. Lastensuojelulapset	7	IV. Children in child welfare	7
Varoitus- ja suojeluvälontatapaukset	7	Cases involving warning and protective supervision	7
Turvattomat	7	Neglected children	7
Suojelukasvatusta tarvitsevat	7	Children in need of reform training	7
Varoitettuja	7	Warned	7
Valvonnassa	7	Under supervision	7
Huostaanotetut lapset	7	Children taken in charge	7
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet	8	V. Persons in institutions under social welfare boards	8
Hoidettavia — hoitopäiviä	8	Total number of persons — days of care	8
VI. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä	9	VI. Grants in aid and allowances disbursed from State funds	9
Äitiysavustusten luku	9	Recipients of maternity benefit	9
Lapsilisää saaneita	9	Recipients of child allowance	9
perheitä — lapsia	9	families — children	9
Perhelisää saaneita	9	Recipients of family allowance	9
lisään oikeutettuja lapsia	9	children entitled to allowance	9
Erityislapsilisää saaneita	9	Recipients of special child allowance	9
Myönnettyjä sotilasavustuksia	9	Military allowances	9
VII. Kuntien sosiaalihuollon menot	10	VII. Expenditure on social welfare work in communes	10
Hallinto	10	Administration	10
Avohuolto	10	Outdoor welfare	10
Ehkäisevä huoltoapu	10	Preventive public assistance	10
Kotiaavustus, myös avohuollon sairaanhoito ja huoneistomenot	10	Home relief, including medical and housing expenses in outdoor welfare	10
Korvaukset muille kunnille	10	Compensation to other communes	10

	Sivu		Page
Työtuvat	10	<i>Workshops</i>	10
Muut menot, myös kuljetus ja hautaus	10	<i>Other costs, including transport and funeral</i>	10
Laitoshoito	10	<i>Institutional care</i>	10
omassa tai yhteisessä kunnalliskodissa	10	<i>in own or jointly-owned communal homes</i>	10
toisen kunnan kunnalliskodissa	11	<i>in communal homes of other communes</i>	11
mielisairaaloissa	11	<i>in mental hospitals</i>	11
yleis- ja muissa sairaaloissa, myös invalidi-, aistiviallis- yms. laitoksissa	11	<i>in general or other hospitals, including institutions for invalids, sensory defects etc.</i>	11
työlaitoksissa	11	<i>in workhouses</i>	11
muissa huoltolaitoksissa	11	<i>in other welfare institutions</i>	11
Osuudet työlaitosten käyttömenoihin	11	<i>Contribution to workhouse costs</i>	11
Vajaamielishuolto	11	<i>Care of the mentally retarded</i>	11
Lastensuojelu	12	<i>Child welfare</i>	12
Huostaanotettujen ammattiopetus	12	<i>Vocational training of children who are wards</i>	12
kesävirkestys	12	<i>summer holidays</i>	12
koulukodeissa	13	<i>in school homes</i>	13
yksityisissä lastenkodeissa	13	<i>in private children's homes</i>	13
Irtolaishuolto	13	<i>Care of vagrants</i>	13
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huolto	13	<i>Care of alcoholics and drug addicts</i>	13
Avustukset sosiaalihuollon alalla toimiville yhdistyksille	13	<i>Support to social assistance associations</i>	13
Osuudet kansaneläkkeiden tukiosakustannuk- sista	13	<i>Contribution to support part of national pension</i>	13
Kodinhoitotoimi	13	<i>Communal homemakers</i>	13
Toipilasrahat, vanhavaaraisten äitien kesä- virkestys ja vanhusten asumistuki	13	<i>Aid to convalescents, summer holidays for mothers in poor circumstances and housing subsidies for the aged</i>	13
VIII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	14	VIII. <i>Social welfare work income</i>	14
Maksut kuolinpesien jäämistöistä	14	<i>Payments on deceased's estates</i>	14
Huoltotoiminnan muut yleis tulot	14	<i>Other general income of social welfare</i>	14
Korvaukset	14	<i>Compensation from</i>	14
valtiolta huoltoapulain mukaan	14	<i>the State under the Public Assistance Act</i>	14
valtiolta sotasiirtolaisista	14	<i>the State for evacuees</i>	14
valtiolta muilla perusteilla	14	<i>the State on other grounds</i>	14
muilta kunnilta — yksityisiltä	14	<i>other communes — private persons</i>	14
Työtuvan tulot	14	<i>Income from workhouses</i>	14
Muut tulot, myös lahjoitukset ja rahastojen korot	14	<i>Other income, including donations and interest from funds</i>	14
Korvaukset valtiolta lastensuojelulain 39 §:n mukaan	15	<i>Compensation from the State under article 39 of the Child Protection Act</i>	15
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat	15	<i>Funds utilised by communes on social welfare work</i>	15
IX. Kunnalliskotien menot ja tulot	16	IX. <i>Income and expenditure of communal homes</i>	16
Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen	16	<i>Wages and salaries inclusive of social security premiums</i>	16
Huoneistomenot	16	<i>Housing costs</i>	16
Kaluston uusintahankinta ja kunnossapito	16	<i>Purchase and maintenance of furniture</i>	16
Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	16	<i>Medicines and medical supplies</i>	16
Ravintotarvikkeet	16	<i>Foodstuffs</i>	16
Vaatteiston uusintahankinta ja kunnossapito	16	<i>Purchase and maintenance of clothing</i>	16
Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu	16	<i>Cleaning materials and laundry</i>	16
Viihdytysmenot	16	<i>Recreation costs</i>	16
Kasvitarhan ja kotieläinten hoito	17	<i>Care of kitchen garden and domestic animals</i>	17
Kehoitusrahat	17	<i>Encouragement grants</i>	17
Hoidettavien työtarvikkeet	17	<i>Materials for the work done by residents</i>	17
Valtionapu	17	<i>State support</i>	17
Yhteisten kunnalliskotien osuus- ja hoito- maksut	17	<i>Payments for support and treatment to communal homes owned jointly by several communes</i>	17
Vastikkeet luontoissuorituksista	17	<i>Payments in kind to employees</i>	17
Hoidettavien työ	17	<i>Work done by residents</i>	17
X. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot	18	X. <i>Income and expenditure of communal children's homes</i>	18
Hoidettavien käyttöraha	19	<i>Money at residents' disposal</i>	19

TAULUJA—TABELLER

TABLES

1966

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset vuonna 1966 — Den kommunala socialvårdens organisation och socialnämnderna underlydande anstalter år 1966

Lääni — Län	Huoltoyhdyskuntia, joissa oli — Vårdsamhällen med											
	Huoltoyhdyskuntia Vårdsamhällen		erityinen sosiaali- lautakunta särskild social- nämnd		sosiaalisht. tai -johtaja socialsekr. eller -direktör	kunnalliskoteja kommunalhem			kunnallisia kodinhoitajia kommunala hemvårdarin- nor		kunnallisia lastenkoteja kommunala barnhem	
						kakkiaan inalles	niissä osasto med avdelning för		osuus yht. kunnalliskotiin andel i gemensamt kommunalhem	kuntien luku		kommu- ner
	miel- sairaille sinnessjuka	muille sairaille övriga sjuka										
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	46	27	18	35	43	1	36	3	45	320	12	
Kaupungit — Städer ¹⁾	13	5	8	12	13	—	13	—	13	225	5	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	33	22	10	23	30	1	23	3	32	95	7	
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	116	86	22	76	71	4	55	40	99	237	9	
Kaupungit — Städer ¹⁾	10	2	8	10	10	1	9	—	10	84	4	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	106	84	14	66	61	3	46	40	89	153	5	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	16	14	—	1	1	—	1	14	8	10	—	
Kaupunki — Stad	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	15	13	—	—	1	—	1	14	7	7	—	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	58	35	23	50	52	6	46	5	58	215	15	
Kaupungit — Städer ¹⁾	9	—	9	9	9	—	7	—	9	96	7	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	49	35	14	41	43	6	39	5	49	119	8	
<i>Kymen — Kymmene</i>	35	17	17	30	26	5	22	6	34	107	14	
Kaupungit — Städer ¹⁾	8	—	8	8	8	—	8	—	8	48	8	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	27	17	9	22	18	5	14	6	26	59	6	
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	30	18	12	29	29	10	20	—	30	100	7	
Kaupungit — Städer	4	—	4	4	4	—	2	—	4	22	2	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	26	18	8	25	25	10	18	—	26	78	5	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> ..	21	10	11	20	20	10	16	—	21	97	4	
Kaupunki — Stad ¹⁾	3	2	1	3	3	—	3	—	3	13	1	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	18	8	10	17	17	10	13	—	18	84	3	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	29	20	9	29	28	5	22	—	29	120	3	
Kaupungit — Städer	3	—	3	3	3	—	2	—	3	26	2	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	26	20	6	26	25	5	20	—	26	94	1	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finland</i> ..	34	25	9	29	27	4	22	6	34	114	6	
Kaupunki — Stad ¹⁾	3	—	3	3	3	—	3	—	3	24	2	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	31	25	6	26	24	4	19	6	31	90	4	
<i>Vaasan — Vasa</i>	78	58	17	52	47	4	37	28	72	159	4	
Kaupungit — Städer ¹⁾	9	3	6	6	9	—	7	—	9	46	3	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	69	55	11	46	38	4	30	28	63	113	1	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	56	36	20	42	42	9	33	9	56	211	3	
Kaupungit — Städer ¹⁾	4	—	4	4	4	1	3	—	4	40	1	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	52	36	16	38	38	8	30	9	52	171	2	
<i>Lapin — Lapplands</i>	25	17	8	20	15	1	8	5	25	119	5	
Kaupungit — Städer ¹⁾	4	1	3	4	4	—	3	—	4	24	3	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	21	16	5	16	11	1	5	5	21	95	2	
Koko maa — Hela landet	544	363	166	413	401	59	318	116	511	1 809	82	
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	71	14	57	67	70	2	60	—	71	651	38	
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	473	349	109	346	331	57	258	116	440	1 158	44	
V.—År 1965	545	365	165	405	397	66	315	116	509	1 736	81	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Näistä 60 kahden tai useamman kunnan yhteisiä kunnalliskoteja — Härav 60 gemensamma kommunalhem för tvenne eller flere kommuner

³⁾ Vrt. ²⁾ — Jfr. ²⁾

II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat vuonna 1966 — Socialhjälpens understödsfall och

Avustustapaukset jaettu kolmeen ryhmään: 1. huoltoapu ilman kunnalliskoti- ja mielisairaalatapauksia, 2. kunnalliskoti- Understödsfallen delade i tre grupper: 1. socialhjälp utan kommunalhems- och sinnessjukhusfall, 2. kommunalhemsfall och

L ä n i — L ä n	1. Huoltoaputapaukset — 1. Socialhjälpsfall											Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödsstagare och familjemedlemmar i de understödda familjerna			
	yksinäisiä miehiä ensamma män		yksinäisiä naisia ensamma kvinnor		aviopareja gifta par		yksinäisiä lapsia ensamma barn	Avustustapauksia yhteensä Understödsfall inalles	miehiä män	naisia kvinnor	lapsia barn	yhteensä summa			
	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn									
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	8 765	98	12 235	2 949	6 887	4 496	2	27 889	15 652	19 122	17 742	52 516			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	7 594	72	10 205	2 369	5 032	3 256	1	22 832	12 626	15 237	12 493	40 356			
Maalaisk. — Landsk.	1 171	26	2 030	580	1 855	1 240	1	5 057	3 026	3 885	5 249	12 160			
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	3 267	60	6 742	1 735	4 442	2 851	2	14 453	7 709	11 184	12 274	31 167			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 009	23	4 164	986	2 114	1 283	—	8 287	4 123	6 278	5 194	15 595			
Maalaisk. — Landsk.	1 258	37	2 578	749	2 328	1 568	2	6 166	3 586	4 906	7 080	15 572			
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	65	1	92	28	37	19	1	195	102	129	107	338			
Kaupunki — Stad	43	—	60	21	23	13	1	127	66	83	74	223			
Maalaisk. — Landsk.	22	1	32	7	14	6	—	68	36	46	33	115			
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	3 389	60	6 223	1 682	4 345	2 812	2	13 959	7 734	10 568	12 012	30 314			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 207	25	4 212	1 078	2 484	1 592	—	8 903	4 691	6 696	6 788	18 175			
Maalaisk. — Landsk.	1 182	35	2 011	604	1 861	1 220	2	5 056	3 043	3 872	5 224	12 139			
<i>Kymen — Kymmene</i>	2 068	30	2 828	759	2 241	1 401	5	7 142	4 309	5 069	5 795	15 173			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	1 308	19	1 960	517	1 327	810	4	4 599	2 635	3 287	3 269	9 191			
Maalaisk. — Landsk.	760	11	868	242	914	591	1	2 543	1 674	1 782	2 526	5 982			
<i>Mikkelin — S:t Michels</i> ...	1 525	39	1 916	591	2 157	1 482	3	5 601	3 682	4 073	6 344	14 099			
Kaupungit — Städer	500	11	690	222	554	398	1	1 745	1 054	1 244	1 669	3 967			
Maalaisk. — Landsk.	1 025	28	1 226	369	1 603	1 084	2	3 856	2 628	2 829	4 675	10 132			
<i>Pohjois-Karjalan. — Norra Karelen</i>	1 130	30	1 809	534	2 134	1 482	20	5 093	3 264	3 943	6 706	13 913			
Kaupunki — Stad ¹⁾	192	4	428	97	300	200	—	920	492	728	838	2 058			
Maalaisk. — Landsk.	938	26	1 381	437	1 834	1 282	20	4 173	2 772	3 215	5 868	11 855			
<i>Kuopion — Kuopio</i>	1 589	31	2 360	723	3 016	2 051	32	6 997	4 605	5 376	8 932	18 913			
Kaupungit — Städer	539	2	833	226	794	537	2	2 168	1 333	1 627	2 030	4 990			
Maalaisk. — Landsk.	1 050	29	1 527	497	2 222	1 514	30	4 829	3 272	3 749	6 902	13 923			
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finland</i>	1 432	40	2 190	750	2 497	1 811	13	6 132	3 929	4 687	8 006	16 622			
Kaupunki — Stad ¹⁾	465	3	752	232	695	476	2	1 914	1 160	1 447	1 910	4 517			
Maalaisk. — Landsk.	967	37	1 438	518	1 802	1 335	11	4 218	2 769	3 240	6 096	12 105			
<i>Vaasan — Vasa</i>	1 815	64	3 354	1 014	3 529	2 482	5	8 703	5 344	6 883	10 569	22 796			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	837	18	1 423	411	1 168	795	1	3 429	2 005	2 591	3 291	7 887			
Maalaisk. — Landsk.	978	46	1 931	603	2 361	1 687	4	5 274	3 339	4 292	7 278	14 909			
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	2 723	90	3 586	1 192	5 168	3 870	19	11 496	7 891	8 754	17 584	34 229			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	871	24	1 236	327	1 341	914	1	3 449	2 212	2 577	3 624	8 413			
Maalaisk. — Landsk.	1 852	66	2 350	865	3 827	2 956	18	8 047	5 679	6 177	13 960	25 816			
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 480	47	1 926	641	2 542	1 895	14	5 962	4 022	4 468	9 138	17 628			
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	618	10	1 111	250	847	457	2	2 578	1 465	1 958	2 038	5 461			
Maalaisk. — Landsk.	862	37	815	391	1 695	1 438	12	3 384	2 557	2 510	7 100	12 167			
Koko maa — Hela landet	29 248	590	45 261	12 598	38 995	26 652	118	113 622	68 243	84 256	115 209	267 708			
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	17 183	211	27 074	6 736	16 679	10 731	15	60 951	33 862	43 753	43 218	120 833			
Maalaisk. — Landsk.	12 065	379	18 187	5 862	22 316	15 921	103	52 671	34 381	40 503	71 991	146 875			
V. — År 1965	27 521	612	45 560	12 410	39 507	26 791	116	112 704	67 028	85 067	117 475	269 570			

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

understödstagare år 1966

tapaukset ja 3. mielisairaalatapaukset. V:sta 1965 lähtien on laskettu mukaan myös kunnalliskotien ns. itsemaksavat. Vrt. tekstiä siv. 8. 3. siunnessjukhusfall. Från och med år 1965 har medräknats även kommunalhemsens sk. självbetalande. Jfr. texten på sid. 8.

2. Kunnalliskötitapaukset — 2. Kommunalhemsfall

3. Mielisairaalatapaukset — 3. Siunnessjukhusfall

yksimäisiä ensamma ¹⁾	aviopareja gifta par ¹⁾	Avustustapauksia yhteensä Understödsfall inalles	näistä tapauksia, joilla lapsia huollettavana ¹⁾ diärav understödsfall med barn ¹⁾	Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödstagare och familjemedlemmar i de understödda familjerna				yksimäisiä ensamma ¹⁾	aviopareja gifta par ¹⁾	Avustustapauksia yhteensä Understödsfall inalles	näistä tapauksia, joilla lapsia huollettavana ¹⁾ diärav understödsfall med barn ¹⁾	Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödstagare och familjemedlemmar i de understödda familjerna			
				miehiä män ¹⁾	naisia kvinnor ¹⁾	lapsia barn	yhteensä summa					miehiä män ¹⁾	naisia kvinnor ¹⁾	lapsia barn	yhteensä summa
3 968	400	4 368	20	1 361	3 412	24	4 797	2 291	245	2 536	110	1 159	1 589	181	2 929
2 369	230	2 599	5	666	2 127	4	2 797	1 666	164	1 830	80	782	1 198	115	2 095
1 599	170	1 769	15	695	1 285	20	2 000	625	81	706	30	377	391	66	834
3 943	405	4 348	10	1 590	3 136	51	4 777	1 893	270	2 163	145	1 313	1 101	229	2 643
980	85	1 065	5	347	793	11	1 151	700	50	750	25	406	395	33	834
2 963	320	3 283	5	1 243	2 343	40	3 626	1 193	220	1 413	120	907	706	196	1 809
80	5	85	—	24	64	—	88	91	35	126	10	78	79	11	168
80	5	85	—	24	64	—	88	80	19	99	—	60	61	6	127
3 564	460	4 024	25	1 477	2 939	34	4 450	1 723	170	1 893	100	992	1 067	168	2 227
1 253	65	1 318	10	367	1 046	9	1 422	826	100	926	45	456	553	63	1 072
2 311	395	2 706	15	1 110	1 893	25	3 028	897	70	967	55	536	514	105	1 155
2 208	269	2 477	20	874	1 858	22	2 754	828	100	928	35	500	521	74	1 095
1 038	124	1 162	10	383	900	2	1 285	327	45	372	25	211	210	44	465
1 170	145	1 315	10	491	958	20	1 469	501	55	556	10	289	311	30	630
1 828	195	2 023	10	947	1 284	18	2 249	343	40	383	25	220	200	57	477
228	5	233	—	79	168	—	247	45	4	49	5	21	35	15	71
1 600	190	1 790	10	868	1 116	18	2 002	298	36	334	20	199	165	42	406
1 570	205	1 775	40	718	1 272	89	2 079	489	100	589	45	393	303	138	834
183	5	188	—	36	163	—	199	99	40	139	15	76	95	35	206
1 387	200	1 587	40	682	1 109	89	1 880	390	60	450	30	317	208	103	628
1 760	200	1 960	15	752	1 387	35	2 174	815	90	905	40	595	392	89	1 076
317	55	372	—	117	301	3	421	224	25	249	10	142	128	12	282
1 443	145	1 588	15	635	1 086	32	1 753	591	65	656	30	453	264	77	794
1 591	260	1 851	35	775	1 308	38	2 121	780	55	835	35	478	448	88	1 014
233	25	258	—	105	181	—	286	194	5	199	—	82	142	18	242
1 358	235	1 593	35	670	1 127	38	1 835	586	50	636	35	396	306	70	772
2 496	360	2 856	40	1 083	2 097	62	3 242	1 467	310	1 777	185	1 018	1 044	356	2 418
668	129	797	5	259	651	12	922	287	50	337	35	189	194	36	419
1 828	231	2 059	35	824	1 446	50	2 320	1 180	260	1 440	150	829	850	320	1 999
2 479	250	2 729	35	1 224	1 775	70	3 069	959	140	1 099	100	689	549	230	1 468
441	40	481	5	194	323	13	530	179	30	209	15	112	121	30	263
2 038	210	2 248	30	1 030	1 452	57	2 539	780	110	890	85	577	428	200	1 205
677	90	767	10	377	478	9	864	493	50	543	20	334	272	92	698
148	20	168	5	61	118	3	182	180	10	190	—	91	112	10	213
529	70	599	5	316	360	6	682	313	40	353	20	243	160	82	485
26 164	3 099	29 263	260	11 202	21 010	452	32 664	12 172	1 605	13 777	850	7 769	7 565	1 713	17 047
7 858	783	8 641	45	2 614	6 771	57	9 442	4 738	539	5 277	265	2 586	3 201	416	6 203
18 306	2 316	20 622	215	8 588	14 239	395	23 222	7 434	1 066	8 500	585	5 183	4 364	1 297	10 844
26 158	3 134	29 292	264	11 472	20 769	492	32 733	12 267	1 680	13 947	915	7 728	7 903	2 013	17 644

¹⁾ Laskettu otoksen perusteella — Beräknats på grund av urval

III. Huoltoavun eri avustusmuodot vuonna 1966²⁾ — Socialhjälpens olika vårdformer år 1966³⁾

Lääni — Län	Laitoksissa olleet ²⁾ På anstalt intagna ²⁾				Yksityis- kotihoidoissa olleet Vård i enskilt hem			Pääasiassa kotiaavustusta saaneet ⁴⁾ Socialhjälpsfall med främst hemunderstöd ⁴⁾				Kaikkiaan Inalles			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	5 930	9 755	1 125	16 810	—	15	15	13 055	10 185	5	23 245	18 985	19 955	1 130	40 070
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 245	7 290	840	12 375	—	5	5	10 960	8 645	5	19 610	15 205	15 940	845	31 990
Maalaisk. — Landsk. ...	1 685	2 465	285	4 435	—	10	10	2 095	1 540	—	3 635	3 780	4 015	285	8 080
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	4 775	6 500	900	12 175	25	10	35	5 380	5 185	5	10 570	10 180	11 695	905	22 780
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 670	2 410	545	4 625	—	—	—	3 210	3 435	—	6 645	4 880	5 845	545	11 270
Maalaisk. — Landsk. ...	3 105	4 090	355	7 550	25	10	35	2 170	1 750	5	3 925	5 300	5 850	360	11 510
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	120	145	5	270	15	5	20	45	70	5	120	180	220	10	410
Kaupunki — Stad	25	40	5	70	—	—	—	40	40	5	85	65	80	10	155
Maalaisk. — Landsk. ...	95	105	—	200	15	5	20	5	30	—	35	115	140	—	255
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	4 360	6 455	995	11 810	15	10	25	5 500	4 555	5	10 060	9 875	11 020	1 000	21 895
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 930	3 195	690	5 815	—	5	5	3 570	3 145	—	6 715	5 500	6 345	690	12 535
Maalaisk. — Landsk. ...	2 430	3 260	305	5 995	15	5	20	1 930	1 410	5	3 345	4 375	4 675	310	9 360
<i>Kymen — Kymmene</i>	2 460	3 385	340	6 185	5	15	20	2 920	2 100	5	5 025	5 385	5 500	345	11 230
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 210	1 735	205	3 150	—	—	—	1 900	1 555	5	3 460	3 110	3 290	210	6 610
Maalaisk. — Landsk. ...	1 250	1 650	135	3 035	5	15	20	1 020	545	—	1 565	2 275	2 210	135	4 620
<i>Mikkelin — St Michels</i>	2 110	2 495	415	5 020	—	5	5	2 390	1 235	—	3 625	4 500	3 735	415	8 650
Kaupungit — Städer	310	560	115	985	—	—	—	830	480	—	1 310	1 140	1 040	115	2 295
Maalaisk. — Landsk. ...	1 800	1 935	300	4 035	—	5	5	1 560	755	—	2 315	3 360	2 695	300	6 355
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	1 905	2 400	260	4 565	—	—	—	2 185	1 270	20	3 475	4 090	3 670	280	8 040
Kaupunki — Stad ¹⁾	250	415	50	715	—	—	—	345	310	—	655	595	725	50	1 370
Maalaisk. — Landsk. ...	1 655	1 985	210	3 850	—	—	—	1 840	960	20	2 820	3 495	2 945	230	6 670
<i>Kuopion — Kuopio</i>	2 535	3 140	460	6 135	5	—	5	3 025	1 620	40	4 685	5 565	4 760	500	10 825
Kaupungit — Städer	560	805	130	1 495	—	—	—	1 000	625	5	1 630	1 560	1 430	135	3 125
Maalaisk. — Landsk. ...	1 975	2 335	330	4 640	5	—	5	2 025	995	35	3 055	4 005	3 330	365	7 700
<i>Keski-Suomen — Mel- lersta Finlands</i>	2 105	2 575	600	5 280	15	5	20	2 545	1 600	20	4 165	4 665	4 180	620	9 465
Kaupunki — Stad ¹⁾	420	565	140	1 125	—	—	—	845	600	5	1 450	1 265	1 165	145	2 575
Maalaisk. — Landsk. ...	1 685	2 010	460	4 155	15	5	20	1 700	1 000	15	2 715	3 400	3 015	475	6 890
<i>Vaasan — Vasa</i>	3 145	4 315	665	8 125	15	10	25	3 685	2 535	5	6 225	6 845	6 860	670	14 375
Kaupungit — Städer ¹⁾	815	1 280	205	2 300	10	5	15	1 585	1 170	—	2 755	2 410	2 455	205	5 070
Maalaisk. — Landsk. ...	2 330	3 035	460	5 825	5	5	10	2 100	1 365	5	3 470	4 435	4 405	465	9 305
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	3 555	4 045	965	8 565	35	35	70	5 390	2 630	15	8 035	8 980	6 710	980	16 670
Kaupungit — Städer ¹⁾	685	945	200	1 830	5	5	10	1 800	960	—	2 760	2 490	1 910	200	4 600
Maalaisk. — Landsk. ...	2 870	3 100	765	6 735	30	30	60	3 590	1 670	15	5 275	6 490	4 800	780	12 070
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 560	1 490	610	3 660	30	5	35	2 815	1 515	15	4 345	4 405	3 010	625	8 040
Kaupungit — Städer ¹⁾	420	560	150	1 130	—	—	—	1 155	945	—	2 100	1 575	1 505	150	3 230
Maalaisk. — Landsk. ...	1 140	930	460	2 530	30	5	35	1 660	570	15	2 245	2 830	1 505	475	4 810
Koko maa — Hela landet	34 560	46 700	7 340	88 600	160	115	275	48 935	34 500	140	83 575	83 655	81 315	7 480	172 450
Kaupungit ja kauppalat															
Städer och köpingar	12 540	19 800	3 275	35 615	15	20	35	27 240	21 910	25	49 175	39 795	41 730	3 300	84 825
Maalaisk. — Landsk. ...	22 020	26 900	4 065	52 985	145	95	240	21 695	12 590	115	34 400	43 860	39 585	4 180	87 625
V. — År 1965	35 190	47 825	7 820	90 835	135	165	300	46 475	34 595	95	81 165	81 800	82 585	7 915	172 300

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar²⁾ Luvut perustuvat otokseen — Talen grundar sig på urval³⁾ Kunnalliskotien ns. itsemaksavat mukaaluettuina — Inkl. kommunalhennens s.k. självbetalande⁴⁾ Pelkkää kotiaavustusta tai laitoshoidon lisäksi säännöllistä kotiaavustusta saaneet avustustapakukset — Socialhjälpsfall med enbart hemunderstöd eller förutom anstaltsvård även regelbundet hemunderstöd

IV. Lastensuojelulapset vuonna 1966 — Barnskyddsbarnen år 1966

Läni — Län	Varoitus- ja suoje- luvalvontatapauk- set — Varnings- och skyddsöver- vakningsfall		Huostaanotetut lapset — Omhändertagna barn												
	Turvattomat — Värnlösa	Suoje- kasvatus Skydds- uppfostran		Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvit- sevat — Barn i behov av skyddsuppfostran					Kaikkiaan huostaanotettuja Inalles omhändertagna
		Varoitettuja Varnade	Valvonnassa Under övervakning	Poikia Gossar	Tyttöjä Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav			
							laitoksissa på anstalter	yksityishoi- dossa — ut- ackorderade				laitoksissa på anstalter	yksityishoi- dossa — ut- ackorderade		
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	298	1 451	183	2 645	2 236	4 881	2 580	2 301	456	224	680	604	76	5 561	
Kaupungit — Städer ¹⁾	245	1 295	138	2 281	1 962	4 243	2 220	2 023	412	201	613	545	68	4 856	
Maalaisk. — Landsk.	53	156	45	364	274	638	360	278	44	23	67	59	8	705	
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	10	464	116	747	605	1 352	718	634	120	33	153	144	9	1 505	
Kaupungit — Städer ¹⁾	5	374	83	488	401	889	566	323	96	23	119	116	3	1 008	
Maalaisk. — Landsk.	5	90	33	259	204	463	152	311	24	10	34	28	6	497	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	—	—	—	16	9	25	16	9	—	—	—	—	—	25	
Kaupunki — Stad	—	—	—	5	8	13	10	3	—	—	—	—	—	13	
Maalaisk. — Landsk.	—	—	—	11	1	12	6	6	—	—	—	—	—	12	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	19	890	233	949	780	1 729	1 008	721	210	92	302	283	19	2 031	
Kaupungit — Städer ¹⁾	11	725	206	715	582	1 297	812	485	172	77	249	234	15	1 546	
Maalaisk. — Landsk.	8	165	27	234	198	432	196	236	38	15	53	49	4	485	
<i>Kymen — Kymmene</i>	29	335	162	410	318	728	488	240	102	45	147	140	7	875	
Kaupungit — Städer ¹⁾	7	269	146	272	207	479	314	165	81	38	119	113	6	598	
Maalaisk. — Landsk.	22	66	16	138	111	249	174	75	21	7	28	27	1	277	
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	17	184	89	245	240	485	247	238	44	17	61	53	8	546	
Kaupungit — Städer	—	109	72	90	79	169	85	84	28	9	37	36	1	206	
Maalaisk. — Landsk.	17	75	17	155	161	316	162	154	16	8	24	17	7	340	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	11	203	80	293	218	511	159	352	34	18	52	43	9	563	
Kaupunki — Stad ¹⁾	—	108	34	55	26	81	51	30	18	1	19	18	1	100	
Maalaisk. — Landsk.	11	95	46	238	192	430	108	322	16	17	33	25	8	463	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	20	202	55	363	325	688	209	479	60	18	78	74	4	766	
Kaupungit — Städer	18	136	39	148	134	282	119	163	43	12	55	54	1	337	
Maalaisk. — Landsk.	2	66	16	215	191	406	90	316	17	6	23	20	3	429	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	11	138	64	362	285	647	302	345	59	27	86	78	8	733	
Kaupunki — Stad ¹⁾	1	88	42	112	80	192	114	78	30	15	45	44	1	237	
Maalaisk. — Landsk.	10	50	22	250	205	455	188	267	29	12	41	34	7	496	
<i>Vaasan — Vasa</i>	23	200	58	278	233	511	222	289	55	15	70	63	7	581	
Kaupungit — Städer ¹⁾	12	134	40	133	115	248	154	94	48	13	61	55	6	309	
Maalaisk. — Landsk.	11	66	18	145	118	263	68	195	7	2	9	8	1	272	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	21	321	99	479	395	874	261	613	55	31	86	82	4	960	
Kaupungit — Städer ¹⁾	7	245	75	196	158	354	133	221	41	23	64	62	2	418	
Maalaisk. — Landsk.	14	76	24	283	237	520	128	392	14	8	22	20	2	542	
<i>Lapin — Lapplands</i>	3	94	108	321	284	605	379	226	36	19	55	53	2	660	
Kaupungit — Städer ¹⁾	3	87	83	127	104	231	147	84	31	13	44	42	2	275	
Maalaisk. — Landsk.	—	7	25	194	180	374	232	142	5	6	11	11	—	385	
Koko maa — Hela landet	462	4 482	1 247	7 108	5 928	13 036	6 589	6 447	1 231	539	1 770	1 617	153	14 806	
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	309	3 570	958	4 622	3 856	8 478	4 725	3 753	1 000	425	1 425	1 319	106	9 903	
Maalaisk. — Landsk.	153	912	289	2 486	2 072	4 558	1 864	2 694	231	114	345	298	47	4 903	
V. — År 1965	443	4 200	1 423	7 209	6 110	13 319	6 507	6 812	1 290	518	1 808	1 670	138	15 127	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet v. 1966 — På socialnämnderna underlydande anstalter intagna år 1966

Lä ä n i — L ä n	Kunnalliskodit — Kommunalhem				Lastenkodit — Barnhem ¹⁾			
	Huoltoapu Socialhjälp ²⁾		Lastensuojelu Barnskydd		Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd	
	Hoidet- tavia Vårda- de	Hoito- päiviä Vård dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	6 322	1 477 025	1	2	55	4 182	1 961	290 421
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 007	929 873	1	2	32	1 715	1 719	229 266
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 315	547 152	—	—	23	2 467	242	61 155
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björne- borgs</i>	5 532	1 321 801	3	360	7	1 009	695	152 734
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 744	430 391	—	—	1	2	603	125 271
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 788	891 410	3	360	6	1 007	92	27 463
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	91	23 300	—	—	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	91	23 300	—	—	—	—	—	—
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	5 248	1 283 437	5	720	14	2 870	776	177 201
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 919	504 286	—	—	10	2 182	641	138 456
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 329	779 151	5	720	4	688	135	38 745
<i>Kymen — Kymmene</i>	3 014	749 551	2	264	19	1 885	410	111 058
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 445	370 225	—	—	8	582	299	77 830
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 569	379 326	2	264	11	1 303	111	33 228
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	2 816	701 532	4	854	19	2 982	147	34 799
Kaupungit — Städer	349	89 781	—	—	—	—	58	9 984
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 467	611 751	4	854	19	2 982	89	24 815
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s Kaupunki — Stad ¹⁾	2 375	496 718	6	777	6	267	116	28 640
Maalaiskunnat — Landskommuner	246	67 655	1	18	—	—	43	9 595
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 129	429 063	5	759	6	267	73	19 045
<i>Kuopion — Kuopio</i>	2 693	632 707	4	446	9	265	108	24 888
Kaupungit — Städer	472	117 797	—	—	9	265	91	21 155
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 221	514 910	4	446	—	—	17	3 733
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i> Kaupunki — Stad ¹⁾	2 320	549 320	3	247	29	3 950	196	53 349
Maalaiskunnat — Landskommuner	296	81 590	—	—	9	1 182	107	25 398
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 024	467 730	3	247	20	2 768	89	27 951
<i>Vaasan — Vasa</i>	3 610	785 155	2	550	2	525	135	33 085
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 027	204 121	—	—	—	—	111	25 742
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 583	581 034	2	550	2	525	24	7 343
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	3 945	927 082	12	3 071	71	8 735	100	23 396
Kaupungit — Städer ¹⁾	746	194 501	2	413	29	3 730	68	13 538
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 199	732 581	10	2 658	42	5 005	32	9 858
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 030	251 676	1	145	11	391	209	46 760
Kaupungit — Städer ¹⁾	323	80 434	—	—	8	286	142	29 067
Maalaiskunnat — Landskommuner	707	171 242	1	145	3	105	67	17 693
Koko maa — Hela landet	38 996	9 199 304	43	7 436	242	27 061	4 853	976 331
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	12 574	3 070 654	4	433	106	9 944	3 882	705 302
Maalaiskunnat — Landskommuner	26 422	6 128 650	39	7 003	136	17 117	971	271 029
V. — År 1965	38 763	9 182 755	78	8 883	218	27 679	4 749	964 833

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Tähän sisältyvät myös kunnalliset koulukodit — I dessa ingår även de kommunala skolhemmen

³⁾ Kunnalliskotien ns. itsemaksavat mukaanluettuina — Inkl. kommunalhennens s.k. självbetalande

VI. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä vuonna 1966 — Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag år 1966

Lääni — Län	Äitiys-avustusten luku Antal moderskapsunderstöd	Lapsilisää saaneita Antal utdelade barnbidrag		Perhelisää saaneita Antal utdelade familjebidrag		Brityislapsilisää saaneita Antal utdelade specialbarnbidrag		Myönnettyjä sotilasavustuksia Antal beviljade militärunderstöd
		perheitä familjer	lapsia barn	perheitä familjer	lisään oikeutettuja lapsia till bidrag berättigade barn	perheitä familjer	lapsia barn	
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	15 837	127 685	230 227	4 393	8 105	4 405	6 872	972
Kaupungit — Städer ¹⁾	12 208	93 643	162 553	2 471	4 380	3 014	4 547	725
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 629	34 042	67 674	1 922	3 725	1 391	2 325	247
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i> ..	10 041	91 993	174 419	5 950	11 988	4 710	7 798	608
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 953	40 647	70 770	1 519	2 721	1 418	2 111	256
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 088	51 346	103 649	4 431	9 267	3 292	5 687	352
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	295	2 671	4 886	96	185	117	165	4
Kaupunki — Stad	144	1 155	2 020	16	37	35	51	2
Maalaiskunnat — Landskommuner	151	1 516	2 866	80	148	82	114	2
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	8 925	83 618	159 902	5 870	11 393	4 539	7 288	569
Kaupungit — Städer ¹⁾	5 666	48 824	88 344	2 566	4 746	2 243	3 510	311
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 259	34 794	71 558	3 304	6 647	2 296	3 778	258
<i>Kymen — Kymmene</i>	5 125	47 914	93 970	2 916	5 493	2 202	3 642	280
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 988	26 518	49 453	1 313	2 351	1 041	1 693	151
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 137	21 396	44 517	1 603	3 142	1 161	1 949	129
<i>Mikkelin — St Michels</i>	3 375	30 811	67 609	3 536	7 516	2 365	4 320	183
Kaupungit — Städer	1 176	9 606	18 986	709	1 417	539	932	43
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 199	21 205	48 623	2 827	6 099	1 826	3 388	140
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s	2 995	27 097	64 107	4 739	10 733	3 026	6 372	250
Kaupunki — Stad ¹⁾	798	5 955	12 094	555	1 090	346	596	33
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 197	21 142	52 013	4 184	9 643	2 680	5 776	217
<i>Kuopion — Kuopio</i>	4 279	36 734	82 070	5 251	11 295	3 340	6 554	326
Kaupungit — Städer	1 619	12 340	23 589	934	1 761	592	968	73
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 660	24 394	58 481	4 317	9 534	2 748	5 586	253
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finland</i> s	3 831	34 299	73 258	4 035	8 858	2 660	4 961	284
Kaupunki — Stad ¹⁾	1 190	9 578	18 293	661	1 353	501	865	49
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 641	24 721	54 965	3 374	7 505	2 159	4 096	235
<i>Vaasan — Vasa</i>	7 129	62 020	128 021	6 598	14 061	4 485	8 349	471
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 522	20 309	38 953	1 380	2 812	956	1 661	139
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 607	41 711	89 068	5 218	11 249	3 529	6 688	332
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	7 645	59 106	144 551	11 512	27 061	5 956	12 779	703
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 444	17 728	36 795	1 641	3 470	983	1 757	165
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 201	41 378	107 756	9 871	23 591	4 973	11 022	538
<i>Lapin — Lapplands</i>	4 103	31 364	78 042	6 513	15 597	3 025	6 536	540
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 362	10 544	21 826	872	1 843	536	933	68
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 741	20 820	56 216	5 641	13 754	2 489	5 603	472
Koko maa — Hela landet	73 580	635 312	1 301 062	61 409	132 285	40 830	75 636	5 190
Kaupungit — Städer ¹⁾	37 070	296 847	543 676	14 637	27 981	12 204	19 624	2 015
Maalaiskunnat — Landskommuner	36 510	338 465	757 386	46 772	104 304	28 626	56 012	3 175
V. — År 1965	74 828	638 282	1 325 592	66 927	145 032	41 615	77 703	4 402

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

VII. Kuntien sosiaalihuollon menöt vuonna 1966 — Den kommunala socialvårdens utgifter år 1966

Lääni — Län	Hallinto Förvaltning	Huoltoapu — Socialhjälp							Laitoshoido —
		Avohuolto — Öppen vård							
		Enhäisevä huoltoapu Förebyggande socialhjälp	Kotivastus, myös avo- huollon sairantoto ja huoneistomenot Hemunderstöd, även den öppna vårdens sjukvård och lokalutgifter	Yksityishoitoon sijoitetut i privatvård utackorderade	Korvaukset muille kunnille Ersättningar åt andra kommuner	Työtupa Arbetsstuga	Muut menot, myös kuljetus ja hautaus Övriga utgifter, även transport och begravning	omassa tai yhteisessä kunnalliskodissa egget eller gemensamt kommunalhän	
		1 000 mk							
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	11 476.0	30.8	16 141.5	13.9	2.4	1 464.4	212.0	38 283.4	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	9 760.1	14.5	14 395.7	6.8	0.5	1 464.4	141.4	30 120.9	
Maalaisk. — Landsk.	1 715.9	16.3	1 745.8	7.1	1.9	—	70.6	8 162.5	
<i>Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs</i>	4 199.4	36.0	6 270.7	45.5	2.4	236.1	161.0	16 113.3	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 289.6	9.1	4 651.5	—	0.2	236.1	47.9	5 119.3	
Maalaisk. — Landsk.	1 909.8	26.9	1 619.2	45.5	2.2	—	113.1	10 994.0	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i> ...	64.2	6.8	62.1	19.6	—	—	4.9	315.1	
Kaupunki — Stad	40.8	3.1	35.5	—	—	—	1.2	—	
Maalaisk. — Landsk.	23.4	3.7	26.6	19.6	—	—	3.7	315.1	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	4 017.0	93.8	5 323.1	25.0	6.7	815.1	122.9	17 489.2	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 572.1	60.1	4 007.1	3.6	1.0	815.1	48.6	7 289.5	
Maalaisk. — Landsk.	1 444.9	33.7	1 316.0	21.4	5.7	—	74.3	10 199.7	
<i>Kymen — Kymmene</i>	2 316.7	19.8	2 087.7	43.9	0.1	195.1	95.8	10 338.0	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	1 476.3	8.9	1 448.0	1.4	—	195.1	49.7	5 362.7	
Maalaisk. — Landsk.	840.4	10.9	639.7	42.5	0.1	—	46.1	4 975.3	
<i>Mikkelin — S:t Michels</i> ...	1 433.8	34.5	1 588.6	6.6	0.7	13.0	69.4	7 554.2	
Kaupungit — Städer	509.3	3.6	651.7	0.7	—	13.0	13.6	1 329.1	
Maalaisk. — Landsk.	924.5	30.9	936.9	5.9	0.7	—	55.8	6 225.1	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	1 128.6	48.2	1 431.3	1.1	—	—	64.9	7 164.5	
Kaupunki — Stad ¹⁾	252.7	6.6	413.1	—	—	—	8.0	1 505.8	
Maalaisk. — Landsk.	875.9	41.6	1 018.2	1.1	—	—	56.9	5 658.7	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	1 701.7	56.3	2 246.6	10.8	3.6	—	83.1	7 733.6	
Kaupungit — Städer	652.4	11.1	901.6	—	0.3	—	8.2	2 098.9	
Maalaisk. — Landsk.	1 049.3	45.2	1 345.0	10.8	3.3	—	74.9	5 634.7	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	1 463.0	44.9	1 987.8	21.4	0.0	—	90.7	6 748.8	
Kaupunki — Stad ¹⁾	481.2	8.3	836.2	—	0.0	—	23.3	1 323.8	
Maalaisk. — Landsk.	981.8	36.6	1 151.6	21.4	0.0	—	67.4	5 425.0	
<i>Vaasan — Vasa</i>	2 124.3	71.5	2 972.6	38.6	7.1	26.7	152.0	10 038.9	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	927.8	23.7	1 647.3	4.4	1.6	26.7	33.5	3 431.8	
Maalaisk. — Landsk.	1 196.5	47.8	1 325.3	34.2	5.5	—	118.5	6 607.1	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	2 546.3	107.1	4 029.0	46.8	2.5	260.1	225.7	11 052.0	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	966.3	7.4	1 675.3	6.8	—	260.1	24.3	2 507.7	
Maalaisk. — Landsk.	1 580.0	99.7	2 353.7	40.0	2.5	—	201.4	8 544.3	
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 508.8	76.2	2 252.5	36.0	17.1	804.4	110.6	3 844.2	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	638.2	14.2	994.5	—	16.0	804.4	20.0	1 039.7	
Maalaisk. — Landsk.	870.6	62.0	1 258.0	36.0	1.1	—	90.6	2 804.5	
Koko maa — Hela landet ..	33 979.8	625.9	46 393.5	309.2	42.6	3 814.9	1 393.0	136 675.2	
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	20 566.8	170.6	31 657.5	23.7	19.6	3 814.9	419.7	61 129.2	
Maalaisk. — Landsk.	13 413.0	455.3	14 736.0	285.5	23.0	—	973.3	75 546.0	
V. — År 1965	30 635.5	543.1	43 518.7	332.4	46.9	3 838.1	1 412.3	120 710.5	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

Anstaltsvård på							Vajaamielishuolto — Vården av psykiskt efterblivna				
toisen kunnan kunnallisdissa annan kommunin kommunalen	mielisairaaloissa sinnessjukhus	yleis- ja muissa sairaaloissa myös invaliidit, aisturvallis- yms. laitoksissa almänna och övriga sjuk- hus, även anstalter för invalider, sinnesdefekta m. fl.	työlätköissä arbetsrättningar	muissa huoltolaitoksissa övriga vårdanstalter	Osundet työlätkosten käyttömenoihin Andelar för arbetsrättning- ars driftutgifter	Yhteensä Summa	Laitoshoidto — Anstaltsvård på			Yhteensä Summa	
							Avuhoito Öppen vård	kunnallisdissa päivähuoltolaitoksessa kommunalt daghem	varsinaisessa vajaamielislaitoksessa egentlig anstalt för psykiskt efterblivna		vajaamielisten lastenkodissa barnhem för psykiskt efterblivna
84.8	2 773.8	1 285.7	12.4	3 695.4	272.8	64 273.3	114.0	844.9	1 398.3	258.4	3 115.6
80.5	1 985.3	981.8	7.3	3 675.3	132.2	53 006.6	105.4	844.9	1 337.8	258.4	2 546.5
4.3	788.5	303.9	5.1	20.1	140.6	11 266.7	8.6	—	560.5	—	569.1
353.6	1 764.1	974.2	5.0	119.4	294.2	26 375.5	26.4	2.3	1 294.5	12.5	1 335.7
66.1	653.8	553.9	1.0	79.5	130.3	11 548.7	13.0	2.0	485.7	12.5	513.2
287.5	1 110.3	420.3	4.0	39.9	163.9	14 826.8	13.4	0.3	808.8	—	822.5
—	74.2	14.6	—	35.9	8.6	541.8	—	—	45.8	—	45.8
—	16.4	9.8	—	34.1	2.0	102.1	—	—	27.0	—	27.0
—	57.8	4.8	—	1.8	6.6	439.7	—	—	18.8	—	18.8
133.5	1 676.3	1 151.7	8.3	74.1	368.5	27 288.2	14.8	113.9	1 359.8	—	1 488.5
52.0	782.2	859.9	6.6	48.5	240.9	14 215.1	10.2	113.9	733.3	—	857.4
81.5	894.1	291.8	1.7	25.6	127.6	13 073.1	4.6	—	626.5	—	631.1
58.4	786.2	423.5	10.9	37.7	234.4	14 331.5	17.2	145.0	776.6	—	938.8
1.3	317.0	243.8	10.2	29.8	150.2	7 818.1	1.3	145.0	452.6	—	598.9
57.1	469.2	179.7	0.7	7.9	84.2	6 513.4	15.9	—	324.0	—	339.9
75.8	328.7	406.4	9.3	31.1	178.4	10 296.7	9.4	—	525.5	—	534.9
—	40.4	124.2	7.9	15.8	88.6	2 288.6	2.5	—	118.1	—	120.6
75.8	288.3	282.2	1.4	15.3	89.8	8 008.1	6.9	—	407.4	—	414.3
38.4	362.1	318.5	1.1	11.8	114.8	9 556.7	26.9	—	247.7	—	274.6
10.0	46.1	53.4	—	2.0	40.3	2 085.3	22.4	—	43.7	—	66.1
28.4	316.0	265.1	1.1	9.8	74.5	7 471.4	4.5	—	204.0	—	208.5
21.9	729.9	562.6	5.2	21.8	159.9	11 635.3	2.4	37.8	552.8	1.3	594.3
3.4	195.8	159.1	3.9	6.8	59.5	3 448.6	0.1	37.8	187.2	—	225.1
18.5	534.1	403.5	1.3	15.0	100.4	8 186.7	2.3	—	365.6	1.3	369.2
227.2	650.7	297.2	12.9	79.1	122.2	10 282.9	32.1	45.2	871.5	—	948.8
68.9	161.8	84.1	2.2	48.8	37.7	2 595.1	28.6	—	247.1	—	275.7
158.3	488.9	213.1	10.7	30.3	84.5	7 687.8	3.5	45.2	624.4	—	673.1
38.7	1 267.4	393.3	10.1	40.2	184.0	15 241.1	15.6	—	659.5	—	675.1
—	258.7	159.1	0.3	12.6	63.7	5 663.4	4.6	—	239.6	—	244.2
38.7	1 008.7	234.2	9.8	27.6	120.3	9 577.7	11.0	—	419.9	—	430.9
124.5	890.1	528.1	4.6	131.9	191.8	17 594.2	35.2	124.2	329.8	89.2	578.4
53.7	189.3	117.5	2.1	43.1	50.0	4 937.3	20.9	124.2	91.9	10.5	247.5
70.8	700.8	410.6	2.5	88.8	141.8	12 656.9	14.3	—	237.9	78.7	330.9
61.8	407.8	397.1	0.0	92.3	109.1	8 209.1	1.7	—	611.2	215.7	828.6
1.3	147.3	137.0	0.0	14.4	45.4	3 234.2	—	—	164.1	78.9	243.0
60.5	260.5	260.1	0.0	77.9	63.7	4 974.9	1.7	—	447.1	136.8	585.6
1 218.6	11 711.3	6 752.9	79.8	4 370.7	2 238.7	215 626.3	295.7	1 313.3	9 173.0	577.1	11 359.1
337.2	4 794.1	3 483.6	41.5	4 010.7	1 040.8	110 943.1	209.0	1 267.8	4 128.1	360.3	5 965.2
881.4	6 917.2	3 269.3	38.3	360.0	1 197.9	104 683.2	86.7	45.5	5 044.9	216.8	5 393.9
1 192.8	11 990.5	6 646.0	118.1	4 213.0	1 990.8	196 553.2 ¹⁾	320.3	..	7 089.7	2 ²⁾ ..	..

¹⁾ Kunnallisten vajaamielisten päivähuoltolaitosten nettomenot mukaanluettuina — Inkl. nettoutgifter för kommunala daghem för psykiskt efterblivna

²⁾ Sisältyy lastensuojelun menoihin — Ingår i barnskyddets utgifter

Jatkoa

Lääni — Län	Lastensuojelu — Barnskydd							
	Avohuolto — Öppen vård				Laitoishoito — Anstaltsvård på			
	Yksityshoitoon sijoitetut I privatvård utskor- rade	Huostaanotettujen ammattionetus Yrkesundervisning för omhändertagna	Korvaukset muille kunnille Ersättningar åt övriga kommuner	Muut menot, myös avo- huollon sairaanhoito, kesä- virkestys ja kuljetus Övriga utgifter, även den öppna vårdens sjukvård, sommarrekreation och skjutsning	omassa tai yhteisessä lastenkodissa tai päivä- huoltolaitoksessa. egot eller gemensamt barnhem eller daghem	toisen kunnan lastenkodissa annan kommuns barnhem	mielisairaaloissa sinnessjukhus	yleis- ja muissa sairaala- loissa, myös invalidi-, aistivallias- yms. laitoksissa allmänna och andra sjukhus, även anstalter för invalider, sinnesdefekta m.fl.
	1 000 mk							
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	2 440.8	380.0	465.9	1 214.4	20 188.7	318.2	13.3	86.0
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 174.2	362.6	450.0	1 140.6	18 771.3	280.8	8.6	72.5
Maalaisk. — Landsk.	266.6	17.4	15.9	73.8	1 417.4	37.4	4.7	13.5
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	565.8	42.4	6.0	272.4	8 011.4	40.9	10.1	21.2
Kaupungit — Städer ¹⁾	296.3	25.2	1.2	254.9	7 539.9	17.0	8.4	18.9
Maalaisk. — Landsk.	269.5	17.2	4.8	17.5	471.5	23.9	1.7	2.3
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	10.8	—	—	1.4	—	—	—	0.0
Kaupunki — Stad	3.6	—	—	0.6	—	—	—	0.0
Maalaisk. — Landsk.	7.2	—	—	0.8	—	—	—	—
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	716.5	66.4	6.6	451.3	8 148.8	63.9	9.1	36.5
Kaupungit — Städer ¹⁾	461.0	49.7	3.9	435.2	7 650.1	35.0	8.1	30.4
Maalaisk. — Landsk.	255.5	16.7	2.7	16.1	498.7	28.9	1.0	6.1
<i>Kymen — Kymmene</i>	202.9	17.5	0.6	41.6	3 616.4	15.0	3.0	20.4
Kaupungit — Städer ¹⁾	143.3	14.8	0.1	35.0	3 078.6	9.7	2.3	12.5
Maalaisk. — Landsk.	59.6	2.7	0.5	6.6	537.8	5.3	0.7	7.9
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	164.3	11.3	1.8	18.7	1 270.6	14.3	0.7	13.7
Kaupungit — Städer	56.6	2.8	1.1	10.9	919.1	8.8	0.0	8.5
Maalaisk. — Landsk.	107.7	8.5	0.7	7.8	351.5	5.5	0.7	5.2
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelens</i>	237.8	17.3	7.4	25.1	882.7	0.0	4.6	11.4
Kaupunki — Stad ¹⁾	27.0	4.4	5.1	13.8	503.2	0.0	—	0.6
Maalaisk. — Landsk.	210.8	12.9	2.3	11.3	379.5	—	4.6	10.8
<i>Kuopion — Kuopio</i>	348.0	23.5	8.1	44.0	1 763.4	8.1	0.2	15.0
Kaupungit — Städer	137.3	15.3	1.1	31.9	1 712.9	—	0.2	1.6
Maalaisk. — Landsk.	210.7	8.2	7.0	12.1	50.5	8.1	—	13.4
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	257.6	14.3	1.1	24.5	2 192.7	27.7	8.0	14.7
Kaupunki — Stad ¹⁾	59.5	3.8	—	12.7	1 607.9	10.0	—	0.9
Maalaisk. — Landsk.	198.1	10.5	1.1	11.8	584.8	17.7	8.0	13.8
<i>Vaasan — Vasa</i>	194.3	14.7	6.4	16.8	2 728.7	10.9	4.5	9.7
Kaupungit — Städer ¹⁾	56.8	4.8	1.6	6.4	2 629.4	10.9	4.3	4.7
Maalaisk. — Landsk.	137.5	9.9	4.8	10.4	99.3	—	0.2	5.0
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	484.1	18.4	7.1	31.9	1 835.1	6.1	0.9	13.1
Kaupungit — Städer ¹⁾	226.3	10.1	—	18.1	1 588.4	2.4	—	9.2
Maalaisk. — Landsk.	257.8	8.3	7.1	13.8	246.7	3.7	0.9	3.9
<i>Lapin — Lapplands</i>	169.6	18.6	—	20.6	1 609.8	4.6	1.3	5.3
Kaupungit — Städer ¹⁾	64.3	9.0	—	6.7	1 272.1	2.5	—	2.1
Maalaisk. — Landsk.	105.3	9.6	—	13.9	337.7	2.1	1.3	3.2
Koko maa — Hela landet	5 792.5	624.4	511.0	2 162.7	52 248.3	509.7	55.7	247.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	3 706.2	502.5	464.1	1 966.8	47 272.9	377.1	31.9	161.9
Maalaisk. — Landsk.	2 086.3	121.9	46.9	195.9	4 975.4	132.6	23.8	85.1
V. — År 1965	5 588.6	504.8	478.3	1 840.1	46 705.9	487.1	67.7	255.8

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

Fortsättning

koulukodeissa skolhem	muissa huoltolaitoksissa, myös yksityisissä lastenkodeissa övriga vårdanstalter, även privata barnhem	Yhteensä Summa	Irtoleishuolto Löslivarvård	Päihdyttävien aineiden vääriinkäyttäjien huolto Vården av missbrukare av berusningsmedel	Kaikkiaan huoltomenoja Vårdutgifter inalles	Avustukset sosiaalihuollon alalla toimiville yhdistyksille Understöd åt föreningar som utövar social verksamhet	Osuudet kansaneläkkeiden tukiosakustannuksista Andelar i kostnaderna för folkpensionernas understödsdelar	Kodinhoitotoimi Hemvårdarinne- verksamheten	Toipilashotat, vähävaraisten aitien kesävirikisitys ja vanhuksen asuminstuksi Konvalescentpengar, mindrebe- medlade moddrars sommarekrea- tion och bostadsunderstöd för äldringar
178.3	3 641.6	28 927.2	44.1	441.8	108 278.0	2 569.8	17 841.2	2 899.4	1 028.4
153.4	3 194.8	26 608.8	44.1	412.3	92 378.4	2 458.6	12 847.1	2 191.5	976.1
24.9	446.8	2 318.4	0.0	29.5	15 899.6	111.2	4 994.1	707.9	52.3
57.6	160.3	9 188.1	7.8	42.0	41 148.5	609.5	14 088.7	1 688.5	100.3
34.5	116.0	8 312.3	5.9	30.9	22 700.6	571.5	5 069.4	704.2	54.4
23.1	44.3	875.8	1.9	11.1	18 447.9	38.0	9 019.3	984.3	45.9
—	25.9	38.1	—	—	689.9	330.2	369.7	52.3	3.2
—	18.2	22.4	—	—	192.3	328.1	69.5	20.3	1.8
—	7.7	15.7	—	—	497.6	2.1	300.2	32.0	1.4
157.1	397.1	10 053.3	9.5	41.5	42 898.0	1 283.1	11 851.4	1 656.2	430.2
120.1	360.0	9 153.5	9.2	26.3	26 833.6	1 215.9	5 638.7	846.8	395.4
37.0	37.1	899.8	0.3	15.2	16 064.4	67.2	6 212.7	809.4	34.8
89.9	187.3	4 194.6	10.9	26.8	21 819.3	353.0	6 621.0	807.7	198.8
70.9	117.0	3 484.2	10.7	15.1	13 403.3	315.6	3 042.7	414.4	189.1
19.0	70.3	710.4	0.2	11.7	8 416.0	37.4	3 578.3	393.3	9.7
37.5	100.0	1 632.9	1.2	20.4	13 919.9	128.8	3 757.6	654.2	44.0
24.4	33.6	1 065.8	0.7	13.9	3 998.9	122.2	816.4	178.0	38.8
13.1	66.4	567.1	0.5	6.5	9 921.0	6.6	2 941.2	476.2	5.2
31.8	24.4	1 242.5	0.5	17.3	12 220.2	52.8	2 647.0	613.2	20.8
13.2	8.6	575.9	0.2	3.0	2 983.2	45.0	488.2	111.6	16.9
18.6	15.8	666.6	0.3	14.3	9 237.0	7.8	2 158.8	501.6	3.9
59.9	100.4	2 370.6	1.8	11.7	16 315.4	183.0	3 507.4	814.5	149.0
44.1	38.0	1 982.4	0.9	4.4	6 313.8	169.6	1 151.0	221.2	131.3
15.8	62.4	388.2	0.9	7.3	10 001.6	13.4	2 356.4	593.3	17.7
42.6	43.0	2 626.2	0.6	24.8	15 346.3	127.5	3 641.2	820.5	22.3
18.5	13.1	1 726.4	0.3	11.1	5 089.8	113.1	824.2	211.2	15.4
24.1	29.9	899.8	0.3	13.7	10 256.5	14.4	2 817.0	609.3	6.9
37.5	96.9	3 120.4	0.3	17.9	21 179.1	198.4	7 668.4	1 076.7	182.1
31.3	32.4	2 782.6	0.2	13.7	9 631.9	149.4	2 036.7	366.6	142.3
6.2	64.5	337.8	0.1	4.2	11 547.2	49.0	5 631.7	710.1	39.8
56.7	249.6	2 703.0	2.5	25.8	23 450.2	562.2	4 960.0	1 501.0	182.6
40.8	147.8	2 043.1	2.5	16.2	8 212.9	551.8	1 362.9	345.7	105.7
15.9	101.8	659.9	0.0	9.6	15 237.3	10.4	3 597.1	1 155.3	76.9
42.1	281.1	2 153.0	4.8	19.5	12 723.8	118.8	2 491.8	889.3	102.9
35.5	10.5	1 402.7	3.5	13.5	5 535.1	94.3	646.1	232.5	56.1
6.6	270.6	750.3	1.3	6.0	7 188.7	24.5	1 845.7	656.8	46.8
791.0	5 307.6	68 249.9	84.0	689.5	329 988.6	6 517.1	79 445.4	13 473.5	2 464.6
586.7	4 090.0	59 160.1	78.2	560.4	197 273.8	6 135.1	33 992.9	5 844.0	2 123.3
204.3	1 217.6	9 089.8	5.8	129.1	132 714.8	382.0	45 452.5	7 629.5	341.3
824.2	1) 5 164.8	61 917.3	75.9	781.5	297 373.4	6 063.2	72 660.9	11 693.1	1 798.3

1) Vajaamielisten lastenkodit mukaanluettuina — Inkl. barnhem för psykiskt efterblivna

VIII. Kuntien sosiaalihuollon tulot vuonna 1966 — Den kommunala socialvårdens inkomster år 1966

Läni — Län	Maksut kuolinpesien jäärnistöistä Fattigprocenter	Huoltotoiminnan muut yleistulot Vårdverksamhetens övriga allmänna inkomster	Huoltoapu *) — Socialhjälp *)							Työtuvun tulot Inkomster från arbetsstuga	Oman kunnalliskodin tulot Inkomster från eget kommunalhörn	Muut tulot, myös lahjoitukset ja rahastojen korot Övriga inkomster, även donationer och räntor av donationsfonder	
			Korvaukset — Ersättningar av										
			valtiolta — staten			huoltoapulain mukaan enligt lagen om socialhjälp	sotasiirtolaista för de krigsförllyttade	muilla perusteilla enligt övriga grunder	muilla kunnilla andra kommuner				yksityisiltä enskilda personer
			1	2	3								
1 000 mk													
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	199.4	100.0	2 545.1	352.9	31.6	60.6	14 793.1	1 358.1	2 700.8	17.2			
Kaupungit — Städer ¹⁾	157.6	68.7	2 058.0	86.7	31.5	11.3	10 945.0	1 358.1	2 117.6	15.1			
Maalaisk. — Landsk.	41.8	31.3	487.1	266.2	0.1	49.3	3 848.1	—	583.2	2.1			
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	118.0	123.3	392.4	150.2	—	276.9	9 728.5	139.5	730.0	10.0			
Kaupungit — Städer ¹⁾	48.5	72.8	384.9	34.1	—	99.9	3 240.2	139.5	161.9	4.1			
Maalaisk. — Landsk.	69.5	50.5	7.5	116.1	—	177.0	6 488.3	—	568.1	5.9			
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	3.3	0.4	—	—	—	5.5	375.7	—	—	1.2			
Kaupunki — Stad	1.1	0.4	—	—	—	0.7	70.0	—	—	1.2			
Maalaisk. — Landsk.	2.2	—	—	—	—	4.8	305.7	—	—	—			
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	95.3	98.5	364.3	187.3	1.6	151.6	9 829.1	277.5	1 343.2	6.8			
Kaupungit — Städer ¹⁾	44.7	16.8	333.9	40.2	—	0.6	4 583.8	277.5	381.3	—			
Maalaisk. — Landsk.	50.6	81.7	30.4	147.1	1.6	151.0	5 245.3	—	961.9	6.8			
<i>Kymen — Kymmene</i>	44.1	55.9	70.0	43.1	—	41.9	5 461.8	41.1	479.6	0.5			
Kaupungit — Städer ¹⁾	23.6	25.9	70.0	17.7	—	5.4	2 655.6	41.1	153.5	0.1			
Maalaisk. — Landsk.	20.5	30.0	—	25.4	—	36.5	2 806.2	—	326.1	0.4			
<i>Mikkelin — St Michels</i> ...	31.2	30.2	37.2	17.3	0.3	89.1	3 955.2	—	967.1	5.2			
Kaupungit — Städer	8.5	0.9	34.9	8.2	0.3	1.4	626.9	—	75.7	4.7			
Maalaisk. — Landsk.	22.7	29.3	2.3	9.1	—	87.7	3 328.3	—	891.4	0.5			
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	16.2	27.0	21.7	17.8	1.5	32.6	2 947.5	—	1 233.5	—			
Kaupunki — Stad ¹⁾	3.1	0.3	21.7	2.2	—	—	484.5	—	269.2	—			
Maalaisk. — Landsk.	13.1	26.7	—	15.6	1.5	32.6	2 463.0	—	964.3	—			
<i>Kuopion — Kuopio</i>	26.8	30.2	2.1	51.0	1.3	38.0	4 449.2	—	624.2	4.8			
Kaupungit — Städer	9.0	6.0	—	0.9	—	3.3	1 042.4	—	109.8	4.3			
Maalaisk. — Landsk.	17.8	24.2	2.1	50.1	1.3	34.7	3 406.8	—	514.4	0.5			
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	26.8	26.9	82.9	23.6	—	235.4	3 840.8	—	610.4	2.7			
Kaupunki — Stad ¹⁾	6.7	2.6	62.4	1.2	—	3.4	738.7	—	64.1	0.3			
Maalaisk. — Landsk.	20.1	24.3	20.5	22.4	—	232.0	3 102.1	—	546.3	2.4			
<i>Vaasan — Vasa</i>	49.1	38.9	0.6	109.5	0.9	37.7	5 647.9	9.6	413.5	3.4			
Kaupungit — Städer ¹⁾	18.1	10.0	—	57.3	0.9	0.2	1 524.5	9.6	102.5	0.6			
Maalaisk. — Landsk.	31.0	28.9	0.6	52.2	—	37.5	4 123.4	—	311.0	2.8			
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	33.4	37.8	211.4	58.1	—	129.1	5 974.5	131.6	907.4	1.4			
Kaupungit — Städer ¹⁾	11.4	3.1	209.7	54.9	—	0.1	1 447.4	131.6	162.4	0.0			
Maalaisk. — Landsk.	22.0	34.7	1.7	3.2	—	129.0	4 527.1	—	745.0	1.4			
<i>Lapin — Lapplands</i>	14.8	36.7	28.8	4.3	2.3	40.3	2 568.5	268.3	326.9	1.2			
Kaupungit — Städer ¹⁾	5.6	14.3	27.9	—	2.3	0.3	788.2	268.3	37.4	0.6			
Maalaisk. — Landsk.	9.2	22.4	0.9	4.3	—	40.0	1 780.3	—	289.5	0.6			
Koko maa — Hela landet ..	658.4	605.8	3 756.5	1 015.1	39.5	1 138.7	69 571.8	2 225.7	10 336.6	54.4			
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	337.9	221.8	3 203.4	303.4	35.0	126.6	28 147.2	2 225.7	3 635.4	31.0			
Maalaisk. — Landsk.	320.5	384.0	553.1	711.7	4.5	1 012.1	41 424.6	—	6 701.2	23.4			
V. — År 1965	631.3	462.1	3 262.7	941.5	80.9	1 216.6	61 891.7	2 422.1	9 376.8	85.7			

*) Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

*) Sisältää myös vajaamielihuollon — Innefattar även vården av psykiskt efterblivna

Oman vajaamielisten päivähoitotoimien tulot Inkomster från eget daghem för psykiiskt efterblivna	Lastensuojelu — Barnskydd										Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat Av kommunerna använda medel för vårdverksamheten	Kodinhoitotoimi Hemvårdarinnverksamheten	Valtionapu vähävaraisten äitien kesävirkestyksen Stasbidrag för mindrebemedlade mödrars sommarreaktion
	Korvaukset — Ersättningar av												
	valtiolta — staten					yksityisiltä enskilda personer	Omien lastenkotien ja päivähoitotoimien tulot Inkomster från egna barnhem och daghem	Muut tulot, myös lahjoitukset ja rahastojen korot Övriga inkomster, även donationer och räntor av donationsfonder	Irtolais- ja PAV-huolto Vården av försärvare och missbrukare av berusningsmedel	Tulot yhteensä Summa inkomster.			
	huostaanotettujen armatitopetuksen ykesundervisning för omhändertagna	lastensuojelulain 39 §:n mukaan enligt § 39 i barnskyddslagen	muilta kunnilta andra kommuner										
410.1	6.5	1 820.0	347.2	1 853.4	5 135.0	67.2	72.4	31 870.6	76 407.4	1 483.3	2.9		
410.1	0.8	1 809.7	214.8	1 712.6	4 897.7	67.0	71.7	26 034.0	66 344.4	1 068.0	1.7		
—	5.7	10.3	132.4	140.8	237.3	0.2	0.7	5 836.6	10 063.0	415.3	1.2		
—	27.4	6.9	205.9	367.0	1 941.9	11.3	2.2	14 231.4	26 917.1	938.0	2.3		
—	26.0	6.4	83.1	264.3	1 879.3	11.3	1.8	6 458.1	16 242.5	342.3	1.5		
—	1.4	0.5	122.8	102.7	62.6	—	0.4	7 773.3	10 674.6	595.7	0.8		
—	—	0.3	—	5.2	—	—	—	391.6	298.3	34.1	—		
—	—	0.3	—	3.1	—	—	—	76.8	115.5	12.0	—		
—	—	—	—	2.1	—	—	—	314.8	182.8	22.1	—		
72.1	19.1	154.7	227.8	514.9	1 785.4	18.6	18.9	15 166.7	27 731.3	869.3	4.8		
72.1	15.9	153.6	105.3	422.5	1 724.6	18.6	17.7	8 209.1	18 624.5	385.9	3.8		
—	3.2	1.1	122.5	92.4	60.8	—	1.2	6 957.6	9 106.8	483.4	1.0		
89.6	7.3	3.8	168.5	200.5	718.4	0.2	0.7	7 427.0	14 392.3	464.3	0.8		
89.6	7.0	3.6	48.7	134.0	667.5	0.2	0.4	3 943.9	9 459.4	208.1	0.6		
—	0.3	0.2	119.8	66.5	50.9	0.0	0.3	3 483.1	4 932.9	256.2	0.2		
—	5.8	4.1	48.3	110.7	323.4	0.1	1.1	5 626.3	8 293.6	379.8	0.3		
—	3.4	4.1	1.1	32.8	270.6	—	0.4	1 073.9	2 925.0	84.0	0.1		
—	2.4	—	47.2	77.9	52.8	0.1	0.7	4 552.4	5 368.6	295.8	0.2		
—	1.2	1.0	14.5	73.4	218.1	—	1.2	4 607.2	7 613.0	394.0	0.9		
—	0.2	—	1.1	15.9	139.8	—	1.0	939.0	2 044.2	66.7	0.1		
—	1.0	1.0	13.4	57.5	78.3	—	0.2	3 668.2	5 568.8	327.3	0.8		
20.9	0.7	0.8	32.6	108.3	448.4	0.2	0.8	5 840.3	10 475.1	460.8	1.5		
20.9	0.0	0.7	4.9	55.9	440.8	0.2	0.1	1 699.2	4 614.6	99.5	0.8		
—	0.7	0.1	27.7	52.4	7.6	—	0.7	4 141.1	5 860.5	361.3	0.7		
30.8	2.0	2.0	42.2	146.6	439.0	3.5	2.0	5 517.6	9 828.7	483.2	1.8		
—	0.8	1.4	18.0	54.6	336.0	0.6	1.7	1 292.5	3 797.3	105.1	0.8		
30.8	1.2	0.6	24.2	92.0	103.0	2.9	0.3	4 225.1	6 031.4	378.1	1.0		
—	3.1	5.7	24.5	121.5	744.0	1.3	0.6	7 211.8	13 967.3	635.8	1.6		
—	0.8	5.7	4.2	79.1	725.4	1.3	0.5	2 540.7	7 091.2	184.9	1.2		
—	2.3	—	20.3	42.4	18.6	—	0.1	4 671.1	6 876.1	450.9	0.4		
63.7	0.3	4.5	16.2	132.6	485.7	1.0	6.9	8 195.6	15 254.6	910.3	4.4		
63.7	—	4.4	3.2	68.8	468.8	0.0	6.5	2 636.0	5 576.9	179.7	0.9		
—	0.3	0.1	13.0	63.8	16.9	1.0	0.4	5 559.6	9 677.7	730.6	3.5		
—	2.7	2.5	1.4	120.0	327.7	—	1.6	3 748.0	8 975.8	527.7	5.8		
—	2.1	1.8	1.4	49.1	295.7	—	1.1	1 496.1	4 039.0	104.1	1.2		
—	0.6	0.7	—	70.9	32.0	—	0.5	2 251.9	4 936.8	423.6	4.6		
687.2	76.1	2 006.3	1 129.1	3 754.1	12 567.0	103.4	108.4	109 834.1	220 154.5	7 580.6	27.1		
656.4	57.0	1 991.7	485.8	2 892.7	11 846.2	99.2	102.9	56 399.3	140 874.5	2 840.3	12.7		
30.8	19.1	14.6	643.3	861.4	720.8	4.2	5.5	53 434.8	79 280.0	4 740.3	14.4		
..	78.1	1 781.0	1 099.4	3 578.4	12 174.3	140.7	109.4	99 332.7	198 040.7	6 542.5	22.6		

IX. Kunnalliskotien menot ja tulot vuonna 1966 — Kommunalhemmens utgifter och inkomster år

Lääni — Län	Menot — Utgifter								
	Palkkaukset sosiaaliturvamaksuineen Avloingar med socialskyddsavgifter	Huoneistomenot Lokautuget	Kaluston uusinta-hankinta ja kunnos-sapito Nyanskaffning och underhåll av inventarier	Lääkkeitä ja hoito-tarvikkeet Mediciner och vårdföremål	Ravintotarvikkeet Livsmedel	Vaateiston uusinta-hankinta ja kunnos-pito Nyanskaffning och underhåll av kläder	Puhdistustarvikkeet ja vaateiston pesu rengöringsutbehör och tvättning av kläder	Viihdytysmenot Förstörelseutgifter	
	1 000 mk								
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	25 613.8	2 867.9	398.2	1 901.1	4 278.2	208.7	1 651.9	53.8	
Kaupungit — Städer ¹⁾	20 576.9	2 016.3	278.4	1 409.4	2 980.7	142.5	1 502.2	26.8	
Maalaisk. — Landsk.	5 036.9	851.6	119.8	491.7	1 297.5	66.2	149.7	27.0	
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i>	10 243.6	1 808.9	273.0	842.0	2 810.6	182.6	393.9	47.5	
Kaupungit — Städer ¹⁾	3 841.0	622.7	93.8	320.5	982.9	66.7	178.6	14.1	
Maalaisk. — Landsk.	6 402.6	1 186.2	179.2	521.5	1 827.7	115.9	215.3	33.4	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	239.0	25.3	3.3	16.0	57.8	0.3	2.3	3.2	
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maalaisk. — Landsk.	239.0	25.3	3.3	16.0	57.8	0.3	2.3	3.2	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	10 749.5	1 776.7	270.7	812.5	2 799.0	165.2	398.2	55.9	
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 535.5	616.2	152.0	305.3	1 182.7	56.7	205.9	22.1	
Maalaisk. — Landsk.	6 214.0	1 160.5	118.7	507.2	1 616.3	108.5	192.3	33.8	
<i>Kymen — Kymmene</i>	6 532.2	990.1	141.1	478.1	1 570.8	99.2	220.2	25.0	
Kaupungit — Städer ¹⁾	3 663.3	441.5	77.2	269.5	792.8	50.3	166.5	8.6	
Maalaisk. — Landsk.	2 868.9	548.6	63.9	208.6	778.0	48.9	53.7	16.4	
<i>Mikkelin — St. Michels</i> ...	4 499.6	915.1	99.8	412.5	1 401.7	87.6	110.6	17.8	
Kaupungit — Städer	819.9	139.2	26.1	67.4	203.8	16.9	27.3	3.0	
Maalaisk. — Landsk.	3 679.7	775.9	73.7	345.1	1 197.9	70.7	83.3	14.8	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	3 741.6	742.5	91.2	309.2	1 030.6	69.1	156.9	14.2	
Kaupunki — Stad ¹⁾	642.3	143.9	17.1	42.4	156.7	15.7	46.6	4.0	
Maalaisk. — Landsk.	3 099.3	598.6	74.1	266.8	873.9	53.4	110.3	10.2	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	4 482.4	973.4	167.2	417.3	1 280.1	82.8	185.8	19.3	
Kaupungit — Städer	1 235.2	221.5	74.6	128.6	294.0	20.6	84.9	6.6	
Maalaisk. — Landsk.	3 247.2	751.9	92.6	288.7	986.1	62.2	100.9	12.7	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finland</i>	4 098.6	777.4	87.3	333.2	1 160.2	79.7	107.9	23.6	
Kaupunki — Stad ¹⁾	873.0	140.8	23.6	46.9	183.0	9.2	12.4	7.0	
Maalaisk. — Landsk.	3 225.6	636.6	63.7	286.3	977.2	70.5	95.5	16.6	
<i>Vaasan — Vasa</i>	6 644.0	1 085.9	146.9	489.2	1 683.1	112.6	235.9	27.1	
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 353.8	282.9	56.5	123.0	478.8	23.2	76.9	8.7	
Maalaisk. — Landsk.	4 290.2	803.0	90.4	366.2	1 204.3	89.4	159.0	18.4	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	6 619.9	1 424.4	153.9	586.5	2 048.9	163.8	254.0	27.5	
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 559.7	285.9	27.7	114.9	407.3	33.1	120.9	2.4	
Maalaisk. — Landsk.	5 060.2	1 138.5	126.2	471.6	1 641.6	130.7	133.1	25.1	
<i>Lapin — Lapplands</i>	2 338.2	440.2	45.3	188.7	666.2	48.1	61.0	13.0	
Kaupungit — Städer ¹⁾	769.9	127.0	12.7	57.1	202.4	10.7	15.7	5.1	
Maalaisk. — Landsk.	1 568.3	313.2	32.6	131.6	463.8	37.4	45.3	7.9	
Koko maa — Hela landet ..	85 802.4	13 827.8	1 877.9	6 786.3	20 787.2	1 299.7	3 778.6	327.9	
Kaupungit — Städer ¹⁾	40 870.5	5 037.9	839.7	2 885.0	7 865.1	445.6	2 437.9	108.4	
Maalaisk. — Landsk.	44 931.9	8 789.9	1 038.2	3 901.3	12 922.1	854.1	1 340.7	219.5	
V. — År 1965	74 442.3	12 104.1	1 608.5	5 810.0	19 695.3	1 198.9	3 313.3	287.3	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

					Tulot — Inkomster								
Kasvitarhan ja kotieläinten hoito Trädgårds- och boskapskötsel	Kehoitusrähat Fällpenningar	Hoidettavien työntarvikkeet Vårdtagarnas arbeitsförmådenheter	Muut menot Övriga utgifter	Yhteensä Summa	Valtionapu Statsbidrag	Yhteisten kunnallis- kotiön osuus- ja hoitomaksut Andelar och vård- avgifter i gemensamma kommunalhem	Vastikkeet luontolis- suorituksista Vedering för naturförämläner	Kasvitarhan ja kotieläinten hoito Trädgårds- och boskapskötsel	Hoidettavien työ Vårdtagarnas arbete	Muut tulot Övriga inkomster	Yhteensä Summa		
51.6	122.9	21.0	489.8	37 658.9	133.5	592.5	1 686.6	72.2	22.8	455.1	2 962.7		
24.6	80.6	12.2	406.7	29 457.3	—	—	1 320.0	26.0	17.4	369.8	1 733.2		
27.0	42.3	8.8	83.1	8 201.6	133.5	592.5	366.6	46.2	5.4	85.3	1 229.5		
57.9	86.2	23.1	182.2	16 951.5	321.7	4 962.8	697.8	125.5	31.6	232.2	6 371.6		
15.8	41.5	11.3	63.6	6 252.5	135.7	1 547.9	161.1	12.7	15.1	57.8	1 930.3		
42.1	44.7	11.8	118.6	10 699.0	186.0	3 414.9	536.7	112.8	16.5	174.4	4 441.3		
—	0.5	—	7.0	354.7	—	335.3	16.9	—	—	2.5	354.7		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	0.5	—	7.0	354.7	—	335.3	16.9	—	—	2.5	354.7		
39.0	137.9	44.2	143.6	17 392.4	363.0	431.4	692.2	89.0	114.0	104.0	1 793.6		
14.4	90.6	40.3	67.9	7 289.6	—	—	212.6	21.0	108.6	39.1	381.3		
24.6	47.3	3.9	75.7	10 102.8	363.0	431.4	479.6	68.0	5.4	64.9	1 412.3		
23.7	35.3	10.6	96.6	10 222.9	77.4	1 147.8	309.4	64.6	12.0	55.4	1 666.6		
10.6	19.4	9.3	60.5	5 569.5	—	945.7	110.8	23.5	9.3	36.2	1 125.5		
13.1	15.9	1.3	36.1	4 653.4	77.4	202.1	198.6	41.1	2.7	19.2	541.1		
18.4	33.8	6.0	69.6	7 672.5	474.4	201.5	349.9	62.7	10.6	89.4	1 188.5		
1.6	4.6	2.4	16.9	1 329.1	—	—	38.9	3.6	2.5	30.7	75.7		
16.8	29.2	3.6	52.7	6 343.4	474.4	201.5	311.0	59.1	8.1	58.7	1 112.8		
5.7	16.3	4.4	44.3	6 226.0	327.3	—	247.7	27.5	6.7	36.7	645.9		
0.2	3.1	1.8	11.0	1 084.8	—	—	39.1	—	1.6	8.4	49.1		
5.5	13.2	2.6	33.3	5 141.2	327.3	—	208.6	27.5	5.1	28.3	596.8		
24.2	28.8	6.3	66.0	7 733.6	167.3	—	314.0	47.9	19.1	75.9	624.2		
7.7	6.2	3.7	15.3	2 098.9	—	—	68.2	2.6	8.4	30.6	109.8		
16.5	22.6	2.6	50.7	5 634.7	167.3	—	245.8	45.3	10.7	45.3	514.4		
12.8	34.4	3.5	61.6	6 780.2	252.1	826.1	280.3	31.4	21.9	89.9	1 501.7		
3.2	8.5	2.3	13.9	1 323.8	—	—	37.9	—	5.9	20.3	64.1		
9.6	25.9	1.2	47.7	5 456.4	252.1	826.1	242.4	31.4	16.0	69.6	1 437.6		
25.2	37.4	5.8	95.7	10 588.8	230.0	2 401.4	447.0	59.8	19.6	58.9	3 216.7		
3.3	12.9	3.6	29.7	3 453.3	—	71.8	82.7	6.5	2.9	14.2	178.1		
21.9	24.5	2.2	66.0	7 135.5	230.0	2 329.6	364.3	53.3	16.7	44.7	3 038.6		
21.0	54.8	2.0	100.0	11 456.7	505.2	1 503.9	496.5	50.3	27.6	76.1	2 659.6		
0.5	17.2	0.1	22.7	2 592.4	97.0	271.5	67.0	2.8	0.5	13.6	452.4		
20.5	37.6	1.9	77.3	8 864.3	408.2	1 232.4	429.5	47.5	27.1	62.5	2 207.2		
9.9	18.2	1.6	41.0	3 871.4	148.9	504.4	175.3	6.6	1.1	21.1	857.4		
4.8	8.1	1.1	16.1	1 230.7	—	222.0	41.1	2.1	—	11.3	276.5		
5.1	10.1	0.5	24.9	2 640.7	148.9	282.4	134.2	4.5	1.1	9.8	580.9		
289.4	606.5	128.5	1 397.4	136 909.6	3 000.8	12 907.1	5 713.6	637.5	287.0	1 297.2	23 843.2		
86.7	292.7	88.1	724.3	61 681.9	232.7	3 058.9	2 179.4	100.8	172.2	632.0	6 376.0		
202.7	313.8	40.4	673.1	75 227.7	2 768.1	9 848.2	3 534.2	536.7	114.8	665.2	17 467.2		
270.7	544.3	103.0	1 288.7	120 666.2	2 630.5	11 450.7	5 335.4	653.6	275.9	950.7	21 296.9		

X. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot vuonna 1966 — De kommunala barnhemmens utgifter

L ä ä n i — L ä n	Menot — Utgifter								
	Palkkaukset sosiaali- turvamuksineen Avlojningar med socialskyddsavgifter	Huoneistomenot Lokalutgifter	Kaluston uusintahan- kinta ja kunnossapito Nyanskaffning och underhåll av inven- tarier	Lääkkeit ja hoito- tarvikkeet Mediciner och vårdföremål	Ravintotarvikkeet Livsmedel	Vaatteiston uusinta- hankinta ja kunnossa- pito Nyanskaffning och underhåll av kläder	Puhdistustarvikkeet ja vaatteiston pesu Rengöringstillbehör och tvättning av kläder	Viihdytysmenot Förströelseutgifter	
1 000 mk									
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	5 580.4	731.7	292.0	86.9	882.7	228.7	127.7	12.7	
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 879.1	624.6	278.8	76.7	724.7	191.6	106.2	0.3	
Maalaiskunnat — Landskommuner	701.3	107.1	13.2	10.2	158.0	37.1	21.5	12.4	
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i> ..	1 962.7	330.5	50.1	19.8	356.8	126.1	36.6	20.1	
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 727.6	287.8	41.5	16.3	280.1	107.8	30.7	15.7	
Maalaiskunnat — Landskommuner	235.1	42.7	8.6	3.5	76.7	18.3	5.9	4.4	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	2 144.1	288.7	68.6	41.4	474.4	127.6	49.4	16.4	
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 835.3	232.5	60.0	37.0	379.2	105.8	41.8	10.1	
Maalaiskunnat — Landskommuner	308.8	56.2	8.6	4.4	95.2	21.8	7.6	6.3	
<i>Kymen — Kymmene</i>	1 149.2	164.3	31.8	12.7	246.1	60.0	17.4	14.9	
Kaupungit — Städer ¹⁾	823.6	110.5	21.8	10.2	170.3	40.5	12.2	8.4	
Maalaiskunnat — Landskommuner	325.6	53.8	10.0	2.5	75.8	19.5	5.2	6.5	
<i>Mikkelin — St Michels</i>	296.0	60.2	7.8	4.4	96.4	19.7	12.9	5.1	
Kaupungit — Städer	97.8	23.1	2.1	1.8	21.6	5.6	5.1	1.8	
Maalaiskunnat — Landskommuner	198.2	37.1	5.7	2.6	74.8	14.1	7.8	3.3	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s	304.9	57.8	14.0	3.1	69.9	19.1	4.7	4.4	
Kaupunki — Stad ¹⁾	129.0	19.7	6.3	0.5	22.1	5.4	1.0	1.7	
Maalaiskunnat — Landskommuner	175.9	38.1	7.7	2.6	47.8	13.7	3.7	2.7	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	317.3	40.9	7.7	3.4	53.6	13.6	5.5	0.6	
Kaupungit — Städer	287.2	34.6	6.9	3.1	46.3	10.9	4.1	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	30.1	6.3	0.8	0.3	7.3	2.7	1.4	0.6	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	569.3	95.0	22.3	8.0	140.7	32.3	11.5	5.3	
Kaupunki — Stad ¹⁾	315.8	55.3	13.1	4.9	72.3	17.2	4.2	0.8	
Maalaiskunnat — Landskommuner	253.5	39.7	9.2	3.1	68.4	15.1	7.3	4.5	
<i>Vaasan — Vasa</i>	447.4	42.6	9.3	2.7	92.1	27.6	4.6	1.0	
Kaupungit — Städer ¹⁾	389.1	35.7	7.2	2.1	71.4	21.0	4.2	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	58.3	6.9	2.1	0.6	20.7	6.6	0.4	1.0	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	452.9	73.0	10.0	11.2	86.4	22.9	27.8	5.1	
Kaupungit — Städer ¹⁾	284.5	27.4	3.9	8.0	44.9	14.7	24.2	2.3	
Maalaiskunnat — Landskommuner	168.4	45.6	6.1	3.2	41.5	8.2	3.6	2.8	
<i>Lapin — Lapplands</i>	608.3	64.6	8.5	8.0	118.9	24.9	5.8	3.9	
Kaupungit — Städer ¹⁾	446.6	41.1	6.0	5.6	69.9	15.7	4.4	2.4	
Maalaiskunnat — Landskommuner	161.7	23.5	2.5	2.4	49.0	9.2	1.4	1.5	
Koko maa — Hela landet	13 832.5	1 949.3	522.1	201.6	2 618.0	702.5	303.9	89.5	
Kaupungit — Städer ¹⁾	11 215.6	1 492.3	447.6	166.2	1 902.8	536.2	238.1	43.5	
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 616.9	457.0	74.5	35.4	715.2	166.3	65.8	46.0	
V. — År 1965	12 087.8	1 876.5	383.9	194.5	2 457.4	642.8	260.9	75.6	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

och inkomster År 1966

					Tulot — Inkomster					
Kasvitarhan ja Kotieläinten hoito Trädgårds- och boskapskötsel	Hoidettävien käyttörahat Fickopangar åt vårdagarna	Hoidettävien työtarvikkeet Vårdtagarnas arbeitsförmånder	Muut menot Övriga utgifter	Yhteensä Summa	Valtionapu Statsbidrag	Yhteisten lastenkotien osuus- ja hoitomaksut Andelar och vård- avgifter i gemensamma barnhem	Vastikkeet luontois- suorituksissa Vedering för naturaförmåner	Kasvitarhan ja Kotieläinten hoito Trädgårds- och boskapskötsel	Muut tulot Övriga inkomster	Yhteensä Summa
3.9	51.8	18.8	145.7	8 163.0	241.3	168.9	241.3	5.7	122.5	779.7
0.5	44.9	16.6	128.2	7 072.2	187.6	—	165.4	0.4	117.7	471.1
3.4	6.9	2.2	17.5	1 090.8	53.7	168.9	75.9	5.3	4.8	308.6
59.1	13.6	7.5	54.0	3 036.9	241.6	64.5	131.1	53.4	18.3	508.9
55.9	12.2	7.2	45.4	2 628.2	224.2	—	109.3	48.3	14.6	396.4
3.2	1.4	0.3	8.6	408.7	17.4	64.5	21.8	5.1	3.7	112.5
4.3	19.7	5.2	52.2	3 292.0	123.6	73.7	177.2	4.7	8.1	387.3
2.2	17.3	4.9	44.2	2 770.3	101.8	—	138.7	1.5	7.2	249.2
2.1	2.4	0.3	8.0	521.7	21.8	73.7	38.5	3.2	0.9	138.1
3.5	7.2	2.9	26.9	1 736.9	73.4	208.1	86.4	5.6	6.4	379.9
1.5	5.4	2.5	23.0	1 229.9	54.1	131.1	47.1	3.0	5.2	240.5
2.0	1.8	0.4	3.9	507.0	19.3	77.0	39.3	2.6	1.2	139.4
1.8	3.1	0.2	6.1	513.7	27.3	—	34.6	3.1	4.1	69.1
0.0	0.8	—	2.6	162.3	8.0	—	7.0	—	1.2	16.2
1.8	2.3	0.2	3.5	351.4	19.3	—	27.6	3.1	2.9	52.9
1.5	1.8	0.4	3.6	485.2	24.2	—	38.2	2.4	1.6	66.4
0.2	0.6	—	0.8	187.3	8.1	—	17.5	0.5	0.3	26.4
1.3	1.2	0.4	2.8	297.9	16.1	—	20.7	1.9	1.3	40.0
1.6	0.2	0.0	4.7	449.1	18.8	—	34.9	0.1	4.0	57.8
1.4	—	—	4.1	398.6	15.8	—	30.4	0.1	3.9	50.2
0.2	0.2	0.0	0.6	50.5	3.0	—	4.5	—	0.1	7.6
2.0	2.8	0.3	19.9	909.4	44.8	—	66.0	2.6	1.7	115.1
0.1	1.3	—	16.0	501.0	24.2	—	34.0	—	0.8	59.0
1.9	1.5	0.3	3.9	408.4	20.6	—	32.0	2.6	0.9	56.1
1.2	0.5	1.7	8.5	639.2	30.0	—	33.6	4.0	0.0	72.6
0.3	—	1.6	7.3	539.9	22.5	—	31.5	—	—	54.0
0.9	0.5	0.1	1.2	99.3	7.5	—	7.1	4.0	0.0	18.6
0.5	—	0.1	12.7	702.6	24.0	137.5	23.6	0.4	18.9	209.4
—	—	—	9.3	419.2	11.6	—	10.3	—	1.7	23.6
0.5	—	0.1	3.4	283.4	12.4	137.5	18.3	0.4	17.2	185.8
1.6	1.5	1.5	6.7	854.2	39.9	109.0	50.7	1.0	5.0	205.6
1.1	1.2	1.5	5.2	600.7	26.1	109.0	34.4	—	4.1	173.6
0.5	0.3	—	1.5	253.5	13.8	—	16.3	1.0	0.9	32.0
81.0	102.2	38.6	341.0	20 782.2	888.9	761.7	927.6	83.0	190.6	2 851.8
63.2	83.7	34.3	286.1	16 509.6	684.0	240.1	625.6	53.8	156.7	1 760.2
17.8	18.5	4.3	54.9	4 272.6	204.9	521.6	302.0	29.2	33.9	1 091.6
89.7	88.5	27.5	323.1	18 508.2	811.1	643.8	1 013.6	121.8	108.0	2 698.2